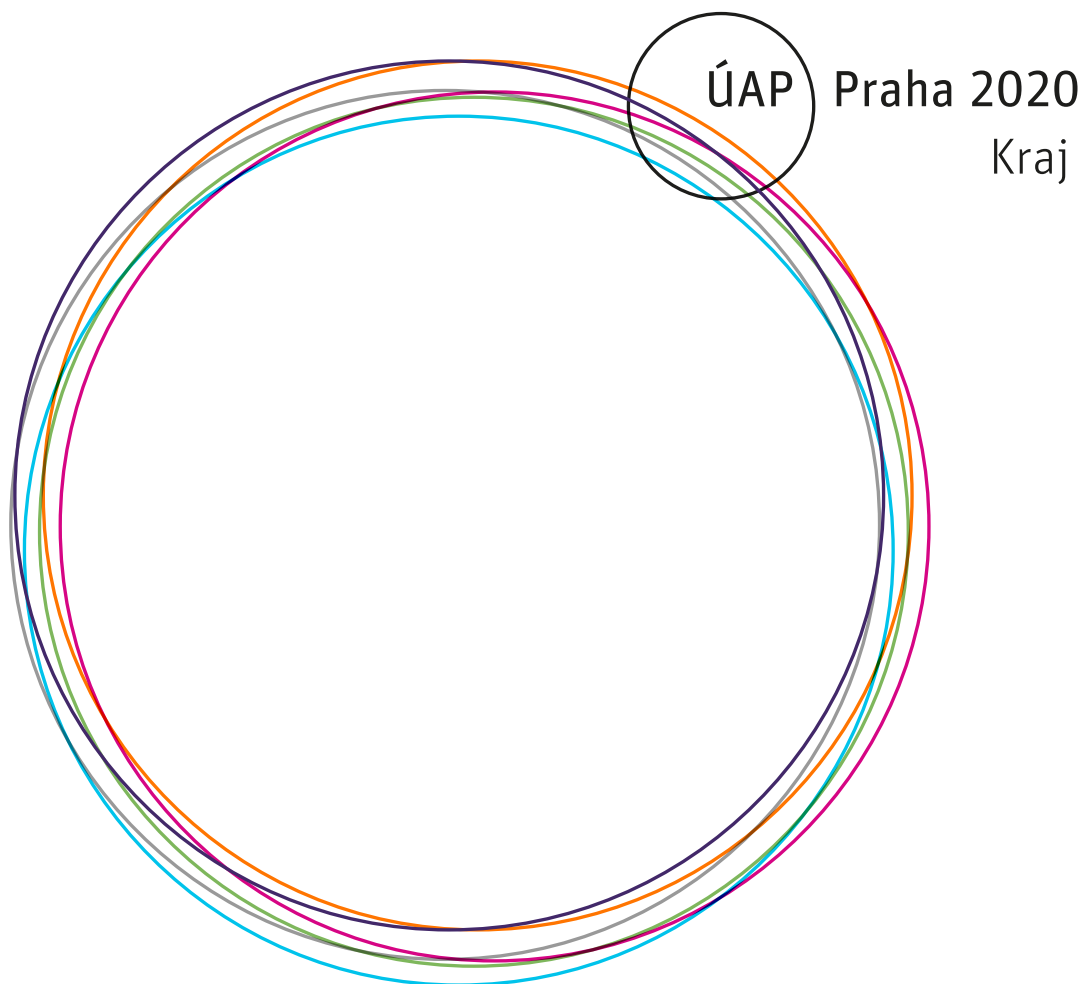

K —

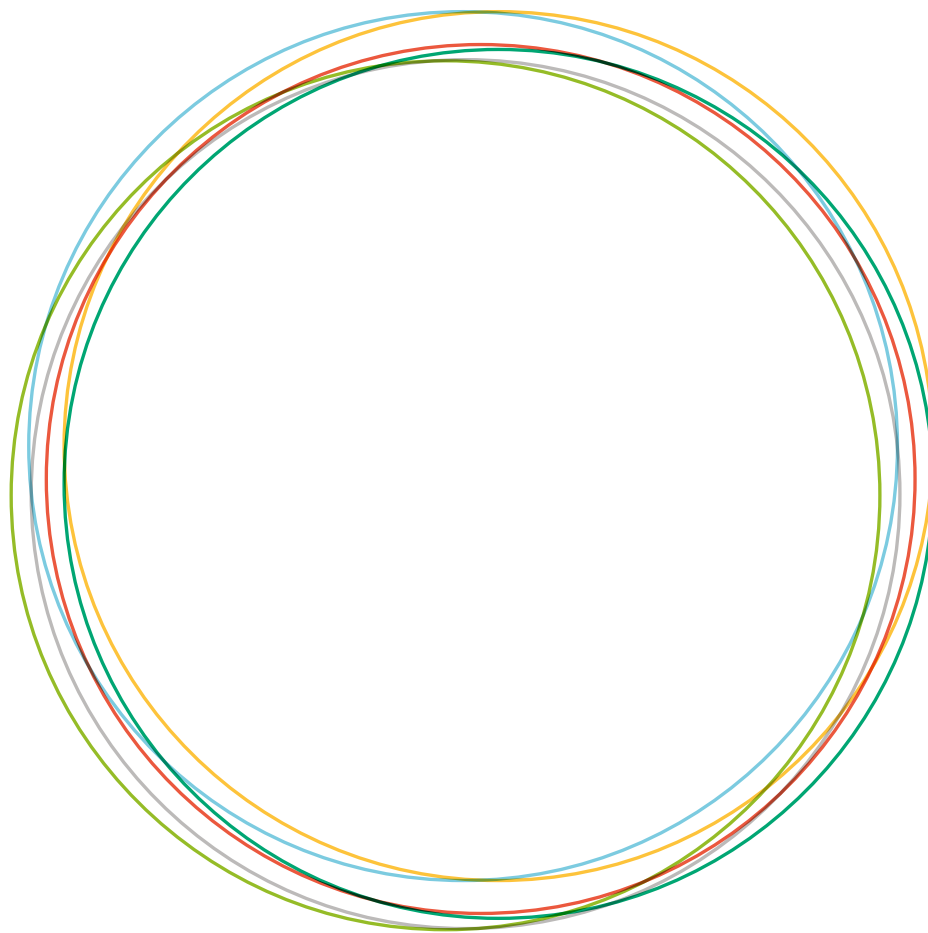

ÚAP Praha 2020
Kraj

IPR —
PRaHa

K —————
Kraj

**Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj
2020**

Pořizovatel

Odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy
Jungmannova 29/35, 110 00 Praha 1
Ing. Martin Čemus (ředitel odboru)

Zpracovatel

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57/2077, 128 00 Praha 2
Mgr. Ondřej Boháč (ředitel)
ISBN 978-80-88377-19-1
ISBN 978-80-88377-20-7 (online ; pdf)

K

Kraj

000	PREAMBULE	6
000.1	Jak číst tuto knihu	8
000.2	Jazyk dokumentu	9
	Pojmy	9
	Zkratky	11
000.3	Metoda	11
	Legislativní rámec a dvě úrovně ÚAP	11
	Vztah ÚAP k ostatním dokumentacím	12
	Řešené území a územní jednotky	12
	Odborné pojetí	13
000.4	Obsah a struktura dokumentu	15
050	METROPOLE A REGION ŠIRŠÍ VZTAHY A KONTEXT	22
050.1	Role Prahy, metropolitní region	22
050.2	Krajina, město a potenciál Prahy v regionu	22
050.3	Infrastruktura	30
100	KRAJINA PŘÍRODNÍ PODMÍNKY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	36
100.1	Úvod kapitoly	36
100.2	Přírodní podmínky	37
100.2.1	Prostorové uspořádání	37
100.2.2	Přírodní hodnoty	37
100.2.3	Geomorfologie a hydrologie	41
100.2.4	Půdní fond	44
100.3	Životní prostředí	48
100.3.1	Kvalita vody	48
100.3.2	Kvalita půdy	48
100.3.3	Kvalita ovzduší a hluková zátěž	49
100.4	Závěr kapitoly	51
200	MĚSTO FYZICKÉ VYSTAVĚNÉ PROSTŘEDÍ	54
200.1	Úvod kapitoly	54
200.2	Městská krajina a vystavěné prostředí	54
200.2.1	Vývoj prostorového uspořádání vystavěného prostředí	54
200.2.2	Hodnoty městské krajiny	60
200.3	Závěr kapitoly	61
300	VYUŽITÍ ÚZEMÍ OBYVATELÉ A JEJICH ČINNOSTI	64
300.1	Úvod kapitoly	64
300.2	Lidé ve městě	64
300.2.1	Populační vývoj	64

300.2.2	Struktura obyvatel	66
300.2.3	Návštěvníci, dojíždějící a turisté	67
300.3	Využití území	70
300.3.1	Druhy využití území	70
300.3.2	Obytné využití a bydlení	71
300.4	Závěr kapitoly	74

400	POTENCIÁL VNITŘNÍ MOŽNOSTI ROZVOJE A MĚSTSKÁ EKONOMIKA	76
400.1	Úvod kapitoly	76
400.2	Potenciál území	77
400.2.1	Transformační plochy	77
400.2.2	Potenciál města a krajiny	80
400.3	Ekonomický potenciál	82
400.3.1	Metropolitní ekonomika	82
400.3.2	Konkurenceschopnost a potenciál rozvoje ekonomiky	83
400.3.3	Veřejné finance	85
400.4	Závěr kapitoly	87

500	KRAJINNÁ INFRASTRUKTURA CESTY ZVÍŘAT A ROSTLIN	90
500.1	Úvod kapitoly	90
500.2	Krajinná infrastruktura	90
500.2.1	Charakteristiky bioregionů a biochor	90
500.2.2	Územní systém ekologické stability	91
500.3	Závěr kapitoly	96

600	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA TOKY LIDÍ A ZBOŽÍ	98
600.1	Úvod kapitoly	98
600.2	Mobilita osob a zboží	99
600.2.1	Dopravní chování	99
600.2.2	Tranzitní vs. cílová doprava zboží	100
600.3	Silniční doprava	102
600.3.1	Stav komunikační sítě a automobilové dopravy	102
600.4	Veřejná doprava	107
600.4.1	Stav sítě veřejné dopravy	107
600.5	Železniční doprava	109
600.5.1	Stav sítě železniční dopravy	109
600.6	Nepozemní doprava	111
600.6.1	Letecká doprava	111
600.6.2	Vodní doprava	112
600.7	Závěr kapitoly	113

700	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA TOKY MÉDIÍ A INFORMACÍ	116
700.1	Úvod kapitoly	116
700.2	Zdroje pitné vody, protipovodňová opatření	117
700.2.1	Zdroje pitné vody	117
700.2.2	Povodňová problematika Vltavy a Berounky, oblasti s povodňovým rizikem, zvláštní povodně	117

700.3	Zásobování vodou, kanalizace	122
700.3.1	Zásobování vodou	122
700.3.2	Odkanalizování území	124
700.4	Energetika a elektronické komunikace	125
700.4.1	Zásobování teplem	125
700.4.2	Plynovody a dálkovody	126
700.4.3	Zásobování elektrickou energií	127
700.4.4	Elektronické komunikace	127
700.5	Odpadové hospodářství	130
700.5.1	Odpadové hospodářství	130
700.6	Závěr kapitoly	132

800	VEŘEJNÁ VYBAVENOST SLUŽBY OBYVATELŮM MĚSTA	134
800.1	Úvod kapitoly	134
800.2	Komerční vybavenost	135
800.2.1	Kanceláře a obchod	135
800.3	Občanská vybavenost	136
800.3.1	Vzdělávání, věda a výzkum, zdravotní a sociální péče	136
800.3.2	Veřejná správa, ochrana obyvatelstva, kultura	138
800.4	Rekreační vybavenost	142
800.4.1	Rekreace ve městě a v krajině	142
800.5	Závěr kapitoly	144

900	VEŘEJNÝ ZÁJEM A LIMITY OCHRANA STÁVAJÍCÍCH A NAVRHOVANÝCH HODNOT	146
900.1	Úvod kapitoly	146
900.2	Veřejný zájem a limity	146
900.2.1	Vybrané limity	146
900.3	Závěr kapitoly	147

1000	IMPLEMENTACE NAPLŇOVÁNÍ MĚSTSKÉHO PLÁNOVÁNÍ	148
1000.1	Úvod kapitoly	148
1000.2	Implementace Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy	148
1000.2.1	Aktualizace ZÚR hl. m. Prahy	148
1000.2.2	Záměry na provedení změn v území	150
1000.3	Závěr kapitoly	151

1100	ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE POSOUZENÍ STAVU A Vlivů V ÚZEMÍ	158
1100.1	Úvod kapitoly	158
1100.2	Východiska rozboru	158
1100.2.1	Koncepce RURU	158
1100.2.2	Rešerše strategických dokumentů	159
1100.2.3	Propsání strategických dokumentů do RURU	160
1100.3	Metoda RURU	163
1100.3.1	Oblasti a principy udržitelného rozvoje	163
1100.3.2	Cíle udržitelného rozvoje	166

1100.4	Rozbor udržitelného rozvoje území	170
1100.4.1	Naplňování cílů – trendy	170
1100.4.2	Vyhodnocení stavu a vývoje území	172
1100.4.3	Vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů	176
	Pozitivní korelace uvnitř oblastí UR	176
	Pozitivní korelace napříč oblastmi UR	179
1100.4.4	Pozitiva a negativa plynoucí z naplňování cílů udržitelného rozvoje	179
1100.5	Syntéza	186
1100.5.1	Shrnutí a pilíře udržitelného rozvoje	186
1100.5.2	Problémy k řešení v ÚPD a mimo ÚPD	186
	Problémy k řešení v rámci územně plánovací dokumentace	188
	Problémy k řešení mimo územně plánovací dokumentace	189
1100.5.3	Hodnoty	192

PŘÍLOHY	194
----------------	------------

REJSTŘÍKY A SEZNAMY	258
Sledované jevy	258
Související legislativa	262
Zákony	262
Vyhlášky	262
Nařízení	262
Referenční literatura	263
Citované zdroje	264
Zdroje dat	265
Doplňkové zdroje dat obrazových příloh	265
Zdroje tematických podkladových dat pro obrazové přílohy	265

AUTORSKÝ TÝM	266
---------------------	------------

000 PREAMBULE

Územně analytické podklady hl. m. Prahy 2020 pro kraj (dále ÚAP kraje) byly zpracovány Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Dokument ÚAP kraje, aktualizovaný dle požadavků stavebního zákona ve čtyřletých cyklech, se stává významným dokumentem pro průběžné sledování a vyhodnocování stavu a změn v území v celoměstském měřítku. Tím město získává souhrnný informační zdroj pro včasné odhalování vznikajících problémů a nerovnováh v území a zároveň možnost zpětné vazby pro verifikaci dopadů rozhodování v území na jeho dlouhodobý vyvážený rozvoj. Cílem zpracování páté celkové aktualizace ÚAP hl. m. Prahy pro dvě úrovně jako dva oddělené dokumenty (ÚAP obce a ÚAP kraje) je zajistit zpracování ÚAP tak, aby umožňovaly srozumitelně plnit úlohu územně plánovacího podkladu jak pro územně plánovací dokumentace (ÚPD) celoměstského charakteru, tak pro ÚPD podrobné. Způsob zpracování a projednání ÚAP je zakotven v § 25 a 25a vyhlášky č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy.

Hlavním legislativním rámcem ÚAP jsou zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon – SZ) a prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. ÚAP slouží jako územně plánovací podklady dle § 25 SZ, společně s územními studiemi. ÚAP dle § 26 odst. 1 vyhlášky 500/2006 Sb. obsahují zejména zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území, záměry na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení

v ÚPD. Specifické požadavky hlavního města Prahy na obsah zpracovávaných ÚAP jsou zakotvené v usnesení Rady HMP č. 1441, které bylo přijato dne 13. 7. 2020. ÚAP kraje jsou primárně podkladem pro tvorbu a aktualizaci ÚPD v podrobnosti zásad územního rozvoje, a slouží také pro pořizování a aktualizace politiky územního rozvoje.

Územně analytické podklady hl. m. Prahy 2020 pro kraj mají textovou a grafickou část. Textová část je členěna do 8 tematických (100–800), 4 komplexních (000 / 050 / 900 / 1000) a jedné syntetické (1100) kapitoly. Kapitoly naplňují sledované jevy uvedené v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (RURU) jsou shrnuty zejména v rámci tematických a komplexních kapitol, a podkapitoly 050 se širším záběrem. Dílčí rozbor je uveden v závěrech jednotlivých kapitol a celkový rozbor udržitelného rozvoje území v kapitole 1100. Grafická část ÚAP kraje obsahuje čtyři výkresy: K.1 Hodnoty území, K.2 Limity využití území, K.3 Záměry na provedení změn v území, K.4 Problémy k řešení. Výkresy K.1, K.2 a K.3 jsou součástí podkladu pro rozbor, K.4 zobrazuje rozbor. Obě části jsou, spolu s dalšími doplňujícím výstupy a materiály, dostupné na on-line Portálu ÚAP.

Předcházejí čtvrtá aktualizace ÚAP hl. m. Prahy 2016 (ÚAP kraj a obec hl. m. Praha) byla projednána v Zastupitelstvu hl. m. Prahy dne 15. 6. 2017 usnesením ZHMP č. 28/24. Po projednání v Zastupitelstvu hl. m. Prahy byl dokument ÚAP včetně výkresové části vystaven

na webových stránkách zpracovatele a také na webu pořizovatele. Pátá celková aktualizace ÚAP hl. m. Prahy 2020, jejíž součástí jsou ÚAP kraje, je zpracována k 09/2019. K 09/2019 byla uzavřena všechna tematická data, s výjimkou dat o obyvatelstvu, která byla doplněna k 31. 12. 2019, a dat, jejichž poskytovatelem je IPR Praha. Zpracování těchto dat bylo dokončeno k 06/2020. Práce na aktualizaci započaly na přelomu r. 2018/2019 a obě úrovně byly odevzdány v listopadu 2020 k projednání dle § 29 zákona č. 183/2006 Sb. a v souladu se Statutem hl. m. Prahy. ÚAP kraje pořizovatel zaslal městským částem na vědomí v listopadu 2020. ÚAP kraje se předkládají k projednání zastupitelstvu kraje v rozsahu rozboru udržitelného rozvoje území nebo jeho aktualizace (§ 5 odst. 1 vyhlášky 500/2006 Sb.). Předpokládaný termín předložení je 06/2021.

• • •

000.1 JAK ČÍST TUTO KNIHU

Odborná terminologie a zkratky

Na začátku knihy v podkapitole 000.2 Jazyk dokumentu jsou uvedeny definice použitých odborných termínů a seznam užívaných zkratek. V textu jsou pojmy vyznačeny graficky: odborný termín.

Obrazové přílohy

Textová část ÚAP kraje obsahuje obrazové přílohy, jako jsou mapová schémata, grafy, diagramy, fotografie, tabulky aj. Obrazové přílohy mají uveden název, autora, rok vytvoření, a případně použitá zdrojová data a jejich dataci či zdroj, ze kterého je materiál adaptován. Zdroje podkladových datových sad mapových schémat vyjmenovává část Zdroje tematických podkladových dat pro obrazové přílohy v podkapitole Zdroje dat, v kapitole Rejstříky a seznamy. Jsou-li v přílohách použita data z ročenek, jsou uvedeny v části Doplnkové zdroje dat obrazových příloh. Obrazové přílohy jsou v textu číslovány v rámci příslušného celku. Tabulky jsou uvedeny v kapitole Přílohy a jsou číslovány dle příslušné kapitoly. V textu knihy je odkaz vyznačen graficky: (→ Obr. 300.2.1.1) (→ Příloha 900.P.01).

Související legislativa

Seznam zákonů, vyhlášek, nařízení, usnesení vlády a opatření obecné povahy souvisejících s knihou je uveden v jejím závěru v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Související legislativa. V textu je související legislativa označena zkrácenou verzí názvu: (zákon č. 256/2001 Sb.).

Odborné zdroje

Pro citované a odkazované odborné zdroje, jako jsou knihy, studie, odborné články, analýzy či závěrečné práce, je použit číselný systém referencí dle citační normy ČSN ISO 690 Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů (vyd. 2011). V rámci textové části jsou odkazované materiály označeny číslem, resp. číslem a rozsahem stran v hranaté závorce: [28] [15 str. 45] [40 stránky 201–226]. Seznam všech odkazovaných materiálů v knize je uveden v jejím závěru v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Citované zdroje. V téže kapitole je i podkapitola Referenční literatura, která uvádí seznam vybraných pramenů doporučených autorským týmem jako reference při četbě knihy.

Související textová část ÚAP

Témata v kapitolách knihy i napříč kapitolami spolu mohou souviset a navzájem se doplňovat.

Odkaz na část textu v rámci je v uveden s příslušným číslem: kapitola 200 / podkapitola 300.2 / téma 1100.4.1 / 1100.4.2.

Související grafická část ÚAP

V textu je odkaz na související výkres grafické části označen jeho číslem: (→ Výkres K.1).

Související limit

Seznam všech limitů ÚAP kraje je uveden v kapitole Přílohy (→ Příloha 900.P.01). V rámci textové i grafické části jsou související limity označeny jejich číslem: (L28).

Související indikátor a cíl udržitelného rozvoje

Seznam všech indikátorů a cílů udržitelného rozvoje ÚAP 2020 je uveden v kapitole Přílohy (→ Příloha 1100.P.02). Odkaz na indikátor je v textu uveden s jeho číslem: (i.02.1.04). Odkaz na cíl bez indikátoru je uveden analogicky: (c.10.3.06).

000.2 JAZYK DOKUMENTU

Pojmy

Pojmy užívané v Územně analytických podkladech hl. m. Prahy pro kraj (ÚAP kraje), které nejsou samostatně definované, vycházejí z platných právních předpisů, zejména ze znění stavebního zákona č. 183/2006 Sb. (SZ), ze speciálních právních předpisů dotýkajících se územního plánování a staveb a z nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy – pražské stavební předpisy. ÚAP kraje, podobně jako ÚAP obce, navazují na pojmy návrhu Metropolitního plánu Prahy k projednání dle § 50 SZ, tedy v podobě, ve které byl zveřejněn v červnu 2018.

biocentrum

území umožňující existenci přirozeného či přírodě blízkého ekosystému

biokoridor

území umožňující migraci a vytvářející z oddělených biocenter síť

brownfield

nemovitost (pozemek, objekt, areál), která je nedostatečně využívána, je zanedbaná a případně i kontaminovaná; nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace; vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity¹

celkový rozbor udržitelného rozvoje

složení dílčích závěrů jednotlivých kapitol, které se propisují do hierarchického hodnoticího rámce; na základě vyhodnocení naplňování cílů, principů a oblastí udržitelného rozvoje a jejich vzájemných vlivů jsou definována pozitivita a negativa; výstupem celkového rozboru je stanovení problémů a hodnot území jako podklad pro ÚPD

cíle udržitelného rozvoje

hierarchicky nejnižší stupeň hodnoticího rámce, který formuluje konkrétní zásadní výzvy a klíčové otázky v jejich oboru vycházející z tematických národních, regionálních a městských strategií; cíle udržitelného rozvoje (UR) jsou skladebné do principů UR, které sdružují cíle s obdobnou problematikou

dílčí rozbor udržitelného rozvoje

syntéza jednotlivých tematických a komplexních kapitol; odpovídá na otázky, jak jsou vytyčené cíle pro témata z různých oborů naplňovány; na závěr stanoví pozitivita a negativa vyplývající z analýz kapitol a definuje hodnoty území za jednotlivé kapitoly

dopravní výkon

ujetá vzdálenost dopravními prostředky udávaná ve vozokilometrech nebo počet přepravených cestujících na entitu (spoj, linku, trať) ve veřejné dopravě

hierarchický hodnoticí rámec

hierarchická struktura pro vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území (oblasti udržitelného rozvoje (UR), principy UR, cíle UR a jejich souhrnné hodnocení pomocí indikátorů [1]), definována na základě priorit a cílů strategických dokumentů, které jsou celospolečenskou dohodou ohledně žádoucího rozvoje území

hydrologický režim

souhrn charakteristických změn stavu vodních objektů v čase; změny řady jevů probíhajících v určitém prostředí či části hydrosféry; jde např. o režim povrchových a podzemních vod

hydrologický cyklus

stálý oběh povrchové a podzemní vody na Zemi, doprovázený změnami skupenství

indikátory udržitelného rozvoje

účelově vybrané ukazatele, které měří naplňování vytyčených cílů UR formulovaných na základě východisek ze strategických dokumentů a indikují jejich vývoj v čase

index stárí

vyjadřuje, kolik obyvatel ze starších věkových skupin připadá na sto dětí; konkrétně v tomto případě kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku

krajina ve městě

nestavební struktura města tvořená nestavebními bloky²

kyslíkový režim

důležité kritérium při hodnocení kvality vody; vodní nádrže a toky s velkým organickým znečištěním mají nedostatek rozpuštěného O₂ ve vodě

¹ — zdroj definice web CzechInvest

² — čl. 5 písm. e) závazné části Metropolitního plánu Prahy

městská krajina

převážně zastavěné území tvořené vystavěným prostředím a krajinou ve městě^{3, 4}, přičemž v ÚAP jde o celkovou plochu zastavěných stavových lokalit

modal split

dělba přepravní práce udávaná relativně, zpravidla v procentech

moderní kancelářské plochy

kanceláře určené k pronájmu, které jsou soustředěny v objektech kvalitativního standardu A nebo B⁵; základními podmínkami pro zahrnutí budovy do standardu A nebo B jsou: 1) dokončení nebo rekonstrukce po roce 1990, 2) velikost pronajímatelné plochy alespoň 1 000 m², 3) převládající kancelářská funkce budovy a za 4) dostupné jednotky musí být inzerovány odpovídajícím způsobem

oblasti udržitelného rozvoje území

hierarchicky nejvyšší stupeň hodnoticího rámce, formulovaný na základě priorit komplexních strategických dokumentů národní, regionální a městské úrovně; oblasti UR jsou tematicky zaměřené okruhy, obecně definované s cílem zahrnout komplexnost celé problematiky

otevřená krajina

převážně nezastavěné území⁶, přičemž v ÚAP jde o celkovou plochu nezastavěných stavových lokalit

pozemkové úpravy

komplexní pozemkové úpravy ve smyslu zákona č. 139/2002 Sb. ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují je nebo dělí a zabezpečuje se využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální vlastnické hospodaření; v těchto souvislostech se uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena

příměstská krajina

území za okrajem města tvořené otevřenou krajinou a dílčími zastavěnými územími, přičemž v ÚAP jde o plochu nezastavěných stavových lokalit a těch zastavěných stavových lokalit, které leží mimo souvisle zastavěné území v otevřené krajině

principy udržitelného rozvoje

prostřední hierarchický stupeň hodnoticího rámce, který zpřesňuje oblasti UR s širokým záběrem; stejně jako oblasti i principy UR vycházejí z priorit strategických komplexních dokumentů národní, regionální a městské úrovně; principy UR vznikly zatříděním prioritních cílů komplexních strategií do klíčových tematických skupin uvnitř již nastavené oblasti UR, do níž jsou skladebné

přirozený přírůstek

rozdíl mezi počtem zemřelých a počtem narozených

rozpočtové určení daní

stanovuje, do jakého rozpočtu (státního či obecních) plynou výnosy z jednotlivých daní

transformační plochy

plochy určené k novému využití znehodnoceného území pro zástavbu nebo pro jiné využití území⁷

výdaje běžné

prostředky vydávané především na každodenní provoz obce (např. veřejné osvětlení, opravu místních komunikací, správu hřbitova, svoz a likvidaci odpadu atp.)

vystavěné prostředí

stavební struktura města tvořená zástavbou stavebních bloků včetně proluk a uličním prostranstvím⁸

Zkratky

APN	odbavovací plochy letiště
BPEJ	bonitované půdně-ekologické jednotky
B+R	bezpečné parkování s větší kapacitou propojující cyklodopravu a VHD (bike and ride)
CZT	centrální zásobování teplem
EVL	evropsky významná lokalita
FUA	funkční městská oblast (z anglického functional urban area)
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
IAD	individuální automobilová doprava
IPR	Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
KO	komunální odpad
KVET	kombinovaná výroba tepla a elektřiny
MÚK	mimoúrovňová křižovatka
OH	odpadové hospodářství
PČOV	pobočná čistírna odpadních vod
PLO	přírodní lesní oblasti
PORL	oblastní plán rozvoje lesů
PTS	Pražská teplárenská soustava CZT
PÚR	Politika územního rozvoje ČR
P+R	záchytné parkoviště (park + ride = „zaparkuj a jed“)

RWY	přistávací dráha na letišti
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
SOKP	silniční okruh kolem Prahy (Pražský okruh)
SRR	strategie regionálního rozvoje
STL	středotlaký plynovod, středotlak
SU	stavební uzávěra
SZ	stavební zákon
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TEA	technickoeconomické atributy
THFK	tvorba hrubého fixního kapitálu
TO	třída ochrany
TWY	pojezdové dráhy letiště
ÚČOV	ústřední čistírna odpadních vod
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚPnSÚ	Územní plán sídelního útvaru hl. m. Prahy
UR	udržitelný rozvoj
ÚV	úpravna vody
VKP	významný krajinný prvek
VHD	veřejná hromadná doprava
VTL	vysokotlaký plynovod s tlakem do 40 barů, vysokotlak

VVTL	vysokotlaký plynovod s tlakem nad 40 barů
ZEVO	Zařízení na energetické využití odpadu
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZPF	zemědělský půdní fond
ZUP	zásady urbánní politiky
ZÚR	zásady územního rozvoje

000.3 METODA

Pátá aktualizace územně analytických podkladů (ÚAP) pro Prahu je zpracována ve dvou úrovních: ÚAP kraje a ÚAP obce a to v rozsahu, který požaduje Stavební zákon č. 183/2006 Sb. a jeho prováděcí vyhláška č.500/2006 Sb. a dále podle specifických požadavků zakotvených v usnesení Rady HMP č. 1441. Tento dokument je podkladem pro zpracování Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy, slouží také jako podklad Zprávu o uplatňování Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy a pro pořizování a aktualizace politiky územního rozvoje. Téma specifikuje vztah ÚAP k ostatním dokumentacím, mezi něž patří strategické dokumenty, politika územního rozvoje, územně plánovací dokumentace a územně plánovací podklady. Téma uzavírá seznámení s řešeným územím a územními jednotkami a odborné a metodické pojetí zpracování dokumentu.

Legislativní rámec a dvě úrovně ÚAP

Hlavní legislativním rámce Územně analytických podkladů (ÚAP) je zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon – SZ) a prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. ÚAP slouží jako **územně plánovací podklady** dle § 25 SZ, společně s územními studiemi. ÚAP dle § 26 odst. 1 vyhlášky 500/2006 Sb. obsahují zejména zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území, záměry na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci. Specifické požadavky hlavního města Prahy na obsah zpracovávaných ÚAP jsou zakotvené v usnesení Rady HMP č. 1441, které bylo přijato dne 13. 7. 2020 a které ukládá Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR) zpracování ÚAP hl. m. Prahy a specifikuje obsah a strukturu dokumentu. Výsledný obsah ÚAP hl. m. Prahy však plně respektuje ustanovení vyhlášky č. 500/2006 Sb. týkající se ÚAP.

V souladu s platnými předpisy a na základě zkušeností s procesem pořizování územně plánovacích dokumentací hl. m. Prahy, jejich změn a aktualizací jsou ÚAP hl. m. Prahy 2020, tedy **pátá celková aktualizace ÚAP hl. m. Prahy**, zpracovány zvlášť pro dvě úrovně jako dva oddělené dokumenty:

- Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj** (ÚAP kraje),
- Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro obec** (ÚAP obce).

^[1] písm. b) závazné části Metropolitního plánu Prahy

^[2] Návrh k společnému jednání 5. aktualizace Zásad územní rozvoje zavádí odlišnou definici městské krajiny (souvisle zastavěné území od středu města po jeho okraj a enklávy otevřené krajiny) a přidává k pojmemům příměstskou krajinu (území za okrajem města tvořené otevřenou krajinou a dílčími zastavěnými územími). V ÚAP 2020 byl zaveden pojem příměstská krajina, který je zároveň posledním prstencem, pojem městská krajina byl zachován dle definice čl. 5 písm. e) závazné části Metropolitního plánu Prahy.

^[3] Kvalitativní standardy kancelářských budov A nebo B byly definovány organizací Prague Research Forum.

^[4] čl. 5 písm. c) závazné části Metropolitního plánu Prahy

^[5] § 4 odst. b) PSP, v souvislosti s ÚPnSÚ je pojem definován také v opatření obecné povahy č.55/2018, oddíl [15], odst. [50]

^[6] čl. 5 odst. [1] písm. d) závazné části Metropolitního plánu Prahy

Vzhledem ke specifické pozici hl. m. Prahy, plnící roli samosprávného územního celku kraje a zároveň obce, je nezbytné v souladu s požadavky SZ zajistit zpracování ÚAP tak, aby umožňovaly srozumitelně plnit úlohu územně plánovacího podkladu jak pro územně plánovací dokumentace (ÚPD) celoměstského charakteru, tak pro ÚPD podrobné. Nový dvouúrovňový způsob zpracování a projednání ÚAP je zakotven v § 25 a 25a vyhlášky č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy (změněna vyhláškou č. 18/2020 Sb. hl. m. Prahy). **ÚAP kraje pořizovatel zasílá městským částem na vědomí** nejméně 30 dní před jejich předložením zastupitelstvu hl. m. Prahy. ÚAP kraje se předkládají k projednání zastupitelstvu kraje **v rozsahu rozboru udržitelného rozvoje území nebo jeho aktualizace** (§ 5 odst. 1 vyhlášky 500/2006 Sb.).

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. obsahuje seznam předepsaných sledovaných jevů pro obě úrovně ÚAP. Výběr sledovaných jevů pro ÚAP kraje sleduje vyhláškou předepsaný cíl zpracování dokumentu v **podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování zásad územního rozvoje**. Jevy naplňované v ÚAP kraje jsou uvedeny v úvodu každé příslušné kapitoly a jejich souhrnný výčet včetně umístění naplnění v rámci textové části v kapitole Rejstříky a seznamy v podkapitole Sledované jevy. Jevy, které jsou mimo podrobnost ÚAP kraje nebo se na území hl. m. Prahy nevyskytují, nejsou ve výčtu uvedeny.

První ÚAP kraje byly pro hl. m. Prahy zpracovány pro rok 2007. Následně byly zpracovány ÚAP obce pro rok 2008. Pro první aktualizaci, tedy ÚAP 2010, došlo ke spojení obou úrovní do jednoho díla a následovaly druhá (2012), třetí (2014) a čtvrtá (2016) aktualizace, v předepsané dvouleté frekvenci aktualizace. Čtvrtá aktualizace ÚAP hl. m. Prahy 2016 (ÚAP kraj a obec hl. m. Praha) byla projednána v Zastupitelstvu hl. m. Prahy dne 15. 6. 2017 usnesením ZHMP č. 28/24. Po projednání v Zastupitelstvu hl. m. Prahy byl dokument ÚAP včetně výkresové části vystaven na webových stránkách zpracovatele uap.iprpraha.cz a také na webu pořizovatele praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/odbory/odbor_uzemniho_rozvoje/uzemni_planovani/uzemne_analyticke_podklady/index. Po novele zákona č. 225/2017 Sb., kterou se mění SZ, s účinností od 1. 1. 2018 byla změněna frekvence aktualizace ÚAP hl. m. Prahy na čtyřletý cyklus. Přípravované ÚAP 2018 byly zrušeny.

Pátá aktualizace ÚAP hl. m. Prahy (2020), jejíž součástí jsou ÚAP kraje, je zpracována k 09/2019. Práce na aktualizaci započaly na přelomu r. 2018/2019 a obě úrovně byly odevzdány v listopadu 2020 k projednání dle § 29 zákona č. 183/2006 Sb. a v souladu se Statutem hl. m. Prahy. Datovou základnu ÚAP kraje tvoří data od poskytovatelů, kteří byli

osloveni na konci roku 2018 a průběžně zasílali aktuální data od 01/2019 až do 09/2019. K 09/2019 byla uzavřena všechna tematická data, s výjimkou dat o obyvatelstvu, která byla doplněna k 31. 12. 2019, a dat, jejichž poskytovatelem je IPR Praha. Zpracování těchto dat bylo dokončeno k 06/2020. Data mapových podkladů včetně základního mapového díla byla uzavřena k 03/2020. V odůvodněných případech byla některá data aktualizována během procesu projednání ÚAP (11/2020–04/2021). Předpokládaný postup budoucí šesté aktualizace ÚAP bude kopírovat ÚAP 2020, tedy souběžné zpracování a projednání obou úrovní - ÚAP kraje i ÚAP obce.

Vztah ÚAP k ostatním dokumentacím

ÚAP kraje jsou primárně podkladem pro tvorbu a aktualizaci **ÚPD v podrobnosti zásad územního rozvoje**, tedy Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (ZÚR). Slouží také jako podklad pro Zprávu o uplatňování Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy a pro pořizování a aktualizace politiky územního rozvoje (PÚR).

ÚAP kraje slouží jako nejen jako poklad pro pořizování a aktualizace PÚR a ZÚR, ale také pro strategické dokumenty celoměstského významu (→ Obr. 000.3.1). Stavební zákon jednoznačně definuje hierarchii dokumentů zabývajících se územně plánovací činností (č. 3, hlava 3 SZ). Vztah strategického a územního plánování však není právně ukotvený. Mezinárodní a národní strategické dokumenty se propisují zejména do PÚR, ale i do ÚPD. ÚAP kraje se snaží vyhodnotit, jak se nám daří naplňovat dlouhodobé prioritní cíle z mezinárodních a národních, regionálních a městských strategií. V rámci rozboru udržitelného rozvoje území (RURU) byly zahrnuty komplexní strategie, které řeší problematiku napříč různými obory a tematické strategie, které se orientují pouze na specifický obor či oblast. Mezi nejzásadnější komplexní strategické dokumenty na celosvětové úrovni patří **Agenda 2030**, na evropské **Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030**, na národní úrovni **Strategický rámec Česká republika 2030** a na celoměstské **Strategický plán hl. m. Prahy**. Textová část ÚAP kraje zahrnuje systematický přehled strategických dokumentů (→ Příloha 1100.P.01).

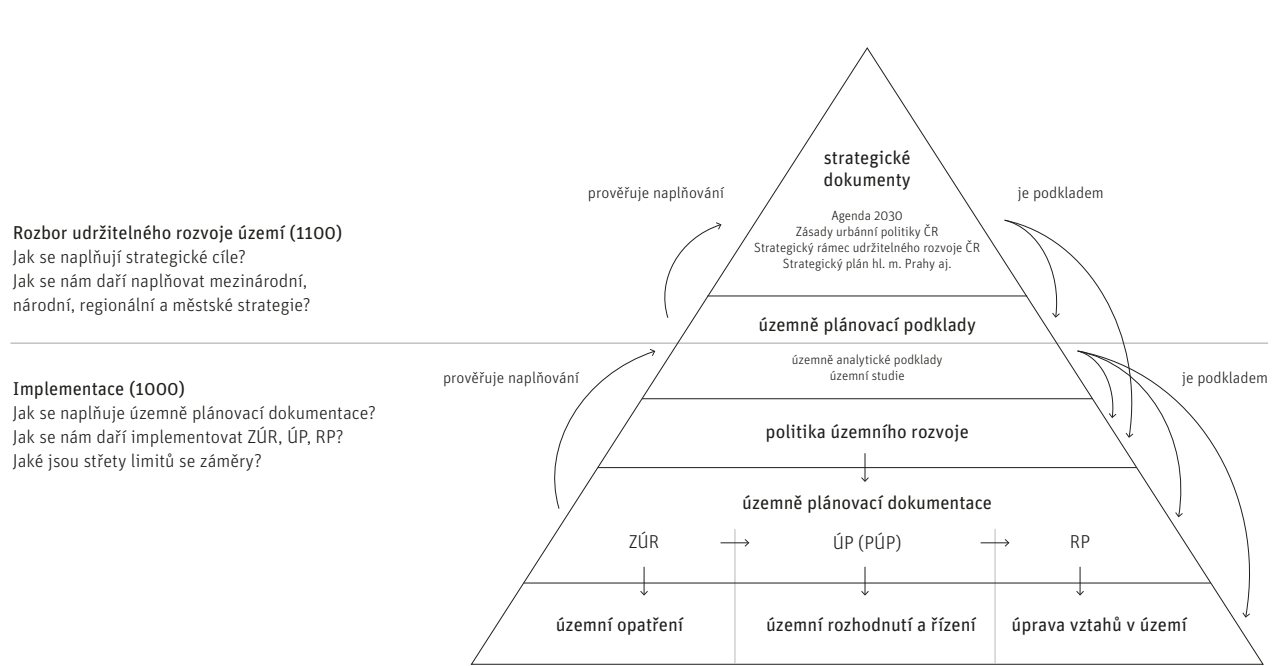
Řešené území a územní jednotky

Území řešené Územně analytickými podklady hl. m. Prahy zahrnuje celé území hlavního města Prahy o rozloze 496,1 km² (→ Příloha 000.P.01). ÚAP kraje jsou zpracovány jako celoměstský pohled na dané území bez zaměření na rozlišení lokálních specifík a v podrobnosti a rozsahu přiměřeném pro danou úroveň ÚAP. Praha je jedním ze 14 krajů České republiky. Pro zasazení do širšího kontextu metropolitního regionu jsou vybraná témata zpracována včetně území Středočeského kraje, který má rozlohu 10 928,5 km².

Praha je členěna na 10 městských obvodů, 22 správních obvodů, 57 městských částí nebo 112 katastrálních území. Území města není homogenní, jeho různorodost je v ÚAP kraje zachycena a popsána pomocí několika administrativních a prostorových členění, kde se uplatňují různá významová hlediska (správní obvody, městské části, prstence města a lokality). Správní členění hl. m. Prahy tvoří 22 **správních obvodů** s označením Praha 1 až Praha 22, jejichž sídlem jsou úřady městských částí s pověřeným stavebním úřadem nebo s obecním úřadem s rozšířenou působností. Každá z **městských částí** přísluší jednomu správnímu obvodu (→ Obr. 000.3.2). **Prstence města** představují prostorové členění města v celoměstském měřítku; popis jednotlivých prstenců uvádí téma 200.2.1. Základním nástrojem současného pražského strukturálního pojetí územního plánování a popisu území je rozdělení území města na **lokality** se stejným či převažujícím charakterem. Charakter lokality IPR definuje na základě čtyř základních vlastností: zastavitelnost, typ struktury, využití a stabilita [2]. Mapové obrazové přílohy ÚAP kraje využívají zobrazení zastavěných stavových lokalit jako podkladu pro zobrazení tematických a analytických dat.

000.3.1 Vztahy mezi strategickými dokumenty, PÚR, ÚPD a ÚPP

IPR Praha 2020

Odborné pojetí

Územně analytické podklady hl. m. Prahy představují široký přehled údajů, rozborů a analýz, získaných průběžným monitoringem území a rozsáhlou analytickou činností IPR. Metodické a odborné pojetí ÚAP 2020 je založeno na cíli prezentovaná tvrzení zakládat nejen na **odbornosti a erudovanosti jednotlivých expertních** zpracovatelů, ale zejména na **měřitelných a ověřitelných datech a výsledcích analytické činnosti**. Jedním z projevů tohoto úsilí je systematické a rigorózní napojení definovaných pozitiv, negativ a problémů k řešení na vyhodnocení stavu a vlivů v území indikátory udržitelného rozvoje. Velká péče je v dokumentu také věnována **citacím a odkazům na již publikovaná díla** autorů z řad zpracovatelského týmu i externích, z českého i globálního odborného prostředí. Jazyk dokumentu byl podroben důkladnému prověření a sjednocení, s cílem **odborné pojmy** používat konzistentně v rámci celého díla a všech zpracovatelů.

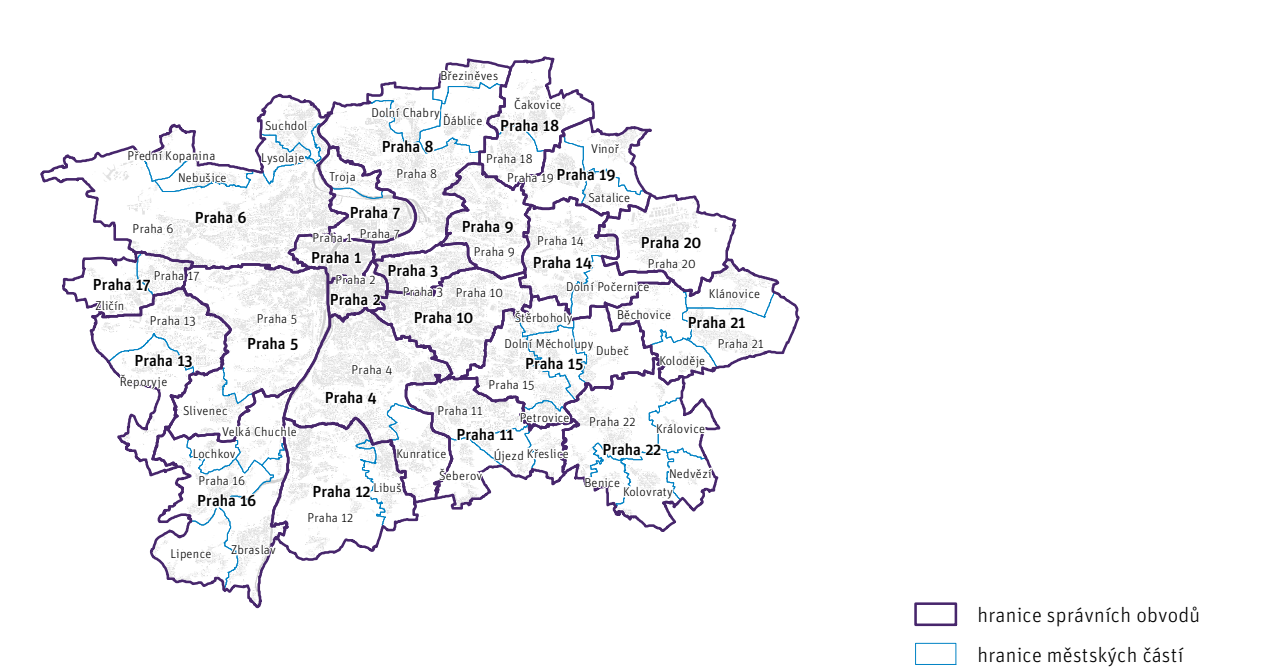
Grafické pojetí obrazových příloh textové části a grafické části ÚAP je navrženo tak, aby byla zachována maximální možná kontinuita zobrazení s nejdůležitějšími referenčními díly IPR Praha a napříč celou dokumentací. Kromě těchto tematických barevných škál ÚAP využívají další tři významové barevné škály. Pro zobrazení údajů a výsledků analýz v intenzitě či kategoriích bez hodnocení je využita základní barevná škála projektu. Pro všechny obrazové přílohy, kde zpracovatelé hodnotí intenzitu problému, slouží vždy hodnotící škála. Třetím způsobem sjednoceného grafické zobrazení je divergentní škála, která zobrazuje pozitivní a negativní extrémy jevu, spolu s neutrálním středem. V díle jsou dále graficky provázány mapové a grafové obrazové přílohy v případech, kdy zobrazují stejná témata.

ÚAP 2020 odborně navazují na předchozí aktualizaci (ÚAP 2016). Kromě hlavní změny na dvouúrovňové pojetí zpracování ÚAP je nejvýznamnějším rozdílem metodické pojetí rozboru udržitelného rozvoje území. Metoda rozboru je detailně popsána v podkapitole 1100.3. Pro ÚAP 2020 také proběhla kompletní revize tematického obsahu ÚAP a způsobu naplnění sledovaných jevů vzhledem k aktuálnímu dění v oboru a tématům rezonujícím místně i globálně. Zpracovatelé vybrali ÚAP obce témata relevantní pro ÚAP kraje, která revidovali

a případně doplnili. Posledním významnou změnou je v ÚAP 2020 výrazné využití možnosti prezentovat obsah elektronicky v mapových i jiných aplikacích. V návaznosti na tuto skutečnost je v projednávaném dokumentu změna pojetí z uvádění nejširšího možného množství na identifikaci klíčových poznatků a stručnost a jednoznačnost sdělení u jednotlivých témat a jevů.

000.3.2 Správní obvody a městské části

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

000.4 OBSAH A STRUKTURA DOKUMENTU

Dokument Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj (ÚAP kraje) je členěný na dvě základní části, jak mu ukládá vyhláška (§ 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb.): podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území a rozbor udržitelného rozvoje území. Jsou zpracované v textové a výkresové části. Textová část je členěna na 8 tematických kapitol, 4 komplexní a jednu syntetickou, která obsahuje rozbor udržitelného rozvoje. Téma seznamuje se strukturou textové části, přílohami, jejich barevností a měřítky, označováním zdrojů a datací, dále s odkazovým aparátem. Grafická část ÚAP kraje obsahuje čtyři výkresy: K.1 Hodnoty území, K.2 Limity využití území, K.3 Záměry na provedení změn v území, K.4 Problémy v území, Výkresy jsou v měřítku 1 : 100 000. V závěru tématu je představen Portál ÚAP.

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj (ÚAP kraje) mají textovou a grafickou část (→ Obr. 000.4.1). Textová část je členěna do 8 tematických (100–800), 4 komplexních (000 / 050 / 900 / 1000) a jedné syntetické (1100) kapitoly. Grafická část ÚAP kraje obsahuje čtyři výkresy: K.1 Hodnoty území, K.2 Limity využití území, K.3 Záměry na provedení změn v území, K.4 Problémy k řešení. Zpracování dokumentu ÚAP kraje respektuje členění vyhlášky č. 500/2006 Sb. na části **podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území** (§ 4, odst. 2 vyhlášky č. 500/2006 Sb.) a **rozbor udržitelného rozvoje území** (RURU) (§ 4, odst. 3 vyhlášky č. 500/2006 Sb.). Podklady rozboru jsou shrnuty zejména v rámci tematických a komplexních kapitol. Dílčí rozbor udržitelného rozvoje území je uveden v závěrech jednotlivých kapitol; na jejich základě je zpracován celkový rozbor udržitelného rozvoje území v kapitole 1100. Jednotlivé kapitoly se dále člení na podkapitoly a témata.⁹

Kapitoly dokumentu popisují jednotlivé systémy a srovnání vývoje ve vztahu k dnešnímu stavu. Kapitoly 100 Krajina a 200 Město popisují Prahu pomocí jejího charakteristického vztahu mezi krajinou (přírodním prostředím) a městem (kulturním a vystavěným prostředím). V kapitole 300 Využití území na to navazuje část věnovaná obyvatelům města, kapitola dále popisuje využití území. Kapitola 400 Potenciál představuje potenciál území a městské ekonomiky.¹⁰ Další kapitoly jsou

věnovány infrastrukturám v celoměstském měřítku. 500 Krajinná infrastruktura obsahuje charakteristiku územního systému ekologické stability (ÚSES) hl. města Prahy, 600 Dopravní infrastruktura ukazuje vývoj, charakteristiku, dostupnost a potřeby v rámci jednotlivých dopravních systémů. 700 Technická infrastruktura popisuje vývoj a charakteristiku stavu a trendů v rámci jednotlivých sítí a kapitola 800 Veřejná vybavenost obsahuje charakteristiku veřejné vybavenosti. Dalšími částmi se širším záběrem jsou kapitola 050 Metropole a region, která popisuje širší vztahy území a kontext, kapitola 900 Veřejný zájem a limity obsahující popis a třídění vybraných limitů využití území a kapitola 1000 Implementace, která popisuje uplatnění územně plánovací dokumentace celoměstského měřítka, Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy a sleduje také záměry celoměstského významu. Kapitola 1100 je závěrečnou syntetickou částí ÚAP kraje, která obsahuje rozbor udržitelného rozvoje území spolu s navázaným pojmenování hodnot a problémů k řešení v rámci územně plánovací dokumentace (ÚPD) a mimo ni.

Textová část ÚAP kraje je doplněna o tematické ilustrace, mezi které řadíme grafy, diagramy, mapy, fotografie a další obrazové přílohy, např. tabulky. Názvy a zdroje obrazových materiálů a příloh lze rozdělit do tří kategorií:

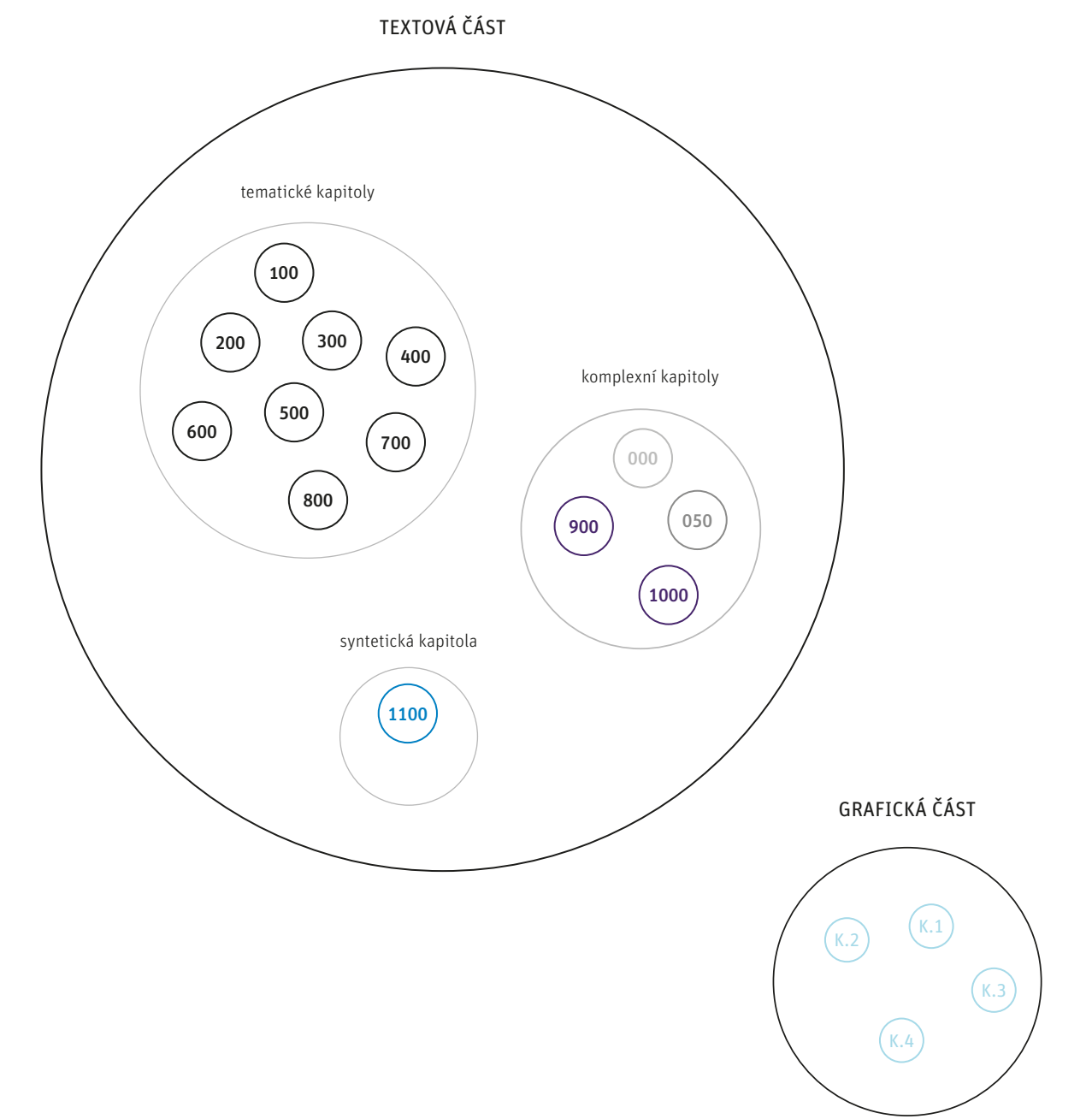
- 1 materiál vytvořený IPR: Autor rok / data: zdroj rok
- 2 materiál vytvořený IPR úpravou již publikovaného: Autor rok / adaptováno z: zdroj (publikace, číslo strany)
- 3 materiál převzatý z jiného zdroje: Autor rok

Mapové obrazové přílohy, které jsou nedílnou součástí textové části dokumentace ÚAP kraje, podrobněji zobrazují povinné jevy, popisují stav v území a zobrazují výsledky analýz. Kromě mapových vrstev, kde lze rozlišit tematický obsah a podkladové vrstvy, obsahují také legendu a zdroj dat. Měřítko figur je pro tematické knihy zobrazující území hlavního města Prahy 1 : 125 000 (→ Obr. 000.4.2) a 1 : 320 000 (→ Obr. 000.4.3). Pro ilustraci širších vztahů byly v kapitole 050 zvoleny mapové obrazové přílohy pro území Středočeského kraje, v měřítku 1 : 650 000 a 1 : 1 400 000 (→ Obr. 000.4.3) tak, aby co nejlépe ilustrovaly propojení nadřazených systémů sítí urbánních a infrastrukturálních.

Znázornění územní lokalizace většiny tematických dat a povinných jevů, jakožto limitů, záměrů, potřeb, hodnot a problémů je v **grafické části** dokumentu. ÚAP kraje prezentují základní data v grafické části pomocí výkresů v rozsahu definovaném vyhláškou č. 500/2006 Sb. Výkresy K.1, K.2 a K.3 jsou součástí podkladu pro rozbor udržitelného rozvoje, K.4 zobrazuje rozbor.

⁹ — Formální výraznější změnou oproti ÚAP 2016 je upuštění od tříúrovňového systému číslování knih (kapitol) v logice 100-110-111. V ÚAP 2020 nahrazeno průběžným číslováním 1, 1.1, 1.1.1 pro každou kapitolu stejně.

¹⁰ — Změnou oproti ÚAP 2016 je přesun popisu demografických ukazatelů z části 200 do kapitoly 300, přesun popisu ekonomie území do kapitoly 400 Potenciál a přesun záměrů na provedení změn v území do kapitoly 1000 Implementace.

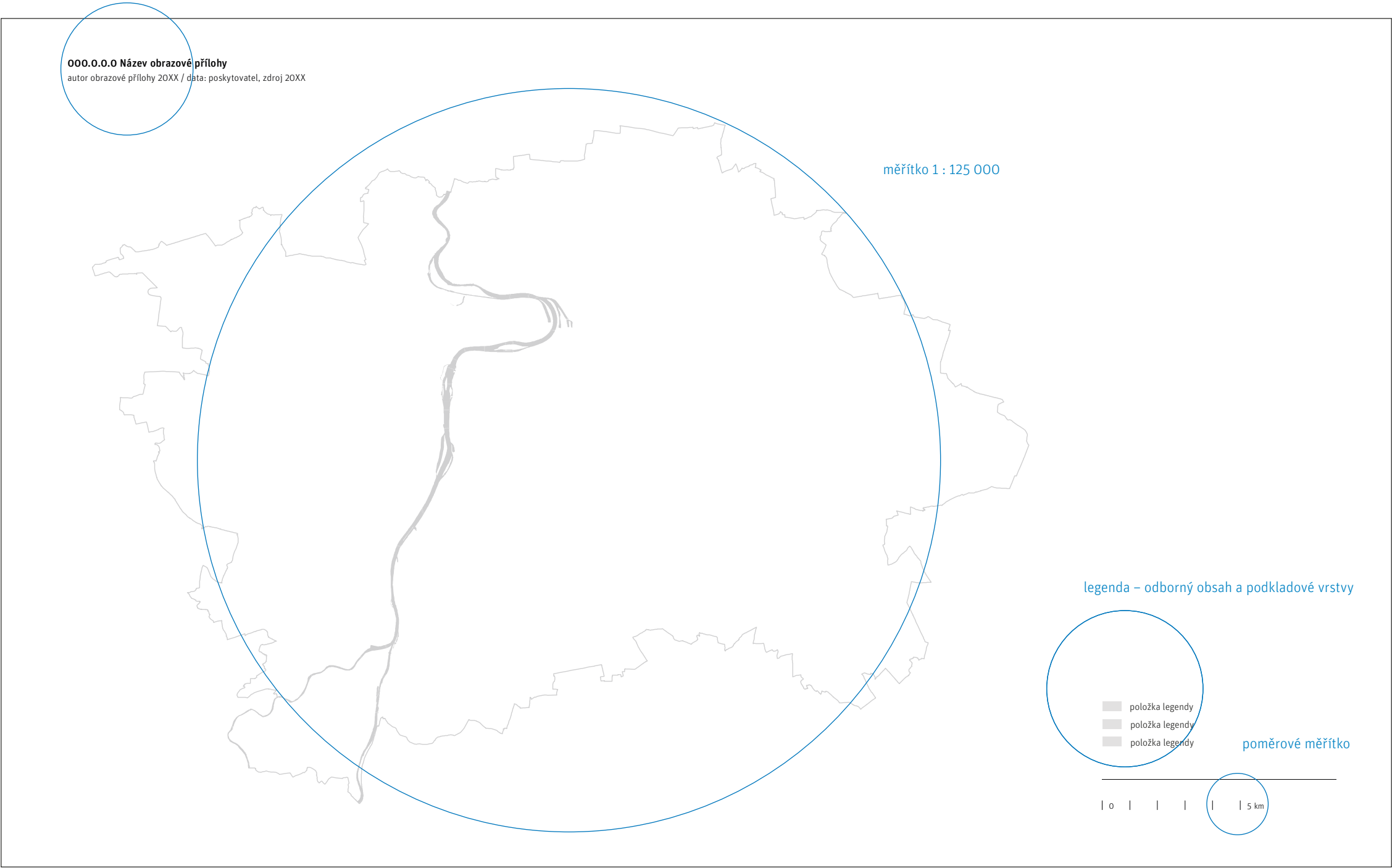
KAPITOLY	
000	Preamble
050	Metropole a region Širší vztahy a kontext
100	Krajina Přírodní podmínky a životní prostředí
200	Město Fyzické vystavěné prostředí
300	Využití území Obyvatelé a jejich činnosti
400	Potenciál Vnitřní možnosti rozvoje a městská ekonomika
500	Krajinná infrastruktura Cesty zvířat a rostlin
600	Dopravní infrastruktura Toky lidí a zboží
700	Technická infrastruktura Toky médií a informací
800	Veřejná vybavenost Služby obyvatelům města
900	Veřejný zájem a limity Ochrana stávajících a navrhovaných hodnot
1000	Implementace Naplnění městského plánování
1100	Rozbor udržitelného rozvoje Posouzení stavu a vlivů v území

100.1 podkapitola
100.2 podkapitola
100.3 podkapitola
100.4 podkapitola
100.5 ...

100.1.1 téma
100.1.2 téma
100.1.3 téma
100.1.4 téma
100.1.5 ...

VÝKRESY	
K.1	Hodnoty území
K.2	Limity využití území
K.3	Záměry na provedení změn v území
K.4	Problémy k řešení

číslo v rámci knihy, název,
autorství a zdroj

000.4.3 Mapové obrazové přílohy menšího měřítka – Středočeský kraj a Praha

IPR Praha 2020

Výkres K.1 Hodnoty území obsahuje vybrané jevy a prvky, které představují přírodní, kulturní a civilizační hodnoty rozpoznané v území. Číselný kód u položek legendy (i.00.0.00 / c.00.0.00) je číslem indikátoru udržitelného rozvoje, celkový seznam všech indikátorů je v Příloze 1100.P.02 Databáze cílů udržitelného rozvoje území kapitoly 1100 Rozbor udržitelného rozvoje. Popis hodnot je v podkapitole 1100.5.3 Hodnoty.

Výkres K.2 Limity využití území obsahuje vybrané limity využití území v celoměstském měřítku a významu zobrazitelné v úrovni měřítka 1 : 100 000. V grafickém vyjádření je uveden vlastní limit nebo prvek, k němuž se limit vztahuje, pokud grafické znázornění vlastního limitu není možné či účelné. Zobrazené údaje byly zpracovány s využitím podkladů od poskytovatelů dat, přesnost zpracování je ovlivněna rozdílnou kvalitou a mírou podrobnosti předaných údajů od jednotlivých poskytovatelů. Limity jsou vymezeny ve smyslu právních předpisů. Kompletní výčet všech vybraných limitů včetně jejich očíslování, které je totožné s očíslováním v legendě výkresu, je v Příloze 900.P.01 Přehled limitů sledovaných v měřítku kraje kapitoly 900 Veřejný zájem a limity.

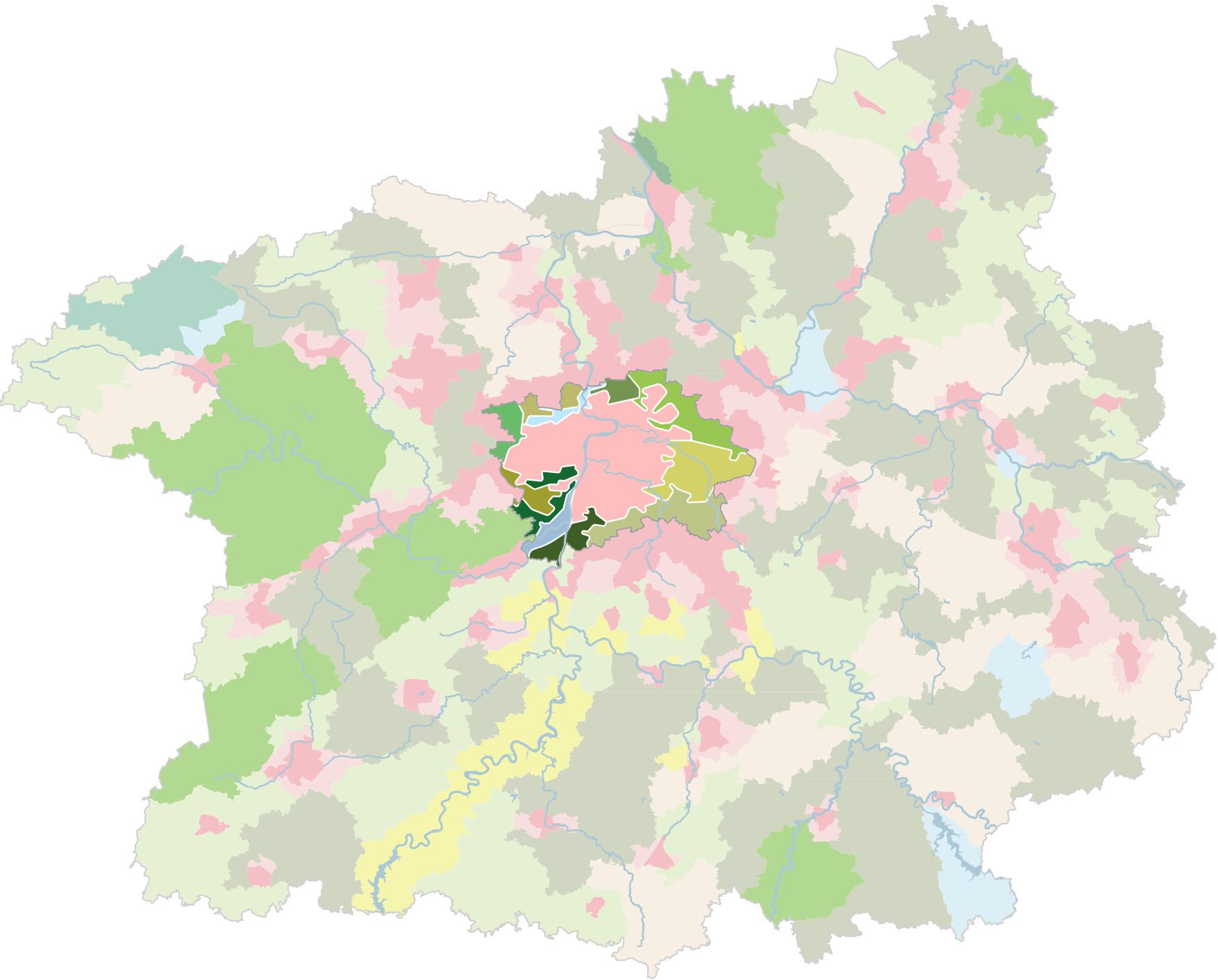
Výkres K.3 Záměry na provedení změn v území obsahuje vybrané záměry na provedení změn v území v celoměstském měřítku a významu. Pro přehlednost obsahuje také vybrané záměry na pořízení koncepčních, krajinářských nebo urbanistických studií, které však nejsou předmětem vyhodnocení. Kompletní výčet všech záměrů na provedení změn v území včetně jejich kódování, které je totožné s kódy ve výkresu včetně seznamu vybraných územně plánovacích podkladů, je v Příloze 1000.P.02 Urbanistické záměry a studie a 1000.P.03 Záměry infrastruktury dopravní a technické kapitoly 1000 Implementace.

Výkres K.4 Problémy k řešení obsahuje vybrané problémy k řešení v územně plánovací dokumentaci v celoměstském měřítku a významu, dle jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje, a střety záměrů na provedení změn v území s limity využití území a se záměry. Číselný kód u položek legendy (i.00.0.00 / c.00.0.00) je číslem indikátoru udržitelného rozvoje, celkový seznam všech indikátorů je v Příloze 1100.P.02 Databáze cílů udržitelného rozvoje území kapitoly 1100 Rozbor udržitelného rozvoje. Popis problémů je v podkapitole 1100.5.2 Problémy k řešení v ÚPD a mimo ÚPD. Součástí problémů k řešení jsou střety v území, ucelený výčet je v Příloze 1000.P.04 Střety záměrů na provedení změn v území s limity, omezení a střety záměrů navzájem kapitoly 1000 Implementace.

Součástí 5. celkové aktualizace ÚAP jsou kromě dokumentu ÚAP kraje i další výstupy, které jsou dostupné v on-line elektronické podobě na Portálu Územně analytických podkladů

hl. m. Prahy uap.iprpraha.cz (Portál ÚAP ↗). Textová i grafická část ÚAP kraje jsou na Portálu ÚAP ke stažení ve formě PDF. Vybraná témata a sledované jevy, stejně jako grafická část ÚAP kraje, jsou v interaktivní podobě dostupné v mapové aplikaci Atlas ÚAP. Sledované jevy a dostupná data jsou přehledně zobrazena v Katalogu dat a jevů. Časové řady a vyhodnocení indikátorů udržitelného rozvoje jsou rovněž součástí webové aplikace.

• • •

typy krajín ZUR Praha

- krajina Turské plošiny
- krajina Třebotovské plošiny
- krajina Uhříněveské plošiny
- krajina Úvalské plošiny
- krajina kaňonu Vltavy a Šáreckého potoka
- krajina nivy Berounky
- krajina povltavských lesů
- krajina Hostivické tabule
- krajina Čakovické tabule
- krajina Zdibské tabule
- krajina Českého krasu
- městská krajina Prahy

typy krajín ZUR SČK

- krajina chmelařská
- krajina zvýšených hodnot kulturních a přírodních
- krajina relativně vyvážená
- krajina polní
- krajina přírodní
- krajina rekreační
- krajina sídelní
- krajina příměstská
- krajina vinařská
- krajina vodářská

Pozn.: typy krajín ZUR Prahy a ZUR SČK jsou vymezeny na základě odlišného metodického přístupu, cílem ÚAP je na tyto odlišnosti poukázat

hranice Prahy

| 0 | | | | 25 km

a Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. V takto velmi zjednodušeně a úzce vymezeném pásmu suburbanizace bylo v letech 2006 až 2018 dokončeno přes 35 tisíc bytů, což činí 43 % z celkového úhrnu dokončených bytů na území Středočeského kraje. Většina z nich, okolo 72 %, byla realizována v rodinných domech. Se zhoršující se dostupností stavebních pozemků a zvyšující se finanční nedostupností bydlení v Praze dochází stále k silnějšímu působení rezidenční suburbanizace i ve vzdálenějších okresech aobcích Středočeského kraje.

Do pražského metropolitního regionu je dlouhodobě soustředěna významná část pracovních příležitostí ČR. Za hranicemi Prahy ve Středočeském kraji lze identifikovat rozvoj pracovních míst, který dokládá i dlouhodobě rostoucí objem pracovní vyjíždky z Prahy a klesající objem kladného salda pro Prahu. ČSÚ v roce 2017 evidoval 36,9 tis. osob vyjíždějících z Prahy, a to zejména do jejího bezprostředního zázemí. Tam se komerční suburbanizace v 90. letech a prvním desetiletí 21. století vyvíjela v podobě maloobchodních a logistických, skladových a distribučních provozoven, zejména okolo kapacitních dopravních cest (např. Průhonice–Čestlice, Modletice–Říčany, Jirny–Mstětice, Rudná, Hostivice, Dobrovíz, Kněžves–Tuchoměřice, Klecany–Zdiby). V zázemí Prahy

došlo také k výstavbě velkých výzkumných infrastruktur, neboť rezortní operační programy v programovém období Evropské unie 2007–2013 nepodporovaly aktivity na území Prahy. IPR evidoval k lednu 2020 v zázemí Prahy (v okresech Praha-východ, Praha-západ a Buštěhradě v okrese Kladno) 14 vědeckotechnických parků, většinou podpořených z programů Ministerstva průmyslu a obchodu.

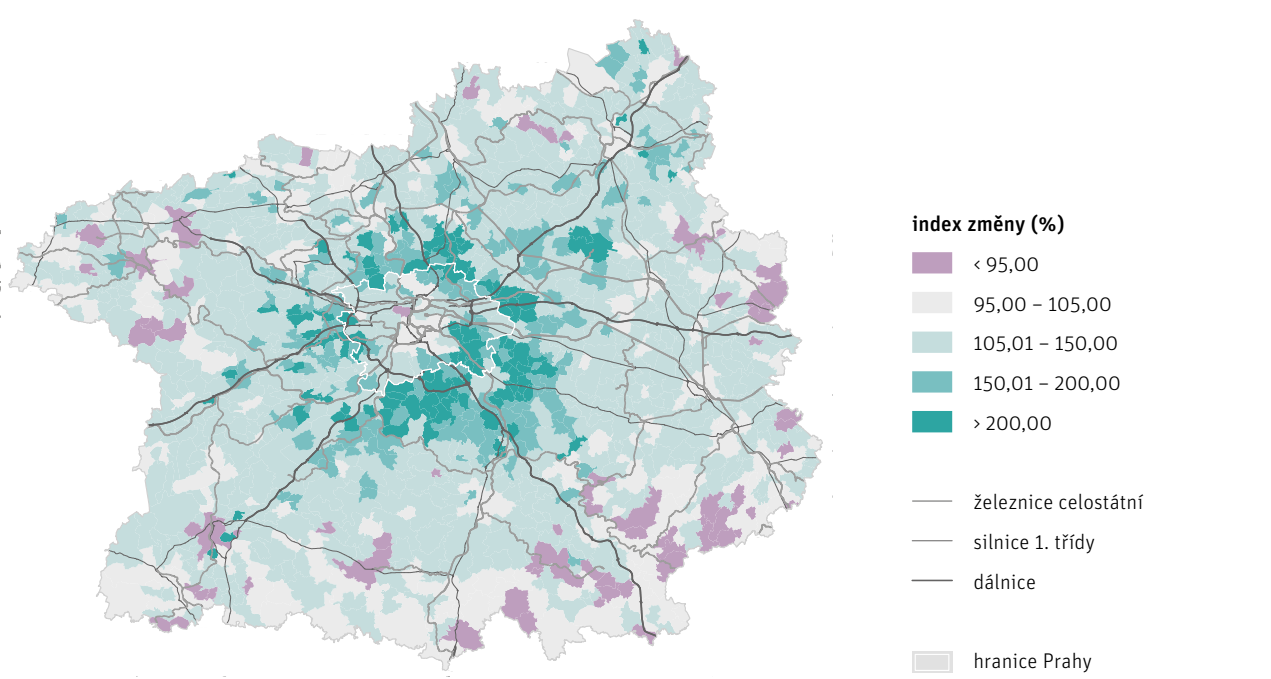
Rozvojový potenciál území celého státu je definovaný v Politice územního rozvoje ČR (PÚR)¹³. Cílem je koordinovat požadavky a záměry podrobnějších územně plánovacích dokumentací, zpracovaných pro jednotlivá správní území krajů, a zohlednit přeshraniční a mezinárodní vazby (§ 31 zákona č. 183/2006 Sb.). Požadavky na udržitelný rozvoj a územní soudržnost vyplývají z mezinárodních smluv a členství v mezinárodních organizacích (OSN, OECD, Rada Evropy aj.). **Pražský metropolitní region je v PÚR definován jako rozvojová oblast OB1**, která je značně ovlivněná dynamikou hlavního města Prahy a částečně spolupůsobením dalších center středočeského regionu, zejména Kladna a Berouna. Klíčovým rozvojovým předpokladem je dobré napojení na

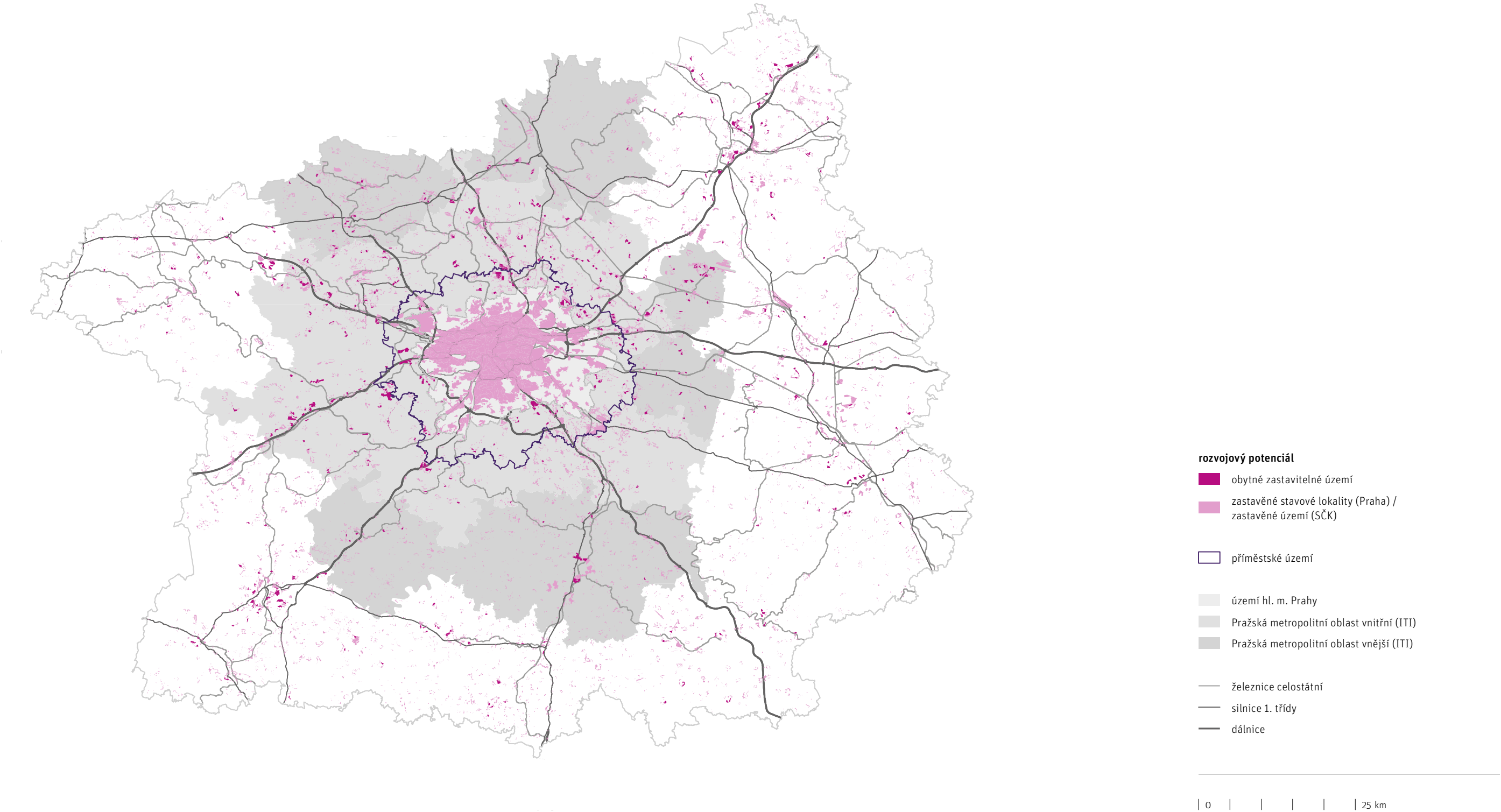
13 ——— Politika územního rozvoje ČR byla přijata usnesením vlády z roku 2009, na podzim roku 2019 byla schválena usnesením vlády aktualizace č. 2 a 3.

evropskou a republikovou sítí dopravní infrastruktury, s tím souvisí dokončení silničního okruhu kolem Prahy, připojení na tranzitní železniční koridory a vysokorychlostní síť železnice. Intenzivní rozvoj v příměstském prostoru, který není možné s využitím současné legislativy administrativně usměrňovat, je nezbytné sledovat (→ Obr. 050.2.3) a v případě větších rozvojových programů analyzovat z hlediska potenciálních rizik. Připravované rozvojové (územně plánovací) dokumenty Prahy zohledňují v maximální reálné míře záměry obsažené v příslušné platné dokumentaci pro území Středočeského kraje.

050.2.2 Index změny počtu obyvatel v obcích v zázemí Prahy a pražských MČ mezi lety 2001–2018

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2020

050.3 INFRASTRUKTURA

Téma se především věnuje vazbám jednotlivých infrastrukturních sítí mezi Prahou a regionem. Důsledkem suburbanizace je kromě ekonomických a sociálních problémů i narušení tradičních přírodních a krajinných vazeb. Analýzou systému stávajících a navržených krajinných prvků Prahy a Středočeského kraje IPR označil šest míst, kde systémy územního systému ekologické stability nejsou provázány. Téma se dále věnuje propojení systémů dopravní infrastruktury, a to silničních, dálničních, železničních a také letecké dopravy. Regionální vazby technické infrastruktury se věnují zásobování pitnou vodou, odkanalizování, centrálnímu zásobování teplem, zásobování zemním plynem, celostátní elektrifikační přenosové soustavě a elektronickým komunikacím. Na závěr téma věnuje pozornost regionálním vazbám veřejné vybavenosti.

Kromě ekonomických a sociálních problémů je důsledkem suburbanizace narušení tradičních přírodních a krajinných vazeb způsobené negativními vlivy nové zástavby v lokalitách při hranici Prahy a místy i srůstáním zástavby. To přináší zvýšené nároky na koordinaci vzájemných vazeb a spolupráci, která však není doposud dostatečně organizačně a funkčně dořešena. Proto je nezbytné **dbát na zvýšenou ochranu stávajících přírodních hodnot, rozvíjet nejen tangenciální vztahy po obvodu města, ale i radiální propojení ploch zeleně směrem do Středočeského kraje** především s významnými přírodními lokalitami, jako jsou Český kras, povodí Kačáku, Voděradské bučiny, Kersko, Úpor či Veltruský luh, které navazují na systém přírodních os Prahy. Bližší i širší okolí Prahy je s územím hlavního města provázáno prostřednictvím územního systému ekologické stability (ÚSES), tj. systémem stávajících a navržených krajinných prvků se specifickými požadavky. ÚSES je na nadregionální a regionální úrovni koordinován se ZÚR Středočeského kraje (→ Obr. 050.3.1). ZÚR se také snaží stabilizovat území pro plnění přírodně-rekreačních vazeb prostřednictvím nezastavitelných koridorů.

Praha je **významnou křižovatkou dálniční a silniční sítě ČR ve středoevropském prostoru**. Dopravní síť je v důsledku historického vývoje na území Čech do značné míry radiálně směřována k hlavnímu městu. Praha je napojena na dálnice D1 (směr Brno), D5 (směr Plzeň), D8 (směr Ústí n. Labem), D11 (směr Hradec Králové), D4 (směr Příbram, Strakonice, Písek), D6 (směr Karlovy Vary), D7 (směr Chomutov) a rychlostní silnici D10 (směr Turnov, Liberec). Dále jsou do Prahy zaústěny silnice I. třídy – u Zdib I/9 (směr Mělník), I/2 (směr Kutná Hora), I/12 (směr Kolín) a další silnice. Významným problémem je **nedokončení Pražského okruhu**. Chybí úseky, které jsou z větší části vedeny po území Prahy.

Železniční uzel Praha je významnou součástí železniční sítě ČR a z hlediska mezistátní dopravy i evropské železniční sítě. Je největším uzlem vnitrostátní i mezinárodní železniční přepravy ve směrech sever–jih i východ–západ. Leží v průsečíku železničních tras spojujících Českou republiku se Slovenskem, Polskem, Německem a Rakouskem. **Do železničního uzlu Praha je zaústěno 10 železničních tratí**, přičemž 6 z nich je součástí evropského systému železničních magistrál. Dominantní roli v letecké dopravě v rámci Prahy i celé České republiky z hlediska významu i dopravního výkonu hraje **mezinárodní letiště Praha-Ruzyně** (Letiště Václava Havla Praha) (→ Obr. 050.3.2).

V nadřazených systémech technické infrastruktury jsou výrazné vztahy mezi hlavním městem Prahou, Středočeským krajem i dalšími oblastmi republiky. **Zásobování města pitnou vodou** je zajišťováno převážně z mimopražských zdrojů Želivka a Káraný. Z městského systému zásobování vodou jsou vedeny přírůdy vody do Kladna, Berouna, Roztok, Říčana a Úval. Z hlediska **odkanalizování** je hlavní město v současnosti soběstačné a nezávislé na Středočeském kraji. Většina odpadních vod je odváděna na Ústřední čistírnu odpadních vod. Výjimkou jsou odpadní vody z některých okrajových částí Prahy, které jsou odváděny na mimopražské čistírny odpadních vod, (ČOV) Roztoky a ČOV Miškovice. Na ČOV Vnoř jsou naopak připojovány odpadní vody z několika okolních obcí. **Centrální zásobování teplem** propojené Pražské teplárenské soustavy, umístěné v pravobřežní části města, zajišťuje tepelný napáječ vedený z hlavního zdroje soustavy – elektrárny Mělník I. **Zásobování Prahy zemním plynem** je zajišťováno velmi vysokotlakými plynovody přivedenými do velmi vysokotlakých regulačních stanic Dolní Měcholupy, Třeboradice a Sibřina zásobujících pražský systém vysokotlakých plynovodů. Na něj jsou připojeny i některé obce ležící mimo území hlavního města Prahy. V katastrálním území Třeboradice pak prochází územím města ve společném koridoru ropovod Družba a produktovod celostátního významu. Praha je napojena na **celostátní elektrizační přenosovou soustavu** 400 kV prostřednictvím transformoven 400/110 kV Řeporyje a Chodov. Napojení na přenosovou soustavu 220 kV zajišťuje transformovna 220/110 kV Malešice. V **elektronických komunikacích** je území hlavního města Prahy propojeno se Středočeským krajem sítí dálkových optických kabelů a páteřními radioreléovými trasami (→ Obr. 050.3.3).

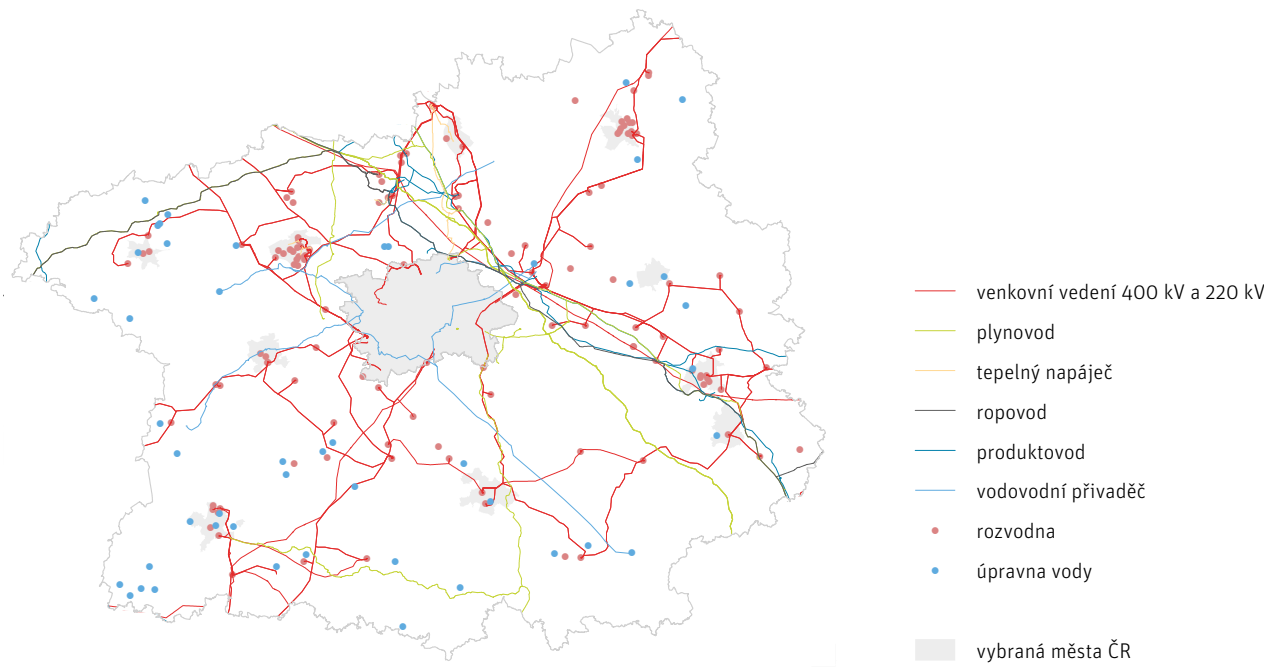
Praha jako největší město České republiky a jako hlavní město disponuje **výjimečnou koncentrací veřejné vybavenosti**, která je díky tomu specifická oproti ostatním městům a krajům ČR. Nacházejí se zde **republikové instituce a orgány veřejné správy, instituce a úřady sousedních správních a samosprávních celků**. Praha je sídlem hlavy státu a orgánů státní správy, zákonodárných a politických institucí a také

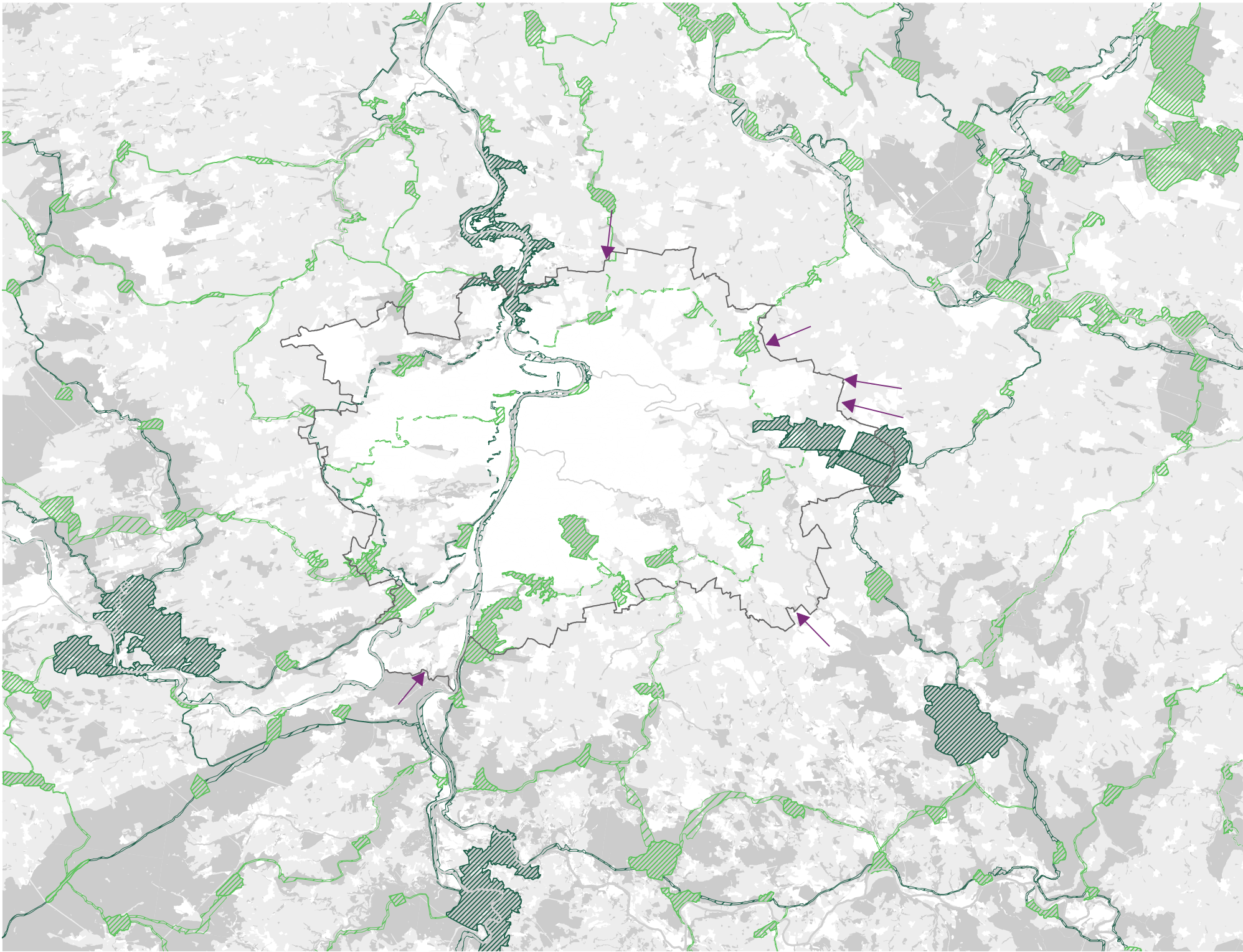
řady vzdělávacích, vědecko-výzkumných, zdravotnických a kulturních institucí s celostátní působností. Přirozeně **spádová je pro studenty pražských středních škol** s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji. Specifičtěji zaměřené střední školy a vyšší odborné školy mají i republikovou spádovost stejně jako **vysoké školy**. U vzdělávacích zařízení nižší úrovně jsou vazby na nejbližší zázemí Prahy. **Přirozená spádovost je viditelná také v případech zdravotnictví**, kdy je největší vazba na Středočeský kraj, specializovaná pracoviště mají působnost celostátní. V Praze najdeme **velké soustředění sportovní infrastruktury sloužící profesionálnímu sportu, mimořádná je i koncentrace kulturních zařízení**. Významné akce – kulturní, společenské i sportovní – lákají velké množství návštěvníků, a to nejen z Česka, ale i ze zahraničí. Dojíždka do Prahy tak zvyšuje nároky na pražskou dopravní infrastrukturu a ubytování.

• • •

050.3.3 Napojení Prahy na regionální síť technické infrastruktury

IPR Praha 2020 / data: ÚAP SČK 2018

← chybějící napojení ÚSES na SČK

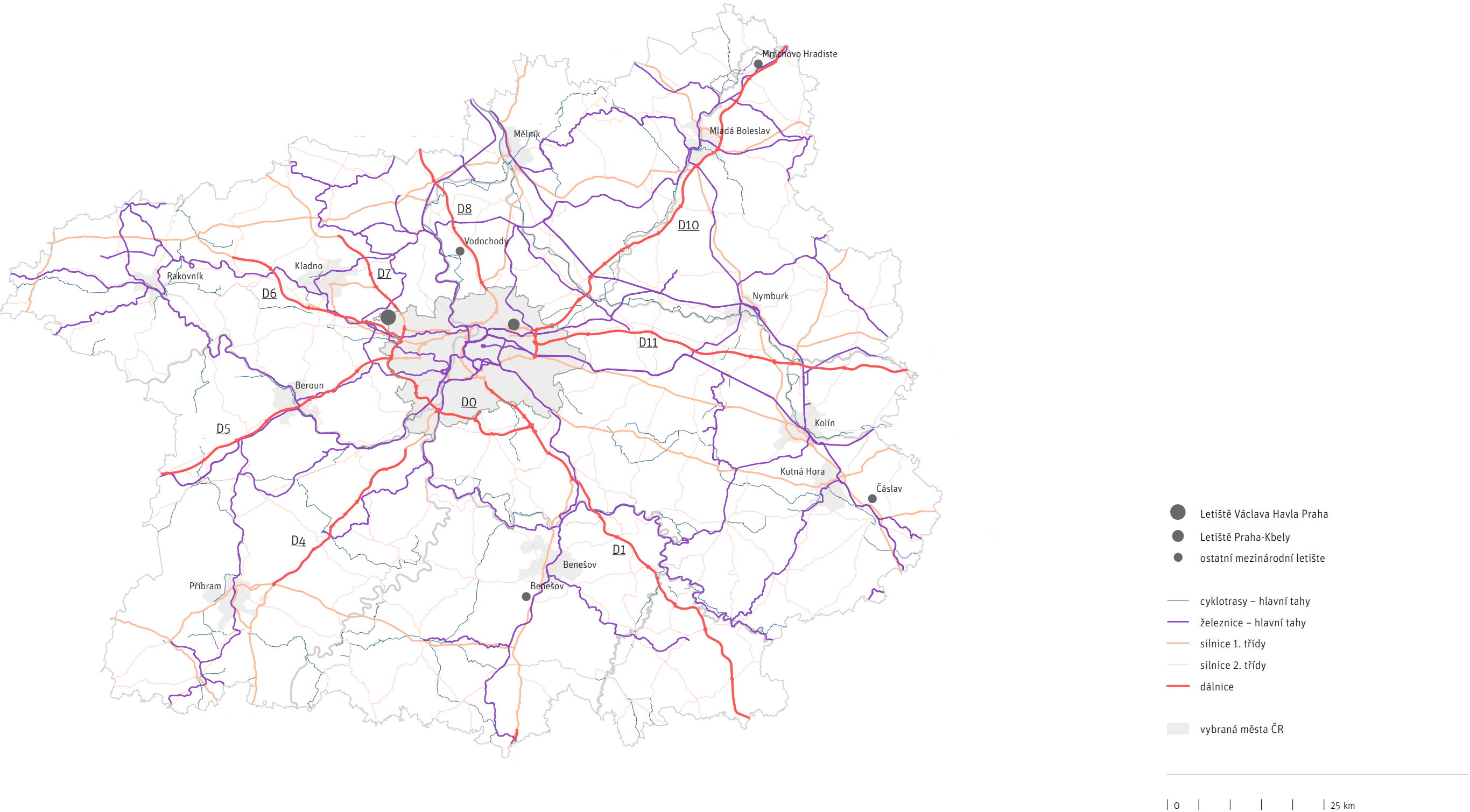
územní systém ekologické stability

- nadregionální biocentrum
- ▨ nadregionální biokoridor
- regionální biocentrum
- ▨ regionální biokoridor

- les na lesních pozemcích
- nezastavěné stavové lokality (Praha) / nezastavěné území (SČK)
- zastavěné stavové lokality (Praha) / zastavěné území (SČK)

□ hranice Prahy

| 0 | | | 10 km

100 KRAJINA | PŘÍRODNÍ PODMÍNKY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

100.1 Úvod kapitoly

Cílem kapitoly 100 Krajina je popsat přírodní podmínky a vlivy životního prostředí, které mají přeshraniční souvislosti se Středočeským krajem, případně jsou popsány v republikovém kontextu. První téma podkapitoly Přírodní podmínky se týká prostorového uspořádání města. Druhé téma – Přírodní hodnoty – se zaměřuje na přírodní lesní oblasti – přeshraniční jednotky a komentuje vybrané limity ochrany přírody. Téma Geomorfologie a hydrologie popisuje geologické a orografické začlenění území hl. m. Prahy a představuje morfologickou členitost. Poslední téma podkapitoly Přírodní podmínky představuje specifikum Prahy, jímž je poměrně rozsáhlý zemědělský půdní fond, a zdůvodňuje zmírnění dosavadního trendu. Podkapitola Životní prostředí se zaměřuje především na popisy kvality vody, půdy a ovzduší. Kvalitu prostředí reprezentuje také téma reflektující hlukovou zátěž z Letiště Václava Havla Praha.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka. Jde o indikátory a cíle bez indikátoru:

- Podíl ploch zvláště chráněných území, významných krajinných prvků – registrovaných (i.01.1.03)
- Koeficient ekologické stability (i.01.1.04)
- Vytvoření koncepce zelené infrastruktury a její naplňování (c.01.1.07)
- Zlepšování péče a ochrany ploch NATURA 2000 (c.01.1.08)
- Roční výměra záboru zemědělského půdního fondu (i.01.2.04)
- Počet katastrálních území s realizovanou komplexní nebo jednoduchou pozemkovou úpravou (i.01.2.08)
- Rozloha stávajících parků (i.01.3.01)
- Ochrana pohledové veduty a panoramat (c.01.3.08)
- Podíl území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší – souhrnně všechny polutanty (i.02.3.02)
- Podíl území s překročením imisních limitů (i.02.3.10)
- Třída jakosti vody v povrchových tocích (i.02.4.01)

Témata kapitoly naplňují povinné jevy:

- A011 – urbanistické a krajinné hodnoty
- A017b – krajiny a krajinné okrsky
- A023a – významné krajinné prvky
- A025a – velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků
- A027a – maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
- A030 – přírodní parky
- A034 – NATURA 2000 - evropsky významné lokality
- A041 – bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany zemědělského půdního fondu
- A044 – vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma
- A047 – vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
- A065 – oblasti s překročenými imisními limity
- A065a – hlukové zóny obcí
- B022 – podíl zemědělské půdy z celkové výměry územního celku
- B026a – podíl tříd ochrany zemědělské půdy z celkové výměry územního celku
- B032 – hranice přírodních lesních oblastí
- B035a – počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem

100.2 Přírodní podmínky

100.2.1 PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ

Konfigurace terénu hlavního města je dána geologickými a geomorfologickými podmínkami a významně ovlivněna erozní a akumulační činností vodních toků. Tyto podmínky jsou určujícími pro vznik a rozvoj města. Krajinu Prahy je nutné vnímat jako výsledek působení přírodních a antropogenních vlivů. Téma se nejprve zabývá základní kompozicí prostorového uspořádání, dále rozebírá a popisuje hlavní kompoziční hodnotu města – Vltavu a její nivu a nivu Berounky.

Praha je v porovnání s jinými evropskými metropolemi topograficky zcela výjimečná. Její bohatý reliéf vytváří typické pražské vrchy, návrší, plošiny, svahy a ostře zaříznutá údolí vodních toků (→ Výkres K.1). Zelené svahy jsou součástí obrazu města a uplatňují se v dálkových pohledech na panoramata Prahy (c.01.3.08). **Současná podoba pražské krajiny je komplexním výsledkem dlouhodobého působení přírodních procesů a činnosti člověka.** Hlavní krajinné osy (→ Výkres K.1) města jsou určeny především nivou řeky Vltavy a údolími jejích bočních přítoků. Vltava rozděluje Prahu na morfologicky členitější levý břeh, který je charakteristický střídajícími se výraznými údolími potoků – přítoků Vltavy a hřebenů směřujících dostředně na osu Vltavu. Pravý břeh je morfologicky méně členitý, převažují zde mírnější stoupání několika šterkových teras a úzce zaříznutá údolí v plošině v lokalitách otevřené krajiny. Nejvýraznějším údolím pravého břehu je údolí Vysočan formované potokem Rokytka. Podrobně se geologickým a morfologickým charakteristikám věnuje téma 100.3.1.1 v ÚAP obce. **Krajina Prahy je tvořena městskou a příměstskou krajinou.** Městská krajina je protkána přírodou ve městě – nestavebními bloky – parky. Žvýšující se rozlohu stávajících parků indikuje (i.01.3.01). Příměstská krajina obsahuje sídla v otevřené krajině a otevřenou krajinu.

Charaktery lokalit otevřené krajiny, jejich typy struktur, podrobněji popisuje téma 100.2.2.2 v ÚAP obce. Typy krajin, vymezených především na základě morfologie (geologického podkladu a hydrologie), vegetačního pokryvu, a typy zástavby – samot v krajině – jsou podkladem pro vymezení příměstské krajiny v aktualizaci č. 5 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (ZÚR)¹⁴ (→ Obr. 100.2.1.1).

Typický charakter krajiny centra města je dán dramaticky tvarovanou Pražskou kotlinou, která vznikla působením řeky Vltavy. **Kompozici Pražské kotliny nedefinuje pouze reliéf, ale také prostor řeky.** Vltava je hlavní kompoziční a přírodní osou Prahy, na jejím brodu ostatně Praha vznikla. Říční terasy na jejím pravém břehu tvoří podklad pro Staré i Nové Město. Geologicky nejstarší říční terasy pak leží pod Vinohrady. Nejmladší stovky až několik tisíc let starý prostor řeky je tvořen její současnou nivou. Nivní prostor Berounky se otevírá za Černošicemi a vytváří širokou zátopovou pláň až k soutoku s Vltavou u Zbraslavi. V Chuchli se niva zužuje do těsného prostoru mezi svahy Barrandovských skal a Braníku. Nivní prostor se opět významně otevírá až v Karlíně, pražské Stromovce a Troji (→ Výkres K.1). Řeka se zde při povodních rozlévala odjakživa. Dnes tyto části zastavěné nivy chrání protipovodňová ochrana města. Následně Vltava opět vstupuje do úzkého kaňonu mezi Suchdolem a Bohnicemi. Vedle kompozičního, přírodního a rekreačního významu Vltavy je řeka také dopravní cestou. Je vhodné udržovat rovnováhu mezi zmíněnými významy a s nimi spojenými způsoby využití řeky a prostoru nivy.

100.2.2 PŘÍRODNÍ HODNOTY

Přírodní a krajinné hodnoty, které se vytvořily na území Prahy, jsou dány jednak přírodními podmínkami celého středočeského prostoru a zároveň lidskou činností, jak ho postupně utvářela v průběhu postupujícího osídlování. Bez tohoto vlivu by byla místní krajina téměř úplně zalesněná. Většina hodnot je tedy výsledkem spolupůsobení přírodních sil a lidských aktivit a nejvýznamnější z nich jsou legislativně chráněny.

^[14] Aktualizace č. 5 ZÚR v podobě odevzdané k projednání vymezují krajiny, pro které stanovují jejich cílové kvality. Cílová kvalita vychází ze stávajícího stavu krajiny a popisuje ho s cílem zachování do budoucna. Prahu lze rozdělit do 12 typů krajin, přičemž městská krajina Prahy v sobě zahrnuje převážnou část zastavěného území Prahy. Ostatní krajiny jsou převážně nezastavěné a obsahují menší sídla v krajině. Vymezení krajin reflektuje způsob využití a s ním související vegetační pokryv, typ struktury zástavby a geomorfologické členění, jak dokládají jejich názvy. Jde o Krajinu Turské plošiny, Krajinu Hostivické tabule, Krajinu Třebotovské plošiny, Krajinu Českého krasu, Krajinu nivy Berounky, Krajinu povltavských lesů, Krajinu uhříněvské plošiny, Krajinu Úvalské plošiny, Krajinu Čakovické tabule, Krajinu Zdibské tabule a Krajinu kaňonu Vltavy a Šáreckého potoka.

Do územního plánování se tato ochrana promítá v podobě limitů ochrany přírody. Téma Přírodní hodnoty postupně popisuje přírodní podmínky v podobě morfologie terénu a přírodních lesních oblastí, vliv lidské činnosti na proměnu krajiny a utváření přírodních hodnot, přírodní hodnoty chráněné jako limity.

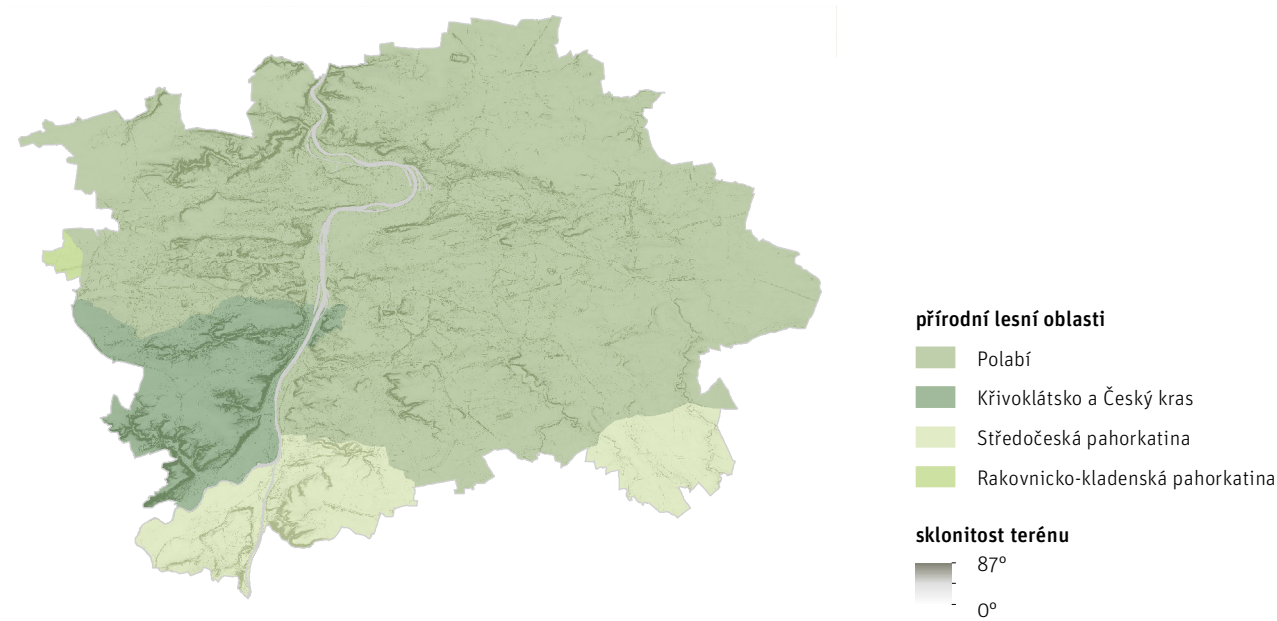
Přírodní a krajinné hodnoty, které se vytvořily na území Prahy, jsou dány přírodními podmínkami celého středočeského prostoru. (Působení geologických sil na utváření terénu popisuje téma 100.2.3). **Významným podkladem, zejména pro plánování lesního hospodaření, jsou přírodní lesní oblasti (PLO) (→ Obr. 100.2.2.1).** Jde o území vymezená odborníky v rámci průzkumu lesních stanovišť na základě **geologických, klimatických, orografických a fytogeografických podmínek**. Česká republika je rozčleněna na 41 PLO. Pro každou oblast je vypracován koncepční a metodický dokument, který se nazývá „**oblastní plán rozvoje lesů**“ (OPRL). Jeho zpracování vyplývá z lesního zákona č. 289/1995 Sb. OPRL obsahuje souhrnné údaje o stavu lesů, potřebách plnění funkce lesů jako veřejného zájmu a doporučení o způsobech hospodaření v ekosystémovém pojetí. V Praze se nacházejí celkem čtyři PLO: převážnou část

území Prahy pokrývá oblast nazvaná Polabí, v menší míře sem zasahují Středočeská pahorkatina, respektive Křivoklátsko a Český kras. Výskyt PLO Rakovnicko-kladenská pahorkatina se omezuje na plošně nevýznamný západní cíp příměstské krajiny.

Dalším stěžejním faktorem utvářejícím podobu české krajiny je dlouhodobé využití člověkem, trvající v podstatě od konce poslední doby ledové. Z rekonstrukční mapy přirozené vegetace [5] jednoznačně vyplývá, že bez lidského působení by bylo území Prahy téměř úplně zalesněné. Výjimku tvoří pouze vodní toky, vodní plochy přirozeného původu a strmé skalní výchozy, kde se vegetace v zapojené podobě kvůli extrémním podmínkám nedokáže udržet. S nástupem neolitického zemědělství však podstatná část Polabí, které významně zasahuje do severovýchodní části Prahy v podobě tzv. severní terasy, zůstala převážně bezlesá. Ve zbývajícím prostoru města docházelo k částečnému odlesňování ploch v souvislosti s morfologií terénu a následně postupným osídlováním v podstatě až do období středověku. Vedle negativ spojených s lidskou přítomností (vznik zcela „odpřírodněných“ zón, degradace ekosystémů silně zatížených intenzivním hospodařením apod.), která způsobila snížení ekologické stability krajiny, již se celkově stále nedaří zlepšit, lze též místně zaznamenat vyloženě pozitivní dopady kultivace

100.2.2.1 Hranice přírodních lesních oblastí

IPR Praha 2020 / data: ÚHUL 2016

krajiny. Bez trvalé péče by zde neexistovala některá velmi hodnotná, zejména stepní, společenstva organismů, z nichž mnohá svým významem přesahují hranice města. Některé lokality jsou chráněny v celoevropském kontextu. Příslušný indikátor (i.01.1.04) dobře naznačuje, v kterých oblastech města je třeba věnovat ekologické stabilitě zvýšenou pozornost a členit zde krajinu novými vegetačními prvky či změnit způsob hospodaření.

Řadu přírodních hodnot – ať už vznikly přirozenými procesy, nebo přetrvávají především díky lidským zásahům – se společnost rozhodla **chránit v podobě zákonných limitů rozvoje území** (→ Obr. 100.2.2.2) (→ Výkres K.2). Na úrovni krajské jde o jediné velkoplošné zvláště chráněné území (ZCHÚ) v podobě chráněné krajinné oblasti (CHKO) Český kras (L11), zasahující sem od jihozápadu. Maloplošných ZCHÚ (L02 / L03 / L04) je v Praze celkem 94 a jejich rozloha stagnuje (i.01.1.03), přičemž některá mají nadnárodní význam a jsou zároveň chráněna jako evropsky významné lokality (EVL) soustavy Natura 2000. Z 12 EVL je pět vyhlášeno kvůli ohroženým typům biotopů, ostatní sem byly zařazeny pro ochranu vzácných živočišných druhů. S výjimkou EVL Praha – Letňany, kde došlo k významnému snížení početnosti předmětu ochrany, kriticky ohroženého sysla obecného, se vesměs daří naplňovat indikátor směřující k zlepšení péče a ochrany ploch zařazených do soustavy Natura 2000 (c.01.1.08) (L10). Spíše místního významu jsou přírodní parky (jde o 12 rozsáhlejších oblastí zřízených zejména pro zachování rázu krajiny) (L01) a významné krajinné prvky (VKP – aktuálně jich je v Praze registrováno celkem 26) (→ Výkres K.1) (L06). **Pomineme-li člověkem výrazně urbanizovanou centrální část města, nejméně limitů se nachází na severovýchodě Prahy, kde plošný rozsah spolu s intenzitou zemědělského hospodaření historicky skoro všechny přírodně cenné fenomény potlačil.** Limity území jsou detailněji zpracovány v podkapitole 900.3.

100.2.3 GEOMORFOLOGIE A HYDROLOGIE

Konfigurace terénu hlavního města je dána geologickými a geomorfologickými podmínkami a je významně ovlivněna erozní a akumulační činností vodních toků. Tyto podmínky jsou určujícími pro vznik, rozvoj i fungování města. Údolí, říční niva, svahy a stráně, skalní stěny, rokle a strže, náhorní zvlněná plošina vytvářejí pohledovou kulisu typickou pro město. Téma se nejprve věnuje geologickému začlenění území hlavního města, následuje orografické začlenění území a v závěru téma popisuje morfologickou členitost území města.

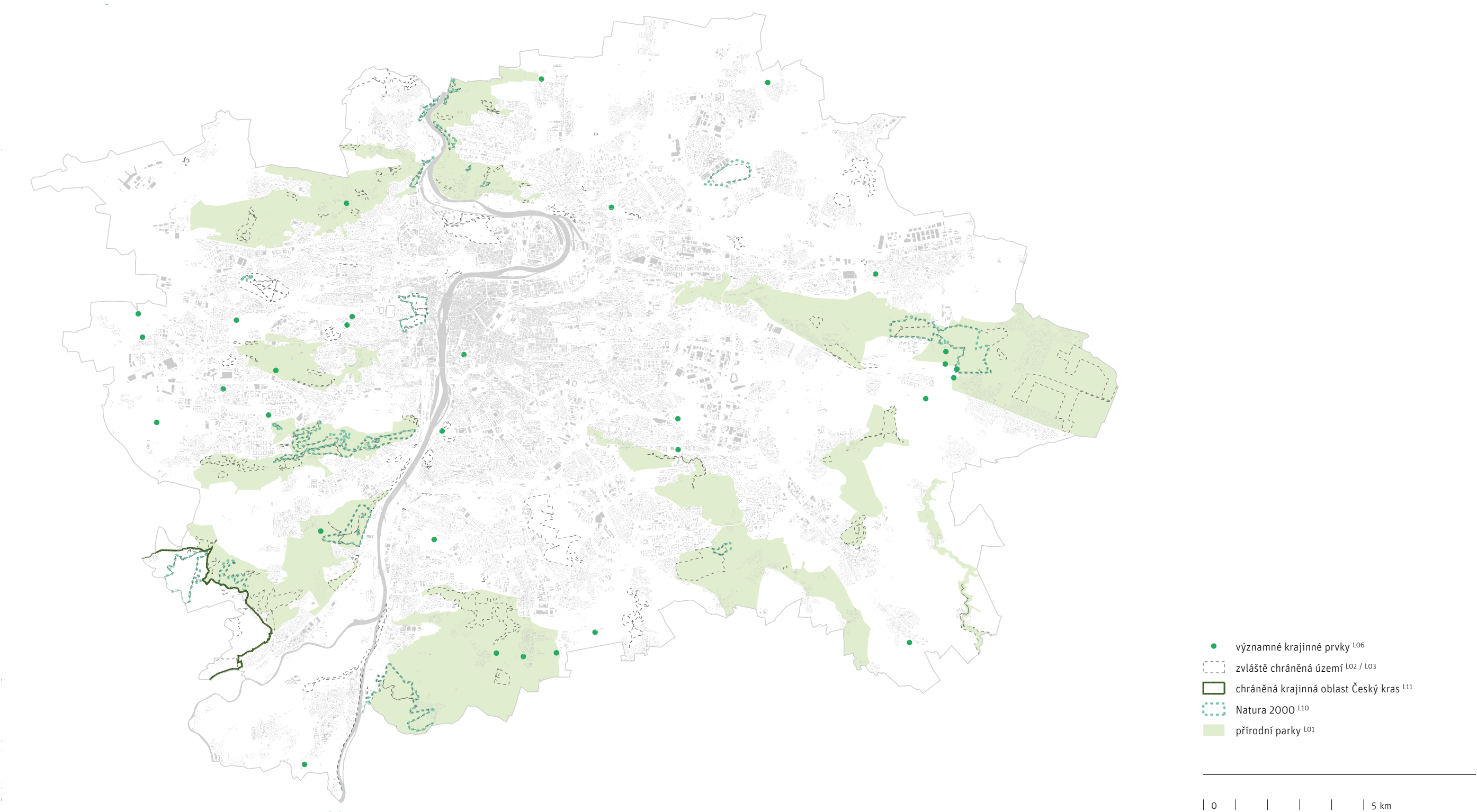
Geologický vývoj území středních Čech a hlavního města probíhá téměř tři čtvrtě miliardy let, od starohor až po současnost, a tomu odpovídá i pestrost horninového podloží. Horniny zde vznikaly v časovém rozmezí přibližně před 1 000 až 370 miliony let. Území bylo třikrát zaplaveno mořem, na jehož dně se ukládaly bohaté vrstvy sedimentů, mezitím zase vystupovalo, když horotvornými procesy vznikala pohoří. Území Prahy a jejího okolí leží ve střední části Českého masivu a spadá do oblasti tepelsko-barrandienské. Z geologického hlediska jde o pozůstatek starého horstva, jehož spodní vrstvy pocházejí z mladších starohor. Tvořeno je převážně nemetamorfovaným až slabě metamorfovaným svrchním proterozoikem a spodním paleozoikem. Na tomto podkladu jsou usazeny mladší vrstvy, které v některých místech vystupují na povrch. Povrchové útvary tvoří terciérní a kvartérní usazeniny různého původu a stáří. Z kvartérních pokryvných útvarů se na území hlavního města uplatňují spraše a sprašové hlíny, nivní sedimenty, fluvialní sedimenty svrchního pleistocénu a fluvialní sedimenty středního pleistocénu. Lokálně se vyskytují ještě eluviální (zvětralínové) a deluviální (svahové) uloženiny proměnlivé mocnosti. V nejvyšších vrstvách se uplatňují také usazeniny antropogenního původu.

Území Prahy a středních Čech spadá dle geomorfologického členění (→ Příloha 100.P.01), do Hercynského systému, provincie Česká vysočina. Nachází se ve střední části České vysočiny, převážně v oblasti Poberounské subprovincie, konkrétně Pražské plošiny a Brdské vrchoviny. Severní a severovýchodní část je součástí České tabule.

Pro rozhodující část území, více než 4/5, je typický plochý až mírně zvlněný reliéf, který svými relativně malými výškovými rozdíly dodává většině území celkově plošinný ráz. Původní parovina zvolna klesá směrem od jihozápadu k severovýchodu k širokému úvalu Labe. **Dnešní charakteristickou morfologií vlastního území centrální Prahy pak ovlivnila především erozní a akumulační činnost Vltavy a jejích přítoků během posledního milionu let, kdy v okolní parovině Pražské plošiny vznikla Pražská kotlina**

100.2.2.2 Vybrané limity ochrany přírody

IPR Praha 2020 / data: AOPK ČR 2020

se skalními stěnami a strmými svahy. Pražská kotlina je poměrně úzká sníženina s rozšířením v místě holešovického meandru; nejsevernější je Vltava v místě vtoku, respektive odtoku z Prahy. Morfologická členitost Prahy je poměrně značná, v jejím geomorfologickém utváření nápadně kontrastuje plošinný reliéf nejvýše položených míst s hluboce zaříznutými údolími Vltavy a jejích přítoků.

100.2.4 PŮDNÍ FOND

Zemědělská půda je nejcennější z neobnovitelných zdrojů a je potřeba ji co nejvíce chránit. Na území hl. m. Prahy se nachází cca 7 000 ha obhospodařované zemědělské půdy na půdách s třídou ochrany I. a II., pro které platí nejpřísnější ochrana a k vynětí ze zemědělského půdního fondu (ZPF) by mělo docházet jen ve výjimečných případech pro významné liniové stavby ve veřejném zájmu a pro ekologická opatření obnovy krajiny. Pro ostatní výstavbu je nutné zábor ZPF pečlivě zvážit a zdůvodnit veřejný zájem záboru ZPF nad zájmem ochrany, jak vyplývá ze zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF. Nejcennější půdy se nacházejí po celém obvodu hl. m. Prahy, nejvíce však na severu, severovýchodě, jihovýchodě a západě území.

Celou jednu třetinu z celého území Prahy tvoří nejkvalitnější půdy I. a II. třídy ochrany, polovinu pak méně kvalitní, ale přesto cenné půdy třídy ochrany III. až V., které by však měly být přednostně využívány pro plánovanou výstavbu. Nejcennější půdy se nacházejí po celém obvodu hl. m. Prahy, nejvíce však na severu, severovýchodě, jihovýchodě a západě území (→ Obr. 100.2.4.1). Z celé rozlohy všech pozemků na území Prahy tvoří **zemědělský půdní fond (ZPF) cca 40 % (orná půda, vinice, chmelnice, ovocné sady, zahrady, trvalé travní porosty), cca 50 % rozlohy Prahy** jsou zastavěné a vodní plochy, **cca 10 % lesní pozemky.**

Od roku 2016 se zábor orné půdy zmenšil, jako důsledek zpomalení výstavby na orné půdě a novely zákona č. 334/1992 Sb., **o ochraně ZPF.** Výstavba na nejkvalitnějších plochách třídy ochrany I. a II. je výjimečně možná pro liniové infrastrukturní stavby a pro realizaci opatření obnovy krajiny. V ostatních odůvodněných případech je nutné pečlivě vážit veřejný zájem záboru ZPF. Od roku 2007 dochází stále k úbytku ZPF (→ Obr. 100.2.4.2), jež indikuje i.01.2.04, a který je zapříčiněn zabíráním orné půdy pro výstavbu infrastrukturních staveb, staveb pro bydlení, průmysl apod. ZPF je možné ochránit např. preferováním devastovaných

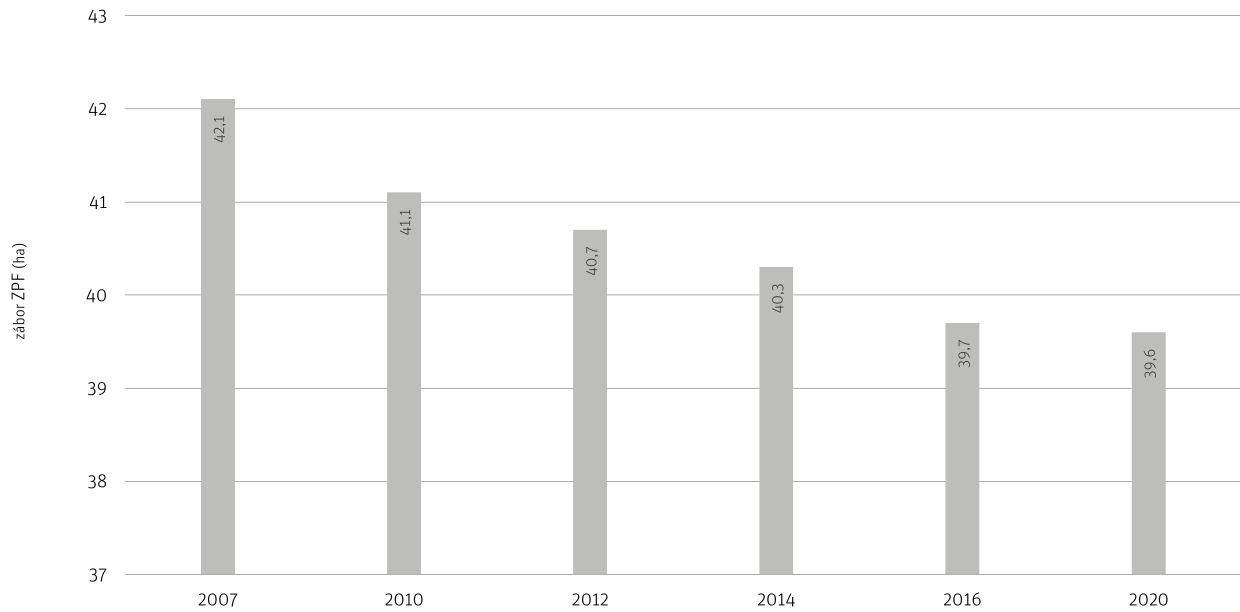
a nevyužívaných ploch tzv. brownfieldů pro novou výstavbu (více v podkapitole 400.2).

Ochrana ZPF vyplývá přímo ze zákona č. 334/1992 Sb., který říká, že ZPF je základním přírodním bohatstvím a nenahraditelným výrobním prostředkem zemědělské výroby. Ochranou ZPF je zajišťována ochrana a zlepšování životního prostředí a krajiny. **Pozemkové úpravy (PÚ) a územní studie krajiny se stávají nejvýznamnějšími nástroji k prosazování zájmů tvorby a ochrany krajiny** (více v ÚAP obce 100.3.1.3). Počet katastrálních území s realizovanou pozemkovou úpravou indikuje (i.01.2.08); **další PÚ se díky rozdílným zájmům jednotlivých účastníků nedaří realizovat.**

-
-
-

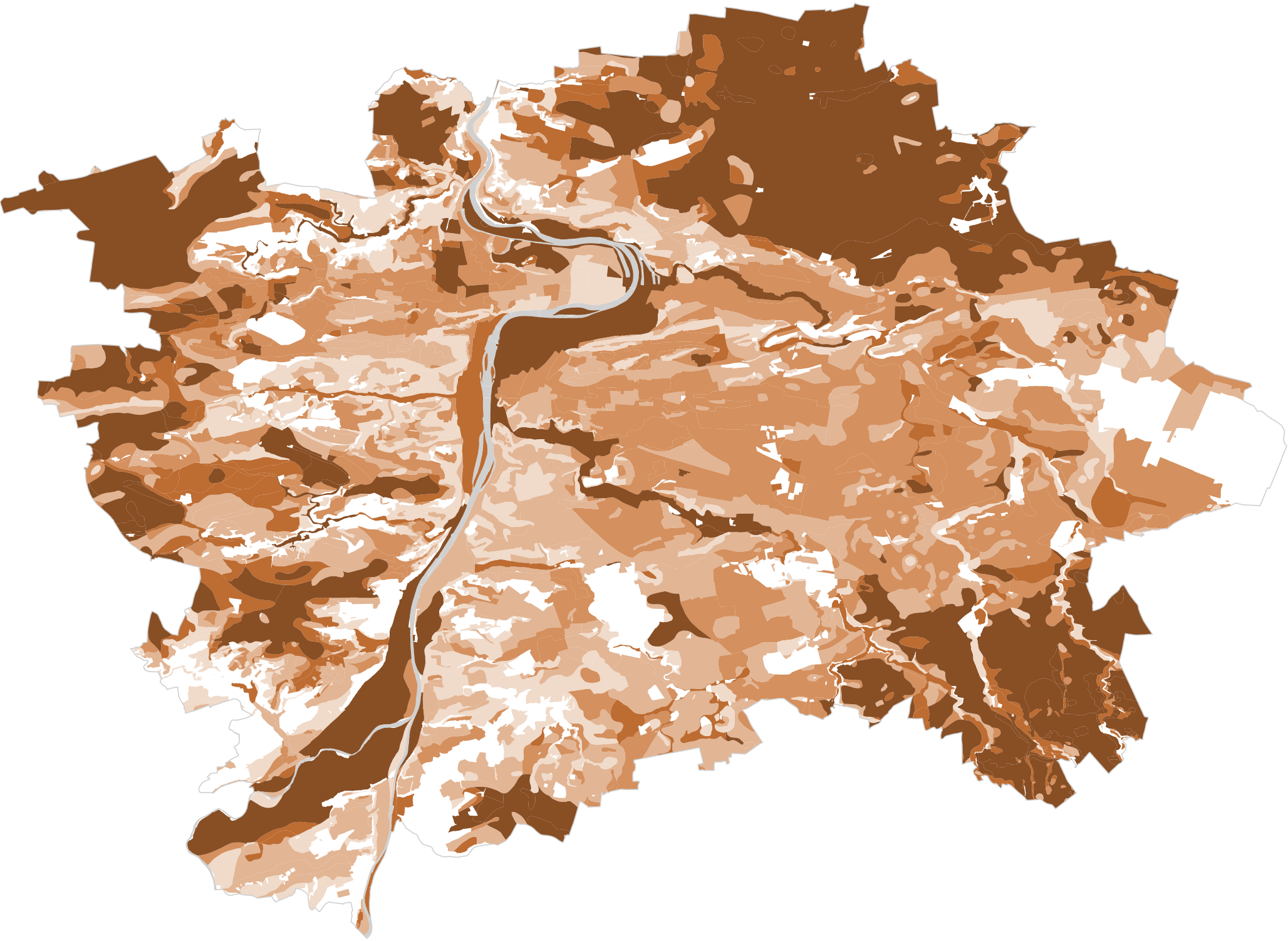
100.2.4.2 Úbytek zemědělského půdního fondu

IPR Praha 2020 / data: ČÚZK 2007–2020

100.2.4.1 Kvalita půdy (třída ochrany ZPF)

IPR Praha 2020 / data: ČÚZK 2020

třída ochrany půdy

- I.
- II.
- III.
- IV.
- V.
- nezařazeno

0 5 km

100.3 Životní prostředí

100.3.1 KVALITA VODY

Kvalitu vod ovlivňuje mnoho faktorů, jako jsou splachy ze zpevněných komunikací, kontaminace splaškovými vodami, úniky nebezpečných látek a další. Mapování kvality povrchových vod je proto jedna z pravidelných činností správců vodních toků stejně jako monitoring podzemních vod, který probíhá v gesci Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ). Téma se nejprve věnuje ukazatelům kvality vody klíčových vodních toků – Vltavy a Berounky. Zabývá se kyslíkovým režimem a zdroji znečištění povrchových vod. V závěru tématu jsou popsané dopady změny klimatu na kvalitu vody, respektive na hydrologický režim.

Pomineme-li některé drobné vodní toky, které pramení za hranicemi Prahy a do města přitékají, jsou z hlediska metropolitního pojetí sledování kvality vody **klíčové vodní toky Vltava a Berounka**. V rámci vyhodnocení jsou sledovány zejména ukazatele kyslíkového režimu, základní chemické a fyzikální ukazatele a biologické a mikrobiologické ukazatele. Porovnání historických dat o **jakosti povrchové vody ve Vltavě a Berounce** s daty současnými ukazuje, že v těchto dílčích povodích došlo u řady ukazatelů jakosti vody k **podstatnému zlepšení**. Důvodem je hlavně postupné **omezování znečištění vypouštěného z bodových zdrojů** znečištění komunálního nebo průmyslového charakteru. Ve většině vodních toků došlo v posledních letech kromě poklesu organického znečištění¹⁵ i k výraznému zlepšení jakosti vody v ukazateli amoniakální dusík. Patrný je i **pokles v ukazateli celkový fosfor** a u řady vodních toků **mírně klesají i koncentrace dusičnanového dusíku**. V posledních letech se však **zlepšující trend v jakosti vody spíše zastavil**, u některých toků se i **mírně zhoršuje**, neboť v důsledku nové výstavby nebo zásadních rekonstrukcí a intenzifikací čistíren odpadních vod¹⁶ výrazně **poklesl vliv bodových zdrojů znečištění** na jakost povrchové vody ve vodních tocích a **převažuje již vliv plošného znečištění vod**, případně v kombinaci se znečištěním difúzním¹⁷.

Změny klimatu ovlivňující hydrologický režim lze v České republice pozorovat již řadu let. **Malé průtoky, snížení rychlosti proudění vody a zvýšená teplota vody** způsobí, že voda bude mít v řekách a vodních nádržích delší dobu zdržení a bude se více prohřívat, což jsou obecně hlavní **důvody snížení kvality povrchových vod**. Vliv na zhoršující se jakosti vody v posledních letech je částečně způsoben i dlouhodobě **nepříznivým vývojem srážkové a hydrologické situace s počátkem v roce 2014**, a to v podobě postupného nárůstu deficitu srážek, jejich nepříznivé plošné a časové distribuce v kombinaci s nadprůměrnými teplotami vzduchu v letním období. To dokumentuje v Praze profil Vltava-Podolí, na kterém je za poslední sledované období **výsledná třída jakosti vody V¹⁸** (i.02.4.01). Tento trend je možné vysledovat v rámci střední Evropy. Očekávané změny hydrologického cyklu a jakosti vody představují **nebezpečí porušení funkce vodohospodářské infrastruktury a zřejmě povedou ke zvýšeným nárokům na odběry**. Rostoucí požadavky na vodní zdroje mohou vést ke střetům zájmů mezi odběrateli i ke střetům se zájmem ochrany vodních ekosystémů a ekosystémů vázaných na vodní prostředí.

100.3.2 KVALITA PŮDY

Kvalitu půdy vyjadřují tzv. bonitované půdně-ekologické jednotky, což je soubor základních půdních vlastností, ale i dalších agroekologických faktorů. Na území hl. m. Prahy se nachází 64 z celkového počtu 78 hlavních půdních jednotek ve čtyřech klimatických regionech, což značí velkou různorodost půdních typů. Téma Kvalita půdy popisuje a analyzuje zastoupení 5 tříd půdy na území města, předkládá jejich procentuální podíl z celkové plochy Prahy.

Zemědělský půdní fond (ZPF) tvoří v současné době významnou součást území hl. m. Prahy. **Kvalita ZPF je hodnocena na základě bonitovaných půdně-ekologických jednotek (BPEJ)**. BPEJ je určitá část zemědělské půdy, která má stejné stanovištní a produkční vlastnosti dané půdou, klimatem a reliéfem terénu. Tyto jednotky jsou charakterizovány číselným kódem, který vyjadřuje nejen základní půdní vlastnosti, ale i další agroekologické faktory. Na území hl. m. Prahy se nachází 64 z celkového počtu 78 hlavních půdních jednotek ve čtyřech klimatických regionech z deseti, což ukazuje na značnou různorodost půdních typů. Na základě BPEJ jsou zemědělské půdy zařazeny do pěti tříd ochrany. Zemědělská půda se podílí na celkové výměře správního území

18 ——— Třídy jakosti vody se dělí do tříd kvality – I. neznečištěná voda, II mírně znečištěná voda, III. znečištěná voda, IV. silně znečištěná voda, V velmi silně znečištěná voda.

hl. m. Prahy 39,6 %. Mimo zastavěné území se nachází cca 5 600 ha zemědělské půdy zařazené do I. třídy ochrany, což znamená výrazné překročení průměrných celorepublikových hodnot. **Nadprůměrný podíl třídy ochrany I. a II. ukazuje na vysokou kvalitu zemědělské půdy na území hl. m. Prahy** (→ Obr. 100.3.2.1).

100.3.3 KVALITA OVZDUŠÍ A HLUKOVÁ ZÁTĚŽ

Znečištění ovzduší a hlukové zatížení představují nejvýznamnější negativní projevy lidské činnosti na životní prostředí v urbanizovaném prostředí a jsou podmiňujícími faktory pro možné využití území. Při trvalém a dlouhodobém překročení jejich limitních hodnot se pak mohou stát i důvodem zhoršování zdravotního stavu jimi exponované populace. Podrobně se problému kvality ovzduší a hluku ve městě věnují ÚAP obce. ÚAP kraje řeší pouze problematiku hluku související s provozem Letiště Václava Havla Praha.

V aglomeraci Praha jsou dlouhodobě překračovány imisní limity pro suspendované částice PM10 a PM2,5, benzo[a]pyren a oxidy dusíku. **Většina překročení imisních limitů**

19 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

100.3.2.1 Kvalita půdy

IPR Praha 2020 / data: ČÚZK 2020

20 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

21 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

22 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

23 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

24 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

25 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

26 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

27 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

28 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

29 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

30 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

31 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

32 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

33 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

34 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

35 ——— Znečištění ovzduší v Praze v roce 2019

souvisí se značným dopravním zatížením hlavního města, ale i s vytápěním domácností pevnými palivy, především v okrajových částech aglomerace se zástavbou rodinných domů. Podíl území s překročenými imisními limity průměrných ročních koncentrací polutantů dokládají indikátory (i.02.3.02) souhrnně pro všechny sledované polutanty a (i.02.3.10) pro vybrané vzdušné polutanty NO2, benzen a PM10. V okrajových částech Prahy je také obvykle překračován imisní limit pro přízemní ozon. **Na kvalitu ovzduší má také vedle vysoké koncentrace obyvatel a husté dopravní sítě vliv schopnost prověřtrávání území daná topografií terénu a zástavbou území, dále klimatické charakteristiky a struktura, rozložení a velikost vlastních zdrojů znečišťování na území města a v jeho okolí**. Emisní zatížení Prahy je z celorepublikového hlediska specifické, nejvyšší podíl emisí pochází především z mobilních zdrojů. Doprava se v aglomeraci Praha podílí na celkových emisích suspendovaných částic téměř 60 %, na celkových emisích oxidů dusíku (NO_x) cca 67 %. Údaje o kvalitě ovzduší na území aglomerace Praha poskytuje 14 stanic automatického imisního monitoringu, které provozuje Český hydrometeorologický ústav. Naměřené koncentrace znečišťujících látek slouží přímo jako podklad pro hodnocení znečištění ovzduší a slouží pro modelování znečištění ovzduší na území aglomerace Praha.

Pro aglomeraci Praha platí, že **nejvýznamnějším zdrojem nadměrného hluku**, který také působí na největší počet obyvatel a návštěvníků hlavního města **je povrchová doprava**, zejména pak automobilová. **Dopravní výkony** i počet automobilů se neustále zvyšují, v hustě obydlené zástavbě v centru města dochází na komunikacích k dopravní nasycenosti v průběhu celého dne. **K vysoké akustické zátěži často přispívá i stav povrchu vozovek** a skutečnost, že **protihluková opatření jsou realizována pouze na malé části komunikační sítě**. Na nejvíce zatížených komunikacích dosahují ekvivalentní hladiny hluku v denním období až 80 dB, například v ulicích Sokolská, Legerova, Veletřzní, 5. května, ale i na dalších místech. V hlučnějších lokalitách na území hlavního města jsou stabilně překračovány nejvýše přípustné limitní hodnoty, a to během dne i v nočním období. Problematiku hluku z povrchové dopravy podrobněji řeší ÚAP obce.

Dalším z významných zdrojů hluku je letecký provoz. **Hluk v širším okolí letišť, vyvolaný pohyby letadel, je jedním z dominantních vnějších projevů leteckého provozu, který negativně ovlivňuje životní prostředí**. Na území hlavního města Prahy se nacházejí čtyři letiště, a to v Ruzyni, ve Kbělích, v Letňanech a na Točné, přičemž **svým významem ruzyňské letiště výrazně převyšuje všechna ostatní** (→ Obr. 100.3.3.1).

————— Lnight/Lnoc v rozsahu od 45 do 85 dB po 5 dB.

————— Deskriptor hodnotí průměrnou noční hlukovou zátěž z provozu za celý rok. Za noc je považován 8 hodinový úsek. Mezní hodnota je určena na 50 dB.

————— Lden/Ldvn (day-evening-night / den-večer-noc) v rozsahu od 55 do 85 dB po 5 dB. Deskriptor hodnotí průměrnou celodenní hlukovou zátěž z provozu za celý rok s penalizací pro citlivější denní doby, za které je považována doba večera (evening) od 18 do 22 hodin, kdy je aplikována penalizace + 5 dB, a doba noci (night) od 22 do 06 hodin, kdy je aplikována penalizace + 10 dB. Mezní hodnota je určena na 60 dB.

————— Lden/Ldvn (day-evening-night / den-večer-noc) v rozsahu od 55 do 85 dB po 5 dB. Deskriptor hodnotí průměrnou celodenní hlukovou zátěž z provozu za celý rok s penalizací pro citlivější denní doby, za které je považována doba večera (evening) od 18 do 22 hodin, kdy je aplikována penalizace + 5 dB, a doba noci (night) od 22 do 06 hodin, kdy je aplikována penalizace + 10 dB. Mezní hodnota je určena na 60 dB.

Růstem Prahy, zejména pak v druhé polovině dvacátého století, se původně relativně odlehlá letiště (Ruzyně, Kbely, Letňany) dostala do přímého kontaktu a konfliktu s ostatními funkcemi města, zejména pak s funkcí obytnou. Další rozvoj letišť se svými akustickými dopady stává limitujícím pro ostatní městské funkce. To je nejmarkantnější u letiště v Ruzyni, kde by neregulovaný růst jeho kapacity mohl negativními dopady determinovat ostatní městotvorné funkce a aktivity v celém severozápadním segmentu města a znemožnit tak proporcionální rozvoj hlavního města i v tomto území.

Pro dokumentaci hlukového zatížení Letiště Václava Havla Praha byly využity údaje ze Strategického hlukového mapování pro rok 2016. Jde o izofony následujících deskriptorů a rozsahů:

————— Lden/Ldvn (day-evening-night / den-večer-noc) v rozsahu od 55 do 85 dB po 5 dB. Deskriptor hodnotí průměrnou celodenní hlukovou zátěž z provozu za celý rok s penalizací pro citlivější denní doby, za které je považována doba večera (evening) od 18 do 22 hodin, kdy je aplikována penalizace + 5 dB, a doba noci (night) od 22 do 06 hodin, kdy je aplikována penalizace + 10 dB. Mezní hodnota je určena na 60 dB.

————— Lnight/Lnoc v rozsahu od 45 do 85 dB po 5 dB. Deskriptor hodnotí průměrnou noční hlukovou zátěž z provozu za celý rok. Za noc je považován 8 hodinový úsek. Mezní hodnota je určena na 50 dB.

Izofony v deskriptorech Lden a Lnoc zobrazují modelovanou hlukovou zátěž z celoročního leteckého provozu na letišti Praha-Ruzyně v roce 2016 včetně hluku z motorových zkoušek¹⁹. Výpočty vycházejí z požadavků definovaných v směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí [6] a z vyhlášky č. 315/2018 Sb., o hlukovém mapování, která upravuje mezní hodnoty hlukových ukazatelů.

Opatření k omezování negativních dopadů leteckého provozu na okolí mohou být technického (aktivního) a administrativně-organizačního (pasivního) charakteru. Za opatření z nejdůležitějších lze považovat urbanisticko-architektonická, kdy jsou nové chráněné a jinak citlivé zástavby umisťovány mimo ochranná hluková pásma letišť (L48). Mezi organizační opatření lze zařadit snížení počtu pohybů v noční době, omezení motorových zkoušek v noční době a úprava režimů provádění motorových zkoušek letadel, vymezení a kontrola dodržování letových tratí nebo rozložení výhledové letecké dopravy mezi další mezinárodní letiště v regionu. Stavebně-technická opatření pak zahrnují opatření u zdroje hluku, opatření na dráze šíření hluku a opatření na budovách. Mezi ně patří například obnova leteckého parku, omezení pohybů starších dopravních letadel produkujících vysoké akustické emise, jejich postupná náhrada moderními typy a verzemi se sníženou hlučností, snížení hluku ze stacionárních zdrojů na letišti nebo výstavba akusticky vybavených motorových stánů pro dodržení limitů hluku ze stacionárních zdrojů na letišti.

• • •

————— Vzhledem k tomu, že jde o izofony v jiných ukazatelích, než ve kterých jsou stanoveny národní hygienické limity hluku z leteckého provozu dle nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, nejsou výsledky Strategického hlukového mapování s těmito limity porovnatelné a mezní hodnoty nejsou hygienickými limity.

100.4 Závěr kapitoly

Městskou i příměstskou krajinu je vhodné vnímat v jejich specifických charakteristikách a kompozičních i přírodních hodnotách. Některé přírodní hodnoty jsou vedeny jako limity využití území. Kompozice krajiny – její prostorové uspořádání – vychází především z geologických a hydrologických poměrů, jejichž výsledkem je morfologická členitost území Prahy. Výrazná morfologie krajiny se propjala do zastavěných i nezastavěných partií Prahy. Kvalita pražských parků (→ Výkres K.1), jež se často nacházejí na hřebeni, na úbočí svahů, v údolí potoka, se zlepšuje a každoročně jsou zakládány nové parky. Cenné a v evropském kontextu výjimečné je zastoupení otevřené krajiny (46 % z rozlohy) v administrativních hranicích Prahy. Největší zastoupení mají v otevřené krajině plochy zemědělského půdního fondu (ZPF). Přestože se úbytek ZPF za poslední 4 roky výrazně snížil, a to zejména v důsledku změny legislativy, je vhodné zábor kvalitní půdy třídy ochrany I. a II. pečlivě vážit a činit tak pouze v odůvodněných případech veřejného zájmu. Několikaletý trend zlepšování kvality povrchových vod, způsobený především snížením počtu bodových komunálních a průmyslových zdrojů znečištění, nyní stagnuje. Důvodem je vliv plošného znečištění vod, případně v kombinaci se znečištěním difúzním. Jakost povrchových vod se na sledovaném profilu Vltava-Podolí zhoršuje. Pro území hlavního města platí, že nejvýznamnější negativní projevy lidské činnosti ovlivňující kvalitu ovzduší a akustické poměry mají souvislost s mobilitou obyvatel a návštěvníků Prahy. Automobilová, kolejová a letecká doprava tak zůstávají významným problémem pražského životního prostředí.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

01 Soulad městského a přírodního prostředí

Podíl ploch zvláště chráněných území (ZCHÚ), významných krajinných prvků (VKP)- registrovaných (i.01.1.03) registrovaných se mírně zvyšuje. Za pozitivum lze považovat, že lokálně dochází k ochraně přírodně hodnotných společenstev a zvláště chráněných druhů organismů. Za negativum lze považovat skutečnost, že místně může dojít k zániku přírodně hodnotných společenstev či zvláště chráněných druhů organismů v případě, že v dohledné době nebude stanovena územní ochrana nově zjištěných cenných ploch (nová ZCHÚ a VKP – registrované se vyhlášují v poměrně dlouhých intervalech).

Koeficient ekologické stability (i.01.1.04) vykazuje stagnaci. Za pozitivum lze považovat, že místně dochází ke zvýšení ekologické stability krajiny. Negativní však je že celkový stav krajiny a její ekologické stability se nezlepšuje.

Cíl bez indikátoru Vytvoření koncepce zelené infrastruktury pro Prahu a jeho naplňování (c.01.1.07) není naplněn, vzhledem ke skutečnosti, že koncepce doposud neexistuje. Negativně je vnímáno, že koncepce dosud nebyla vytvořena. V důsledku chybějící koncepce hodnocení ekosystémových služeb není začleněno do rozhodovacích procesů, takže přínos těchto služeb nemůže být objektivně posouzen a patřičně využit.

Roční výměra záboru zemědělského půdního fondu (ZPF) (i.01.2.04) klesá. Za pozitivum lze považovat, že roční zábor ZPF výrazně klesl, zejména v důsledku změny legislativy a výraznějšího využívání brownfieldů pro novou výstavbu namísto využívání pozemků ZPF. Negativně lze vnímat skutečnost, že k záborům ZPF dochází stále.

Počet katastrálních území (KÚ) s realizovanou komplexní nebo jednoduchou pozemkovou úpravou (PÚ) (i.01.2.08) je nově sledovaný. Od roku 2016 počet KÚ s PÚ stagnuje, z čehož nevyplynávají žádná pozitiva. Negativem je, že v Praze nejsou realizovány nové PÚ, které jsou v současnosti jediným nástrojem pro komplexní změny v krajině. Silná fragmentace pozemků v krajině a rozdílné požadavky na cíle PÚ ze stran MČ jsou příčinou neuskutečňování PÚ na území Prahy. Důsledkem je nedostatečná funkce zadržování vody v krajině a snížená ekologická stabilita

Rozloha stávajících parků (i.01.3.01) vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat skutečnost, že zvyšování rozlohy dostupných parků zajišťuje kvalitnější prostředí pro každodenní oddych a relaxaci, zejména v místech, kde je nedostatek parků či není v blízkosti otevřená krajina.

Cíl bez indikátoru Ochrana pohledové veduty a panoramat (c.01.3.08). Z hlediska stávajícího stavu lze za pozitivum považovat rozeznání kompozičních hodnot zelených svahů z důvodu zachování typického obrazu Prahy. Za negativum lze považovat zvyšující se míru nevhodného způsobu zástavby svahů i jejich úpatí, která může negativně narušit historickou městskou krajinu. Z důvodu absence náplně a údržby některých svahů dochází k nevyužití jejich potenciálu jako vyhlídkových míst s průhledy na město.

02 Kvalitní složky životního prostředí

Podíl území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší - souhrnně všechny polutanty (i.02.3.02) klesá. Pozitivem tohoto trendu je snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů. Negativa z trendu neplynou.

Podíl území s překročením imisních limitů (i.02.3.10) vykazuje pokles. Pozitivem tohoto trendu je snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů. Negativa z trendu neplynou.

Třída jakosti vody v povrchových tocích (i.02.4.01) vykazuje růst, což indikuje zhoršení kvality. Pozitiva z trendu neplynou. Negativem horší kvality povrchové vody je ohrožení vodních a na vodu vázaných ekosystémů a vyšší náklady na úpravu pitné vody.

-
-
-

200 MĚSTO | FYZICKÉ VYSTAVĚNÉ PROSTŘEDÍ

200.1 Úvod kapitoly

Cílem kapitoly 200 Město je popis prostorového uspořádání, vlastností a hodnot městské krajiny v celoměstském měřítku. Podkapitola Městská krajina a vystavěné prostředí začíná popisem vývoje městské krajiny a poskytne stručný vhled do principu prostorového uspořádání vystavěného prostředí, městské přírody a na kompoziční charakteristiky města, z kterých plynou nejvýraznější hodnoty, tvořící součást nemovitého statku kulturního dědictví.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka. Jde o indikátory:

- **Poměr indexu využití mezi městskou a příměstskou krajinou (i.03.1.01)**
- **Podíl zanedbaných a chátrajících památek (i.04.1.01)**
- **Roční finanční objem grantů na obnovu památek (i.04.1.02)**

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- **A001 – zastavěné území**
- **A005a – památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma**
- **A008a – nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma**
- **A010 – statky zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO a jejich nárazníkové zóny**
- **A011 – urbanistické a krajinné hodnoty**
- **B006 – sídelní struktura**

200.2 Městská krajina a vystavěné prostředí

200.2.1 VÝVOJ PROSTOROVÉHO USPOŘÁDÁNÍ VYSTAVĚNÉHO PROSTŘEDÍ

Téma provází vývojem Prahy, a to nejen její struktury, ale také změnou její hranice – rozlohou, kterou území města zabíralo, a množstvím obcí, které do města vrostly a staly se jeho součástí. IPR zde analyzuje původ struktury města, její postupný vývoj až po výrazný zlom a expanzi od 19. století. Na závěr je předložen nástin současného prostorového uspořádání města.

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

„V pojetí historické městské krajiny je město chápáno jako neustálé vrstvení v širším městském a krajinném kontextu“ [7 str. 18]. Praha, přes staletí utvářená na charakteristickém a rozmanitém reliéfu vltavské kotliny, si ve své struktuře a jejím uspořádání přizpůsobila topografii terénu. Jednotlivé typy struktury s prostorovým uspořádáním typickým pro období založení vznikaly v jasně vymezeném prostoru; toto vrstvení je dodnes čitelné jak z průhledů a pohledů na město, tak z půdorysné stopy města. Rozmanitost urbanistické struktury je úzce spjata s bohatostí reliéfu a struktury městské přírody a dohromady vytváří jedinečný celek. **Krajina Prahy je tvořena městskou a příměstskou krajinou** (→ Obr. 100.2.1.1).

Městskou krajinu tvoří rozmanitá urbanistická struktura vystavěného prostředí, která je protkána městskou přírodou, příměstská krajina obsahuje sídla v otevřené krajině a otevřenou krajinu, jejichž poměr využití indikuje (i.03.1.01). Charakter městské krajiny, typy struktur lokalit vystavěného prostředí a principy uspořádání města podrobněji popisuje podkapitola 200.3.1 ÚAP obce. Městská krajina je chápána jako soubor vystavěného prostředí a městské přírody.

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Vznik Prahy souvisí s koncentrací moci a obchodu na Pražském hradě a v jeho podhradí na konci 9. století. Území dnešního města bylo trvale osídlené už předtím – po většinu téměř šesti tisíciletí ho tvořily zemědělské osady a hradiště s vazbou na Vltavu a její přítoky. Souběžný rozvoj státní správy a obchodních tras po založení Prahy vedl od 11. století k růstu osídlení i na pravém břehu, kam se od 12. století definitivně přesunulo tržní i výrobní centrum. Samostatné osady, které spolu s cca 40 ha opevněným areálem Hradu a malostranského podhradí tvořily pražskou aglomeraci, postupně srostly v souvislé osídlení sahající na pravém břehu od Vyšehradu až k Poříčí. Ve 13. a 14. století byla tato fáze růstu města završena založením měst pražských. Od jejich vzniku se až do 20. století nacházelo na dnešním území Prahy přibližně 200 vsí a osad; přes 150 z nich je písemně doložených už před rokem 1400.

Pražské souměstí, teprve v závěru 18. století sloučené do královského hlavního města Prahy, bylo od 14. století vymezeno společným hradebním obvodem zahrnujícím i do 1883 samostatný Vyšehrad. Po staletí stabilizovaný vztah města k okolní zemědělské krajině se změnil po roce 1815 s rozvojem zástavby prvních předměstí Karlína a Smíchova. Otevření karlínského přístavu 1822 a prvních železničních tratí posílilo vnitřní rozvoj Prahy i expanzi předměstí od roku 1849 samosprávných. Počátkem 20. století, po dokončení nábreží a asanaci částí Starého a Nového Města, se ustálil současný charakter historického centra v podobě zachycující vzájemné prolnutí původem středověkého města včetně jeho nezastavěných částí s prostředím průmyslového velkoměsta. Charakter rozvoje města se koncem 19. století zásadně změnil vlivem pokroku technické a dopravní infrastruktury. Těžiště výstavby se proto přesunulo za okraj Pražské kotliny. S připojením 40 obcí k Praze mezi lety 1883 a 1922 vzrostla rozloha města z 800 ha na 17 145 ha při čtyřnásobném nárůstu populace. Zastavěné území zabírající v době vzniku Velké Prahy jen 17 % její rozlohy, se při 150% nárůstu populace do konce 30. let zvětšilo o 240 %.

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Ideálem rozvoje Prahy se v první polovině 20. století stala kombinace zahradních měst zejména ve svahově náročných či vzdálenějších polohách od centra, doplněná kompaktní velkoměstskou zástavbou v centrálních částech a průmyslovou ve vazbě na železniční a vodní dopravu. Utlumení výstavby ve 40. a 50. letech a zvyšující se bytová nouze byly spolu s nástupem státem řízené výstavby hlavními důvody soustředění rozvoje od 60. let na rychlou výstavbu obytných souborů vrcholící výstavbou sídlišť v 70. a 80. letech lokalizovaných v okrajových polohách města.²⁰ Mezi lety 1960 a 1974 bylo k Praze připojeno dalších 52 obcí, čímž její území vzrostlo na současných 49 600 ha a součástí města se stala řada lokalit s venkovským charakterem (→ Obr. 200.2.1.1). Od konce 80. let se rozvoj města navrací i do městského centra v souvislosti s jeho revitalizací a postupným rozvojem nevyužitých ploch, zejména brownfieldů někdejších průmyslových předměstí.

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Dnešní podoba a uspořádání městské krajiny je výsledkem postupného rozvoje od středověkého jádra do souvisle zastavěného území. V celoměstském měřítku lze uspořádání města chápat v prstencích, které byly pro **ÚAP 2020 vymezeny** (→ Obr. 200.2.1.2). Historické **jádro**, zahrnující převážně lokality s rostlou strukturou v původních městských hradbách tvoří spolu se středem s převážně blokovou strukturou centrální část města o rozloze 29,67 km². Různorodá zástavba 19. století průmyslového a rezidenčního charakteru

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

^[1] 20 — viz mapové aplikace Archiv územních plánů hl. m. Prahy a regulační plány Státní regulační komise 1920–1939 na geoportalpraha.cz

je charakteristická pro prstenec **heterogenního města s rozlohou** 57, 11 km². **Modernistické město** střídající se s velkými celky areálů, fragmentováno reliéfem i dopravními stavbami tvoří poslední prstenec souvisle zastavěného území s rozlohou 119,78 km² Prostorové uspořádání prstenců je podkladem pro vymezení **městské krajiny** v aktualizaci č. 5 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (ZÚR)²¹. Městskou krajinu obklopuje příměstská krajina o rozloze 289,62 km².

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Rozloha městské krajiny je údajem o faktické rozloze souvisle zastavěného území. Tato hranice se nejvíce blíží reálně zastavěnému území. Právní stav, tedy hranici zastavěného území vymezenou podle metodického pokynu Vymezení zastavěného území²² a řádně projednanou, reprezentuje **„hranice současně zastavěného území“** (HZSU), která členění město na zastavěné a nezastavěné území. Současně platná HSZU (2010) byla vymezena dle stavebního zákona č. 50/1976 Sb., vydaná společně s Územním plánem sídelního útvaru hl. m. Prahy (ÚPnSÚ) v roce 1999 a aktualizovaná změnou ÚPnSÚ č. Z 1000/00, vydanou jako opatření obecné povahy č. 06/2009. Rozloha zastavěného území je 215,54 km², tj. 43,4 % z rozlohy města. Tzv. „aktualizovaná“ hranice zastavěného území vymezená k 30. 6. 2015, která reflektuje změny v území od doby vydání ÚPnSÚ, je pořizována jako změna ÚPnSÚ Z 2748/00; veřejné projednání ke změně proběhlo 24. 6. 2020. Tato aktualizovaná hranice vymezila jako zastavěné území plochu o rozloze 289,42 km² tj. 57,1 % města.

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

Městská krajina a vystavěné prostředí v Praze

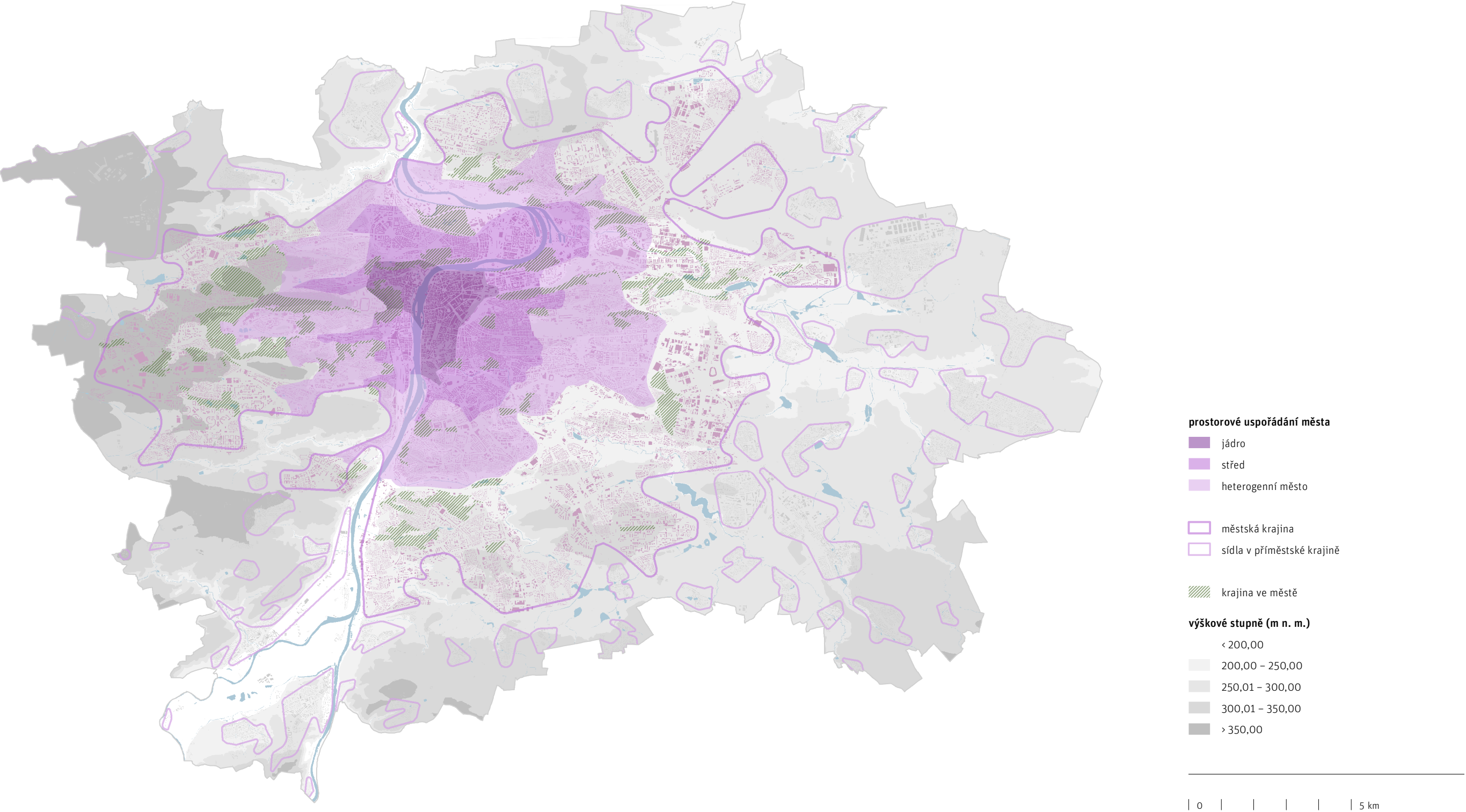
200.2.1.1 Vývoj administrativních hranic a růst zástavby

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, URRlab PŮF UK 2015

200.2.1.2 Prostorové uspořádání města

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

200.2.2 HODNOTY MĚSTSKÉ KRAJINY

Téma Hodnoty městské krajiny se na městskou krajinu dívá z tohoto úhlu pohledu, proto se nejdříve věnuje ochraně nemovitého kulturního dědictví, následuje prostorové uspořádání a kompozice, návaznosti na vnitřní krajinné zázemí uplatňující se v kompozici města, návaznosti na vnější krajinné zázemí, které se uplatňuje ve vnímání města jako kompaktního celku. V závěru téma popisuje pražská panoramata.

Historické centrum Prahy zapsané v roce 1992 na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO má mezi pražskými památkami z mezinárodního hlediska nejvýznamnější postavení. Je zapsáno pod číslem 616 jako sériový statek složený z komponent 616-001 historické centrum (→ Obr. 200.2.2.1) a 616-002 Průhonický park (na území Středočeského kraje). Vymezení a rozsah statku historické centrum Prahy je totožný s územím Pražské památkové rezervace (PPR). Status statku je zakotven v Úmluvě o ochraně světového a kulturního dědictví UNESCO [8] a souvisejících operačních směrnících [9]. Hodnocení jeho výjimečných kvalit je obsažené v Retrospektivním prohlášení výjimečné světové hodnoty statku [10] s výkladem v koncepčním dokumentu Management plán ochrany světového kulturního dědictví Historického centra Prahy – část 001, přijatém pražským magistrátem v roce 2020 [11].

Památkové rezervace a **památkové zóny** společně tvoří památkově chráněná území Prahy. Jejich postavení je zakotveno v památkovém zákoně č. 20/1987 Sb. a rozlišuje se ve smyslu vyššího významu právně přiznané hodnoty rezervací vůči zónám. V obou kategoriích jsou území chráněna jako celek za účelem zachování hodnotných kvalit jejich prostředí, specifikovaných v dokumentu jejich prohlášení a v navazující dokumentaci.²³ Zahrnují městskou památkovou rezervaci (L23), dvě vesnické památkové rezervace (L25), (Stodůlky a Ruzyně), jedenáct městských a sedm vesnických památkových zón (L26). Nejrozsáhlejším chráněným územím v Praze je Pražská památková rezervace (PPR) s rozlohou 895 ha; 1,8 % území města či 3,2 % zastavěného území (prohlášená nařízením vlády č. 66/1971 Sb. a v roce 1992 zapsaná jako statek světového dědictví UNESCO) (→ Obr. 200.2.2.1) (→ Výkres K.2). Podíl zanedbaných a chátrajících památek, který sleduje indikátor (i.04.1.01) a roční finanční objem grantů na obnovu památek, který reflektuje indikátor (i.04.1.02), nelze z důvodu nedostatku dat pro tyto ÚAP prezentovat.

Vrstvená a rozmanitá kompozice města „od středověku až dodnes“ je jedním z důvodů zapsání Prahy na Seznam kulturního dědictví UNESCO. [7] Poloha Prahy na křížení základní komunikační osy historického jádra s přírodní osou řeky je určující pro vývoj města a pro utváření jeho morfologie. Vltavské údolí s rozšiřujícím korytem a holešovickým meandrem vytváří průhledy až k trojským svahům, které vymezují severní hranu Pražské kotliny. Do této kotliny dále vstupují levobřežní a pravobřežní přítoky Vltavy. Vzniklé hřebeny vytvářejí prostorové průhledy v několika plánech, typické pro údolí Vltavy, ostrohy vystupující do údolí Vltavy jsou akcentovány stavebními dominantami, nejvýznamnější z nich je Pražský hrad, Vyšehrad a Vítkov (→ Výkres K.1), které tvoří základ kompozice Prahy²⁴ (→ Obr. 200.2.2.1). Zástavba historického centra Prahy vnáší do silných horizontál nezastavěných svahů vertikály věží a věžiček. V průhledech se uplatňují nezastavěné a řídce zastavěné svahy Smíchova, Petřína na jedné straně, Komořan, Modřan na straně druhé a trojských svahů na straně třetí.

-
-
-

200.3 Závěr kapitoly

Městská krajina a příměstská krajina tvoří jeden celek. Morfologie Prahy je úzce spjatá s topografií terénu vltavské kotliny, význam Prahy předurčovala její poloha v tomto dramaticky členěném území, na křížení přírodní osy meandrující řeky a zemských stezek propojujících a spojujících celé Čechy s okolními zeměmi. Památkové rezervace a památkové zóny společně tvoří památkově chráněná území Prahy. V obou kategoriích jsou území chráněna jako celek za účelem zachování hodnotných kvalit jejich prostředí, specifikovaných v dokumentu jejich prohlášení a navazujících dokumentací. Vrstvená a rozmanitá kompozice města je jedním z důvodů zapsání Prahy na Seznam kulturního dědictví UNESCO.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

03 Vyvážené prostorové uspořádání města

Poměr indexu využití mezi městskou a příměstskou krajinou (i.03.1.01) vykazuje stagnaci, až mírný růst. Za negativum lze považovat intenzivnější vývoj a využití sídelní struktury na předměstí místo podpoření rozvoje struktury v centru města či vyrovnaného polycentrického rozvoje.

04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

Podíl zanedbaných a chátrajících památek (i.04.1.01) nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat.

Roční finanční objem grantů na obnovu památek (i.04.1.02) nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat.

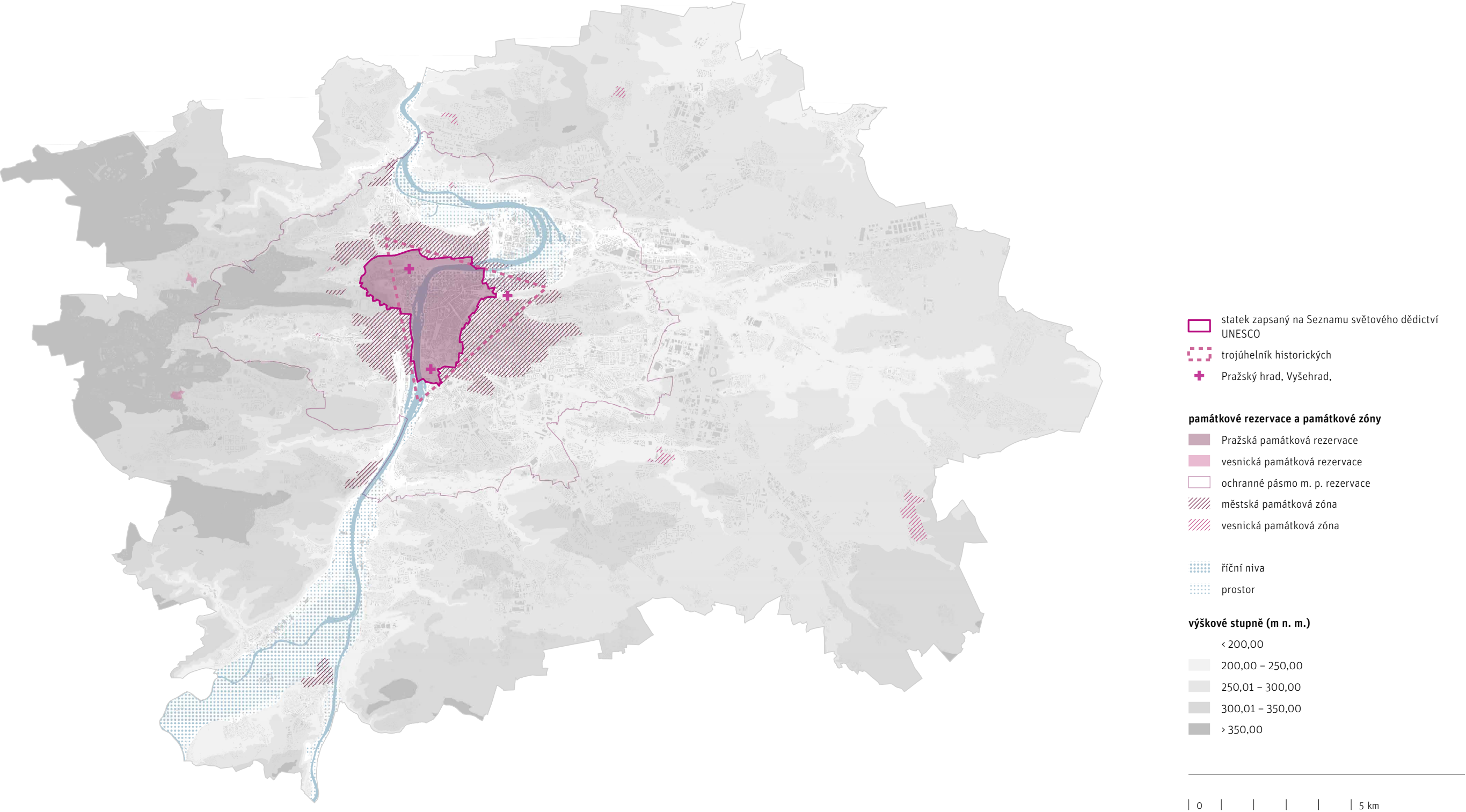
-
-
-

²³ — viz dokumenty dostupné v Metainformačním systému Památkového katalogu na Geoportálu IISPP

²⁴ — Pro detailní popis historické městské krajiny a kompozice Prahy ve vztahu k topografii viz kniha Pražské veduty, str. 18. a 19. Historická městská krajina – jak číst město z dálky

200.2.2.1 Památkové rezervace a památkové zóny

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

300 VYUŽITÍ ÚZEMÍ | OBYVATELÉ A JEJICH ČINNOSTI

300.1 Úvod kapitoly

Cílem kapitoly 300 Využití území je popis uživatelů města, jejich činností a základní způsob využití území. Dějištěm je vystavené prostředí města a krajina. Podkapitola 300.2 Lidé ve městě se věnuje sociodemografickým podmínkám sídla včetně populačního vývoje a jeho výhledu. Samostatné téma je věnováno krátkodobě i dlouhodobě přítomným návštěvníkům hlavního města.

Podkapitola 300.3 Využití území poskytne stručný vhled do využití vystavěného prostředí ve zjednodušeném pohledu na využití krajinné, rekreační, obytné a produkční. V samostatném tématu se hlouběji zaměří na oblast bydlení.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka. Jde o indikátory:

- Poměr hustoty obyvatel mezi městskou a příměstskou krajinou (i.03.1.02)
- Hustota zalidnění (i.03.3.02)
- Poměr turistů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech (MČ) Praha 1 a Praha 2 ku ostatním MČ (i.04.2.02)
- Podíl lidí s ukončeným základním vzděláním nebo bez vzdělání (i.08.1.02)
- Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let (i.08.2.06)
- Podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu (i.09.1.03)
- Naděje dožití žen (i.09.2.01)
- Naděje dožití mužů (i.09.2.02)

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A002 – zařízení výroby
- B001 – vývoj počtu obyvatel
- B002a – věkové složení obyvatelstva
- B004a – vzdělanostní složení obyvatelstva
- B009a – vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání a škol
- B011 – výstavba domů a bytů
- B012a – obydlenost bytového fondu

300.2 Lidé ve městě

300.2.1 POPULAČNÍ VÝVOJ

Lidé jsou základní složkou každého sídelního útvaru. Pro územní plánování je důležité znát sociodemografické podmínky daného sídla, tedy populační vývoj včetně jeho výhledu a demografickou, sociální a ekonomickou strukturu obyvatel. Téma se nejdříve věnuje analýze populačního vývoje Prahy v posledních letech, přičemž je pozornost věnována proměnám všech složek populačního vývoje a příčinám proměn. Dále se zabývá prognózou počtu obyvatel v Praze do roku 2050. IPR též předkládá výsledky analýzy věkové struktury a problematiku demografického stárnutí. Následuje socioekonomická struktura obyvatel Prahy. Zdrojem dat pro analýzy týkající se obyvatel jsou oficiální data Českého statistického úřadu, pokud není uvedeno jinak.

Počet obyvatel Prahy se z dlouhodobého hlediska neustále zvyšuje. Největší dynamika přírůstku byla patrná v 19. a začátkem 20. století, kdy docházelo k modernizačním procesům, které se mimo jiné vyznačovaly masivním stěhováním lidí z přelidněného venkova do měst, kde vznikala nová pracovní místa především v průmyslu, ale i ve službách. Počet obyvatel Prahy v roce 1869 byl 270 tis., přičemž do roku 1930 se navýšil na 950 tis. (přírůstek o 252 % za 60 let). V Praze byla dynamika přírůstku daleko vyšší než v ostatních částech republiky (v celém Česku šlo o přírůstek o 30 % za stejné období). Růst počtu obyvatel Prahy nezastavilo ani masivní vysídlení osob německé národnosti po skončení 2. světové války. Také za komunistického režimu docházelo soustavnému přírůstu počtu obyvatel, nicméně pomaleji než v předchozím období. Během let 1950 a 1991 se počet obyvatel Prahy zvýšil o 14,8 %, což je mírně podprůměrný růst než v celém Česku, kde přírůstek obyvatel v tomto období činil 15,8 %.

Populační vývoj územního celku je vždy ovlivňován mírou porodnosti, úmrtnosti a migračního salda (rozdíl mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných). Úroveň migračního salda je primárně ovlivněna ekonomickým stavem města a novou rezidenční výstavbou. Populační vývoj Prahy po roce 1990 můžeme rozdělit na 5 fází (→ Obr. 300.2.1.1). Období mezi lety 1990 až 1994 je ve znamení dokončování rezidenční výstavby a mírného populačního přírůstku. V letech 1994 až 2001 počet obyvatel Prahy klesal jak přirozeným přírůstkem, tak migrací. Začíná proces suburbanizace a vylihňování centra. Po roce 2002 již počet obyvatel významně roste, což primárně způsobila zahraniční imigrace, ale také růst porodnosti. Ekonomické ochlazení, které jsme mohli pozorovat mezi lety

2009 až 2013, se odrazilo na poklesu počtu přistěhovaných obyvatel do Prahy, tedy i snížení dynamiky populačního přírůstku. Poslední období, které můžeme datovat od roku 2014, se vyznačuje vysokým ekonomickým růstem a nízkou nezaměstnaností, generující vysoké migrační přírůstky (především ze zahraničí), ale i růst porodnosti.

Od roku 2006 je v Praze patrný kladný přirozený přírůstek obyvatel, způsobený nástupem populačně slabších ročníků do věku vymírání, zlepšování úmrtnostních poměrů, kdy dlouhodobě dochází k nárůstu naděje dožití²⁵, a zvyšováním úhrnné plodnosti²⁶. Výrazný propad úhrnné plodnosti po roce 1990 byl vystřídán poměrně dynamickým růstem, především v letech ekonomického růstu (2004 až 2008, 2014 až 2019). V Praze je naděje dožití (i.09.2.01 / i.09.2.02) dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem. To je způsobeno dostupností kvalitní zdravotní péče, rychlé zdravotní

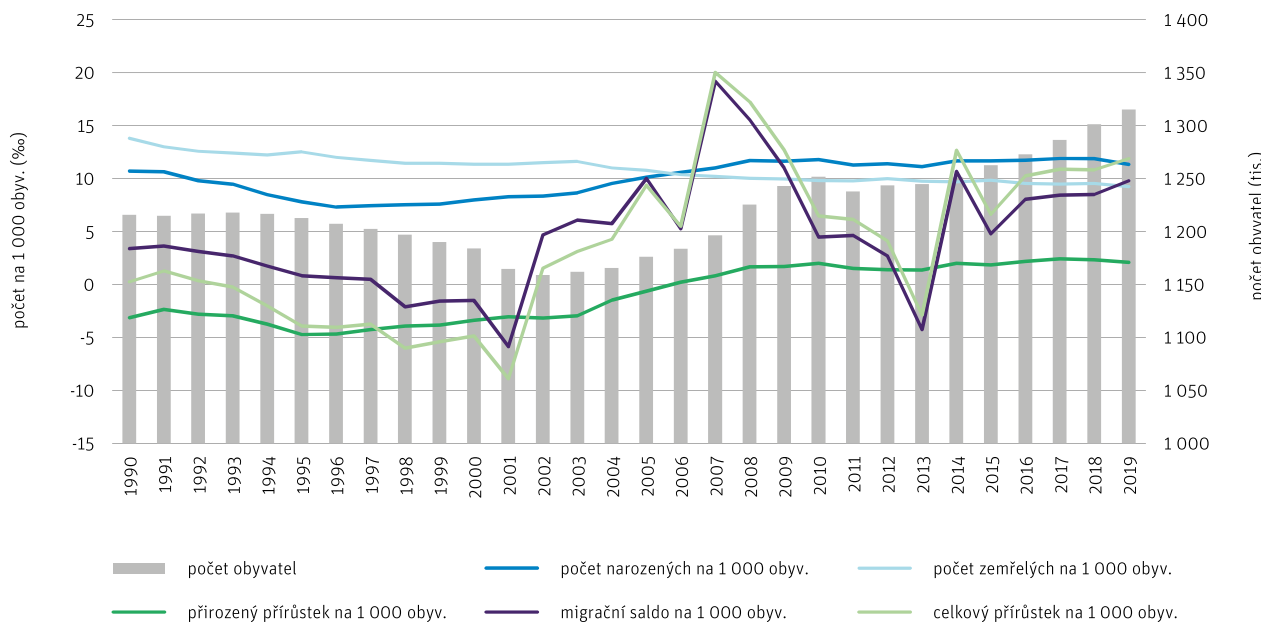
pomoci a zdravějším životním stylem jejích obyvatel. V Praze je také dlouhodobě nižší úroveň úhrnné plodnosti a vyšší průměrný věk matky při narození dítěte (především z důvodu vyšší koncentrace žen s vysokoškolským vzděláním).

Migrace má na populační vývoj klíčový vliv. Trendy jsou tedy velmi podobné jako v případě celkového vývoje počtu obyvatel. V Praze díky široké nabídce pracovních příležitostí dlouhodobě převažuje počet přistěhovaných nad vystěhovými. Dlouhodobě je patrné, že Praha získává nové obyvatele především ze zahraničí, kdy více než 60 % nově příchozích obyvatel má jiné než české státní občanství, přičemž celkem 43 % se přistěhovalo ze zahraničí. Praha má dlouhodobě kladné migrační saldo se všemi kraji Česka, s výjimkou kraje Středočeského. Nejvyšší hodnoty jsou patrné především z populačně větších krajů s relativně vyšší mírou nezaměstnanosti či nižší úrovní mezd – kraj Moravskoslezský, dále pak Ústecký, Jihomoravský či Olomoucký. V důsledku procesu suburbanizace je hlavní směr stěhování z Prahy dlouhodobě do jejího blízkého zázemí, kdy přibližně 55 % všech vystěhových směřovalo do Středočeského kraje.

25 — Naděje dožití je statistický údaj udávající průměrný, tedy předpokládaný věk, jehož dosahují členové dané populace.
26 — Úhrnná plodnost představuje počet dětí, které by se živě narodily každé ženě během celého jejího reprodukčního věku (15-49 let), pokud by se během tohoto období neměnily míry plodnosti žen podle věku a zůstaly na úrovni roku, za který je úhrnná plodnost vypočítána

300.2.1.1 Vývoj počtu obyvatel a hrubých měř v Praze

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2020

Počet obyvatel Prahy dlouhodobě roste a podle platných demografických prognóz by měl populační růst pokračovat i v dalších letech. **Podle prognózy ČSÚ z roku 2019 by se počet obyvatel Prahy do roku 2070 měl zvýšit o přibližně 411 tis. na 1,72 mil. obyv.** (jde o meziroční přírůstek o 8 tis. obyv.). Prognóza zpracovaná demografy z Přírodovědecké fakulty UK z roku 2014 předpokládá 1,49 mil. obyv. v Praze v roce 2050 (přírůstek ročně průměrně 6,6 tis. obyv.). **Podle novější prognózy IPR z roku 2019 by se počet Pražanů měl zvýšit o 270 tis. na 1,58 mil. obyv. v roce 2050** (každoroční přírůstek o 8,4 tis. obyv.). Všechny prognózy předpokládají růst primárně zahraniční migrací. Pražská populace by měla ovšem růst i přirozeným přírůstkem.

300.2.2 STRUKTURA OBYVATEL

Téma se věnuje populačnímu vývoji v dlouhodobé perspektivě, tzn. nejprve je analyzována věková struktura a stárnutí obyvatel a následuje prognóza věkové struktury do roku 2050. Dále je popsána socioekonomická struktura obyvatel, tedy vzdělanostní struktura, ale také příjmy obyvatel Prahy. Nedílnou součástí tématu jsou sociální nerovnosti, a to nejen kvůli stárnutí populace. Téma uzavírá analýza počtu cizinců v Praze, bez jejichž stoupajícího počtu by se počet obyvatel města nezvyšoval.

Z dlouhodobého hlediska v Praze dochází ke stárnutí obyvatel, které je způsobené primárně zlepšováním úmrtnostních poměrů, ale i nižší mírou porodnosti. **Zatímco v roce 1990 byl průměrný věk Pražana 38,8 let, v roce 2018 to již bylo 41,9. Počet obyvatel starších 65 let se ve stejné době zvýšil ze 185 tis. na 247 tis.** Patrný je také růst indexu stárí (z 80 % na 120 %) či podíl seniorů na celkové populaci (z 15 % na 19 %). Nicméně je patrné, že **pražská populace stárne méně dynamicky než v jiných částech republiky**. To je způsobené selektivní migrací, kdy se do Prahy stěhují relativně mladší lidé a naopak z Prahy se vystěhovávají velmi často lidé vyšších věkových kategorií, tj. nad 50 let. Tato selektivní migrace přispívá ke zpomalování demografického stárnutí Prahy. Stárnutí obyvatel naopak posiluje pokles počtu narozených dětí, který nastal v 90. letech 20. století. Vyšší počet narozených dětí, který zaznamenáváme od roku 2008, naopak přispívá ke stagnaci hodnoty průměrného věku v posledních letech.

U populačních prognóz je kromě samotného počtu obyvatel zajímavá i věková struktura populace. **Je vysoce pravděpodobné, že bude postupně docházet k dalšímu stárnutí obyvatel**. Podle prognózy IPR by průměrný věk z hodnoty 41,9 v roce 2018 měl vzrůst na přibližně

43,4 v roce 2050, podíl osob starších 80 let na celkovém počtu osob by v roce 2050 mohl být 5,8 % oproti 4,2 % v roce 2018 a index stárí vzroste ze 122 % na 147 %. Pokud by nedocházelo k migraci, pak by dynamika stárnutí obyvatel byla vyšší (průměrný věk by do roku 2050 vzrostl na 48,5 let). V příštích letech můžeme očekávat růst počtu dětí a mladistvých navštěvujících školní zařízení. Nejvíce patrné to bude u mladistvých ve věku 15 až 18 let a starších, tedy navštěvujících střední a posléze i vysoké školy.

V Praze, podobně jako v ostatních částech Česka, dlouhodobě dochází ke zvyšování vzdělanosti obyvatel. Zatímco v roce 1993 podíl vysokoškoláků v populaci starších 15 let činil 17 %, v roce 2018 to bylo již 38 % (i.08.2.06). Naopak je patrný pokles podílu osob se základním vzděláním či středním vzděláním bez maturity (i.08.1.02). V Praze je podíl vysokoškoláků dlouhodobě vyšší (v roce 2018 o 19 %) než v ostatních částech Česka. Vyšší vzdělanostní struktura obyvatel města se promítá do nadprůměrných čistých příjmů domácností, které jsou v Praze přibližně o 25 % vyšší než v ostatních částech Česka. Průměrné čisté příjmy domácností v posledních deseti letech vzrostly v Praze ze 171 tis. Kč na osobu za rok na 228 tis. Kč. Za vyššími příjmy stojí kromě vzdělanosti obyvatel i ekonomická výkonnost hlavního města, nízká nezaměstnanost, migrační atraktivita a přítomnost sídel řady domácích a mezinárodních firem, institucí a úřadů či atraktivita města pro cestovní ruch atd.

Průměrné čisté příjmy domácností v přepočtu na osobu (člena domácnosti) jsou ovšem diferencované. Nejvyšších příjmů dosahují domácnosti, v jejichž čele stojí více vzdělaní zaměstnanci či samotně výdělečně činné osoby, dále bezdětné mladé domácnosti či jednočlenné domácnosti osob mladších 65 let. Nižší příjmy v přepočtu na člena domácnosti pak logicky mají domácnosti s více dětmi a s osobami ve starobním důchodu. Na druhou stranu je patrné, že v posledních deseti letech zaznamenaly domácnosti s nižšími příjmy relativně vyšší růst příjmů oproti domácnostem s příjmy vyššími. Celkově tedy **nevyplývá, že by docházelo k výrazné sociální polarizaci, tedy ke zvyšování sociálních nerovností mezi bohatými a chudými**.

Růst počtu obyvatel Prahy je v posledních letech způsoben především zahraniční migrací. **Bez imigrace cizinců by celkový počet obyvatel hlavního města klesal či stagnoval. Počet cizinců se v Praze od roku 2001 více než ztrojnásobil** a podíl osob s jiným než českým státním občanstvím na celkové populaci byl koncem roku 2018 v Praze již 16 % (205 tisíc) (→ Obr. 300.2.2.1). V Praze se koncentruje přibližně 35 až 38 % ze všech registrovaných cizinců v Česku. **Cizinci se do Prahy stěhují primárně z ekonomických důvodů**, tedy za prací, ale také za studiem a kvalitním městským prostředím.

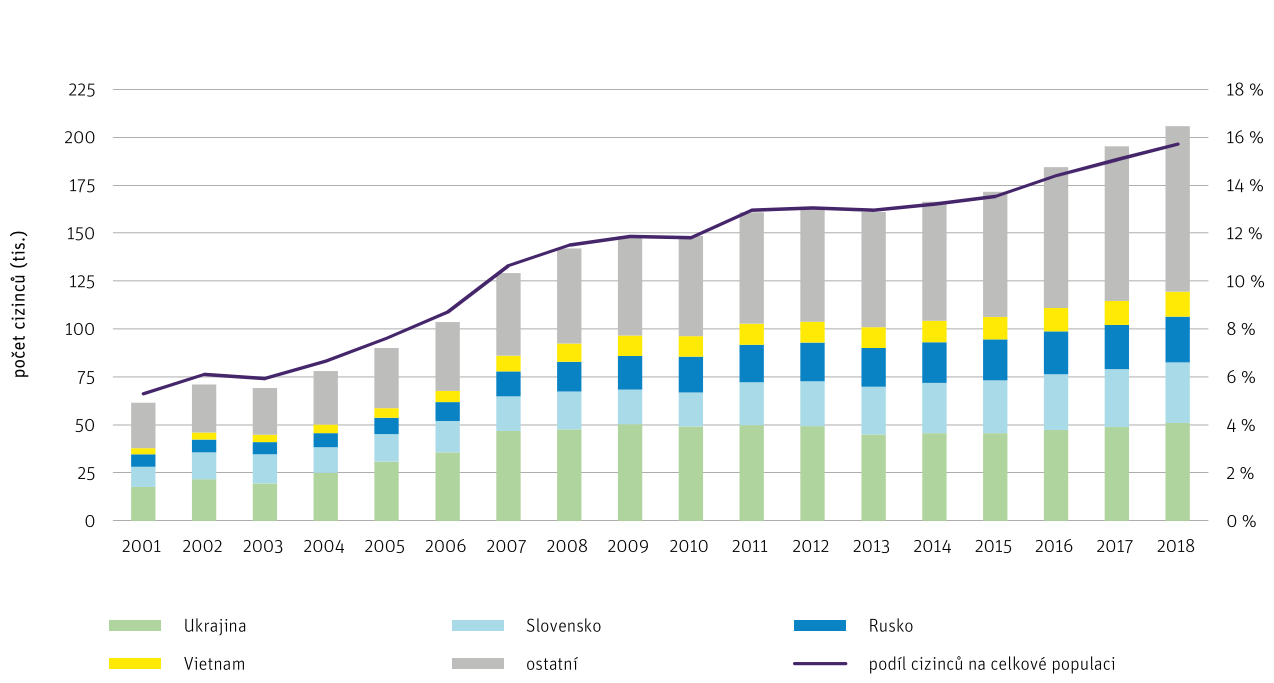
Struktura cizinců je dlouhodobě stabilní. Nejvíce je cizinců z Ukrajiny (25 % z celkového počtu), ze Slovenska (15 %), z Ruska (12 %) a Vietnamu (6 %). V posledních letech je patrný růst počtu cizinců z relativně chudších států EU (Rumunsko, Bulharsko), dále pak z bohatších států EU a Severní Ameriky a také ze států s vysokým populačním přírůstkem (např. Indie, Turecko).

300.2.3 NÁVŠTĚVNÍCI, DOJÍŽDĚJÍCÍ A TURISTÉ

Téma Návštěvníci, dojíždějící a turisté se věnuje přítomným nebydlícím obyvatelům města. Do Prahy dojíždí cca 200 tisíc lidí, z nich 143 tisíc dojíždí za prací a 57 tisíc do škol. Jde o počty ze Sčítání lidí, domů a bytů ČSÚ v roce 2011. Z jiných mladších zdrojů sčítání dojíždějících lze doložit vzrůstající tendenci. Počet turistů je velice proměnný podle množství ubytovaných v HUZ a dalších ubytovacích zařízeních. Je možné říct, že společně s obyvateli je ve městě cca 1,5 až 1,8mil. uživatelů. Na základě dat z Výběrového šetření pracovních sil uvádíme také, kolik lidí dojíždí denně a kolik jich vyjíždí z města každý den za prací a do škol. Téma se podrobně věnuje vývoji ubytovaných turistů. Na závěr předkládá dopady cestovního ruchu na centrum města a jeho obyvatele.

300.2.2.1 Vývoj počtu a podílu cizinců podle státní příslušnosti v Praze

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2019

Kromě obyvatel, kteří v Praze žijí, se počet denně přítomných obyvatel během dne navyšuje o další lidi, kteří také využívají infrastrukturu města. V první řadě jde o osoby, které do Prahy dojíždějí do zaměstnání a škol. Dále jde o turisty, kterých se v Praze denně vyskytuje velké množství. Poslední skupinou jsou lidé, kteří do Prahy jezdí za službami nadlokálního charakteru, jako jsou nemocnice, divadla, obchody atd. **Celkový počet denně přítomných obyvatel Prahy proto může být až o 250 a 400 tis. Vyšší, než je uváděný počet registrovaných obyvatel, celkem tedy 1,5 až 1,8 mil. obyvatel.**

Z důvodu vysokých mezd, velkého počtu pracovních příležitostí i rozvinuté suburbanizace počet dojíždějících do Prahy dlouhodobě vysoce převyšuje počet vyjíždějících z Prahy. Data o dojížděce/vyjížděce za prací získává IPR ze tří zdrojů. Prvním je Sčítání, lidu, domů a bytů, které se provádí plošně, poslední výsledky jsou však z roku 2011. Podle těchto dat do Prahy dojíždí do zaměstnání na 143 tis. obyvatel (z toho 106 tis. denně), dalších 57 tis. dojíždí do škol. Naopak z Prahy vyjíždí do zaměstnání na 24 tis. obyvatel (18 tis. denně) a do škol 5,7 tis. Druhým zdrojem je Výběrové šetření pracovních sil, kde se dojíždka do zaměstnání sleduje každoročně. Podle tohoto zdroje je patrné, že pracovní dojíždka do Prahy narůstá

a v roce 2018 jde již o 184 tis. obyvatel. Je patrné, že roste i počet obyvatel, kteří do práce z hlavního města vyjíždějí – v roce 2018 to bylo 45 tis. obyvatel. Růst počtu dojíždějících je primárně způsobený procesem suburbanizace, ale i růstem počtu pracovních míst v Praze. Třetím zdrojem jsou data od mobilních operátorů, která spíše než absolutní počty ukazují směry dojíždky. Hlavním zdrojem dojíždky do Prahy je primárně její nejbližší okolí.

Praha je nejvíce navštěvovaným krajem Česka. V roce 2019 se v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) Prahy ubytovalo přes 8 mil. turistů a strávilo zde téměř 18,5 mil. nocí, přičemž od roku 2012 se počet turistů v HUZ navýšil o více než třetinu a počet jejich přenocování téměř o čtvrtinu (i.04.2.02). V Praze se ubytovává více než 1/3 všech turistů v republice. Oproti jiným krajům je Praha významně závislá na zahraniční poptávce, která tvoří 86 % všech příjezdů do HUZ Prahy. Z pohledu národního cestovního ruchu v HUZ Prahy přenocuje 60 % zahraničních turistů. Hlavní město také dominuje z hlediska nabídky cestovního ruchu. Nachází se zde 817 hromadných ubytovacích zařízení s více než 94 tis. lůžky. To představuje 17 % lůžkové kapacity Česka. Dalších přibližně 2,5 mil. turistů přenocuje v jiných typech ubytovacích zařízení, jako jsou individuální ubytovací zařízení, krátkodobá ubytování v soukromí nebo u přátel a příbuzných. V Praze bylo ke konci listopadu 2019 na platformě Airbnb registrováno přes 14 tis. jednotek, které byly nabízeny jako krátkodobá ubytování pro návštěvníky. Celkem 78 % registrovaných jednotek představovaly celé byty nebo hotelové pokoje.

Cestovní ruch se v Praze soustředí zejména do historického centra města, kde se nachází většina turistických aktivit.

Turisticky nejvytíženější částí Prahy je zejména Královská cesta a její okolí, kde se nabídka služeb a produktů orientuje primárně na zahraniční návštěvníky. Do centra města se koncentruje i většina ubytovací kapacity Prahy. V Praze 1, 2 a 3 se nachází 50 % všech HUZ a 58 % všech jednotek registrovaných na Airbnb ve městě. Vysoká koncentrace cestovního ruchu do poměrně malé oblasti města má dopady na kvalitu života místních obyvatel, na průchodnost a využití území i na kvalitu samotného turistického zážitku návštěvníků. Návštěvníci zároveň způsobují městu zvýšené náklady, které musí být vynaloženy např. na úklid, činnosti bezpečnostních složek (zejména městské policie) apod.

• • •

300.3 Využití území

300.3.1 DRUHY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Téma nejprve řeší zastavěné území města. Vysvětluje, že činnosti uživatelů ve městě a v krajině promítnuté do území nazýváme využitím území. IPR rozlišuje velmi mnoho druhů využití území. Pro potřeby ÚAP je využití území sdruženo podle obdobného charakteru do 4 základních typů: krajinné, rekreační, obytné a produkční. Typy využití jsou stanovené podle převažujícího využití stavových lokalit. Ve využití produkčním a rekreačním je ve vztahu k současné zastavěnosti území odlišeno, zda leží v městské krajině, či v otevřené krajině.

Vystavěné prostředí města i krajina jsou scénou, v níž probíhají činnosti, jejichž nositeli a aktéry jsou obyvatelé a návštěvníci města. Územním průmětem činností je využití území, druh využití se vypočítává z převažujícího procentuálního

zastoupení všech druhů využití ploch²⁷. Způsoby využívání území mají více či méně nepříznivé vlivy na své okolí, jinými slovy produkují určitou zátěž území. Pro účely územního plánování jsou druhy využití území sdružovány podle obdobného charakteru a obdobné míry zátěže do 4 základních typů: krajinného, rekreačního, obytného a produkčního. Rekreačním a produkčním typem prochází pomyslná hranice mezi městskou (převážně zastavěnou) a otevřenou (převážně nezastavěnou) krajinou (→ Obr. 300.3.1.1).

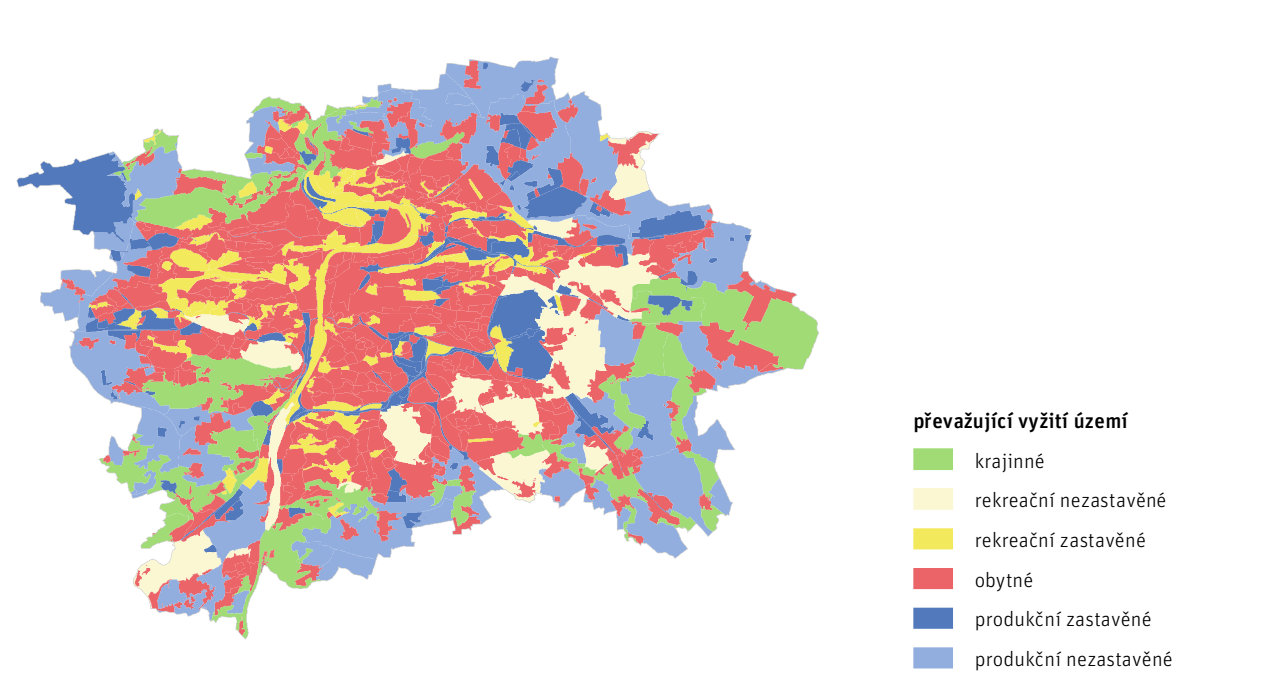
Využití území krajinného typu je převažujícím využitím otevřené krajiny, mimo současně souvisle zastavěné území. Zahrnuje tzv. prostředí přírodě blízké, které má nejvyšší míru ekologické stability a produkuje nejnižší míru zátěže. Podrobněji 100.2. Jde o 14 % rozlohy Prahy.

Využití území rekreačního typu je tou částí otevřené krajiny i městské krajiny (vystavěného prostředí), kde převažujícím využitím je nějaká forma rekreace v přírodě. V otevřené krajině poskytuje podmínky pro volný pohyb, oddych a rekreační aktivity (chůze, cyklistika, jezdecktví apod.). V městské krajině

27 — Popis současného stavu využití území spravuje IPR.

300.3.1.1 Využití území

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

jde o parková prostranství i areály umožňující kromě relaxace i neorganizované sportovní aktivity včetně kombinace s vzdělávacími příležitostmi (Zoo Praha apod.). Jde o 15 % (v otevřené krajině 8 % + v městské krajině 7 %) rozlohy Prahy.

Obytné území je převažujícím využitím souvisle zastavěného území. Zahrnuje největší škálu činností a dějů, které se ve městě odehrávají. Převažujícím druhem využití je bydlení všech forem, doplněné o druhy využití, které produkovanou mírou zátěže jsou slučitelné s bydlením a současně zastupují rozmanité formy komerčních služeb (800.2) a občanského vybavení (800.3) včetně sportovní infrastruktury, která již svým provozem může nárazově produkovat vyšší míru zátěže (800.4). Pestrost a rozmanitost druhů využití v obytném území jsou přímo úměrné hustotě zastavění a souvisejí s kvalitou vystavěného prostředí. Bydlením jako nejdůležitější složkou obytného území i celého města se zabývá samostatné téma 300.3.2. Obytné území zaujímá 37 % rozlohy Prahy.

Využití území produkčního typu je obdobně jako rekreační součástí jak otevřené krajiny, tak i městské krajiny. V otevřené krajině převažuje využití spojené s intenzivní zemědělskou činností a hospodářským využitím krajiny, produkovaná zátěž je nárazová. Příměstské zemědělství má specifický charakter a činnosti s ním spojené, jako je jezdecktví, ovocnářství či pastevectví, se velmi často blíží rekreačnímu i krajinnému využití. V městské krajině jde o průmyslovou, skladovou a podnikatelskou základnu města, která spoluvytváří jeho ekonomický výkon (podrobněji 400.3). Produkční využití v souvisle zastavěném území je spojeno s největší zátěží pro své okolí, kterou často produkuje i jen jeho dopravní obsluha, což se týká zejména logistických základen. Pražský průmysl prodělal od 90. let minulého století dalekosáhlé proměny. Změnil se rozsah, struktura, obory, vlastnické vztahy; s tím souvisí změna potřebných profesí i nároků na dopravu, technologie výroby se mění směrem k minimalizaci dopadů na životní prostředí. Zcela zanikla těžká průmyslová odvětví, částečně přežil zpracovatelský průmysl. Svoji pozici si drží segment vývojových, konstrukčních a projekčních kanceláří, vyvíjející řešení a postupy pro zpracovatelský průmysl. Současná struktura pražské ekonomiky je výsledkem prolínání globálních, makroregionálních i lokálních procesů po roce 1989, aktivity zahraničních podniků vedly k modernizaci pražské i republikové ekonomiky a táhly zdejší podnikový výzkum, vývoj a inovace. Do Prahy se dlouhodobě soustřeďuje zhruba 25 % všech nově vzniklých ekonomických subjektů v ČR. Jako nezbytné se jeví vytvářet možnosti alokace nových vhodných průmyslových aktivit v hranicích města. Vytváření produkčních kapacit by mělo respektovat nové faktory prosazující se i v průmyslu – tj. významné zastoupení malých a středních podniků, vytváření pronajímatelných areálů se

službami, existenční flexibilita vývoje firem, průmysl 4.0²⁸ apod. Obecně platí, že alokace nových činností by měla splňovat nejen podmínky ekologické/hygienické/urbánní, ale i inovační a s maximálním propojením na pražskou základnu výzkumu a vývoje. Území produkčního typu zaujímá 34 % (v otevřené krajině 24 % + v městské krajině 10 %) rozlohy Prahy.

300.3.2 OBYTNÉ VYUŽITÍ A BYDLENÍ

Základní složkou a převažujícím využitím obytného území je bydlení ve všech jeho formách. V rámci tématu Obytné využití a bydlení jsou prezentovány základní charakteristiky pražského bytového fondu a jeho strukturální odlišnosti oproti jiným krajům ČR. Důležité je téma bytové výstavby, i s ohledem na skutečnost, že Praha a její zázemí představují pro investory a také zájemce o bydlení tradičně nejatraktivnější regionální prostor v ČR. S tím bezprostředně souvisí i téma suburbanizace. Nelze opominout problematiku cenového vývoje na pražském rezidenčním trhu a zvyšující se finanční nedostupnost bydlení, která není dostatečně kompenzovaná v podobě rozvíjející se nabídky městských dostupných a sociálních nájemních bytů.

Podle SLDB 2011 bylo na území Prahy evidováno celkem téměř 588 tisíc bytů (obydlených i neobydlených, včetně bytů v rodinných domech a ostatních budovách). V současnosti je jejich počet odhadován na 630 tisíc (→ Obr. 300.3.2.1.). V tom případě by na 1 byt připadalo 2,1 trvale bydlících obyvatel. Oproti jiným krajům ČR se Praha vyznačuje dominancí hromadného bydlení, kdy v bytových domech bydlí přibližně 85 % obyvatel hlavního města. S tím nepřímo souvisí, že v porovnání s ostatními kraji je v Praze nejvýznamnější nájemní sektor bydlení, který tvoří přibližně 31 % bytového fondu. V souvislosti se stále probíhajícími privatizacemi i novou bytovou výstavbou je nicméně v osobním vlastnictví již 56 % pražského bytového fondu. Podíl družstevního bydlení činí přibližně 9 %. Plošný standard bydlení se postupně mírně zlepšuje a v roce 2018 připadalo na 1 obyvatele Prahy v průměru již 33, 1 m² plochy bytu (050.2).

Spolu se Středočeským krajem představuje Praha **dlouhodobě nejvýznamnější oblast bytové výstavby v rámci ČR**. V období 2001–2019 bylo na území hlavního města postaveno přes 100 tisíc nových bytů, což představovalo 18 % z celorepublikového objemu. V období 2015–2019 bylo na území Prahy každoročně

28 — Průmysl 4.0 označuje inteligentní propojení strojů a výrobních postupů v průmyslu prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

dokončováno přibližně 5 až 6 tisíc bytů (vč. bytů v rodinných domech, nástavbách a přístavbách), což ve srovnání s předchozím pětiletým obdobím (2010–2014) znamenalo poměrně významný nárůst dokončené bytové výstavby. Přesto vzhledem k vývoji na straně poptávky bylo i v posledním období tempo výstavby ne zcela dostatečné. Vyšší intenzitě bytové výstavby brání především pomalý proces povolování nových staveb, nedostatek stavebních kapacit, zastaralost stávajícího Územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy a v některých případech je důležitým faktorem i odpor veřejnosti k nové výstavbě. Z územního hlediska bylo v období 2001–2019 postaveno nejvyšší množství nových bytů uvnitř zastavěného území, konkrétně na území městských částí Praha 8, 9, 5 a 10.

Mimo jiné v důsledku ekonomického vývoje i vývoje v oblasti bytové výstavby zaznamenal pražský rezidenční trh v posledních letech významný nárůst cenové úrovně, a to ve všech dílčích segmentech. Jen ve čtyřletém období 2015–2018 se průměrné ceny pražských bytů zvýšily o více než 60 % a průměrné nabídkové **nájemné pražských bytů vzrostlo téměř o 40 %**. V důsledku tohoto vývoje, který pokračoval s o něco nižší razancí i v roce 2019, překročily průměrné ceny nových bytů již hranici 100 Kč/m² a průměrné měsíční

nabídkové nájemné nových i starších bytů překročilo v roce 2019 hranici 300 Kč/m². Růst cen rezidenčních nemovitostí tak v Praze výrazně převyšoval růst reálných příjmů obyvatel a došlo tak k výraznému zhoršení finanční dostupnosti bydlení, která je v Praze nejnižší v rámci ČR a rovněž i jedna z nejhorších v rámci Evropy.

Výše nastíněný cenový vývoj na pražském rezidenčním trhu bohužel není kompenzován nabídkou městských finančně dostupných a sociálních nájemních bytů. Tato nabídka není dostatečně rozvinutá a především neustále dochází k její silné redukci. V období 1991–2019 se obecní bytový fond v rámci Prahy zredukoval o 84 %, výrazný úbytek je ale patrný i v posledním období (i.09.1.03). **Mezi lety 2011 a 2019 ubylo více než 32 tisíc bytů ve správě Magistrátu hl. m. Prahy a jednotlivých městských částí.** Na konci března roku 2019 bylo **na území Prahy evidováno celkem 31 456 obecních bytů**. Na jeden obecní byt tak v rámci Prahy připadalo 42 obyvatel, **obecní byty tvoří přibližně 5 % z celkového objemu bytového fondu**. Tento podíl se navíc neustále snižuje. Jedním z hlavních cílů městem připravované Strategie rozvoje bydlení v hl. m. Praze by mělo být zvrácení tohoto nepříznivého trendu.

Prostorové rozmístění nové rezidenční výstavby je silně ovlivněno procesem suburbanizace, který se vyznačuje rychlejším populačním růstem v zázemí než ve městě samotném (050.2). Suburbanizace probíhá v Praze dlouhodobě, od roku 1990 v obcích v širším zázemí města přibýlo na 200 tis. nových obyvatel. Mimořádným tempem probíhala nová bytová výstavba zejména v těsném zázemí města na území správních obvodů obcí s rozšířenou působností sousedících s Prahou (tj. Černošice, Říčany a Brandýs nad Labem – Stará Boleslav) (→ Obr. 300.3.2.1). V takto velmi zjednodušeně a úzce vymezeném suburbanizačním pásmu bylo v letech 2006 až 2018 dokončeno přes 35 tisíc bytů (tzn. 43 % z celkového úhrnu dokončených bytů na území Středočeského kraje), z nichž většina (72 %) byla realizována v rodinných domech. Se zhoršující se dostupností stavebních pozemků nicméně dochází stále k silnějšímu působení rezidenční suburbanizace i ve vzdálenějších okresech a obcích Středočeského kraje, kde jsou stavební pozemky finančně dostupnější a je jich zde nabízen i výrazně vyšší počet.

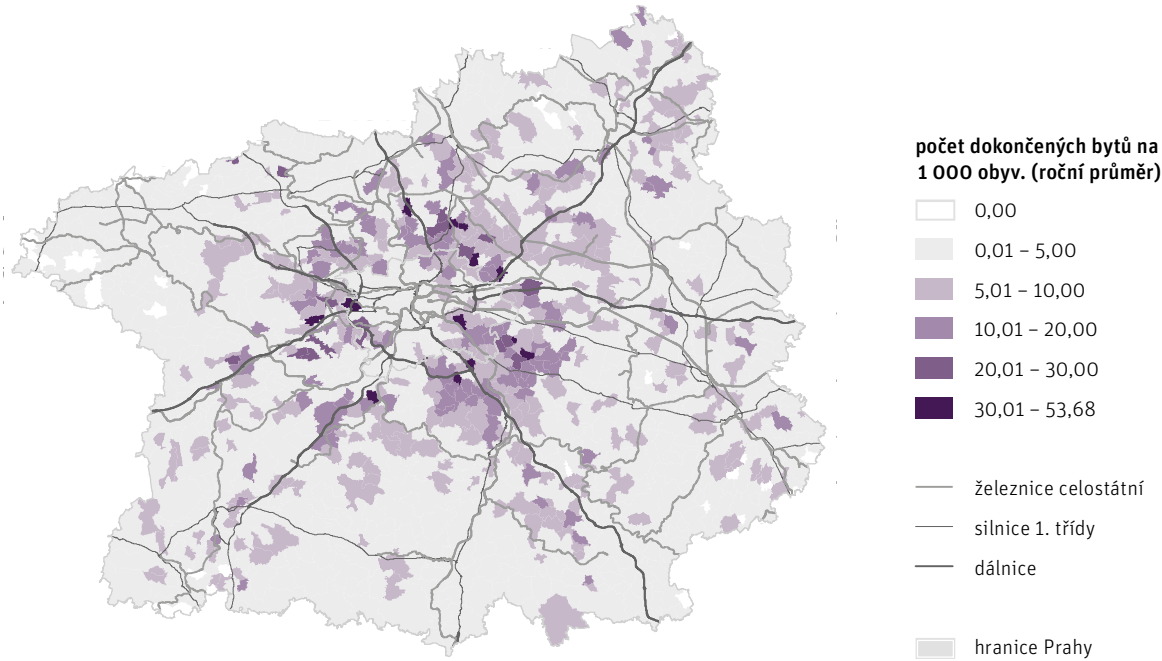
Kromě suburbanizačního procesu v rámci regionu probíhá v hranicích Prahy vnitřní suburbanizace. V obytných územích se hustota obyvatel pohybuje od nejvyšší hodnoty

cca 300 obyv./ha po cca 20 obyv./ha (→ Obr. 300.3.2.2), avšak vztaženo k celému současně zastavěnému území čítá hustota v Praze 48,93 obyvatel/ha v Praze (i.03.1.02), vztaženo k celému městu včetně krajiny jen 26,42 obyvatel/ha (i.03.3.02). Hustota obyvatel je důležitým faktorem v ekonomii veřejných rozpočtů, které zajišťují infrastrukturální služby v oblasti výstavby, správy a údržby komunikací, inženýrských sítí, veřejné dopravy a dostupnosti veřejné vybavenosti. Obecně platí, že s nižší hustotou se zvyšují veřejné náklady, má-li být zachována srovnatelná vybavenost odpovídající současným standardům. Průměrné pražské hodnoty jsou hluboko pod mezní hodnotou hustoty obyvatelstva ve vztahu k nárůstu veřejných výdajů, kterou je 100 obyvatel/ha [12]. Srovnatelná evropská města mají podle srovnání Eurostatu k roku 2014 zpravidla vyšší hustotu, např. Berlín 38,4 obyv./ha, Mnichov 45,3 obyv./ha, Vídeň 42,6 obyv./ha, Curych 41,9 obyv./ha nebo Kodaň 62,8 obyv./ha.

• • •

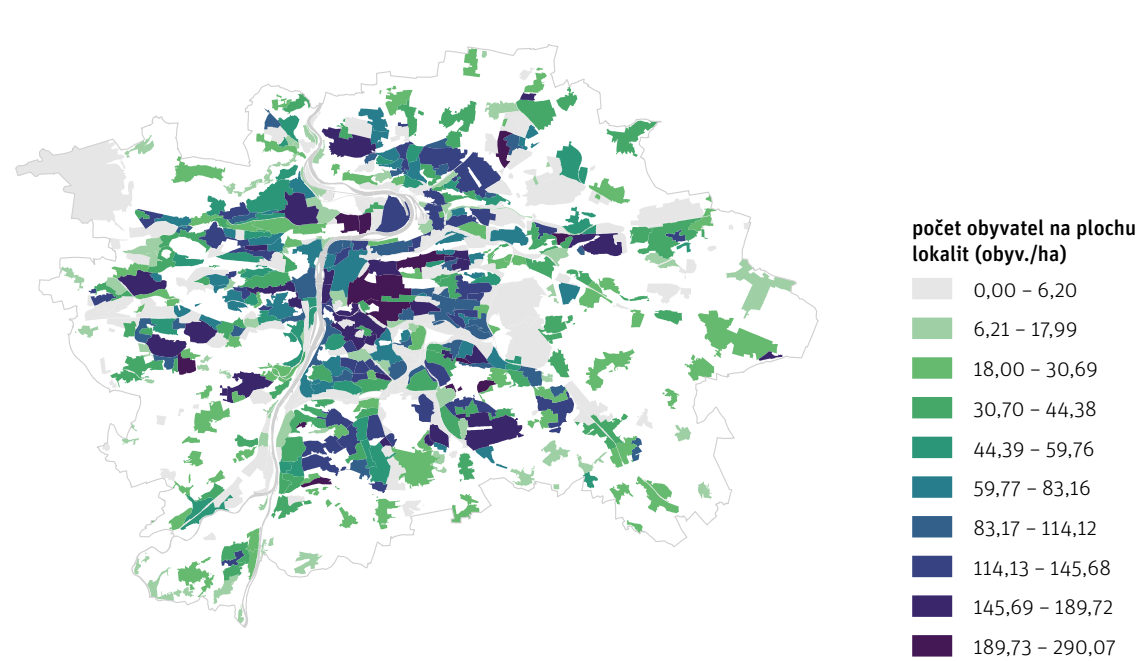
300.3.2.1 Intenzita bytové výstavby v Praze a regionu

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2020, období 2010–2018

300.3.2.2 Hustota obyvatel

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, ČSÚ 2020

300.4 Závěr kapitoly

Současná Praha čelí několika sociodemografickým výzvám, na které město musí reagovat a být připraveno. Jde především o růst počtu obyvatel a předpoklad dalšího růstu za podmínek demografického stárnutí, růstu počtu cizinců a přetrvávání bariér přirozené reprodukce. Sociální nerovnosti jsou stále relativně nízké, nicméně v budoucnu může docházet k jejich zvyšování. Podle prognózy IPR z roku 2019 by počet Pražanů (registrovaných obyvatel) měl v roce 2050 dosáhnout 1,58 mil. obyvatel. Celkový počet denně přítomných obyvatel Prahy může být až o 250 a 400 tisíc vyšší, než je uváděný počet registrovaných obyvatel, celkem tedy 1,5 až 1,8 mil. uživatelů města. V první řadě jde o osoby, které do Prahy dojíždějí do zaměstnání a škol, jde celkem o přibližně 230 tis. osob. Dále jde o turisty, kterých se v Praze denně vyskytuje 50 až 100 tisíc (celkový počet přenocování za rok je kolem 18 mil. lidí). Poslední skupinou jsou lidé, kteří do Prahy jezdí za službami nadlokálního charakteru, jako jsou nemocnice, divadla, obchodní centra atd.

Obyvatelé a návštěvníci města jsou nositeli a aktéry probíhajících dějů a činností na scéně města a krajiny. Územním průmětem dějů a činností je využití území. Pro účely územního plánování jsou druhy využití území sdružovány podle obdobného charakteru a obdobné míry zátěže do 4 základních typů: krajinného, rekreačního, obytného a produkčního. Rekreačním a produkčním typem prochází pomyslná hranice mezi městskou (převážně zastavěnou) a otevřenou (převážně nezastavěnou) krajinou. Převažujícím využitím souvisle zastavěného území je obytné území, zahrnující největší škálu činností a dějů, které se ve městě odehrávají.

Základní složkou obytného území je bydlení ve všech jeho formách. Pražský bytový fond čítal k roku 2019 cca 630 tisíc bytů, přičemž cca 85 % bytů je soustředěno v bytových domech. V dlouhodobé relaci se mírně snižuje obydlenost bytů a zvyšuje se prostorový standard bydlení. V posledních 5 letech je na území Prahy ročně dokončováno 5–6 tisíc nových bytů. V důsledku nepříznivého cenového vývoje pražského rezidenčního trhu se však výrazně zhoršuje finanční dostupnost bydlení. Nabídka dostupných a sociálních nájemních bytů je nedostatečná, jedním z důvodů je přetrvávající privatizace obecního bytového fondu.

Druhou klíčovou složkou využití metropole je produkce. Pražský průmysl prodělal od 90 let minulého století dalekosáhlé proměny. Změnil se rozsah, struktura, obory, vlastnické vztahy; s tím souvisí změna potřebných profesí

i nároků na dopravu, technologie výroby se mění směrem k minimalizaci dopadů na životní prostředí. Současnou výzvou pro pražskou ekonomiku je úspěšné přijetí a osvojení nových nastupujících technologií, a to jak těch průřezových, tak i oborově specifických.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

03 Vyvážené prostorové uspořádání města

Poměr hustoty obyvatel mezi městskou a příměstskou krajinou (i.03.1.02) nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat; nelze definovat trend, neboť je dostupná pouze jedna hodnota. Vyhodnocení pozitiv a negativ zatím nelze podpořit daty. Očekává se zpomalení procesu suburbanizace. V současnosti přetrvává finanční náročnost zabezpečení adekvátní dopravní obslužnosti příměstských území a jejich nedostatečná občanská vybavenost.

Hustota zalidnění (i.03.3.02) v dlouhodobém horizontu vykazuje mírný růst. Pozitivně působí na intenzivnější využití zastavěného území města, což šetří prostředky města na správu a údržbu vybavenosti a sítí a tím umožňuje i vyšší prosperitu města. Pro obyvatele se zlepšuje dostupnost vybavenosti, tím i kvalita života. Negativně lze vnímat skutečnost, že hustota zalidnění Prahy je stále nižší než ve srovnatelných metropolích, takže pozitivní aspekty nejsou příliš výrazné.

04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

Poměr turistů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech (MČ) Praha 1 a Praha 2 ku ostatním MČ (i.04.2.02) vykazuje nevyrovnaný trend, po počátečním strmém růstu spíše stagnuje. Pozitiva z trendu neplynou. Za negativní projev lze považovat, že cestovní ruch v Praze se významně koncentruje do oblastí Pražské památkové rezervace a vytváří tak zvyšující se tlak na toto území, které je pak jednostranně převážně využíváno pro turistické aktivity. Dochází i k zeslabení genia loci historického centra.

08 Vzdělané a inovativní město

Podíl lidí s ukončeným základním vzděláním nebo bez vzdělání (i.08.1.02) dlouhodobě vykazuje pokles. Pozitivem trendu je růst adekvátně vzdělané populace a snižující se podíl lidí bez vzdělání či pouze se základním vzděláním, což zlepšuje jejich uplatnění na trhu práce.

Z celoměstského aspektu jde o příležitost ke zvýšení produktivity města jako celku. Negativa z trendu neplynou.

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let (i.08.2.06) vykazuje dlouhodobě růst. Pozitivem trendu je vyšší úroveň vzdělání společnosti jako celku, což zlepšuje zaměstnatelnost, pokrok dosažený zvyšováním míry zaměstnanosti přispívá také ke snižování chudoby. Negativně je možné vnímat skutečnost, že paralelně dochází k určité inflaci vysokoškolského vzdělání, kdy se snižuje kvalita vysokoškolského vzdělávání a současně dochází k upozadění až ztrátě části „manuálních/řemeslných“ dovedností.

09 Sociálně solidární a soudržné město

Podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu (i.09.1.03) dlouhodobě vykazuje pokles. Pozitiva z trendu neplynou. Negativním projevem je marginalizace role městského bydlení a oslabování vlivu města na trhu s byty.

Naděje dožití žen (i.09.2.01) a Naděje dožití mužů (i.09.2.02) vykazují růst. Pozitivem je nejen růst naděje dožití, ale delší život lidí a prodlužování jejich ekonomické aktivity, tedy vyšších příjmů do ekonomiky. Negativně je možné vnímat vyšší náklady na sociální a zdravotní péči, které vyšší příjmy do ekonomiky opět spotřebovávají.

-
-
-

400 POTENCIÁL | VNITŘNÍ MOŽNOSTI ROZVOJE A MĚSTSKÁ EKONOMIKA

400.1 Úvod kapitoly

Cílem kapitoly 400 Potenciál je popsat územní rozvojový potenciál zastavěného území města, vycházející z fyzické podstaty území, a stav ekonomického prostředí města, které společně spoluvytvářejí rozvojový potenciál Prahy. Potenciál území, který je obsahem podkapitoly 400.2, je pro další vývoj města klíčový. Především je třeba poznat rozvojové možnosti města uvnitř zastavěného území a popsat plochy, jejichž recyklace je pro město zásadní.

Podkapitola 400.3 Ekonomický potenciál je přehledem základních údajů o stavu celkového ekonomického výkonu města spolu s podrobnějším zaměřením na trh práce. Řešena je v celoměstském měřítku pro porozumění role Prahy v ekonomice širšího regionu a státu.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítku. Jde o indikátory:

- Podíl naplněných transformačních území (i.03.1.05)
- Počet nově vzniklých ekonomických subjektů se sídlem v Praze (i.05.1.04)
- Podíl osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou (i.05.2.03)
- Úroveň hrubého domácího produktu v paritě kupní síly podle odpracovaných hodin (i.05.3.03)
- Počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje (i.05.3.05)
- Celkový počet zaměstnaných - bydlících a dojíždějících (i.05.3.07)
- Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu (i.08.2.05)
- Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let (i.08.2.06)
- Výnos z pronájmu dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví města (i.10.3.01)
- Výnos z prodeje dlouhodobého hmotného majetku města ve vztahu k jeho objemu (i.10.3.02)
- Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města (i.10.3.04)

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A001b – zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině
- A004a – brownfieldy
- B007 – ekonomická aktivita podle odvětví
- B007a – daňové příjmy rozpočtů obcí a krajů
- B007b – hrubý domácí produkt
- B008 – nezaměstnanost

400.2 Potenciál území

400.2.1 TRANSFORMAČNÍ PLOCHY

Město v průběhu svého vývoje prochází mnoha proměnami hospodářskými, funkčními i strukturálními. Vedlejším produktem těchto změn je ztráta funkčnosti některých území a jejich morální i fyzické opotřebení. Pro hospodárné využívání území je důležité tato území identifikovat a poznat podmínky, aby bylo možné nastartovat jejich opětovné využití. Téma Transformační plochy se věnuje principu vymezení transformačních ploch. Popisuje analýzu, na základě které IPR vymezil 17 ploch s vysokým transformačním potenciálem. Od těchto ploch lze očekávat významný přínos do městské struktury. Jde o území o celkovém rozsahu 1 060 ha.

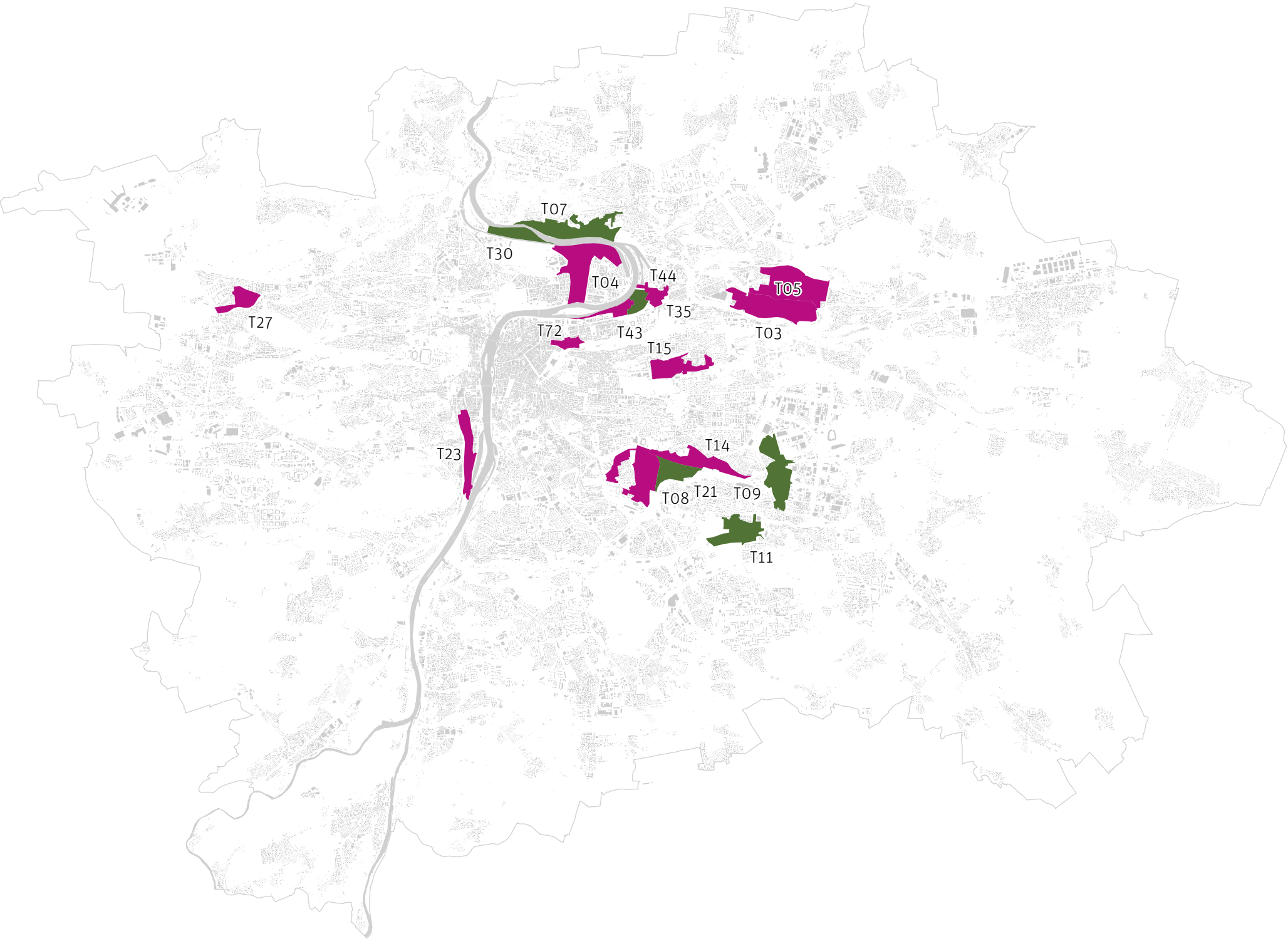
IPR Praha dlouhodobě sleduje a zkoumá transformační plochy na území města, tedy plochy, které jsou z různých důvodů považovány za problematické či nedostatečně funkční a pro plnohodnotné začlenění do života města je zřejmá potřeba jejich transformace, ať už částečná, nebo komplexní. Plochy určené k transformaci vymezuje územně plánovací dokumentace obce, jejich naplňování je sledováno (i.03.1.05) ve dvouletých cyklech. Dlouhodobé sledování prokázalo problémy s nastartováním procesu obnovy. Rozloha ploch v celkovém součtu neklesá. Někde sice k výstavbě dochází, ale v důsledku změn Územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy, které původně stabilizované území mění na nové využití (zpravidla výrobní plochy na obytné území), přibývají nové transformační plochy. Takže celkový trend je spíše stagnací než pozitivním růstem.

Na krajské úrovni sledujeme 17 území s vysokým transformačním potenciálem, od nichž lze očekávat významný přínos do městské struktury (→ Obr. 400.2.1.1). Potenciál je daný polohou v centrální oblasti města (výjimkou je Ruzyně v blízkosti mezinárodního Letiště Václava Havla Praha) a rozlohou zpravidla větší než 30 ha. Transformační plochy (i když nemají společnou hranici) jsou sloučeny na základě podobného charakteru do větších celků – území, jejichž typologie je zjednodušena do typu „město“ a typu „krajina ve městě“. „Město“ představuje území s převažujícím charakterem současně zastavěné s objekty opuštěnými nebo funkčními a „krajina ve městě“ území s převažujícím charakterem současně nezastavěné s výraznějším vegetačním pokryvem. Celkový rozsah území je cca 1 060 ha, z toho 68 % vykazuje převažující charakter města.

Přestože názory na to, co je potřeba ve městě transformovat, se postupem času mění, transformační charakter ploch krajské úrovně je nesporný. Jde zejména o plochy velkých zaniklých zejména strojírenských areálů ve Vysočanech a na Smíchově, opuštěná kolejiště zrušených částí na nádraží Masarykově, Praha–Bubny v Holešovicích, Smíchov, Vršovice a Strašnice a nejrozsáhlejší plocha ze všech – území Bohdalce na rozhraní Michle, Záběhlic a Vršovic.

400.2.1.1 Významná transformační území

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

významná transformační území

- T03 Vysočany - Vysočanská
- T04 Holešovice - Bubny
- T05 Vysočany Kolbenova
- T07 Troja - Pelc Tyrolka
- T08 Bohdalec
- T09 Za dráhou
- T11 Trojmezí
- T14 V Korytech
- T15 Nákladové nádraží Žižkov
- T21 Bohdalec - Slatiny
- T23 Smíchovské nádraží
- T27 Ruzyně I
- T30 Císařský ostrov
- T35 Libeňský most
- T43 Rohanské nábřeží
- T44 Rohanský ostrov
- T72 Masarykovo nádraží

převažující charakter území

- město
- krajina ve městě

0 5 km

400.2.2 POTENCIÁL MĚSTA A KRAJINY

Hodnocení a vyhodnocení transformačních území na základě jejich vlastností je důležitým krokem v nasměrování jejich dalšího účelného využití pro obnovu města a krajiny. Téma Potenciál města a krajiny nejprve popisuje princip vyhodnocení ploch pomocí šesti oblastí důležitých pro úspěšnou recyklaci ploch. Dále je popsán způsob posuzování ploch pomocí bodového systému a vyhodnocení s tím, že jsou rozlišené plochy s všeobecně lepšími podmínkami pro tvorbu města nebo krajiny. Výsledky hodnocení jsou vstupem do diskuze o stanovení priorit obnovy transformačních ploch s cílem napomoci městu i potenciálním investorům k lepší orientaci, kam by bylo vhodné a účelné zacílit investiční prostředky a územně plánovací činnost.

Ve snaze napomoci procesům nastartování recyklace IPR kategorizoval transformační plochy a území podle jejich obecných vlastností a příbuzných charakteristik s cílem připravit dostatek informací pro hierarchické třídění a následné hodnocení. Zdrojem tezí, kterými IPR zvažoval vhodnost transformačních ploch města nebo krajiny ve městě, jsou obecně přijaté dokumenty strategického, koncepčního a územně plánovacího charakteru, kterými Praha poměřuje hodnoty udržitelného rozvoje. IPR zkoumal vlastnosti ploch, které podporují jednu ze 6 oblastí důležitých pro úspěšnou recyklaci ploch:

- městská atraktivita soustřeďuje vlastnosti s dobrým předpokladem úspěšného splynutí recyklované plochy s fungujícím městem,
- krajinná atraktivita zohledňuje charakteristiky hodnot a ochrany přírody a krajiny, podporující založení budoucího parku,
- vlastnické vztahy ovlivňují pozici města při definování budoucí podoby území, ať už jde o stanovení regulárních podmínek nové městské struktury, nebo založení nového parku.
- zatížení vybranými limity, za nimiž stojí potenciální rizikové faktory, které mohou prodražit či jinak zkomplikovat úspěšnou recyklaci,
- dostupnost technické infrastruktury může významně ovlivnit budoucí vývoj v území; je třeba věnovat pozornost rovnováze mezi nezbytnými a vyvolanými investicemi a přínosem urbanizace dané lokality,
- dostupnost kolejovou Pražskou integrovanou dopravou (PID) je důležitá pro úspěšný rozvoj městské čtvrti i pro založení rekreačního parku.

Zjištěným vlastnostem posuzovaných ploch byly přiděleny body v každé výše jmenované oblasti zvlášť, přičemž každá ze 6 oblastí měla 1 či více dílčích indikátorů. Seznam oblastí a indikátorů hodnocení včetně použitého principu hodnocení je dostatečně popsán v dokumentaci ÚAP obce 2020 (400.2.1.2). Absolutní hodnoty indikátorů byly převedeny na body tak, aby každá oblast mohla získat 0–6 bodů. Vyšší počet bodů znamená lepší podmínky pro recyklaci posuzované plochy v posuzované oblasti. Více vyplněný prostor mezi oblastmi signalizuje všeobecně lepší podmínky transformace pro tvorbu města nebo pro tvorbu krajiny. Za nejdůležitější oblasti IPR považuje oblast atraktivitu města a oblast atraktivitu krajiny ve městě, které jsou prvním signálem při rozhodování o regulaci ploch v územně plánovací dokumentaci. Dostupnost PID a vlastnické vztahy mohou v tomto procesu sehrát klíčovou roli.

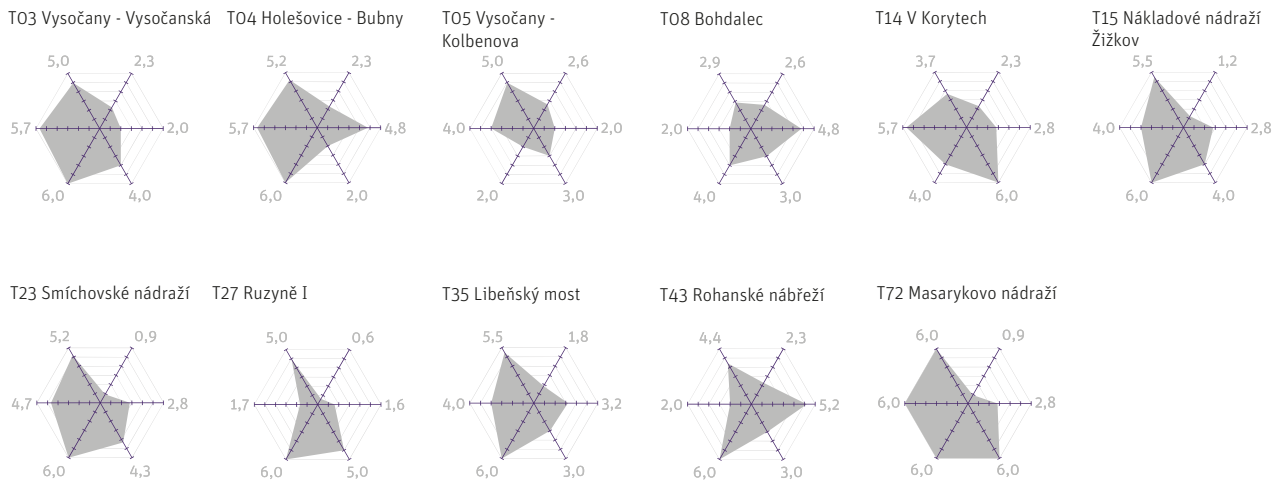
Výsledky hodnocení (→ Obr. 400.2.2.1) jsou vstupem do diskuze o stanovení priorit obnovy transformačních ploch s cílem napomoci městu i potenciálním investorům k lepší orientaci, kam by bylo vhodné a účelné zacílit investiční prostředky a územně plánovací činnost. Hodnocení je současně podkladem pro územně plánovací dokumentaci, která však musí zvažovat ještě další aspekty a širší souvislosti, než předkládané hodnocení může postihnout. Příznivé podmínky pro tvorbu města se ukazují na všech třech nádražních transformačních plochách: (Masarykovo nádraží, Holešovice-Bubny a Smíchovské nádraží) a území zrušeného průmyslového gigantu ve Vysočanech. Z hledisek tvorby krajiny ve městě se příznivě jeví zejména Trojmezí na rozhraní 3 městských částí Prahy 11, 10 a 15 a území v prostoru vltavského meandru.

- • •

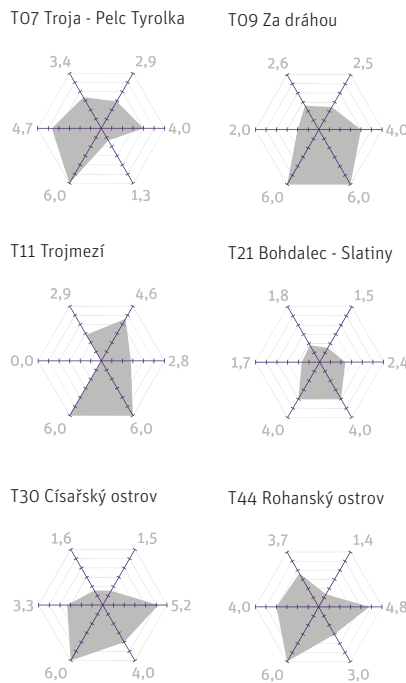
400.2.2.1 Hodnocení transformačních území

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

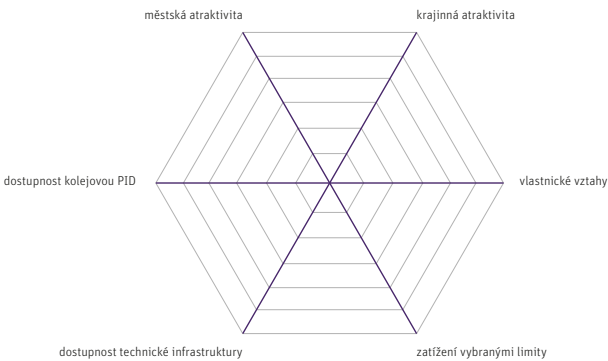
Hodnocení transformačních ploch pro tvorbu města

Hodnocení transformačních ploch pro tvorbu krajiny ve městě

Oblasti hodnocení transformačních ploch

400.3 Ekonomický potenciál

400.3.1 METROPOLITNÍ EKONOMIKA

Téma začíná pohledem na dominantní postavení ekonomického výkonu Prahy v České republice. Výkon je měřen hrubým domácím produktem. V rozdělení na jednotlivé sektory v pražské ekonomice vyniká zejména sektor služeb. Vysoká koncentrace pracovníků a firem se spolu s vyšším celkovým výkonem a produktivitou projevují na nízké nezaměstnanosti a vyšších výnosech z lidského kapitálu v podobě vyšších mezd na pražském trhu práce. Ty následně činí město atraktivnější pro nově dojíždějící a obyvatele z ČR i ze zahraničí. Velmi důležité je také to, jak se pozitivní stav ekonomiky města projevuje v blahobytu jeho obyvatel. Indikátory jsou rostoucí nominální i reálné mzdy a rostoucí celkové příjmy v Praze. Téma se dále snaží postihnout rozdělení příjmů a detekovat míru ohrožení pražských obyvatel chudobou.

Pražská ekonomika zaujímá dominantní pozici mezi kraji ČR. V roce 2018 dosahoval hrubý domácí produkt (HDP) Prahy 1,37 bilionu Kč, což představuje 25,8 % celkového

ekonomického výkonu ČR. V přepočtu na jednoho obyvatele vycházelo HDP na 1,06 milionu Kč za rok (256 % průměru ostatních krajů). Protože v Praze pracuje velké množství lidí, kteří v ní nebydlí, může být realističtější srovnání HDP v přepočtu na zaměstnaného (i.05.3.03). To bylo v Praze 1,44 milionu Kč za rok, což je stále výrazně nad průměrem ostatních krajů (167 %) (→ Obr. 400.3.1.1). Ekonomický výkon odpovídá unikátnímu postavení Prahy jako největšího města a jediného primárně urbanizovaného kraje v ČR. Moderní městské ekonomice odpovídá také složení ekonomického výkonu. V roce 2018 tvořily 84,3 % služby (ostatní kraje 54,2 %), 7 % zpracovatelský průmysl (ostatní kraje 32,3 %), 4,8 % stavebnictví (ostatní kraje 5,9 %) a 0,4 % zemědělství (ostatní kraje 2,8 %). Mezi službami byly nejvýznamnější veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče (dohromady 14,2 %), informační a komunikační činnosti (13,2 %) a profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (dohromady 12,8 %).

Pražský trh práce je mezi kraji ČR výrazně největší. V roce 2018 zde celkový počet zaměstnaných dosahoval 956 tisíc osob (i.05.3.07), což představuje více než 17 % zaměstnanosti v ČR. Odvětvová struktura zaměstnanosti odpovídá struktuře ekonomiky, největší podíl (85 %) tvoří zaměstnanost ve

službách. Ekonomická aktivita pražského obyvatelstva mezi 20 a 64 lety je v kontextu srovnatelných měst nadprůměrná (85 %). Ostatní kraje ČR Praha výrazně převyšuje lidským kapitálem. Podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním zde tvoří 45 % (i.08.2.06), zatímco v ostatních krajích je to 21 %. Nezaměstnanost v Praze patří dlouhodobě mezi nejnižší z krajů ČR i regionů EU a v posledních letech byla nižší než 2 %. Silnému trhu práce odpovídá také nízká nezaměstnanost absolventů, žen nebo dlouhodobá nezaměstnanost. Zejména u zaměstnání s nižšími nároky na kvalifikaci je výrazný převis volných pracovních míst nad počtem uchazečů o práci. Rostoucí městská ekonomika a silná poptávka na trhu práce působí na zvyšující se význam dojíždění a imigrace. Tyto zdroje pracovní síly představují dnes již více než 40% zaměstnanost v Praze. Za zaměstnáním dojíždělo v roce 2019 do Prahy 189 tisíc osob. Nejvíce dojíždějících bylo ze Středočeského kraje (i.05.3.05), zejména z přilehlých okresů Praha-západ, Praha-východ a Kladno. V roce bylo v Praze zaměstnáno také 247 tisíc cizinců (více než 1/3 všech cizinců v ČR). Populace cizinců se v Praze postupně stabilizuje (již více než 50 % má trvalý pobyt) a lze očekávat, že její význam poroste i do budoucna.

Stabilní ekonomický růst a nízká nezaměstnanost působí v Praze od odeznění minulé krize na růst mezd (nominálních i reálných po zohlednění inflace). Průměrná mzda vzrostla mezi lety 2011 a 2018 o 23,5 % (reálně o 9,9 %). Mediánová mzda vzrostla ve stejném období více – o 26,4 % (reálně o 12,5 %). Mzdy pod průměrem tedy rostou rychleji než ty nadprůměrné. Nominální mzdy jsou v Praze mezi kraji nejvyšší (123,8 % průměru ČR), rostou však nejpomaleji. Rozdíl ve mzdách lze z velké části vysvětlit vyšší kvalifkací pracovní síly, zastoupením odvětví s vysokou přidanou hodnotou a vyšší produktivitou práce v Praze. Rostou také celkové čisté příjmy obyvatel. U těch je patrný vliv redistribučního systému směrem k ostatním krajům. Zatímco před příjmovými daněmi a transfery dosahují čisté příjmy v Praze 137,2 % průměru ČR, po redistribuci je to 125,2 %. V celkové kupní síle obyvatel je kromě příjmů důležitá také místní cenová hladina. Ta je v Praze dlouhodobě nejvyšší v ČR a rozdíl se stále zvětšuje (v roce 2017 dosahovala 123,8 % průměru ČR) [13]. Po zohlednění rozdílu v cenových hladinách mezi kraji dochází ke zhoršení relativního postavení Prahy. Například v průměru čistých příjmů dosahuje Praha nominálně 125,1 % průměru ČR, reálně však jde o 101,1 % (→ Obr. 400.3.1.1).

U příjmů obyvatel je kromě průměru nebo mediánu důležité také jejich rozdělení v populaci. Nejpoužívanějším ukazatelem příjmové nerovnosti je Giniho koeficient²⁹ celkových čistých

příjmů. Ten byl v roce 2013 v Praze nejvyšší mezi regiony ČR (vyšší koeficient znamená vyšší příjmovou nerovnost). V mezinárodním srovnání však stále jde o nízkou nerovnost. Opět je patrný vliv redistribučního systému. Koeficient tržních příjmů byl 0,458, koeficient čistých příjmů pak již 0,300. O vývoji od roku 2013 vypovídá statistika za celou ČR, že příjmová nerovnost spíše mírně klesá. Protože chudoba nemá jednoznačnou definici, používá se pro její sledování více ukazatelů. Příjmová chudoba (příjmy domácnosti pod 60 % mediánu) je relativním měřítkem a v roce 2018 zasahovala 6 % obyvatel. To je nejméně mezi regiony ČR, není zde však zohledněn rozdíl v cenových hladinách. Těžká materiální deprivace představuje absolutní měřítko, které sleduje, zda si domácnosti nemohou dovolit minimálně 4 z 9 sledovaných položek (například zdravé jídlo nebo dostatečně vytápěný byt). Materiální deprivace postihovala 2,8 % obyvatel, což odpovídá průměru ČR a od odeznění minulé krize mírně klesá. Podíl osob v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou byl mezi regiony ČR nejnižší (2,3 %). Pokud složíme tyto 3 pohledy na chudobu dohromady, bylo v Praze v roce 2018 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením 8,5 % obyvatel.

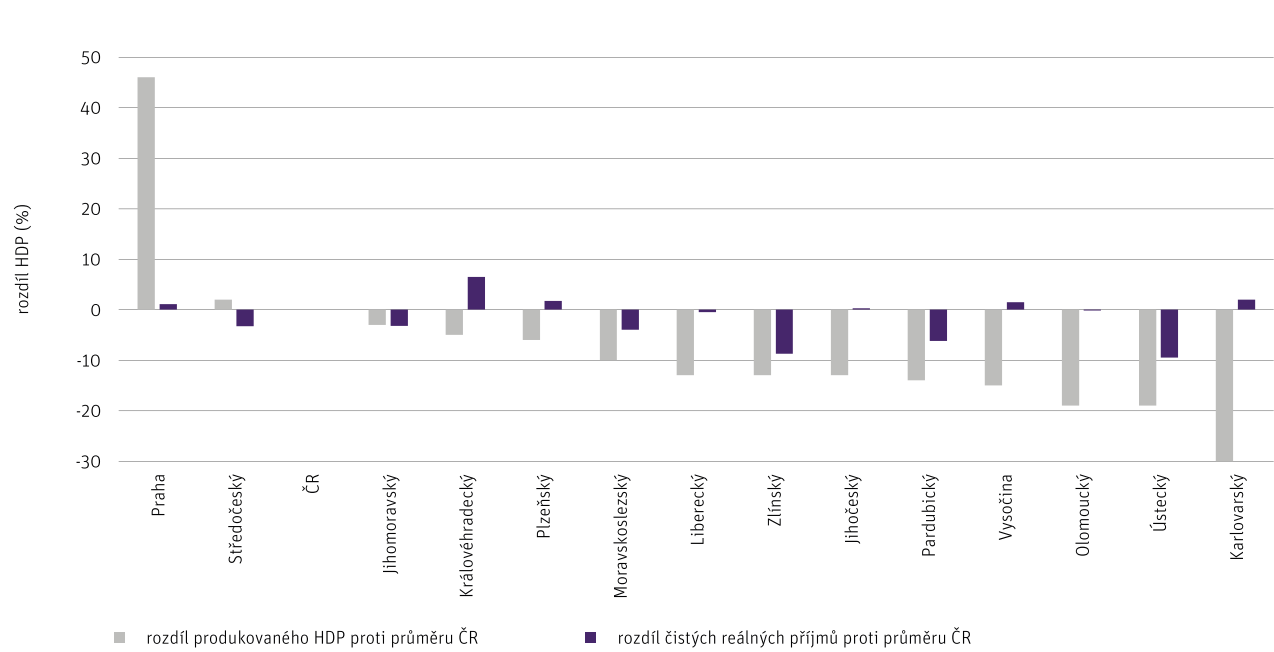
400.3.2 KONKURENCESCHOPNOST A POTENCIÁL ROZVOJE EKONOMIKY

Téma se zaměřuje na postavení Prahy podle indikátorů vyspělosti a rozvinutosti ekonomiky a na předpoklady Prahy pro následující pozitivní ekonomický rozvoj; vybrané indikátory a míra detailu umožňuje srovnání mezi kraji. Struktura ekonomiky dle znalostní náročnosti ukazuje důležitost znalostního sektoru, který vytváří pracovní pozice s vysokou přidanou hodnotou. Produktivita práce obsahuje na rozdíl od hrubého domácího produktu na osobu také informace o zaměstnanosti a počtu odpracovaných hodin. Může tak sloužit jako lepší ukazatel rozvinutosti ekonomiky. Soukromé podnikání tvoří základ dynamické městské ekonomiky, vznik nových podniků ukazuje na její celkové zdraví a zvyšuje přínosnou konkurenci na trzích zboží, služeb a práce.

Restrukturalizace pražské ekonomiky probíhající v 90. letech 20. století a v prvním desetiletí 21. století je dokončena. Oborová struktura přidané hodnoty či zaměstnaných osob je stabilizována a neprobíhají v ní významnější strukturální změny. Podle údajů Eurostatu v Praze v roce 2018 pracovalo ve službách 81,4 % zaměstnaných osob, ve zpracovatelském průmyslu 9,5 %, ve stavebnictví a v oblastech veřejné vybavenosti dohromady 8,8 %. Definujeme-li vyspělost pražské ekonomiky podle odvětvové struktury zaměstnaných osob s důrazem na technologickou, resp. znalostní náročnost odvětví, pak se struktura zaměstnaných osob v Praze neliší

400.3.1.1 Hrubý domácí produkt a čisté reálné příjmy v Praze a krajích ČR

IPR Praha 2020 / data: ČSÚ 2018

²⁹ — Giniho koeficient je ukazatel příjmové nerovnosti. Zachycuje situaci mezi dokonalou příjmovou rovností (hodnota koeficientu 0) a dokonalou příjmovou nerovností (hodnota koeficientu 1).

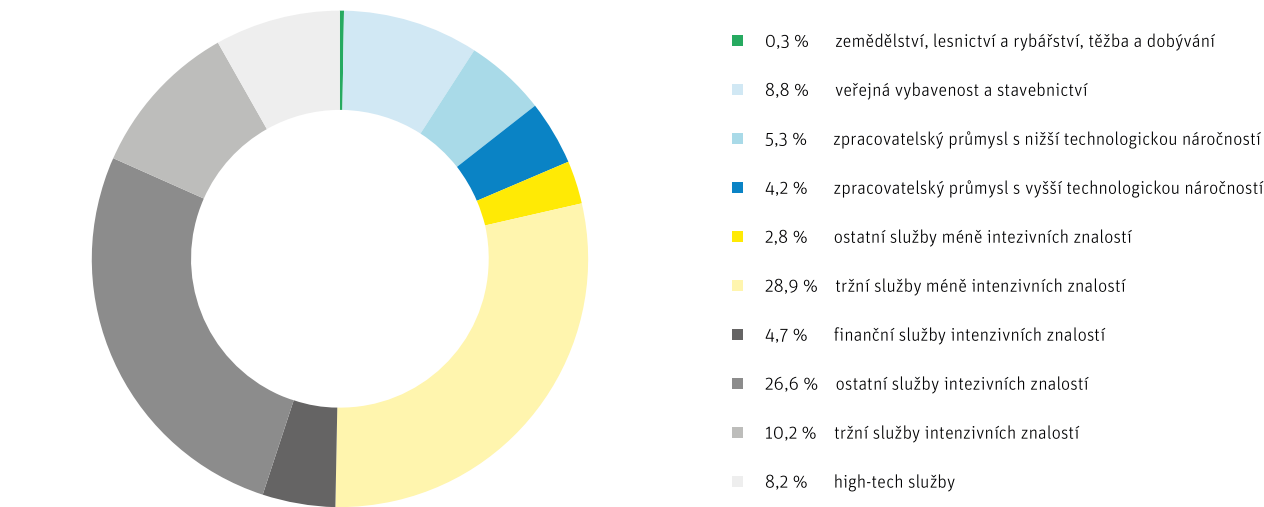
od struktur obdobně velkých měst v západní a střední Evropě. V technologicky/znalostně náročných odvětvích v Praze v roce 2018 pracovalo 53,9 % zaměstnaných osob (→ Obr. 400.3.2.1). Mezi ekonomickými subjekty v Praze v lednu 2020 podle údajů ČSÚ převažovaly ty, které proklamovaly svou hlavní činnost v sektoru služeb (80,4 %). Následované byly subjekty zaměřenými na stavebnictví (7,9 %) a zpracovatelský průmysl (7,4 %). Z hlediska technologické/znalostní náročnosti převažovaly subjekty zaměřené na činnosti s nižší náročností (67,1 %).

Hodinová produktivita práce vypovídá o rozvinutosti ekonomiky. Její hodnota v Praze během hospodářské krize po roce 2008 stagnovala; od roku 2013 pak opětovně roste v souvislosti s růstem HDP a mezd. Mezi českými regiony je produktivita práce v Praze nejvyšší, což odpovídá jejímu specifickému postavení. K vyšší produktivitě práce Praze pomáhají aglomerační efekty³⁰ z vyšší koncentrace obyvatel, podniků a ekonomické aktivity. Jsou zde koncentrována také

30 — Aglomerační efekty představují zvýšení efektivity produkce zboží a služeb vznikající díky blízkosti firem a pracovníků v městských aglomeracích. Mezi významné efekty patří větší možnost specializace, koncentrovaný trh práce, úspory z rozsahu nebo přelévání znalostí a síťové efekty.

400.3.2.1 Struktura zaměstnaných v Praze podle technologické, resp. znalostní náročnosti odvětví

IPR Praha 2020 / data: Eurostat 2018

odvětví s vyšší přidanou hodnotou, ve kterých v roce 2018 pracovalo 23 % zaměstnanců (i.05.2.03). V mezinárodním srovnání je Praha umístěna v prvním tercilu regionů Evropské unie úrovně NUTS 2 a dosahuje 102 % jejich neváženého průměru. Vedle produktivity práce ukazuje potenciál ekonomického rozvoje i vznik nových ekonomických subjektů. V letech 2014–2019 vzniklo v Praze podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) dohromady 157 tisíc nových ekonomických subjektů (i.05.1.04), tzn. cca 26 tisíc subjektů ročně a také 28 % všech nových ekonomických subjektů v ČR. To dokládá na jedné straně robustnost a dynamiku pražské ekonomiky, na straně druhé ale i možnost přesunu určitých kategorií zaměstnanců do sektoru osob samostatně výdělečně činných či společností s ručením omezeným, nebo využívání fiktivních sídel a sníženého rizika kontroly ze strany finančního úřadu.

Praha představuje území s největší koncentrací investic v České republice. Podíl Prahy na celostátním ukazateli tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) má dlouhodobě rostoucí tendenci a překročil již 30 %. Na jednoho obyvatele Prahy připadlo v průměru v roce 2017 již více než 300 tis. Kč THFK (průměr za území ČR bez Prahy je dokonce pod 100 tis. Kč). Navzdory uvedeným ukazatelům vývoj THFK v Praze i celé

ČR není příznivý, což má mj. podobu nedostatečného objemu produkce a tempa růstu ve stavebnictví či nedostatečného investování v oblasti strojů, technologického vybavení či technických a vědeckých činností v řadě oborů.

Na výzkum a vývoj se v Praze ročně vydá cca 30 mld. Kč (v roce 2018 to bylo 36,9 mld. Kč). Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj vztahený k regionálnímu HDP sleduje indikátor i.08.2.05. V roce 2018 šlo o 35,9 % všech výdajů na výzkum a vývoj utracených v ČR. Největší část těchto výdajů je od roku 2016 v Praze utrácena v podnikatelském sektoru (17,4 mld. Kč r. 2018, tj. 47,3 %) a tyto výdaje setrvale rostou. Následován je sektorem vládním, kde bylo v roce 2018 na výzkum a vývoj utraceno 10,6 mld. Kč (tj. 28,6 %), mírně rostoucí trend vládních výdajů byl přerušen v roce 2015, kdy výdaje významně poklesly. Vysokoškolský sektor byl v Praze v roce 2018 zastoupen 8,8 mld. Kč (tj. 23,7 % výdajů), trend výdajů má setrvale mírný růst. V soukromém neziskovém sektoru bylo v Praze v roce 2018 na výzkum a vývoj utraceno 124 milionů Kč (tj. pouhých 0,3 % výdajů), tento podíl výdajů je dlouhodobě stabilní. Strukturu výdajů na výzkum a vývoj v Praze zásadně ovlivňuje nastavení čerpání prostředků z fondů Evropské unie. Úvazků výzkumných pracovníků bylo v Praze v roce 2018 evidováno 16,7 tisíce, tj. 40,6 % všech úvazků výzkumných pracovníků v ČR. Soustředění výdajů na výzkum a vývoj a úvazků výzkumných pracovníků do Prahy – vzhledem k podpoře výzkumu a vývoje ze strany Evropské unie v ostatních krajích ČR – dlouhodobě klesá. Koncentraci výzkumných kapacit do Prahy dokládá i aktivita pražských subjektů v patentové činnosti – přihlašovatelé z Prahy se za období 2010–2019 průměrně podíleli 34 % na počtu podaných patentových přihlášek a udělených patentů z ČR.

400.3.3 VEŘEJNÉ FINANCE

Základem veřejných financí je rozpočet města. Struktura rozpočtu Prahy ukazuje zdroje příjmů a rozložení nákladů mezi běžné výdaje, investice a financování a také rozložení mezi různé oblasti (odvětví), specifikované v celoměstském měřítku. Složení příjmů zároveň napovídá, jak velkou má město fiskální autonomii, tj. do jaké míry může ovlivnit své příjmy a využívat například daňové nástroje k usměrňování rozvoje města. Kromě každoročních finančních toků (příjmy a výdaje) je pro rozvoj města klíčový i stav jeho majetku a závazků. Téma poskytuje přehled o velikosti (objemu) městského majetku a jeho využití (příjmy z pronájmů a prodeje). Veřejné investice jsou předpokladem budoucího kvalitního rozvoje města a zvyšování kvality života jeho obyvatel. Je proto důležité, aby se rozpočet města nesoustředil pouze na běžné výdaje a město dokázalo vygenerovat a vyčlenit dostatečně velké prostředky

na strategické investice; stejně tak je podstatná i schopnost města investice skutečně realizovat.

Celkové příjmy Prahy od dozvuků ekonomické krize (2012 a dále) stabilně rostou. Nejvýraznější nárůst je patrný v kategorii sdílených daní přerozdělovaných rozpočtovým určením daní. Díky nízké fiskální autonomii samospráv v ČR je však Praha schopná tento hlavní zdroj příjmů jen minimálně ovlivňovat. Vzhledem k celkovému objemu příjmů naopak Praha získává v posledních letech oproti předchozím rokům nižší podíl financí z vlastní činnosti a z investičních transferů od státu a EU. Investiční transfery jsou kategorií, která v hlavním městě tvoří dlouhodobě výrazně menší podíl příjmů než v samosprávách ostatních krajů ČR [14], mimo jiné také díky omezené možnosti Prahy čerpat řadu dotačních titulů. Ovlivnit výši příjmů z vlastní činnosti a majetku je však v kompetenci města a zde je i v porovnání se samosprávami ostatních krajů prostor pro výrazné zlepšení [14]. U výdajů města není vývoj tak přímočarý jako u jeho příjmů; v letech 2014 a 2018 (tedy ve čtyřletých cyklech shodných s cyklem volebním) došlo ke skokovému navýšení kapitálových (a tedy i celkových) výdajů (→ Obr. 400.3.3.1). Nejvyšší výdaje v hl. m. Praze dlouhodobě směřují do oblasti dopravy.

Majetek hl. m. Prahy (z hlediska jeho objemu — hodnoty) také stabilně roste již od roku 2011. Je tvořen z výrazné většiny nemovitostmi, tedy budovami a pozemky ve vlastnictví města. Nemovitosti jsou klíčové pro rozvoj města jak z hlediska přímého vlivu na budoucí rozvoj města (podoba struktury, možnost budování infrastruktury aj.), tak z hlediska výnosu z tohoto majetku (pronájem, prodej či vlastní činnost). Z hlediska udržitelnosti veřejných financí je přitom nutné rozlišovat mezi příjmy z pronájmu majetku, které je možné generovat dlouhodobě (i.10.3.01) a příjmy z prodeje, které jsou jednorázové (i.10.3.02). V Praze v posledních letech klesá výše příjmů z obou těchto zdrojů. U prodejů je tento vývoj možné vnímat pozitivně jako důsledek upouštění od privatizací, ale u pronájmů jde o patrnou rezervu v potenciálních příjmech města. Podíl výnosů z majetku na příjmech hl. m. Prahy by vzhledem k potenciálu jeho produktivního využití mohl být výrazně vyšší, a to i v porovnání s ostatními samosprávami v ČR [14].

Investice v hl. m. Praze tvoří v posledních několika letech zpravidla méně než čtvrtinu celkových výdajů (i.10.3.04). Kapitálové výdaje města byly oproti ostatním rokům výrazně vyšší v letech 2014 a 2018 a alespoň epizodicky tak město zvrátilo trend nízké úrovně investic následující po ekonomické krizi roku 2008 (→ Obr. 400.3.3.1). Investice všech městských částí jsou v souhrnu relativně stabilní (cca 5 mld. ročně) a meziroční změny v celkových investicích města (rozmezí 10

až 20 mld. za roky 2012–2019) jsou dané především mírou investic vlastní Prahy. Naprostá většina investičních prostředků jsou obecné, účelově nevázané příjmy města a pouze minimum prostředků tvoří investiční transfery od státu či EU³¹. Investice v hl. m. Praze dlouhodobě směřují z velké části do dopravy, ačkoliv od roku 2014 se podíl dopravních investic výrazně snížil (z důvodu přerušení investic do stavby metra a dostavby okruhů). Dominantní kategorií se po dopravě staly služby pro obyvatelstvo, kam spadá především oblast bydlení a vzdělávání.

Pro rozvoj města je klíčové vyčlenit ve veřejných rozpočtech dostatek finančních prostředků na strategické investice a nesoustředit se pouze na výdaje běžné. Jako ekonomický motor ČR mají investice v Praze navíc potenciál posilovat ekonomiku celé země [14]. Pražské investice však v důsledku ekonomické krize zažily silný propad. Kapitálové výdaje sice od roku 2015 stabilně rostou, ale jejich výše stále nedosahuje předkrizových hodnot. Bohužel ani kapitálový výhled do roku 2025 nenaznačuje výrazné změny v tomto trendu. Rozvojové záměry hlavního města počítají s nutností výrazně vyšších

kapitálových výdajů (např. jen v oblasti dopravy počítá Plán udržitelné mobility Prahy a okolí v letech 2019–2023 s investicemi až 61,3 mld. Kč³²). Praha tedy bude muset najít způsob, jak svůj budoucí rozvoj nadále financovat. Jedním z možných řešení je bezpochyby i větší zadlužení města, kterému se zejména u finančně náročnějších strategických investic (Městský okruh, metro D) Praha nevyhne. Zadlužení se přitom Praha v současnosti bát nemusí, protože i podle indikátorů finančního zdraví Ministerstva financí si ve srovnání s ostatními velkými městy ČR vede velmi dobře (z hlediska pravidla rozpočtové odpovědnosti, podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům či celkové likvidity).

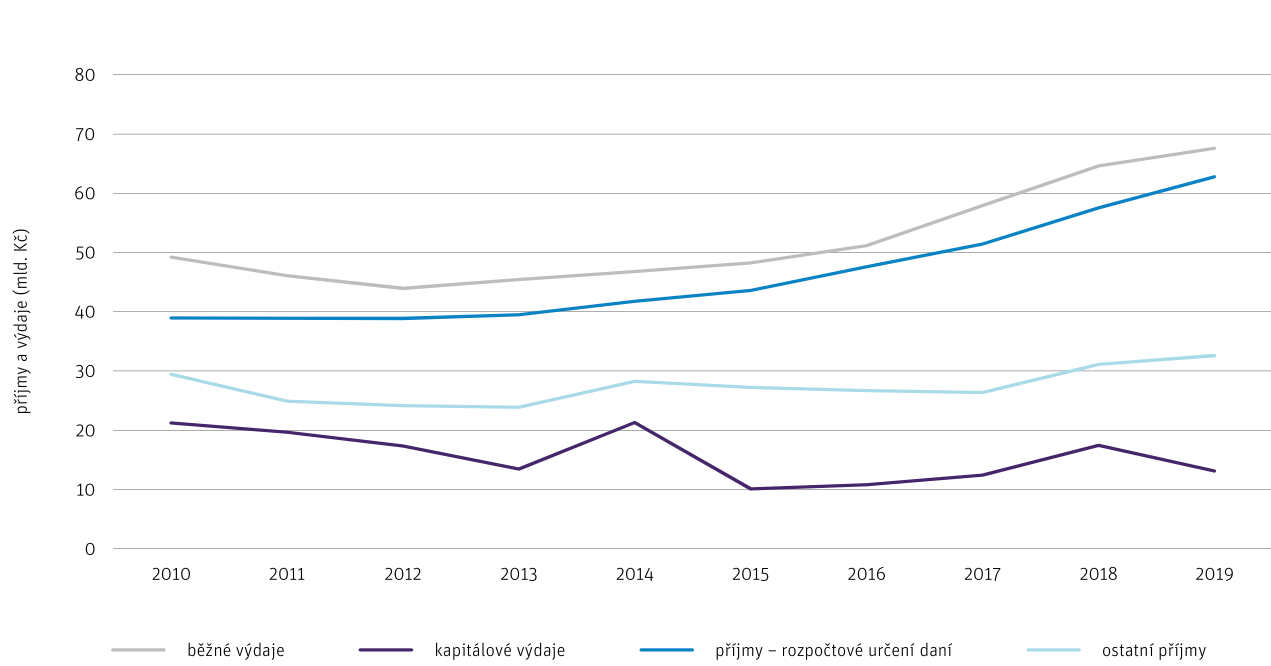
• • •

31 — Touto optikou zkoumáme pouze investice, které procházejí městským rozpočtem; nezohledňujeme tedy přímé investice státu na území hl. m. Prahy.

32 — Jde o výši celkových investičních nákladů (tedy za opatření standardní, rozvojová, opatření čekající na aktualizaci a včetně metra D) uvedenou v akčním plánu daného dokumentu.

400.3.3.1 Příjmy a výdaje Prahy

IPR Praha 2020 / data: MFČR 2010–2019

400.4 Závěr kapitoly

V měřítku kraje je v Praze evidováno cca 1 060 ha transformačních území. Jde o území s vysokým transformačním potenciálem, od nichž lze očekávat významný přínos do městské struktury. Potenciál je daný polohou v centrální oblasti města i rozlohou zpravidla větší než 30 ha. Jde zejména o plochy velkých zaniklých zejména strojírenských areálů ve Vysočanech a na Smíchově, opuštěná kolejistiě zrušených částí nádraží a nejrozsáhlejší ze všech transformačních území – oblast Bohdalce. IPR vyhodnotil transformační území podle jejich obecných vlastností a příbuzných charakteristik. Vyhodnocení může sloužit jako podklad pro územně plánovací dokumentaci kraje nebo jako podklad pro diskuzi o určení prioritních ploch a o směřování investičních prostředků ve fázi územně plánovací přípravy. Příznivé podmínky pro tvorbu města se ukazují například na všech transformačních územích nádraží Masarykově, v Holešovicích – Bubnech a nádraží smíchovském a na území zrušeného průmyslového gigantu ve Vysočanech.

Praha je střediskem sociálního a ekonomického rozvoje a soustřeďuje se v ní významná část národního hospodářství. V hrubém domácím produktu vyjádřeném v paritě kupní síly na obyvatele se Praha umísťuje v první padesátce regionů NUTS 3 EU, na dobré pozici mezi německými městy regionálního významu. Velikost pražského trhu práce trvale roste. Velmi nízká nezaměstnanost, značná nabídka pracovních míst i jejich struktura srovnatelná s evropskými městy je příznivým sociálně-ekonomickým atributem. Roste však závislost pražského trhu práce na pracovní síle ze zahraničí, která bude nezastupitelná zejména v profesích nezbytných pro rozvoj ekonomické základny. Restrukturalizace pražské ekonomiky je dokončena a její odvětvová struktura je prakticky totožná se západoevropskými městy, jako je Vídeň, Berlín, Brusel a Hamburk. Stabilní růst pražské ekonomiky a jeho potenciál k dalšímu rozvoji dokládá i pravidelný meziroční nárůst nově vzniklých subjektů.

Celkový objem majetku hl. m. Prahy v posledních letech stabilně roste a představuje významný potenciál využitelný pro rozvoj města. Stabilně rostou příjmy, což neplatí o trendu městských výdajů. Veřejné finance města jsou do značné míry závislé na finančních prostředcích redistribuovaných státem formou rozpočtového určení daní. Praha však dostatečně nevyužívá ani těch zdrojů příjmu, které je sama schopna ovlivnit – daní z nemovitosti, místních poplatků či z hospodaření s vlastním majetkem. Potenciál rozvoje města je závislý na schopnosti realisticky plánovat strategické investice. Kvůli udržitelnosti veřejných

financí je nutné usilovat o rozvoj urbánních struktur s co nejvyšší efektivitou investičních a provozních nákladů. Naprostá většina investičních nákladů je financována přímo z rozpočtu Prahy. V kontextu celkových příjmů města a hodnoty obecního majetku se sice Praha nemusí obávat většího zadlužení, ale pouze za účelem financování nezbytných strategických investic. Přestože ukazatele rozpočtové odpovědnosti působí optimisticky, je nutné upozornit, že rozvojové záměry města vysoce převyšují současnou míru investičních výdajů a Praha tedy bude muset nalézt způsob, jak svůj budoucí rozvoj financovat.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka:

03 Vyvážené prostorové uspořádání města

Podíl naplněných transformačních území (i.03.1.05) vykazuje mírný růst. Pozitivně je vnímána recyklace nevyužívaných a degradovaných území, která se po kouscích začleňují do okolní městské struktury a obohacují město o nové typy struktur a využití, zvyšuje se též prostupnost území. Orientace investorů na transformační plochy současně chrání nezastavěné plochy ve volné krajině. Negativně lze vnímat skutečnost, že tempo transformace je příliš pomalé, zejména velká území v centru města se naplňují velmi obtížně.

05 Atraktivní a konkurenceschopné město

Počet nově vzniklých ekonomických subjektů se sídlem v Praze (i.05.1.04) vykazuje růst. Pozitivně je vnímáno zvyšování atraktivity Prahy pro podnikání, trend je příznivým ukazatelem robustnosti, resp. odolnosti pražské ekonomiky. Pozitivní projev indikátoru je nutno relativizovat z důvodu existence tzv. „fiktivních sídel“ či „prázdných schránek“, které indikátor nedokáže jednoduše separovat.

Podíl osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou (i.05.2.03) vykazuje v dlouhodobém sledování růst, v posledním období (od roku 2014), ale stagnuje. Pozitiva vzhledem ke stagnaci v posledním období z trendu neplynou. Negativně je vnímáno, že počáteční pozitivní vlivy na růst průměrných platů a životní úrovně obyvatel se ztratily, odvětví s vysokou přidanou hodnotou nepřinášejí zvýšení daňových příjmů samosprávy a ztrácí se jejich pozitivní vliv na odolnost pražské ekonomiky.

Úroveň hrubého domácího produktu v paritě kupní síly podle odpracovaných hodin (i.05.3.03) v dlouhodobém sledování vykazuje (přes značnou kolísavost) růst, který v posledních letech zpomaluje. Z dlouhodobého hlediska je pozitivně vnímán nárůst reálných příjmů a mezd zaměstnaných osob. Negativně je vnímán pokles růstu v posledních letech, což vede k pomalejšímu růstu i stagnaci reálných mezd.

Počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje (i.05.3.05) vykazuje dlouhodobý setrvalý růst. Pozitivním projevem je vznik a udržení zdravé konkurence na trhu práce. Negativním projevem je, že vysoká dojíždka za prací způsobuje problémy v příměstské dopravě.

Celkový počet zaměstnaných - bydlících a dojíždějících (i.05.3.07) vykazuje dlouhodobý setrvalý růst. Pozitivním projevem je vznik a udržení zdravé konkurence na trhu práce. Negativa z trendu neplnou.

08 Vzdělané a inovativní město

Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu (i.08.2.05) vykazuje růst. Pozitivně je vnímáno, že vyšší příjmy do výzkumu a vývoje celkově zlepšují podmínky pro výkon výzkumu a vývoje a tím pádem i pro konkurenceschopnost a zvyšování produktivity práce zaměstnanců i celého města. Pozitivní působení trendu relativizuje, až znehodnocuje přílišná závislost ukazatele v ČR/Praze na čerpání prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací z fondů EU, zaměření ukazatelů čistě na finanční vstupy, které nezohledňují kvalitu výstupů a alokace převážné části finančních prostředků do spotřeby – mezd.

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let (i.08.2.06) dlouhodobě vykazuje růst. Pozitivem trendu je vyšší úroveň vzdělání společnosti jako celku, což zlepšuje zaměstnatelnost, pokrok dosažený zvyšováním míry zaměstnanosti přispívá také ke snižování chudoby. Negativně je možné vnímat skutečnost, že paralelně dochází k určité inflaci vysokoškolského vzdělání, kdy se snižuje kvalita vysokoškolského vzdělávání a současně dochází k upozadění, až ztrátě části „manuálních/řemeslných“ dovedností.

10 Kvalitní a transparentní veřejná správa

Výnos z dlouhodobého pronájmu hmotného majetku ve vlastnictví města (i.10.3.01) v dlouhodobém sledování vykazuje pokles – po hlubokém propadu indikátor od r. 2015 pomalu roste. Pozitivně je vnímáno, že růst

nedaňových příjmů z vlastní činnosti a lepší hospodaření Prahy s dlouhodobým hmotným majetkem zlepšuje rozpočet města a vytváří větší rezervy pro (např.) investiční výdaje. Za negativní je možné považovat skutečnost, že růst v posledních letech pouze pozvolna dohání pokles z dřívějších let. Ve výsledku to znamená, že město může mít potíže s bud's vyrovnaností rozpočtu, anebo budou chybět prostředky na výdajové stránce.

Výnos z dlouhodobého prodeje hmotného majetku města ve vztahu k jeho objemu (i.10.3.02) vykazuje pokles. Jinými slovy – více majetku zůstává v držení města, takže město může svůj majetek aktivně využívat pro zvyšování svých finančních příjmů (např. pronájem) a využívat jej na podporu rozvoje města, zejména pro stavby klíčové infrastruktury, což je pozitivně vnímáno. Negativa z trendu neplnou.

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích měst (i.10.3.04) a vykazuje pokles (téměř o polovinu za měřené období). Pozitiva z trendu neplnou. Negativně je vnímán upadající stav městských služeb, nezlepšování, až zhoršení městské infrastruktury, stagnace stavebnictví. Je patrná malá schopnost města plánovat a realizovat významné investice. Na druhé straně jsou realizované velké investice, jejichž vysoké provozní náklady v následujících letech odčerpaly finance, které tak nemohly být použity na stavbu nové infrastruktury.

-
-
-

500 KRAJINNÁ INFRASTRUKTURA | CESTY ZVÍŘAT A ROSTLIN

500.1 Úvod kapitoly

Krajinná infrastruktura spoluvytváří základní matici krajiny. V českých legislativních podmínkách se aktuálně omezuje pouze na navrhování a realizaci územního systému ekologické stability (ÚSES), který je zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, označen za veřejný zájem. Vymezování ÚSES je postaveno na přísně vědeckých principech a řídí se příslušnou metodikou Ministerstva životního prostředí . Základem je tzv. biogeografické členění území podle podobných vlastností (charakteristik) neživé a živé přírody. ÚSES se skládá zejména z biocenter a biokoridorů, přičemž obecnou snahou je, aby tyto prvky zahrnovaly a propojovaly co nejpříbuznější části přírody v jeden ucelený systém. Podle svého významu je ÚSES hierarchizován na nadregionální, regionální a místní (lokální) část s odlišnými minimálními parametry (velikostmi biocenter a šířkami biokoridorů), přičemž místní část se ÚAP kraje netýká.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) nebyly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány žádné indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka vyplývající z kapitoly 500.

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A021 – územní systém ekologické stability
- B033 – hranice bioregionů a biochor

500.2 Krajinná infrastruktura

500.2.1 CHARAKTERISTIKY BIOREGIONŮ A BIOCHOR

Biogeografické členění České republiky systematicky popisuje živou přírodu po určitých logických celcích – jednotkách – a je základním odborným východiskem pro umístění jednotlivých prvků územního systému ekologické stability (ÚSES) v krajině. Mezi tyto jednotky mimo jiné patří bioregiony (biogeografické regiony), biochory a skupiny typů geobiocénů. Zatímco bioregiony a biochory mají význam pro vymezování nadmístního (nadregionálního a regionálního) ÚSES, skupiny typů geobiocénů (STG) určují vymezení místní (lokální) úrovně, která není předmětem ÚAP kraje.

Biogeografické členění planety systematicky popisuje živou přírodu po určitých logických celcích – jednotkách. V případě České republiky je základním odborným východiskem pro umístění jednotlivých prvků územního systému ekologické stability (ÚSES) v krajině. Biogeografické jednotky určují vymezení ÚSES všech hierarchických úrovní, tedy nadregionální, regionální i lokální (místní). Vycházejí z přírodních zvláštností území, a to jak z abiotických podmínek (neživé přírody), tak i z výskytu oblastně specifických druhů bioty (živé přírody). Toto členění vytváří odborný předpoklad pro nalezení prostorově spojitého systému, jakým má ÚSES ze své podstaty být – laicky řečeno, umožňuje propojovat vzájemně co nejpříbuznější části naší přírody a překonávat při tom co nejméně bariér přírodního původu. Pomineme-li biosféru, zahrnující organismy žijící při povrchu celé naší planety, dalšími individuálními jednotkami jsou biogeografické provincie, respektive podprovincie (v případě Prahy jde o provincii středoevropských listnatých lesů, podprovincii hercynskou) a biogeografické regiony (bioregiony). Typologickými jednotkami jsou typy biochor a skupiny typů geobiocénů (STG) – ty však určují pouze vymezení místní úrovně, která není předmětem ÚAP kraje.

Bioregiony jsou nejnižšími individuálními (neopakovatelnými) jednotkami biogeografického členění a všechny je lze charakterizovat pomocí podložních hornin, reliéfu krajiny, půd a podnebí a samozřejmě podle bioty, která je na toto konkrétní prostředí vázána. Bioregiony jsou nezbytnými jednotkami pro vymezování reprezentativních nadregionálních biocenter a tvoří rámec pro hodnocení regionálního ÚSES. V ČR byl vymezen 91. bioregion, přičemž na území hl. m. Prahy zasahují čtyři – Českobrodský, Řípský, Karlštejnský a Slapský (→ Obr. 500.2.1.1.1 ÚAP obce). Tyto bioregiony lze charakterizovat identickou vegetační stupňovitostí a rozdíly v jejich potenciální biotě jsou způsobeny téměř

výhradně odlišným ekotopem. Biochora je vyšší typologickou (opakovatelnou – stejná biochora se může vyskytovat v různých bioregionech) biogeografickou jednotkou a v ČR bylo vymezeno celkem 366 různých typů biochor ve více než 9 tisících jednotlivých segmentech. Její vlastnosti jsou dány kombinací vegetačního stupně, substrátu a reliéfu a každý její typ je označen svébytným kódem (kombinací jedné číslice, dvou písmen a případně i předřazeného znaménka „-“). Typy biochor jsou rámcem pro vymezování reprezentativních regionálních biocenter a regionálních biokoridorů.

500.2.2 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Územní systém ekologické stability (ÚSES) se skládá zejména z biocenter a biokoridorů nadregionální, regionální (nadmístní) a lokální (místní) úrovně, přičemž v ÚAP kraje je sledována pouze nadmístní část. Po provedení vyhodnocení a revize nadregionálního ÚSES ze strany Ministerstva životního prostředí bude nutno přistoupit k odpovídajícímu přehodnocení územně plánovacích dokumentací hl. m. Prahy, které nadmístní část závazně vymezují. Týká se to zejména ZÚR hl. m. Prahy. Hlavními změnami v koncepci ÚSES je odklon teplomilné doubravní osy nadregionálního biokoridoru K 59 mimo centrum města a přesun nivní osy z údolí Vltavy před soutokem s Berounkou do nivy druhé ze jmenovaných řek, tedy k vodní ose K 56. Ostatní zásahy spočívají spíše v místních korekcích ÚSES, aby se lépe využil stávající přírodní potenciál území a maximálně se omezila přerušení. Některé výše uvedené změny tras nadregionálních biokoridorů si zřejmě vynutí také korekce regionálních biokoridorů.

Závazná část územního systému ekologické stability (ÚSES) se skládá z biocenter a biokoridorů nadmístní (tedy nadregionální a regionální) a místní (lokální) úrovně, přičemž v ÚAP kraje je sledována pouze nadmístní část. Celorepubliková koncepce nadmístního ÚSES byla vyjádřena v územně-technickém podkladu Nadregionální a regionální ÚSES ČR, který pořídilo Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 1996 (ÚTP 1996). Podle něj Prahou prochází několik nadregionálních biokoridorů. V případě vltavského údolí jde o biokoridor K 59 (označení dle ÚTP 1996) sestávající ze tří os – vodní a nivní, které jsou vázány na řeku Vltavu a její bezprostřední okolí, a teplomilné doubravní osy vázané na výslunné straně nad jmenovanou řekou. Podobnou skupinou, či přesněji řečeno dvojicí os nadregionálního biokoridoru K 56, je vodní osa spojená s řekou Berounkou a teplomilná doubravní osa ve svazích nad Radotínem. Jiná, v tomto případě mezofilní hájová osa nadregionálního biokoridoru K 177, směřuje do Prahy od Českého krasu, více či méně kopíruje západní hranici hlavního města a po průchodu Šáreckým údolím se v nadregionálním biocentru č. 2001 Údolí Vltavy spojí s již zmíněným biokoridorem K 59.

Posledním nadregionálním prvkem zčásti zasahujícím do Prahy je biocentrum č. 5 Vidrholec. Nadregionální biokoridory na něj se vážící ale vedou již výhradně po území Středočeského kraje. Regionální biokoridory doplňují celý systém hlavně v okrajových částech Prahy východně od Vltavy. Výčet všech nadregionálních a regionálních prvků ÚSES, doplněný o jejich základní charakteristiky a prvky lokální, v rozsahu závazného vymezení systému v platném ÚPn SÚ hl. m. Prahy, lze najít v Příloze 500.P.01 v ÚAP obce.

V souvislosti s vydáním nové metodiky ÚSES [15] a prověřováním správnosti jeho vymezení Ministerstvem životního prostředí (MŽP) pořídilo v roce 2018 dokument „Vyhodnocení a revize koncepce nadregionálního ÚSES v Praze“. V tomto dokumentu jsou navrženy významné změny v koncepci a vymezení některých výše uvedených prvků (→ Obr. 500.2.2.1). Nejrozsáhlejší z nich je odklon teplomilné doubravní osy nadregionálního biokoridoru K 59 mimo centrum města, a sice v úseku od Prokopského a Dalejského údolí přes oboru Hvězda a Šárecké údolí až po biocentrum č. 2001 Údolí Vltavy na severním okraji Prahy. Prodloužení trasy si vyžádá vložení několika nových regionálních biocenter. Další koncepční změnou je přesun nivní osy z údolí Vltavy před soutokem s Berounkou do nivy druhé ze jmenovaných řek, tedy k vodní ose K 56. Ostatní zásahy spočívají spíše v místních korekcích ÚSES, aby se lépe využil stávající přírodní potenciál území a maximálně se omezila přerušení. Některé výše uvedené změny tras nadregionálních biokoridorů si zřejmě vynutí také korekce regionálních biokoridorů.

Na základě výše uvedené ministerské revize nadregionálního ÚSES se Praha rozhodla revidovat tuto vrstvu ve svých dokumentech a spolu s ní aktualizovat i úzce související vrstvu regionálního ÚSES. Proto Odbor ochrany prostředí (OCP) MHMP, který je příslušným orgánem ochrany přírody v této věci na úrovni kraje a obce, zadal v roce 2020 zpracovat plán nadmístního ÚSES ve smyslu příslušných ustanovení vyhlášky č. 395/1992 Sb. a následně jej poskytl jako podklad pro územní plánování a další projekční činnost. Na prvním místě tento plán posloužil pro aktualizaci platných Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (AZÚR), jmenovitě pro AZÚR č. 5, jejíž projednání bylo oficiálně zahájeno v roce 2020 (→ Obr. 500.2.2.2).

- • •

500.2.2.1 Změny koncepce nadregionálního ÚSES

IPR Praha 2020 / data: AOPK ČR 2018, IPR Praha 2020

revize nadregionálního ÚSES (MŽP ČR)

- NRBK mezofilní hájové bioty – doporučená trasa
- NRBK nivní bioty – doporučená trasa
- NRBK teplomilné bioty – doporučená trasa
- NRBK vodní bioty
- nadregionální biocentra
- regionální biocentra

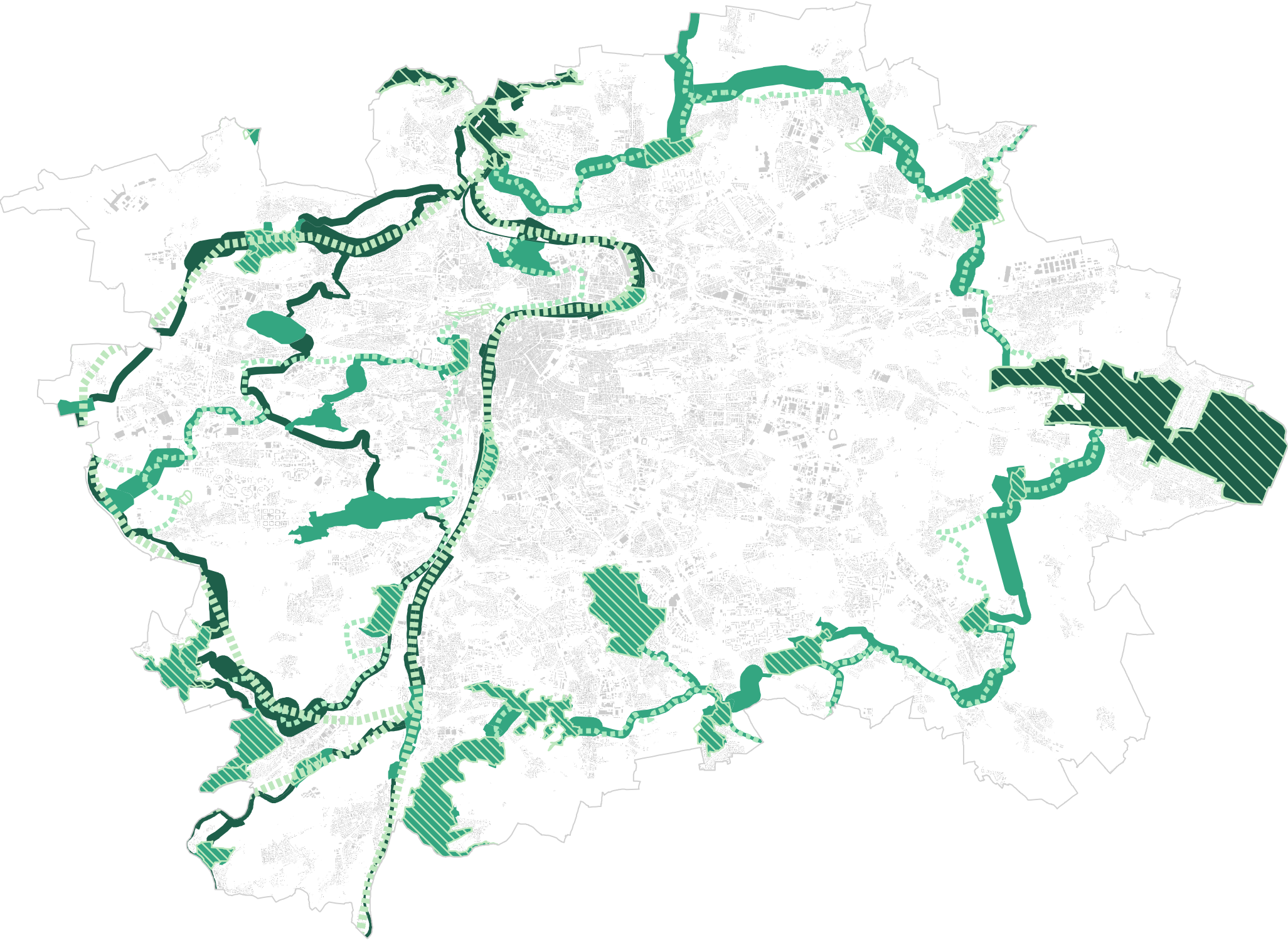
vymezení ÚSES v platném znění ZÚR

- nadregionální biokoridory
- regionální biokoridory
- nadregionální biocentra
- regionální biocentra

| 0 | | | | 5 km

500.2.2.2 Změny nadmístního ÚSES

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, OCP MHMP 2020

- vymezení ÚSES v platném znění ZÚR**
- nadregionální úroveň (biokoridory)
 - regionální úroveň (biokoridory)
 - nadregionální úroveň (biocentra)
 - regionální úroveň (biocentra)

- vymezení nadmístního ÚSES podle plánu ÚSES (OCP MHMP)**
- nadregionální úroveň
 - regionální úroveň

| 0 | | | | 5 km

500.3 Závěr kapitoly

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je jediným českým nástrojem, vyplývajícím ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody, a zároveň částí krajinné infrastruktury, která se povinně promítá do tvůrčích procesů územního plánování. V zájmu zachování kontinuity celého procesu a právních jistot dotčených vlastníků, respektive uživatelů území (jde o tzv. princip přiměřené konzervativnosti ve smyslu příslušné metodiky ÚSES [15]) je nanejvýš žádoucí, aby se případné změny prováděly jen v nejnutnější míře a výhradně na základě odborných kritérií. Na území Prahy se požadovanou odbornost podařilo zajistit díky revizi nadregionálního ÚSES pořízené Ministerstvem životního prostředí a následnému plánu nadmístního ÚSES, který pořídil Odbor ochrany prostředí MHMP. Navržené změny budou veřejně projednány prostřednictvím příslušné aktualizace Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy a poté upřesněny v novém územním plánu.

Vzhledem ke skutečnosti, že pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje nebyly vybrány žádné indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka, nevyplývala z jejich hodnocení žádná pozitiva ani negativa.

• • •

600 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA | TOKY LIDÍ A ZBOŽÍ

600.1 Úvod kapitoly

Doprava je výrazným způsobem navázána na vývoj a konkurenceschopnost ekonomiky. Dopravní systémy umožňují mobilitu obyvatel za prací, vzděláním či službami, což má například příznivý vliv na míru nezaměstnanosti a vzdělanosti nebo úroveň služeb pro obyvatelstvo. Mobilita však také významně negativně ovlivňuje životní prostředí, neboť kromě toho, že emituje exhalace a hluk, také zabírá prostor, fragmentuje krajinu nebo zabírá zemědělský půdní fond. Na jednu stranu sice obyvatelstvo dopravu nutně potřebuje pro svůj každodenní život, na stranu druhou však doprava negativně právě obyvatelstvo ovlivňuje, jde zejména o škody, které způsobuje na zdraví a životech osob vlivem poškozeného životního prostředí, dopravních nehod nebo na kvalitě veřejného prostranství. Doprava je v dnešní době především charakteristická čím dál složitějším hledáním kompromisů, které roste se zvyšujícím se počtem aktérů ve všech procesech projednávání. Dopravní infrastruktura také vytváří podstatné propojení na národní a mezinárodní úrovni, zajišťuje tak chod i rozvoj regionů.

Cílem kapitoly 600 Dopravní infrastruktura je popsat dopravní infrastrukturu, konkrétně mobilitu osob a zboží, dopravu silniční, veřejnou, železniční a nepozemní v souvislostech přeshraničních, republikových a v návaznosti na Středočeský kraj. První téma podkapitoly 600.2 Mobilita osob a zboží se týká dopravního chování. Druhé téma Tranzitní vs. cílová doprava zboží se zaměřuje na trasování, překládku a dovoz zboží a důsledky nového přerozdělování zboží. Podkapitola 600.3 Silniční doprava a její téma Stav komunikační sítě a automobilové dopravy popisuje především nadřazenou komunikační síť a nárůsty individuální automobilové dopravy. Témata podkapitoly 600.4 Veřejná doprava kromě popisu stavu sítě veřejné dopravy zahrnuje i tramvajovou dopravu, organizaci a hierarchii systému Pražské integrované dopravy a celoměstsky významné terminály příměstské autobusové dopravy. Podkapitola 600.5 Železniční doprava se věnuje stavu sítě, a to včetně přetížených úseků. Podkapitola 600.6 Nepozemní doprava zahrnuje leteckou dopravu, která se podrobněji věnuje Letišti Václava Havla Praha, a dopravu vodní.

Kromě jasné provázanosti dopravní infrastruktury na územně plánovací dokumentaci je také nezbytné respektovat vazby na strategické dokumenty. Analyzování stavu dopravního systému a plánování mobility musí probíhat v souladu s platnými strategiemi a koncepcemi na vládní, regionální i městské úrovni. Na úrovni hl. m. Prahy je nezbytné respektovat Strategický plán hl. m. Prahy a Plán udržitelné mobility Prahy a okolí. Tyto dokumenty již přebírají mantinely z vládních koncepcí a strategií. Největší výzvou pro dopravní systém je především snižovat vliv na životní prostředí, zdraví a klima. V praxi to znamená zejména snižovat emise lokálních (NOx, CO, CH, PAU, B[a]P) i globálních (CO2) polutantů, snižovat emise hluku, zvyšovat bezpečnost dopravy, zvyšovat energetickou a prostorovou efektivitu dopravy a podporovat pohybovou aktivitu osob. Platí, že negativní vlivy vůbec nemají vznikat, tudíž řešena má být příčina, nikoliv důsledek.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítko. Jde o indikátory a cíle bez indikátoru:

- Podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce (i.06.1.06)
- Počet vozidel ročně využívajících parkování Park and Ride (P+R) (i.06.2.06)
- Zajištění kolejového spojení letiště s centrem (c.06.2.07)
- Zlepšování dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou (c.06.2.08)
- Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce (i.06.3.01)
- Vývoj intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu (i.06.3.02)
- Dopravní výkony všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici (i.06.3.07)
- Počet automobilů projíždějících denně přes centrální kordon (i.06.4.03)

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A093a – pozemní komunikace, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
- A093b – terminály a logistická centra
- A094a – železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
- A102a – letiště a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území
- A104 – sledované vodní cesty
- B009a – vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání a škol

600.2 Mobilita osob a zboží

600.2.1 DOPRAVNÍ CHOVÁNÍ

Téma se zabývá problematikou dopravního chování v Pražské metropolitní oblasti v obecné rovině, včetně metodiky sledování. Popisuje vývoj modal splitu v čase, konkrétně mezi lety 2005–2018. Současně téma rozebírá důvody, které ke změnám dopravního chování vedou a povedou, jako je suburbánní rozvoj metropolitní oblasti, a to nejen rezidenční, ale i komerční suburbanizace nebo prognóza počtu obyvatel do roku 2030. Podle této prognózy dojde k nevyváženému vývoji mezi metropolitní oblastí (nárůst počtu obyvatel je 10 %) a Prahou (dle prognózy nárůst obyvatel pouze 7 %).

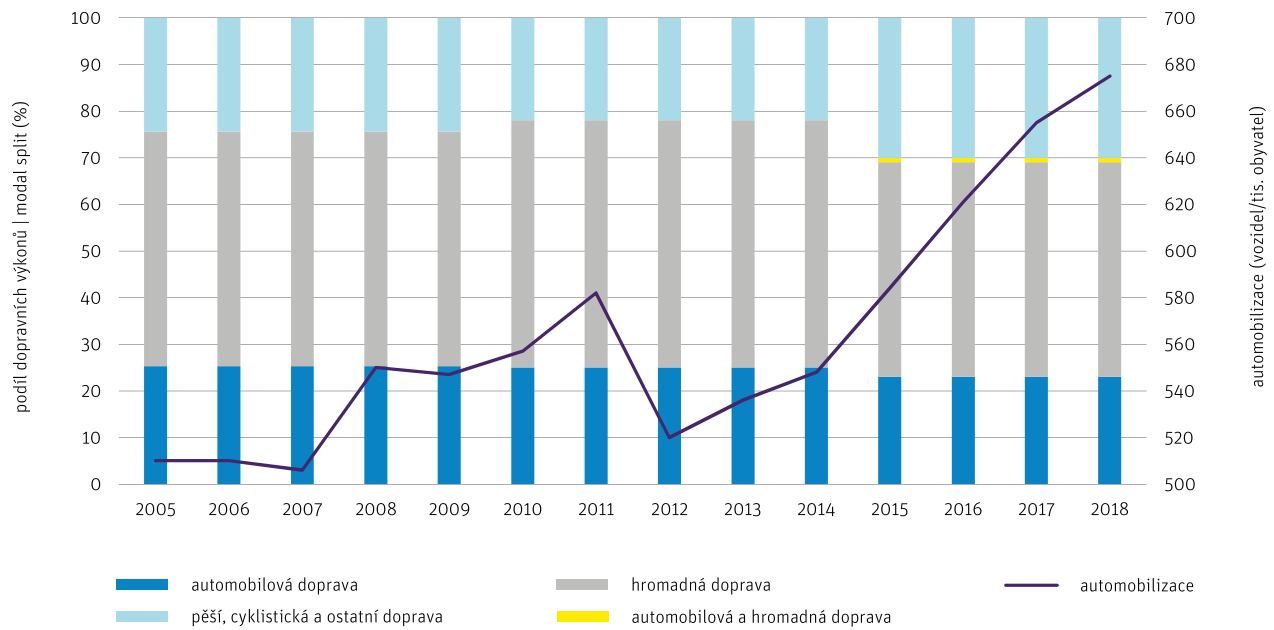
Z dopravních průzkumů pro zjišťování charakteristik dopravního chování obvyklých obyvatel Prahy a přilehlé části Středočeského kraje v letech 2014–2016 (→ Obr. 600.2.1.1) vyplynulo, že pro obvyklé obyvatele Prahy platí:

- hybnost je 3,57 cesty,
- vykonají denně 4,3 miliónu cest, z čehož je 94 % vnitroměstských, 5 % cest vnějších a 1 % cest ostatních,
- modal split cest obvyklých obyvatel Prahy je 23 % individuální automobilovou dopravou (IAD), 46 % veřejnou hromadnou dopravou (VHD), 1 % kombinace IAD a VHD, 29 % pěšky a 1 % na kole (→ Obr. 600.2.1.1) modal split je uveden v indikátoru (i.06.1.06), pomocí součtu podílu pěší, cyklistické a veřejné dopravy,
- modal split motorových doprav je 33 : 67 ve prospěch dopravy veřejné,
- veřejná hromadná doprava dominuje u cest do 15 km.

V letech 2014/2015 byly provedeny průzkumy Technické správy komunikací (TSK) Praha, a. s., motorových doprav přes správní hranice hl. m. Prahy, které nejzásadněji charakterizují změnu poměrů v pražské dopravě. Mezi průzkumy v letech 2007/2008 – 2014/2015 **stoupl počet cest mezi Prahou a Středočeským krajem o 25 %**, tj. ze 479 tis. na 601 tis. cest. Oproti předešlému desetiletému období, kdy byl v období mezi lety 1997/1998 a 2007/2008 zjištěn nárůst o 119 %, tak lze pozorovat výrazné zpomalení růstu objemu přeshraniční osobní dopravy. V dopravě autobusové zůstal v období 2014/2015 počet cestujících v podstatě na úrovni let

600.2.1.1 Vývoj automobilizace a modal splitu

IPR Praha 2020 / data: TSK Praha, a. s. 2006–2019

2007/2008, v IAD došlo k 28% nárůstu a počet cestujících v dopravě železniční stoupl o 40 %. VHD jako celek tak vzrostla ze 109 tis. na 128 tis. cestujících, tj. o 17 %. **Zhruba 79 % všech cest přes hranici hl. m. Prahy** je realizováno pomocí IAD. **Tranzit přes Prahu tvoří 16 % cest** a je většinou realizovaný IAD.

Suburbánní rozvoj metropolitní oblasti, tedy vystěhování obyvatel za hranice hlavního města, je zvláště patrný od 90. let a jeho motorem je jednak sen o vlastním rodinném domě se zahradou, ale také růst cen nemovitostí nad finanční možnosti obyvatel Prahy, a jednak snaha o získání nových obyvatel v obcích kolem hlavního města. V menší míře se také projevuje tzv. komerční suburbanizace, příkladem může být průmyslová zóna Modletice nebo komerční zóna Průhonice. Suburbánní rozvoj je charakteristický nízkou hustotou zástavby a její monofunkčností, což způsobuje kongesce³³ na pozemních komunikacích a zaplnění spojů veřejné dopravy v ranní a odpolední špičce na dopravních trasách vedených radiálně, v případě automobilové dopravy také tangenciálně.

33 — dosažení kapacity pozemní komunikace reprezentovanéfrontou vozidel

I když se dynamika nárůstu přeshraničních vazeb snížila (→ Obr. 600.2.1.2), stále dochází k nárůstu těchto vazeb, který je rychlejší než budování dopravní infrastruktury či zvyšování její kapacity. Problematiku propojení dopravního a územního plánování je nezbytné v Praze i Středočeském kraji řešit, neboť povolovací procesy dopravních staveb jsou pomalejší než přírůstek obyvatel v Praze a Středočeském kraji. Dle prognózy počtu obyvatel do roku 2030 dle [16] je navíc dynamika nárůstu počtu obyvatel v Pražské metropolitní oblasti mimo území hl. m. Prahy (10 %) vyšší než v Praze (7 %). Samozřejmě je také nutné řešit délku povolovacího procesu a projektové přípravy dopravních staveb tak, aby reakce dopravní infrastruktury mohla být o mnoho rychlejší než dnes.

600.2.2 TRANZITNÍ VS. CÍLOVÁ DOPRAVA ZBOŽÍ

Globalizace světové ekonomiky přinesla zásadní změny v mobilitě zboží. Přesun výroby do zahraničí, zejména do Asie, prodloužil cestu věcí od výrobce ke spotřebiteli a zároveň do procesu přepravy zapojil více subjektů. Tvrdé konkurenční prostředí v nákladní dopravě tlačí na nízkou cenu, což mj. znamená i vyšší využívání nízkonákladových neekologických forem dopravy, jako jsou v České republice kamiony. Zboží

z Evropy a Asie putuje do kontejnerových překladišť v Praze-Uhřetěvsi nebo v Mělníku, odkud je kamiony přepraveno do distribučních skladů na okraji Prahy a následně pak nákladními nebo dodávkovými automobily rozváženo do obchodů nebo přes depa dopravců ke spotřebitelům zpět do Prahy. Téma řeší rozložení skladových areálů na okraji města podél dálnic a porovnává objemy dopravy zboží různými prostředky. Zatímco kamiony přivezou a odvezoú do a z Prahy cca 92 %zboží, u železnice je to cca 7 % a jen cca 1 % zboží je dopraveno po vodě.

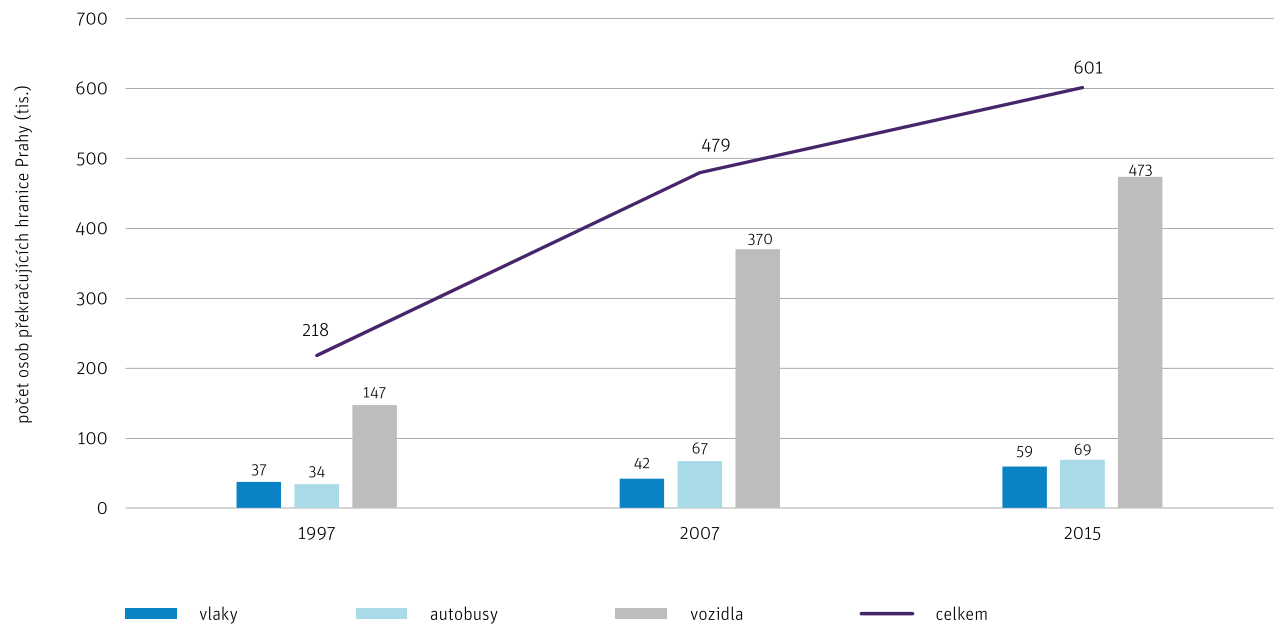
Většina zboží se stále po evropském kontinentu přepravuje návěsovými soupravami. Jde jak o přepravu v rámci České republiky, tak i mezistátní přepravu, kde dominují dopravci ze států s levnou pracovní silou. **Do Prahy vyjíždí denně cca 39 tisíc automobilů s největší povolenou hmotností nad 3,5 t, přičemž tranzitních jízd nákladních automobilů přes město je cca 57 %**. Nejsilnější tranzitní vztahy jsou mezi dálnicemi D1–D8, D1–D5 a D8–D11, přičemž první a třetí uvedený nejsilnější tranzitní směr není veden po Pražském okruhu, neboť ten v těchto směrech ještě není postaven. **Tranzitní nákladní dopravou jsou proto zatěžovány komunikace k tomuto účelu nevhodné** (Spořilovská, Jižní

spoika, Průmyslová, Kbelská). Doručením zboží „na poslední míli“ se nazývá cesta zboží od posledního přepravního uzlu (distribuční sklad, seřaďovací nádraží, přístav) ke koncovému zákazníkovi. Jde zároveň o nejdražší a nejkomplicovanější část přepravy zboží od výrobce ke spotřebiteli. Každá jednotlivá zásilka se doručuje každému jednotlivému zákazníkovi. Touto problematikou se zabývá tzv. city logistika. Pro city logistiku jsou důležitým prvkem i městská zásobovací centra, která umožňují například konsolidaci zásilek nebo překládku na ekologicky šetrné dopravní prostředky.

Skladové areály, ze kterých jsou zásobovány pražské obchody a zákazníci e-shopů, jsou umístěny **vesměs na okraji hlavního města prakticky podél všech dálnic** (→ Obr. 600.2.2.1). Žádný z těchto distribučních skladů, které vznikají od poloviny 90. let 20. století, nevyužívá železniční dopravu. V 70. letech 20. století byl v Ruzyni vybudován v souvislosti s výstavbou obchodních domů Kotva a Máj v centru města skladový areál s napojením na železnici, jehož plocha se ale bude transformovat na bydlení. Částečně se ještě využívá kapacita skladových areálů v Malešicko-hostivařské průmyslové oblasti, která vznikla v průběhu 2. poloviny 20. století a dosud je největší funkční průmyslovou zónou v Praze. Výstavba nových skladových areálů uvnitř hranic hlavního města je obtížná,

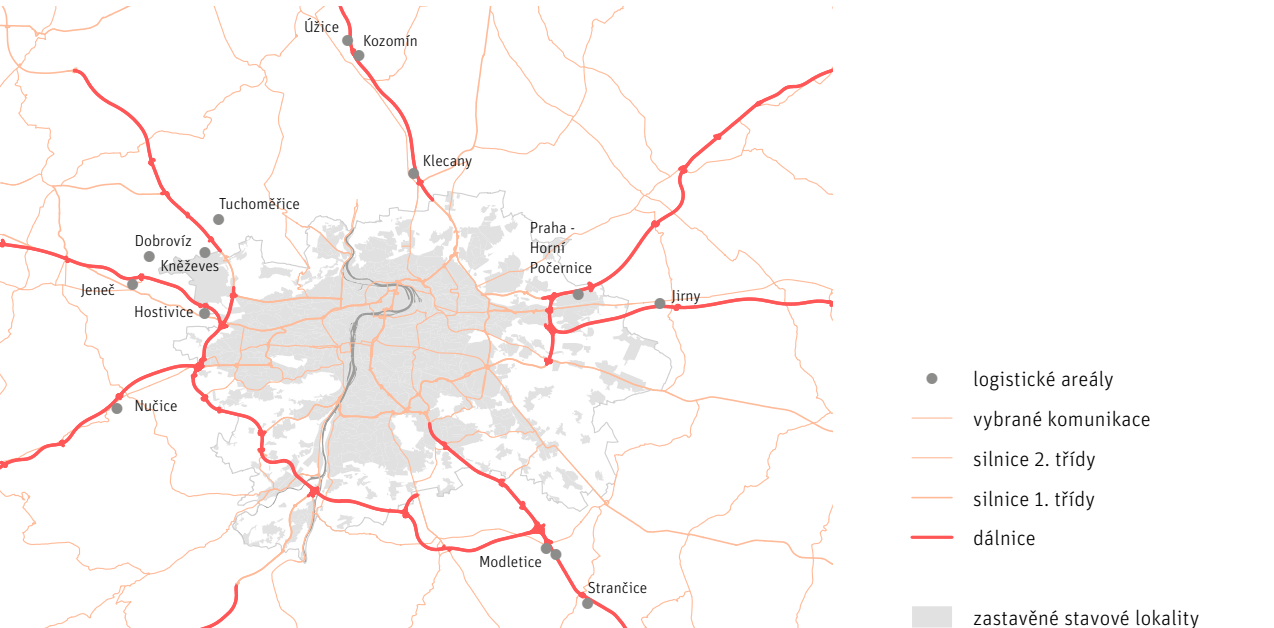
600.2.1.2 Počet vozidel, vlaků a autobusů překračující hranici Prahy

IPR Praha 2020 / adaptováno z: IPR Praha. Plán udržitelné mobility Prahy a okolí - Analýza. Praha: IPR Praha, 2017, s. 86

600.2.2.1 Logistické areály na okraji Prahy

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

protože většina ploch určených k výrobě a skladování je postupně transformována na bydlení. To má pak negativní dopad na zatěžování města nákladní dopravou, neboť zboží je nutné dovážet ze skladů mimo území Prahy.

Železnice, natož pak vnitrozemská vodní doprava není v přepravě zboží pro Prahu dominantní. Zatímco **kamiony přivezou a odvezou** do a z Prahy **cca 92% zboží, u železnice je to cca 7 % a jen cca 1 % zboží je dopraveno po vodě**. Zásilky přepravené železnicí jsou z více než dvou třetin námořní kontejnery pro, resp. z terminálu METRANS v Praze-Uhřetěvsi, zbytek zásilek je vykládán a nakládán na vlečkách v Malešicích, vlečce cementárny v Radotíně, nákladíšti Strašnice a ve stanicích Krč a Libeň. Pro větší zapojení železnice do přepravy věcí je limitující zejména nedostatek vleček, typicky ke skladovým areálům. U plavby je situace ještě horší. Lodě pravidelně zajišťují jen přepravu štěrkopísku do betonáren Troja, Holešovice a Rohanský ostrov. Další zapojení vodní dopravy do přepravy nákladů v Praze je jen nárazové, např. odvoz stavební sutí z velkých stavebních projektů (OC Palladium, nová vodní linka Ústřední čistírny odpadních vod). Existují přístavy Holešovice, Libeň, Smíchov a Radotín, ale objem přeloženého zboží je minimální a souvisí s celkovou situací plavby v České republice, která je zatížena mj. častou nesplavností Labe na dolním toku nebo také privatizací přístavů. Největší přístav Holešovice byl v minulosti odpojen od železniční sítě a jeho velká část byla transformována na bydlení.

-
-
-

600.3 Silniční doprava

600.3.1 STAV KOMUNIKAČNÍ SÍTĚ A AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY

Silniční doprava je jedním z dominantních dopravních subsystémů v Praze. Přenáší největší dopravní výkony, v roce 2018 byly dle propočtů TSK 23,0 mil. vozokm/pracovní den, její podíl na dělbě přepravní práce byl v roce 2018 29 % ze všech cest (zdroj TSK). Pozemní komunikace využívají kromě osobních a nákladních automobilů také autobusy PID, chodci a cyklisté. Silniční doprava tradičně přináší do území možnost velmi flexibilní a rychlé obsluhy. Téma Stav komunikační sítě a automobilové dopravy popisuje topologii sítě včetně hierarchizace a napojení na Středočeský kraj, respektive síť České republiky. Dále řeší intenzity dopravy na síti, poměr kapacity a intenzity a důsledky na život ve městě se zaměřením na stav v roce 2018. V závěru jsou popsány rozdíly intenzit v letech 2001–2018 na celé síti.

Praha je významnou křižovatkou silniční sítě ČR, značný význam má i v evropském kontextu. **Komunikační systém Prahy je založen na radiálně směřujících dálnicích** D1, D5, D6, D7, D8, D10 a D11 (L30) a silnicích I/2, I/4 a I/12 (L31) propojených několika úseky dálnice D0, která je vedena orbitálně. Dálnice D1 je přivedena do Prahy v šestipruhovém uspořádání (kategorie D34/120), dálnice D5 (D26/120), D6 (R24,5/120), D7 (S33,5/100 a S22/100) a D10 (R26,5/100) jsou přivedeny ve čtyřpruhovém uspořádání. Dálnice D11 je provozována ve čtyřpruhovém uspořádání, ale v rámci kategorie D34/120 s možným rozšířením na šestipruhové uspořádání změnou dopravního značení. Dálnice D0 (Pražský okruh) s provozovanou délkou 39 km v různých kategoriích S a R s šířkou v koruně variující mezi 26,5 m až 34 m ve čtyřpruhovém či šestipruhovém uspořádání. Silnice I/2 a I/12 jsou přivedeny jako extravilánové pozemní komunikace ve dvoupruhovém uspořádání s šířkou v koruně cca 7,5 m a silnice I/4 jako čtyřpruhová směrově dělená silnice v kategorii S24,5/100 navazující na dálnici D4 v MÚK Jíloviště (vně hl. m. Prahy). Mezi další významné spojnice se Středočeským krajem patří silnice II/101, II/102, II/240, II/241, II/242, II/603 a další tzv. doprovodné úseky dálnic II/605, II/606, I/6, II/608, II/610, II/611 (→ Obr. 600.3.1.1) (→ Výkres K.2) (L32).

Uvnitř města tvoří síť pozemních komunikací místní komunikace všech funkčních skupin především ve vlastnictví hlavního města Prahy. Jde o situaci v ČR unikátní, protože ve všech jiných městech a obcích jsou sběrné a rychlostní místní komunikace ve vlastnictví státu. Základní skelet tvoří místní

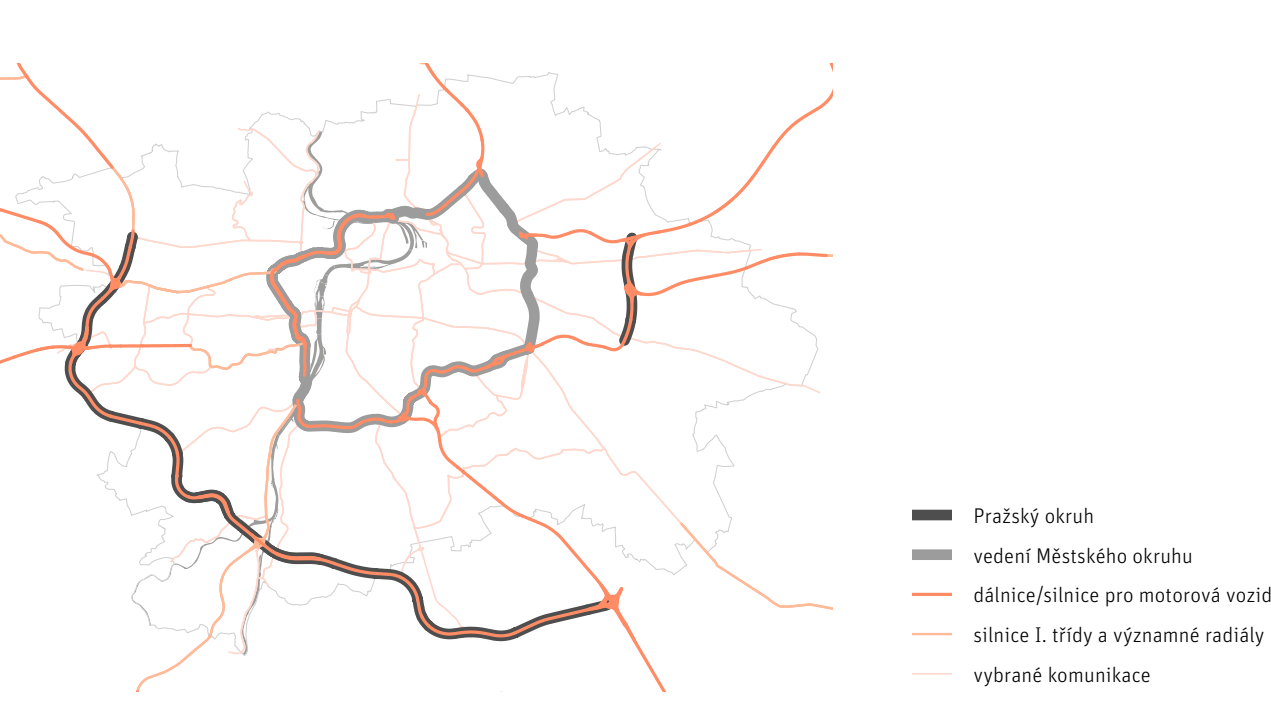
komunikace označené dopravní značkou silnice pro motorová vozidla (Rozvadovská spojka, části Městského okruhu, ulice Liberecká/Cínovecká, Novopacká, Štěrboholská spojka, Spořilovská, Brněnská / 5. května), dopravními značkami IP 1 „Městský okruh“ a vícepruhové směrově rozdělené komunikace jako například severojižní magistrála, Evropská, Patočkova, Plzeňská, Černokostelecká, Průmyslová, K Barrandovu, Strakonická apod. s maximální povolenou rychlostí 50–80 km/h (→ Obr. 600.3.1.1).

Vzhledem k velikosti města a míře suburbanizace je v Praze realizováno velké množství dopravních relací. Podle dat roku 2018 z dopravního modelu TSK³⁴ je v průměrném pracovním dni vykonáno 23,0 mil. vozokm, což je oproti roku 2014 nárůst o 1,2 mil vozokm. Na nárůst tohoto ukazatele – dopravního výkonu – má kromě vyšších intenzit dopravy vliv i zprovoznění kapacitní silniční infrastruktury, například Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce uvedeného v indikátoru (i.06.3.01), v tomto případě se však jedná o zprovoznění severozápadní části Městského okruhu. Nejvíce

34 ————— nástroj umožňující stanovení výhledových intenzit dopravy na základě zjištěného dopravního chování a vývoje území v čase, viz www.iprpraha.cz/clanek/393/modelovani-dopravy-pomoci-matematickych-modelu

600.3.1.1 Nadřazená komunikační síť pro silniční dopravu

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

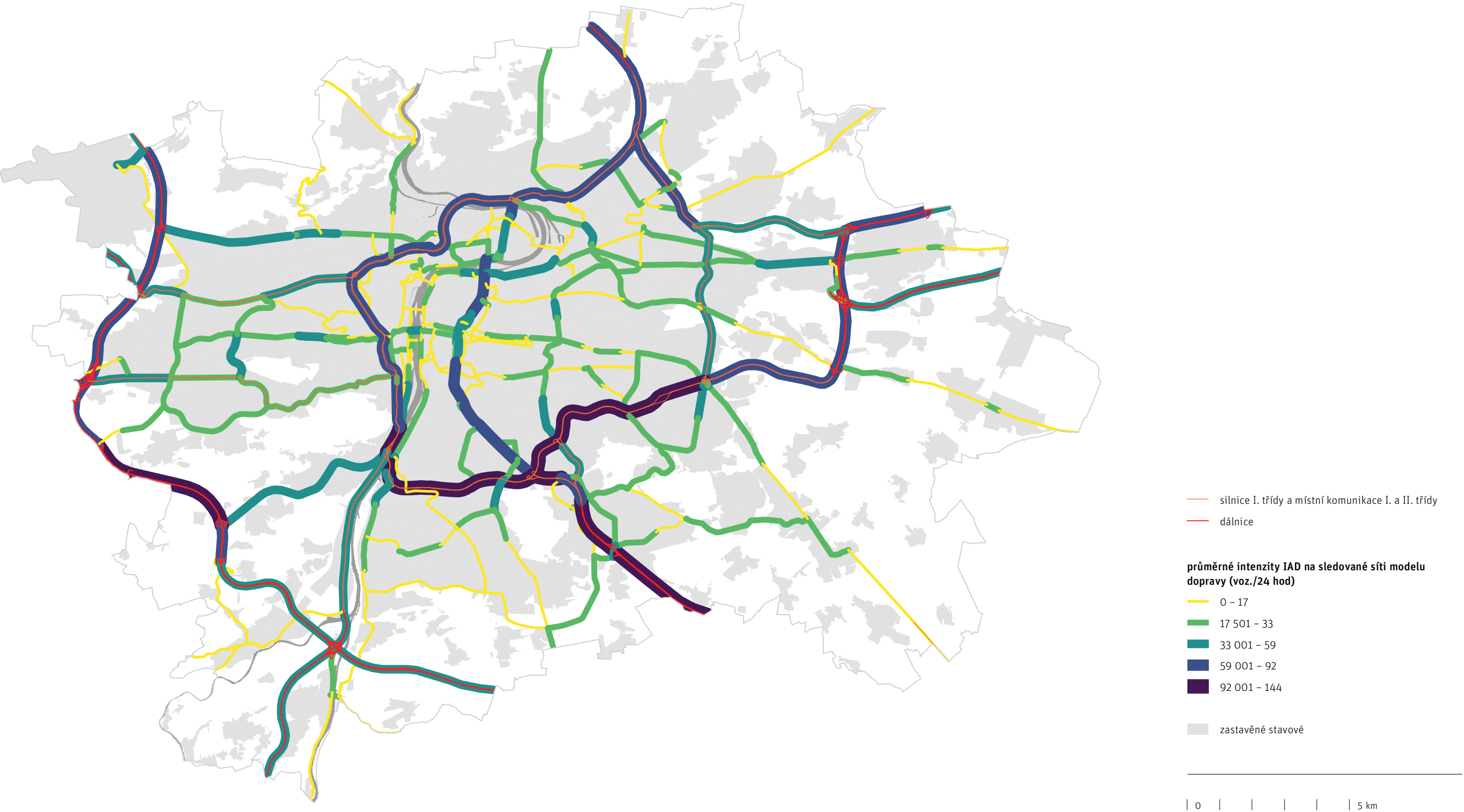
zatížené komunikace mají směr orbitální (úseky Městského a Pražského okruhu) a radiální komunikace (5. května, Liberecká, Rozvadovská spojka apod.) (→ Obr. 600.3.1.2). Nejzatíženější úseky sítě místních komunikací byly dle dat TSK v roce 2018 [17]:

- Barrandovský most 144 tis. voz./24 hod.,
- Jižní spojka v úseku 5. května – Vídeňská 130 tis. voz./24 hod.,
- Strakonická v úseku Dobříšská – Barrandovský most 130 tis. voz./24 hod.,
- Jižní spojka v úseku Chodovská – V Korytech 125 tis. voz./24 hod.,
- dálnice D1 v úseku Chodovec – Chodov 120 tis. voz./24 hod..

Nejzatíženější úrovníovou křižovatkou Poděbradská – Kbelská 68 tis. voz./24 hod. a nejzatíženější mimoúrovňovou křižovatkou pak 5. května – Jižní spojka 213 tis. voz./24 hod. (→ Obr. 600.3.1.2).

600.3.1.2 Intenzity IAD na síti v roce 2018

IPR Praha 2020 / data: TSK Praha, a. s. 2019

Mezi lety 2001 a 2018 došlo k nárůstu intenzit především na dálničních vstupech do města a na Pražském a Městském okruhu, největší nárůsty intenzit pomalých vozidel byly na dálniční síti, pokles naopak na síti místních komunikací, které dříve dálniční úseky nahrazovaly (i.06.3.02). K nejvyšším nárůstům intenzit na silnicích 1. a 2. tříd na vstupech do hlavního města došlo na ulici Ústecká (+13 tis. voz./24 hod.) a Vídeňská (+11 tis. voz/24h). V centru města došlo naopak k mírnému odlehčení místních komunikací (i.06.4.03), nejvíce to je patrné na severojižní magistrále na Nuselském mostě, kde provoz poklesl dokonce o 24 tis. vozidel. Přesto intenzity dopravy na ulici Wilsonova dosahují 87 tis. voz./24 hod., což je stále o cca 7 tis. voz./24 hod. více než na vstupu dálnice D1 do Prahy. Vlivem zprovoznění severozápadní části Městského okruhu a drobným navazujícím opatřením v uliční síti došlo také k poklesu intenzit dopravy v ulici Veletržní o 15 tis. voz./24 hod.. Největší absolutní přírůstek intenzit na pozemních komunikacích, které byly v roce 2001 již v provozu, je identifikován v jihozápadní části Pražského okruhu. Došlo k nárůstu o 63 tis. voz./24 hod., intenzity se tak více než zdvojnásobily.

-
-
-

600.4 Veřejná doprava

600.4.1 STAV SÍTĚ VEŘEJNÉ DOPRAVY

Téma shrnuje základní fakta o rozvoji systému Pražské integrované dopravy (PID) a charakterizuje prvky, které definuje územně plánovací dokumentace na úrovni kraje. Pozornost je zaměřena především na přesah sítě tramvajové dopravy za hranice Prahy do Středočeského kraje. Jde o fenomén, který se na úrovni obou krajských územních plánů dosud neobjevuje, avšak řada námětů tohoto typu byla opakovaně zmiňována ve veřejné diskuzi. Dále se téma zabývá organizací a hierarchií systému PID a celoměstsky významnými terminály příměstské autobusové dopravy.

Mapa Pražské integrované dopravy (PID)

Pražská integrovaná doprava (PID) je integrovaný dopravní systém v Praze a na území Středočeského kraje. PID zahrnuje železnici (L37a), metro (L40a), tramvaje, autobusy, lanovou dráhu a přivozy. **Obsluhuje** území s rozlohou **přes 7380 km² s více než 2,5 mil. obyvatel. Ze Středočeského kraje** tak je obsluhováno **asi 37 % rozlohy území**, kde ale **žije více než 80 % jeho obyvatel**. PID v roce 2018 obsluhovala **celkem 657 obcí**. Jednotný přestupní tarif PID umožňuje uskutečnit celou cestu na jeden jízdní doklad, a to bez ohledu na počet přestupů, zvolený dopravní prostředek a dopravce. Základ veřejné hromadné dopravy (VHD) na úrovni kraje tvoří **systém tras metra, tramvajové dopravy a linek městské železnice**. Metro je jednou z priorit budování dopravního systému v Praze jako nositel rozhodujících diametrálních a radiálních přepravních vztahů. V současnosti tvoří systém metra tři trasy a připravuje se rozšíření o čtvrtou trasu metra (D), která propojí centrum s jižním sektorem města až na hranice spádového území metropolitního regionu, které nemá jinou kolejovou obsluhu. Významným prvkem zkapacitnění tramvajové sítě jsou tzv. tangenty, jejichž úkolem bude zajistit tangenciální propojení významných částí města mimo jeho centrální oblast jako alternativu k metru s přestupy v centru.

Pokračující suburbanizace podnítila úvahy o možném prodloužení tramvajové/kolejové infrastruktury do Středočeského kraje. Jde především o směry, kam nevede žádná jiná kolejová infrastruktura a stávající **parametry autobusové dopravy se již dostávají na hranici svých technicko-provozních možností**. Sledovanými obecnými cíli **rozvoje kolejové dopravy** na území Středočeského kraje je nabídnout vyšší kapacitu, zlepšit komfort cestování a zejména zrychlit čas dojíždky tak, aby byla tato kritéria dostatečně atraktivní i ve srovnání s individuální automobilovou dopravou. Na území Prahy byly identifikovány obtížné územně-technické podmínky ve zvažovaných koridorech, vyplývající zejména

ze skutečnosti, že urbanistické chápání utváření sídla nikdy v minulosti s takovou koncepcí nepočítalo a nejsou koordinovány s předpoklady rozvoje hl. m. Prahy. To se týká i území krajinného rozhraní nebo zájmových koridorů staveb nadřazeného komunikačního systému a železnice (vzájemných střetů). V řídce osídlených celcích monofunkční obytné zástavby v regionu lze jen obtížně nahrazovat v docházkové vzdálenosti plošnou obsluhu území soustředěným systémem tramvajového provozu, následně závislého na dojíždce k zastávkám. Obecně také platí, že sídelní charakteristiky **obcí v pásmu kolem Prahy vytěžují systém veřejné dopravy zejména ve špičkových obdobích dne** (cesty za prací, do škol apod.), a to jednosměrně vůči Praze, zatímco poptávka v opačném směru a zbylých časech je velice malá a cílově rozptýlená. Provozování tramvajové dopravy je v tomto ohledu neekonomické. Stávající pojetí obsluhy řešených sídel za hranicí Prahy, spádujících k určeným terminálům metra, můžeme v tramvajové dopravě jen minimálně nebo vůbec nahrazovat časově výhodnějšími relacemi.

Dostupnost obslužnosti území veřejnou hromadnou dopravou značně souvisí s **hierarchií sítě** veřejné dopravy. Spolupráce systémů obsluhy území ve vazbách region – Praha je závislá na **terminálových bodech** na území města, obvykle u koncových stanic metra. Systém PID je stále více organizován i na principu vedení linek ke stanicím vlaků v metropolitní oblasti a lokální multimodální přestupní body tak vznikají tam. V posledních letech trvale vzrůstají výkony všech linek PID, tedy n obsluhy. Dílčí výkyvy od trendu lze vysvětlit zejména vazbou na výkyvy v ekonomice a související úsporná opatření. Vůči Praze je zapotřebí podchytit kombinované cesty více druhu dopravních prostředků, tj. **vzniká potřeba odstavování či parkování při atraktivních stanicích návazné dopravy**. Proto je důležité **systematicky rozvíjet systém P+R** (zejména vně města) a zejména v rovinatých oblastech s krátkou vzdáleností dojíždky i B+R. V návaznosti na rozvoj zachytných parkovišť P+R / B+R na území Středočeského kraje lze dosáhnout kvalitního multimodálně fungujícího systému veřejné dopravy. Dlouhodobé využití parkovišť P+R stagnuje na stejné úrovni (i.06.2.06), ale tento vývoj sledujeme pouze na statistikách za hl. m. Prahu, kde další lokality přecházejí i na bezobslužný provoz bez sledování využívání. Proto je žádoucí jednotně v metropolitní oblasti nastavit standard tarifní politiky, technické standardy a informační systém parkovišť P+R.

zahájit urychlenou přípravu nových železničních spojení pod centrem města, které by zvýšily kapacitu centrální části uzlu, ale i zlepšily obsluhu centra města a dostupnost z příměstské oblasti.

Potenciál růstu v segmentu příměstské železnice je značný. **Počet cest, které jsou uskutečňovány denně přes hranice města, vzrostl za posledních 10 let téměř trojnásobně.**

V současné době do Prahy dojíždí denně více než 230 000 osob [17]. I přes významný růst poptávky po příměstské železnici popsaný výše, veřejnou dopravu v těchto relacích využílo v roce 2015 „pouze“ 21 %“ [17] všech cestujících.

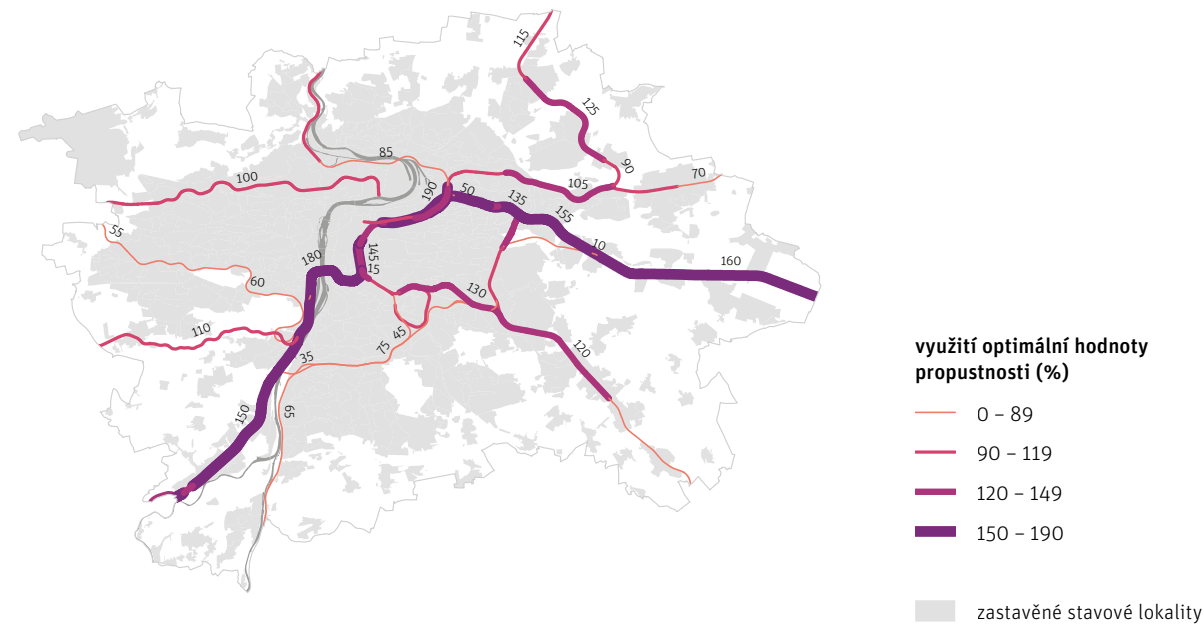
Bez fungující příměstské a městské železniční dopravy nelze zajistit fungující obsluhu města ani regionu. **Propojení železnicí mezi Prahou a regionem není ideální** již dnes.

Mezi nejvýznamnější chybějící či nedostačující spojení v rámci relace Praha – region patří především spojení do Kladna či Brandýsa nad Labem / Staré Boleslavi, potažmo Mladé Boleslavi nebo Neratovic. Řešením pro některé tyto problémy je použít pro obsluhu těchto a dalších vzdálených částí regionu části nových vysokorychlostních tratí (c.06.2.07 / c.06.2.08) (→ Výkres K.4).

-
-
-

600.5.1.1 Přetížené úseky na síti a překročení optimálního využití jejich propustnosti v roce 2019

IPR Praha 2020 / data: Správa železnic 2020

600.6 Nepozemní doprava

600.6.1 LETECKÁ DOPRAVA

Letecká doprava v Praze je provozována na veřejném mezinárodním letišti Praha-Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha), na vojenském letišti Praha-Kbely, na neveřejném mezinárodním a veřejném vnitrostátním letišti Praha-Letňany a na neveřejném vnitrostátním letišti Praha – Točná. Dominantní roli v letecké dopravě v rámci Prahy i celé České republiky z hlediska významu i dopravního výkonu hraje mezinárodní letiště Praha-Ruzyně. Téma Letecká doprava je zaměřené na popis stavu infrastruktury pro leteckou dopravu a dopravu návaznou na Letiště Václava Havla Praha.

Letecká doprava v Praze je provozována na veřejném mezinárodním letišti Praha-Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha) [42], na vojenském letišti Praha-Kbely (L42), na neveřejném mezinárodním a veřejném vnitrostátním letišti Praha-Letňany a neveřejném vnitrostátním letišti Praha-Točná (L42) (→ Obr. 600.6.1.1). Dominantní roli v letecké dopravě v rámci Prahy i celé České republiky z hlediska významu

i dopravního výkonu hraje mezinárodní letiště Praha-Ruzyně.

Podíl letiště Praha-Ruzyně se na celkových výkonech letišť v ČR v roce 2018 pohyboval na úrovni 93,8 % v osobní a 91,0 % v nákladní přepravě.

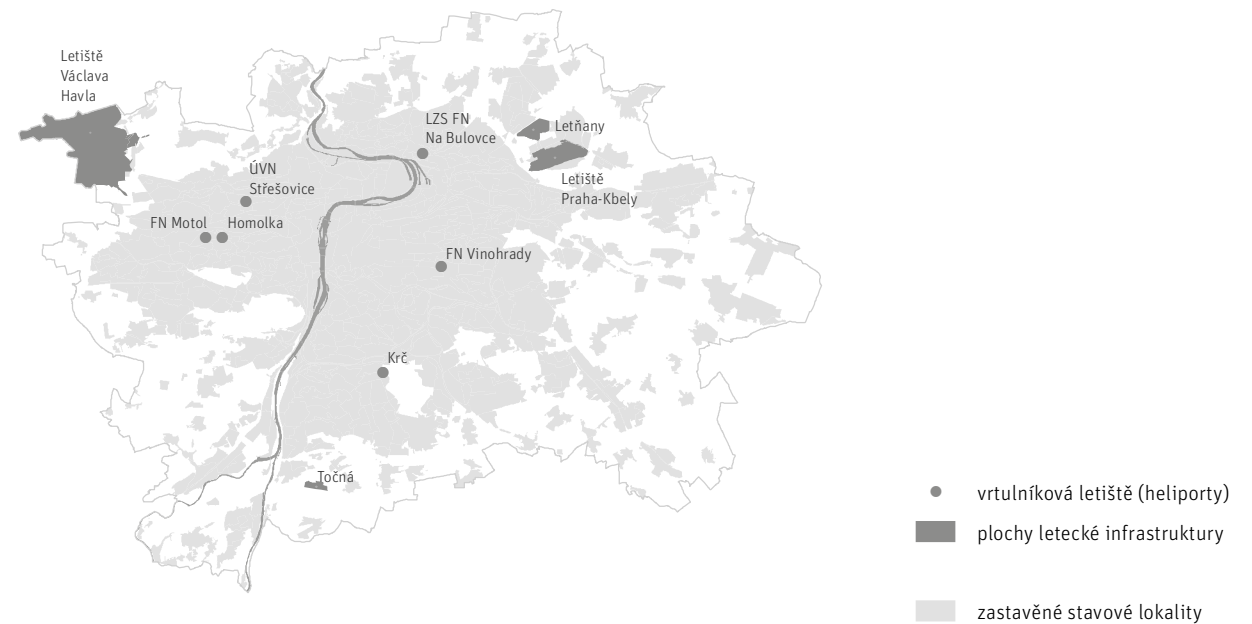
Letiště Praha-Ruzyně (LKPR) se svými **16,8 mil. cestujícími** a cca 2 400 zaměstnanci a dalšími cca 14 000 zaměstnanci přidružených firem vytváří velký zdroj a cíl cest [21]. Na letiště Praha-Ruzyně zajíždí celkem 3 linky městské a 2 linky příměstské autobusové dopravy.

Pátevní linkou pro obsluhu areálu letiště jsou spoje linky č. 119 ze stanice metra Nádraží Veveř, která je v rámci letního letového řádu provozována na hraně technických možností. Letiště je také napojeno na dálnici D7, resp. silnici I/7. Z pravidelných komplexních průzkumů letiště plyne, že počet osob, které překonávají hranice areálu, se od roku 2009 do roku 2019 zvýšil o 42 %, přičemž **nárůst cestujících činil 51 %**. Do areálu letiště v roce 2009 vjelo 35 271 osob pomocí IAD a 13 597 osob VHD. V roce 2019 pak 50 559 osob IAD a 22 940 osob VHD.

Provozní plochy **letiště Praha-Ruzyně** tvoří tři vzletové a přistávací dráhy (RWY), které jsou doplněny systémem pojezdových drah (TWY) a odbavovacími plochami (APN). Dráha RWY 06–24 je betonová o rozměrech 3 715 x 45 m a je vybavena ve směru 24 systémem pro přesné přiblížení CAT

600.6.1.1 Rozmístění letišť

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

III B, ve směru 06 pak pouze v úrovni CAT I, RWY 12–30 je betonová o rozměrech 3 250 x 45 m a je vybavena ve směru 30 systémem pro přesné přiblížení CAT I, ve směru 12 pak pouze pro přístrojové přiblížení, avšak s výrazným provozním omezením provozu z důvodu hluku, RWY 04–22 je trvale mimo provoz a je využívána pouze pro pojezd a parkování letadel. Kapacita dráhového systému (mimo noční dobu) je **44 pohybů letadel za hodinu**. Odbavování cestujících zajišťují 4 terminály. V letním období (květen až říjen) se uskutečňuje zpravidla okolo 56 % z celoročního počtu pohybů letadel. V průběhu běžného dne je nejnižší letecký provoz v noci mezi 23. až 3. hodinou, k nejvyšším počtům pohybů dochází mezi 8. až 12. hodinou a mezi 15. až 16. hodinou. Z vývoje provozu na letišti je patrný **trend růstu cestujících** (→ Obr. 600.6.1.2) **i přepravy nákladu**.

Letiště Praha-Kbely (letecká základna Kbely, LKKB) je **vojenské letiště** situované na severovýchodním okraji Prahy a na východním okraji stávající zástavby Kbel. Letiště disponuje jednou RWY 06/24 o parametrech 2 000 × 49 m a pojezdovými drahami (TWY). Podél RWY 06/24 je záložní zpevněný pás 1 200 × 60 m. V roce 2000 bylo na letišti Kbely uskutečněno 10 327 pohybů letadel, v roce 2007 pak 11 013 pohybů letadel. Vojenské pohyby letadel tvoří na letišti

cca 85–90 % z celkového počtu pohybů všech letadel na letišti. **Letiště Praha-Letňany** (LKLT) má statut **veřejného vnitrostátního letiště a neveřejného mezinárodního letiště**. Je situováno v severovýchodní části hl. m. Prahy mezi Kbely a Letňany a disponuje dvěma vzletovými a travnatými přistávacími drahami: RWY 05L/23R (23 × 860 m) a RWY 05R/23L (25 × 800 m). Letiště leží v MCTR (vojenském řízeném okrsku) Kbely (MCTR). Letištní okruh pro letouny tvoří konflktní provoz pro přiblížení na RWY 24 LKPR. V roce 2007 se na letišti Praha-Letňany uskutečnilo celkem 32 268 letů. Informace o počtu letů v posledních letech nejsou dostupné.

600.6.2 VODNÍ DOPRAVA

Téma popisuje sledované vodní cesty v Praze, konkrétně splavné úseky Vltavy a Berounky, jejich plavební kanály, plavební komory, přístavy a přístaviště, a sice jejich parametry a množství. Uvádí přístavy sloužící sportovní, rekreační a turistické plavbě a také pro nákladní dopravu, které se požívají jako překladiště. Téma se dále zabývá intenzitou využívání vnitrozemské vodní cesty v jednotlivých úsecích Vltavy a Berounky na území hlavního města; jde o nákladní

dopravu, pravidelnou osobní dopravu a turistické okružní plavby.

Řeka Vltava je v Praze splavná v celé délce. Po proudu vstupuje Vltava na území Prahy v říčním km 69,8 v místní části Strnady, v km 63,6 se do ní vlévá Berounka, v km 62,2 je plavební komora Modřany. V km 53,8 je plavební komora Smíchov, která překonává výškový rozdíl dvou jezů, Šítkovského a Staroměstského, přičemž paralelně je v km 54,3 plavební komora Mánes, která ale překonává pouze Šítkovský jez a umožňuje tak plavbu lodí jen do vzdutí Staroměstského jezu. V km 50,7 je plavební komora Štvanice a v km 43,3 plavební komora Podbaba, která je umístěna v plavebním kanálu Troja–Podbaba v km 45,8–42,9. Prahu opouští Vltava v místní části Zámky-Podhoří v km 40,0. **Řeka Berounka je splavná od soutoku s Vltavou do** říčního km 1,2, kde je na levém břehu v km 0,7 **přístav Radotín**. Na Vltavě jsou přístavy Smíchov na levém břehu v km 55,6, Libeň na pravém břehu v km 47,6 a Holešovice na levém břehu v km 47,4. Na území Prahy je větší množství přístavišť a vývazišť sloužících sportovní, rekreační a turistické plavbě. V centru města jde zejména o Rašínovo nábřeží, Dvořákovo nábřeží a nábřeží Edvarda Beneše (tzv. železné nábřeží). Pro nákladní dopravu se používají překladiště Rohanský ostrov (Maniny) na pravém břehu v km 49,3 a Troja na pravém břehu v km 46,5.

Nákladní dopravou je pravidelně využíván **úsek Vltavy proti proudu do překladišť Troja, Rohanský ostrov a přístavu Holešovice**. Ve všech případech jde o **přepravu štěrkopísku do betonáren**. Plavba nákladních lodí dále přes centrum města až do přístavu Radotín je spíše výjimečná. Pravidelná osobní doprava je od jara do podzimu provozována z Rašínova nábřeží na Císařský ostrov (v blízkosti Zoo Praha) a ještě o víkendech z Rašínova nábřeží do Třebenic pod Slapskou přehradou. V centru města je pak velká nabídka vyhlídkových okružních plaveb. Kvůli **velkému zatížení plavební komory Smíchov** těmito plavbami je ale většina z nich provozována jen ve zdrži Helmovského jezu pod Karlovým mostem. Menší část okružních plaveb je vedena přes plavební komoru Smíchov nebo jen ve zdrži Šítkovského jezu. Pouze omezená část využívá plavební komoru Mánes a plavbu ve zdrži Staroměstského jezu okolo Střeleckého ostrova.

• • •

600.7 Závěr kapitoly

Doprava jako mezioborové odvětví musí respektovat velké množství nadřazených strategií a nalézt rovnováhu ve vztahu k urbanismu, životnímu prostředí či makroekonomické situaci. Dopravní systém hlavního města Prahy se skládá z infrastrukturních subsystémů silniční, drážní, letecké a vodní dopravy a nemotorových dopravních módů využívajících nejen silnice, ale i krajinu. Z hlediska mobility osob a zboží v Pražské metropolitní oblasti je zásadní proces suburbanizace, celkového růstu populace a jejího stárnutí a růst objemů přepraveného zboží. Dynamika suburbanizace od roku 2010 zmírňuje, avšak stále roste podíl osob cestujících do hlavního města ze Středočeského kraje automobilem. Mezi lety 2001 a 2018 došlo k nárůstu intenzit především na dálničních vstupech do města a na Pražském a Městském okruhu. Celkový počet automobilů v roce 2018 dosáhl na sledovaných vstupech do města 700 900 voz./24 hod. obousměrně, což je nárůst oproti roku 2014 o 14,9 %.

V městské hromadné dopravě pokračoval proces integrace oblastí Středočeského kraje do systému pražské integrované dopravy a růst počtu cestujících a dopravních výkonů. Zvýraznila se tak slabá místa z hlediska kapacity a technického stavu infrastruktury. V železniční dopravě došlo k praktickému naplnění kapacity železničního uzlu, a to jak tratí, tak hlavního nádraží. V letecké dopravě dochází k setrvalému růstu počtu cestujících (do roku 2019), což se promítá i do počtu cest na letiště. Ve vodní dopravě dominuje turistická plavba a riziko zmenšování plochy přístavů. Rok 2020 bude však pravděpodobně statisticky odlišný.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

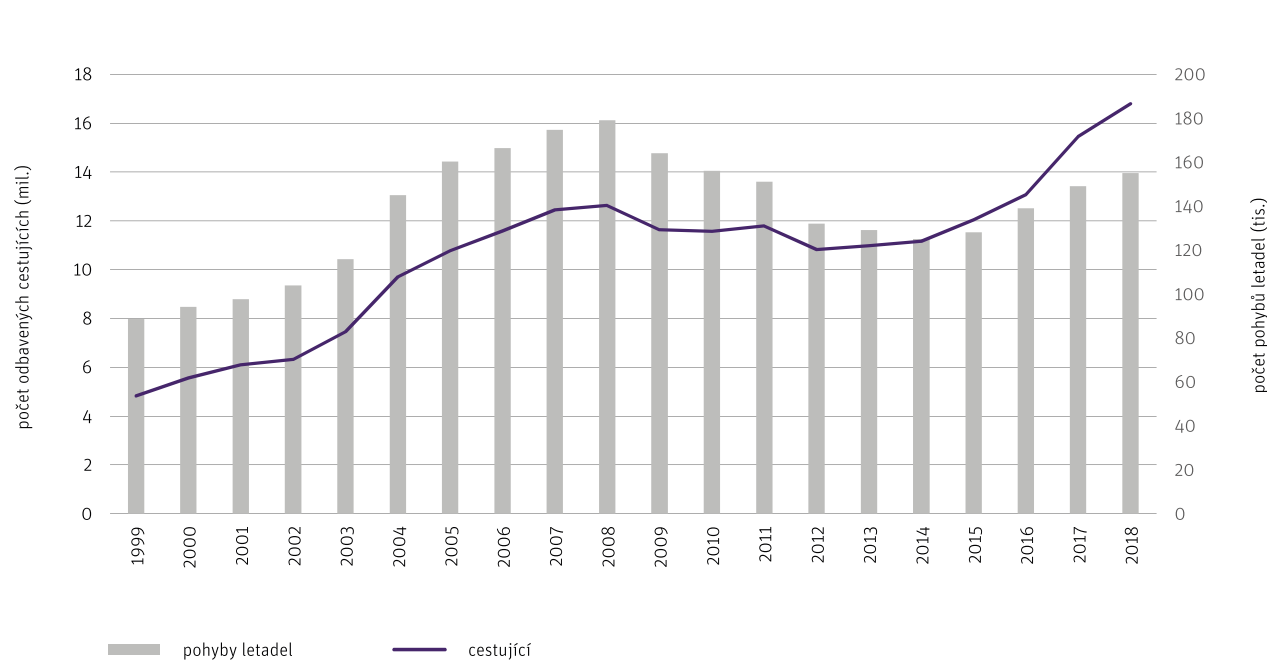
06 Bezpečná a efektivní mobilita

Podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce (i.06.1.06) vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že se snižuje podíl automobilové dopravy, která je zejména pro centrální část města velmi nevhodná a zatěžuje životní prostředí a zdraví obyvatel.

Počet vozidel ročně využívajících parkování na Park and Ride (P+R) (i.06.2.06) vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že méně individuální automobilové dopravy v centru města znamená vyšší příspěvek na provoz parkovišť, která subvencuje Praha.

600.6.1.2 Počet cestujících a pohybů letadel na Letišti Praha-Ruzyně

IPR Praha 2020 / adaptováno z: Ročenka dopravy Praha 2018. Praha: TSK Praha, a. s., 2019, s. 76

Cíl bez indikátoru Zajištění kolejového propojení letiště s centrem (c.06.2.07) nelze vyhodnotit. Přínosem kolejového spojení s letištěm by bylo mimo jiné uvolnění kapacity sítě pro regionální vlaky.

Cíl bez indikátoru Zlepšení dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou (c.06.2.08) nelze vyhodnotit. Přínosem by byla možnost segregace dálkové dopravy, což by vytvořilo prostor pro příměstskou a městskou železnici v současné době kapacitně přetížené tratě.

Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce (i.06.3.01) vykazuje stagnaci. Negativní jsou stále rostoucí objemy tranzitní dopravy na silniční síti, která na to není připravena, poškozující životní prostředí a zdraví obyvatel.

Vývoj intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu (i.06.3.02) vykazuje růst. Za negativum lze považovat zvyšování intenzit automobilové dopravy jako celku, což znamená zvyšování dopravních výkonů a emisí.

Dopravní výkony všech linek Pražské integrované dopravy kromě železnice (i.06.3.07) vykazují růst. Za pozitivum lze považovat rostoucí počet cestujících ve veřejné dopravě, a tudíž zvyšování efektivity městské hromadné dopravy (MHD), pokud jsou obsazené spoje MHD, a větší potenciál snižování intenzit individuální automobilové dopravy.

Počet automobilů projíždějících denně přes centrální kordon (i.06.4.03) vykazuje růst. Za negativum lze považovat zvyšování zátěže centra individuální automobilovou dopravou. V posledních čtyřech letech dochází ke stagnaci, až mírnému nárůstu, pravděpodobně jako důsledek absence kroků ke zklidnění dopravy ve městě a rostoucí automobilizace.

• • •

700 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA | TOKY MÉDIÍ A INFORMACÍ

700.1 Úvod kapitoly

Technická infrastruktura jako součást veřejné infrastruktury je zřizována a využívána ve veřejném zájmu. Systémy provozních souborů, vedení, objektů, zařízení a ploch technické infrastruktury nezbytně vyžadují koordinaci v území, a to jak krajskou, státní, tak evropskou. To vždy s ohledem na ochranu území pro následné využití budoucími generacemi. Z pohledu Prahy jde hlavně o vedení a zařízení elektroenergetických, tepelných a plynárenských sítí, dále dálkovodů, vodovodních a kanalizačních sítí, systému odpadového hospodářství a elektronických komunikací, které svým významem přesahují území Prahy a kdy jednotlivé systémy technické infrastruktury jsou propojené s dalšími kraji i státy. To je dáno jednak tím, že zdroje jednotlivých systémů jsou situovány mimo území hlavního města (vedení ZVN 400 kV, resp. 200 kV, VTL plynovody s tlakem nad 40 barů, tepelný zdroj z Elektrárny Mělník I nebo zdroje pitné vody aj.), tak tím, že z vybraných systémů jsou zásobovány a obsluhovány některé obce ve Středočeském kraji (zásobování vodou, odkanalizování, elektronické komunikace aj.) nebo přes území Prahy pouze tranzitují (dálkovody).

První obsahová podkapitola kapitoly 700 Technická infrastruktura se zabývá vlivem sucha na množství a kvalitu pitné vody ve středočeské a pražské vodohospodářské soustavě, jejich provázaností a vyhodnocením vlivu sucha na kvalitu vody v externích zdrojích pitné vody – Želivka, Káraný. Dalším tématem jsou povodně a protipovodňová opatření, zhodnocení jejich významu pro Prahu a doplnění územně plánovacího podkladu Mapy povodňového ohrožení. Dále jsou uvedeny stanovené zvláštní povodně vodních děl ve Středočeském a Plzeňském kraji, které mají dopad na hlavní město. V dalších podkapitolách se soustředíme na systémy a sítě zásobování vodou, odkanalizování, zásobování teplem, plynem, elektrickou energií, elektronické komunikace a v poslední řadě i odpadové hospodářství. Kvalita technické infrastruktury je důležitým faktorem pro rozvoj území a její prvky významně zasahují do společného životního prostoru. Je v zájmu, aby byl v Praze dosažen takový stav, kdy bude zabezpečeno odpovídající napojení na inženýrské sítě a zároveň je potřeba respektovat územní omezení a požadavky, které klade koncepce udržitelného rozvoje na další rozvoj území.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka. Jde o indikátory:

- Roční produkce komunálního odpadu na obyvatele (i.02.1.04)
- Podíl využitých odpadů (i.02.1.05)
- Roční spotřeba elektrické energie (i.02.1.08)
- Roční prodej tepla z centrálního zásobování teplem (i.02.1.09)
- Spotřeba vody na obyvatele (i.07.1.04)
- Podíl obyvatel napojených na kanalizaci (i.07.1.07)

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A044 – vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma
- A047 – vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
- A050a – záplavová území včetně aktivních zón
- A052a – kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem
- A053 – území ohrožená zvláštními povodněmi
- A067 – technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranná pásma
- A068 – vodovodní řady a jejich ochranná pásma
- A069 – technologické objekty odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma
- A070 – kanalizační stoky a jejich ochranná pásma
- A072 – elektrické stanice a jejich ochranná pásma
- A073 – nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy a jejich ochranná pásma
- A074 – technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
- A075 – vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
- A076 – technologické objekty zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
- A077a – vedení pro zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
- A079 – technologické objekty zásobování teplem a jejich ochranná pásma
- A080 – teplovody a jejich ochranná pásma
- A082a – elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území
- A085 – skládky a jejich ochranná pásma
- A086 – spalovny a zařízení zpracovávající biologicky rozložitelné odpady a jejich ochranná pásma

700.2 Zdroje pitné vody, protipovodňová opatření

700.2.1 ZDROJE PITNÉ VODY

Úzká provázanost pražské a středočeské vodohospodářské soustavy má vliv na fungování celého systému. Negativní jevy, jako je nedostatek pitné vody ve Středočeském kraji, zatěžují vodovodní síť na území hlavního města Prahy. Klimatické změny, jako je výskyt sucha na velké části území České republiky, ovlivňují i hydrologické poměry v oblasti externích zdrojů pitné vody pro Prahu (Želivka s vodárenskou nádrží Švihov a Káraný se zdrojem závislým na vodním toku Jizera).

Hlavní město je závislé na dodávkách pitné vody ze Středočeské vodárenské soustavy. Základními zdroji surové vody s návazností na její následnou úpravu na pitnou vodu jsou Úpravna vody Želivka s vodárenskou nádrží VD Švihov a Úpravna vody (ÚV) Káraný se zdrojem závislým na vodním toku Jizera. Klimatické změny, jako je výskyt sucha na velké části území České republiky, ovlivňují i hydrologické poměry v oblasti externích zdrojů pitné vody pro Prahu. Akumulace vody v zásobních prostorech nádrží je dlouhodobě nižší, zejména v letním období, což je způsobené po několik posledních let spíše významně deficitními srážkami. Podle vyhlášky č. 252/2004 Sb. pitná voda musí mít takové fyzikálně-chemické vlastnosti, které nepředstavují ohrožení veřejného zdraví. Vyhláška stanoví ukazatele jakosti a hygienické limity, rozsah a četnost kontroly jakosti pitné vody i požadavky na metody kontroly jakosti pitné vody. Z výsledků dlouhodobého sledování kvality pitné vody v pražské vodovodní síti (L61) vyplývá, že kvalita dodávané vody plně vyhovuje stanoveným limitům [19]. Nároky na zpracování a výrobu pitné vody jsou významným způsobem ovlivněny kvalitou vody zdrojové, která se bohužel kvůli klimatickým podmínkám v minulých letech, zemědělství, průmyslu apod. zhoršuje. Rostoucí počty teplých a slunečních dní spolu s kysličníkem uhličitým a uhličitany ve vodě pomáhají rozvoji sinic, které stále více ovlivňují kvalitu vody ve vodní nádrži Švihov. Zhoršující se kvalita vody v řece Jizeře významným způsobem ovlivňuje i množství vody získané z umělé infiltrace Káraný. Aby byly dodrženy podmínky vyhlášky č. 252/2004 Sb., tak spolu se zhoršující se kvalitou zdrojů vody rostou odpovídajícím způsobem náklady na úpravu pitné vody.

Úpravna vody Podolí v současné době slouží jako rezervní zdroj pitné vody. V případě zvýšeného odběru, výpadku dodávek pitné vody z Káraného nebo Želivky je ÚV Podolí připravena tyto mimořádné dodávky krátkodobě pokrýt, a to cca 30 dní za rok maximálně 96 hodin soustavně dodávky.

Ze závěrů strategického dokumentu **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území hlavního města Prahy** vyplývá, že kvůli rostoucímu počtu obyvatel hlavního města a předpokládanému demografickému vývoji bude nutné ÚV Podolí uvést do trvalého provozu. Aby voda dodávaná z ÚV Podolí splňovala po dobu svého trvalého provozu potřebné hygienické limity dle platné vyhlášky č. 252/2004 Sb., bude nutné úpravnu vody doplnit o potřebné technologie. Při návrhu řešení je nutné respektovat skutečnost, že technologie bude možné umístit pouze do stávajících objektů úpravy. Možnosti řešení a navrhovaných technologií, včetně investičních nákladů, je nutné prověřit podrobnou studií. Dále bude nutné posoudit opatření na vodovodní síti, které vyplnou z napojení ÚV Podolí do systému, a to především na západě a jihu Prahy.

700.2.2 POVODŇOVÁ PROBLEMATIKA VLTAVY A BEROUNKY, OBLASTI S POVODŇOVÝM RIZIKEM, ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ

Území hlavního města Prahy je charakteristické svým reliéfem a hustou sítí vodních toků. Retenční a protipovodňová opatření jsou jedny z hlavních možností, jak zachovat charakter města a krajiny a ochránit obyvatele i zástavbu. Vybudovaná protipovodňová opatření na ochranu Prahy bez větších problémů plní svůj účel zajištění protipovodňové ochrany do úrovně návrhových hodnot. Vliv pražských protipovodňových opatření na Vltavě v kontextu velikosti povodní a objemu povodní na obce pod Prahou je neměřitelný a zanedbatelný.

Systém protipovodňové ochrany na Vltavě a Berounce v Praze (→ Obr. 700.2.2.1) (→ Výkres K.2) se buduje od roku 1997. V reakci na povodně ze srpna 2002 byl aktualizován 2D povodňový model Prahy pro průtoky z předmětné povodně a na základě této aktualizace bylo překresleno záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně Q₂₀₀₂ (kulminační průtok 5 160 m³/s) a byl přehodnocen návrh protipovodňových opatření na ochranu hlavního města. Návrh aktualizace rozsahu a vedení linií protipovodňových opatření byl usnesením Rady HMP č. 0038 ze dne 21. 1. 2003 stanoven na výši hladiny povodňového průtoku v srpnu 2002 s bezpečnostním navýšením 30 cm, resp. pro Q₁₀₀ + 30 cm. V Praze protipovodňová opatření tvoří stálé protipovodňové zemní hráze nebo železobetonové stěny, mobilní protipovodňové bariéry a protipovodňová ochrana z pytlů s pískem. Protipovodňová ochrana Prahy představuje velmi rozsáhlý komplex opatření, který je dlouhodobě realizován z prostředků hlavního města. Tato protipovodňová opatření svou ochrannou funkci již nejednou splnila. Souhrnně lze konstatovat, že protipovodňová opatření na ochranu Prahy bez větších problémů plní svůj účel. Přesto existuje k řešení několik

významných témat. Jedním takovým je protipovodňová ochrana zoo v Praze-Troji. Nyní je Zoo Praha ochráněna před menšími záplavami do úrovně Q_{20} protipovodňovou hrází, ale probíhá zpracování studie návrhu protipovodňové ochrany pro Q_{100} .

Nádrže vltavské kaskády jsou schopny výrazně snížit nižší povodňové průtoky při povodních velikosti zhruba desetileté vody, ale větší povodně nemohou významně ovlivnit. Na Berounce a Sázavě je možnost transformace povodní zcela minimální z důvodu absence nádrží. V současné době koryto Vltavy v Praze převede beze škod průtok cca 2 000 m³/s, tedy přibližně desetiletou velkou vod. Často opakovaným tématem je, že vybudovaná pražská protipovodňová opatření na Vltavě negativně ovlivňují během povodňových událostí průběh povodně pod Prahou ve Středočeském kraji. To ovšem platí u malých až středních povodí, kdy je objem povodňové vody poměrně malý vzhledem k objemu vyblokováného záplavového území. Rozhodující je vždy relace mezi objemem povodňové vlny a objemem vyblokováného záplavového území. V případě Prahy je hodnota neškodného průtoku na úrovni cca 1 500 m³/s a například povodeň 2013 kulminovala na cca 3 040 m³/s, což odpovídá cca 380 mil. m³ objemu povodně. Návrh nové protipovodňové ochrany pražské zoo odpovídá vyblokování cca 0,5 mil. m³. Lze konstatovat, že obce pod Prahou jsou postiženy touto povodní, ale vlastní vliv opatření je v tomto objemu vody neměřitelný a zanedbatelný. Zároveň v případě doplnění systému protipovodňové ochrany novými liniemi, např. v Praze Troji, bude prováděno pouze lokálním ovlivněním, které bude eliminováno vhodným kompenzačním opatřením.

Extrémní povodeň v srpnu 2002 se stala důležitým mezníkem, který pomohl začít řešit zásady využití záplavového území Vltavy a Berounky. Aktivní zóna záplavového území Vltavy a Berounky (Q_{100}) a záplavová čára nejvyšší zaznamenané povodně (Q_{2002}) byly příslušným vodoprávním úřadem dle § 66 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, stanoveny pod č. j. MHMP–118671/2003/VYS/Po/Ku dne 21. 8. 2003. Pro účely územního plánování byly navíc na základě 2D povodňového modelu Prahy, vymezeny překryvné plochy, které člení záplavová území z hlediska využití území na jednotlivé kategorie – určená k ochraně – zajišťovaná městem, určená k ochraně – zajišťovaná individuálně, neprůtočná, průtočná a aktivní zóna. Pro zvolení těchto kategorií je použita metodika USBR (US Bureau of Reclamation), která vyhodnocuje kombinaci hloubek a rychlostí v každém bodě záplavového území a na základě znalosti těchto charakteristik proudění pro daný průtok vymezuje 3 oblasti: vysokého nebezpečí; oblasti, kde je potřeba míru nebezpečí individuálně posoudit; nízkého nebezpečí. 2D povodňový model Prahy je dle potřeby nebo v případě významných změn v povodí aktualizován.

V souladu s požadavky článku 14 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik, [20] došlo v rámci druhého plánovacího cyklu k přezkumu a aktualizaci předběžného vyhodnocení povodňových rizik. Byly přezkoumány všechny dokumenty platné pro první fázi prvního plánovacího cyklu, které byly v Praze zpracovány pro Vltavu a Berouнку. Některé z dokumentů vzhledem k povaze zůstávají i nadále platné. Týká se především rizikových míst při přívalových deštích a určování významnosti povodní. Stanovení povodňových rizik v záplavových územích je těsně spjato s celospolečenskými požadavky, vyvolanými nutností zmírnit nepříznivé účinky povodní. Po vyhodnocení povodňových rizik jsou zpracovány mapy povodňového nebezpečí a povodňových ohrožení. **Mapy povodňového nebezpečí** zobrazují rozsah povodně, hloubky a případně rychlosti proudění vody v zaplaveném území a jsou na ně vázány scénáře nebezpečí pro Q_5 , Q_{20} , Q_{100} a Q_{500} . **Mapa povodňového ohrožení** člení záplavové území do čtyř kategorií podle míry ohrožení, které umožňují posouzení vhodnosti stávajícího nebo budoucího funkčního využití ploch na základě doporučení na omezení případných aktivit na plochách v záplavovém území s vyšší mírou ohrožení. Mapy povodňového ohrožení jsou podkladem pro možné využití při návrzích protipovodňových opatření a v procesu územního plánování. V rámci druhého plánovacího cyklu jsou plány rozšířeny na vodní toky Rokytka, Botič, Litovicko-Šárecký potok a Mratínský potok ([→ Obr. 700.2.2.2](#)).

Zvláštní povodeň je průtoková vlna způsobená jinými než přírodními vlivy. Postup určení území ohroženého zvláštní povodní sestává ze stanovení způsobu porušení vodního díla, kdy nejčastějšími způsoby porušení přehrad jsou vnitřní eroze a přelití hráze, odvození průlomové vlny v profilu hráze a z výpočtu průběhu průlomové vlny pod hrází. Mezi nejdůležitější charakteristiky průchodu zvláštní povodně patří rozsah území ohroženého zvláštní povodní, místní hloubky a rychlosti proudění vody a kulminační průtoky v jednotlivých profilech. Na území Prahy zasahuje stanovená zvláštní povodeň pěti vodních děl, které se nacházejí ve Středočeském a Plzeňském kraji. Jde o Vodní dílo Orlík, a Vodní dílo Slapy, kde jsou zvláštní povodně stanoveny ve dvou variantách průtoků zvláštní povodně dle scénářů možných poruch a havárií, Vodní dílo Švihov (Želivka), kde je stanovena zvláštní povodeň pro dva scénáře v důsledku vnitřní průsakové eroze pro běžný stav a pro PV 10 000, Vodní dílo Klíčava, kde zvláštní povodeň vzniká na základě dvou scénářů poruchy hráze, a Vodní dílo Hracholusky, kde rovněž scénáře poruchy vycházejí ze vzniku poruchy hráze při jejím přelití a průsaku. Orientační rozsah zvláštních povodní těchto vodních děl je vidět na ([→ Obr. 700.2.2.3](#)).

• • •

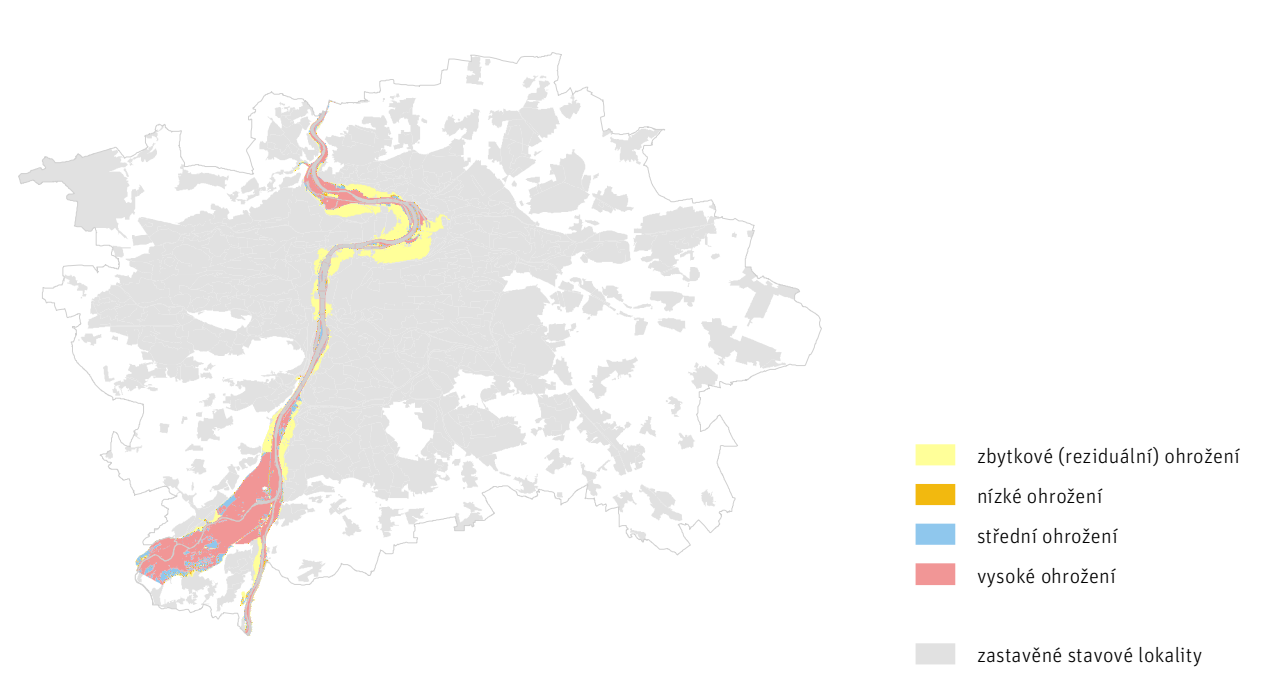
700.2.2.1 Záplavová území Q_{2002} na Vltavě a Berounce

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

700.2.2.2 Mapa povodňového ohrožení

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, OCP MHMP 2020

700.2.2.3 Zvláštní povodně zasahující do hl. m. Prahy ze Středočeského a Plzeňského kraje

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, BEZ MHMP 2002, 2004, 2005 a 2006

700.3 Zásobování vodou, kanalizace

700.3.1 ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

Hlavní město Praha je zásobováno pitnou vodou ze středočeské vodárenské soustavy. Základními zdroji surové vody s návazností na její následnou úpravu na vodu pitnou jsou Úpravná vody Želivka s vodárenskou nádrží vodního díla Švihov a Úpravná vody Káraný. Základní systém zásobování vodou je tvořen přiváděcími řady, které propojují jak zdroje pitné vody, tak i několik desítek vodojemů pražské vodárenské soustavy. Z vodárenského systému hl. m. Prahy je zásobeno i přes 200 tisíc obyvatel Středočeského kraje využívajících zásobní prostor některých pražských vodojemů.

Systém zásobování pitnou vodou hlavního města Prahy je tvořen přiváděcími řady, které **z úpraven pitné vody Želivka, Káraný a Sojovice rozvádí pitnou vodu do 58 vodojemů**. Pomocí hlavních vodovodních řadů (L61) jsou následně zásobena jednotlivá zásobní pásma. Nejnižší kategorii vodovodních řadů tvoří rozváděcí vodovodní řady, na které jsou pomocí přípojek napojeny jednotlivé nemovitosti.

Přestože systém zásobování pitnou vodou hlavního města Prahy (→ Obr. 700.3.1.1) (→ Výkres K.2) pokrývá prakticky celé území Prahy, jeho hlavní řady neumožňují plné zastupování, resp. spolupráci vodních zdrojů v celém zásobovaném území. V případě výpadku zdroje Želivka lze pokrýt ze zbývajících zdrojů potřebu vody hl. m. Prahy na dobu přibližně 90 hodin. Výrazným **problémem** stávajícího systému zásobování pitnou vodou je **plošné rozšiřování města a výstavba satelitních obytných lokalit v okrajových částech Prahy**. K největším kapacitním problémům dochází v lokalitách zásobených z vodojemu Kozinec na jihovýchodě Prahy, kde prakticky není možné zřizovat odběrná místa. **Problém kapacity vodojemu Kozinec** by měla vyřešit výstavba přiváděcího vodovodního řadu z vodojemu Jesenice do Uhřetěvsi a výstavba propojení z šoupátkového objektu Košík do vodojemu Kozinec. **Deficity v zásobování** lze najít i v oblastech zásobovaných **z vodojemu Mazanka**, jako jsou Holešovice a části Libně, které by měla vyřešit dostavba a rozšíření vodojemu.

Zásobování Prahy pitnou vodou je závislé na externích zdrojích pitné vody. **Více než 70 % pitné vody pro hlavní město je dopravováno štolovým přiváděčem z Úpravny pitné vody Želivka** do vodojemu Jesenice I. Zbývajících téměř 30 % pitné vody je do vodojemů Flora a Ládví 1. dopravováno z hlavní

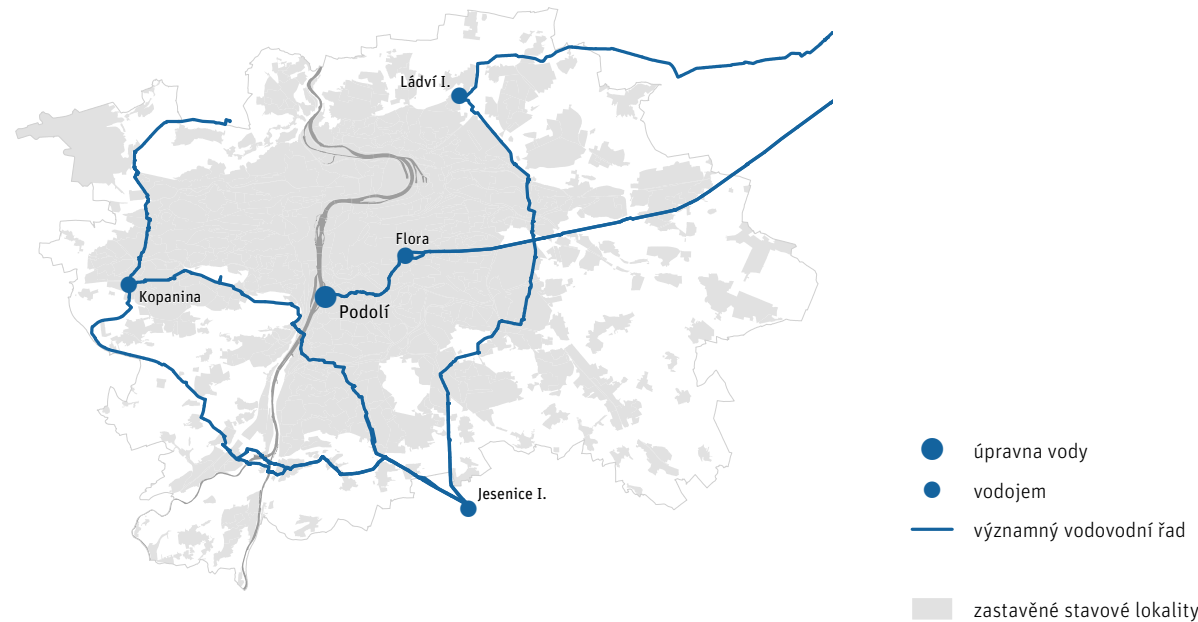
čerpací stanice Káraný (→ Obr. 700.3.1.1). Úpravná vody (ÚV) v Podolí není v současné době v provozu a je udržována jako tzv. studená rezerva a je zároveň důležitým náhradním zdrojem pitné vody pro případ výpadku či omezení dodávek vody z ostatních úpraven pitné vody, tak jak toho bylo využito v roce 2016. Pro ÚV Podolí je plánována rekonstrukce a modernizace a předpokládá se stálá dodávka pitné vody do vodovodní soustavy hlavního města. Městská vodárenská síť je doplněna veřejnými zdroji vody – obecními studnami, a to ve Zličíně, v Ruzyni, v Uhřetěvsi, ve Zbraslavi a v Troji.

Distribuční systém pražské vodárenské soustavy zajišťuje zásobní prostor pro cca 1,3 mil. obyvatel hlavního města a pro dalších téměř 208 tisíc obyvatel Středočeského kraje. S ohledem na demografický vývoj a narůstající spotřebu pitné vody (i.07.1.04) na území hlavního města a Středočeského kraje se dají předpokládat i zvýšené nároky na pražskou vodárenskou soustavu i kapacitu zdrojů pitné vody. Zajištění potřeb západní části Prahy a více jak třiceti obcí Středočeského kraje je nutné řešit rozšířením vodojemu Kopanina. Pro zajištění zásobování velkých rozvojových území v jihovýchodní části Prahy a navýšení odběru pro středočeské obce je nutné řešit zkapacitnění nátoky do zásobního pásma vodojemu Kozinec, a to výstavbou přiváděcího vodovodního řadu

z VDJ Jesenice II do jihovýchodní části Prahy (→ Výkres K.4). V souvislosti se zajištěním provozní situace, kdy bude přerušen provoz úpravny vody Želivka, je nutné řešit zkapacitnění dopravy vody v potrubí VDJ Chodová – Kyjský uzel, a to výstavbou nového řadu mezi čerpacími stanicemi Chodová a Kyjským uzlem. S ohledem na narůstající potřebu vody ve Středočeském kraji a Praze budou stávající zdroje využívány na hranici svých kapacit, a proto je nutné uvést úpravnu vody v Podolí do trvalého provozu [21].

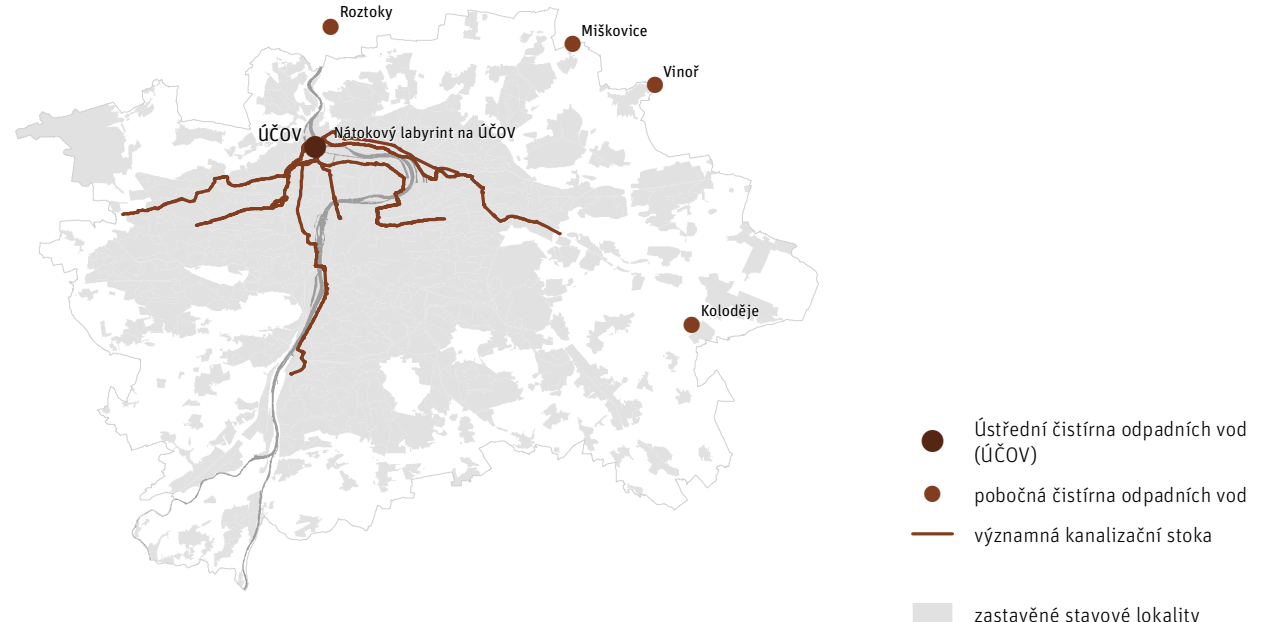
700.3.1.1 Nadřazený systém zásobování pitnou vodou

IPR Praha 2020 / Data: IPR Praha 2019, Pražská vodohospodářská společnost, a. s. 2019

700.3.2.1 Páteří systém kanalizační sítě

IPR Praha 2020 / data: 1. Vodohospodářská společnost, s .r. o. 2012, IPR Praha 2019, Pražská vodohospodářská společnost, a. s. 2019

700.3.2 ODKANALIZOVÁNÍ ÚZEMÍ

Základním prvkem stokové sítě v Praze jsou kmenové stoky a hlavní sběrače odvádějící odpadní vodu z převážné části Prahy na Ústřední čistírnu odpadních vod na Císařském ostrově. Některé okrajové části Prahy jsou napojené na pobočné čistírny odpadních vod (ČOV), (28 na území Prahy). Některé ČOV jsou mimo území Prahy, jako je pobočná čistírna odpadních vod v Miškovicích. Některé jsou využívány i pro napojení mimopražských obcí, jako jsou Přezletice a Podolanka. Některé části Prahy jsou napojené na čistírny v jiných obcích, jako je Suchdol napojený na čistírnu v Roztokách. Součástí soustavy je 300 čerpacích stanic, které zajišťují napojení míst s nevyhovujícími geomorfologickými podmínkami.

Páteří odvodňovacího systému hlavního města je sedm kmenových stok A, B, C, D, E, F a K, které přivádějí odpadní vody na Ústřední čistírnu odpadních vod (ÚČOV) na Císařském ostrově. Do kmenových stok jsou napojeny hlavní sběrače a celoměstsky významné kanalizační sběrače H a G a do nich vedlejší sběrače (L63 / L63b). Nejnižším článkem stokové sítě, zároveň ale nejpočetnějším, jsou uliční stoky a do nich zaústěné domovní přípojky z jednotlivých nemovitostí. V centrální části města je vybudována především jednotná stoková síť³⁵. Převážně v okrajových částech města jsou provozovány pobočné čistírny odpadních vod (PČOV), v jejichž povodí se nachází většinou oddílná stoková síť³⁶. Mimo ÚČOV se na území Prahy nachází 28 PČOV, z nichž 21 je spravováno Pražskou vodohospodářskou společností, a. s., (PVS, a. s.) a zbývajících 7 jinými soukromými subjekty. Mimopražská čistírna odpadních vod (ČOV) v Roztokách u Prahy slouží k likvidaci odpadních vod z části Suchdola. Pro napojení oblastí s nevyhovujícími geomorfologickými podmínkami na veřejnou kanalizaci je využito více než 300 čerpacích stanic (→ Obr. 700 3.2.1) (→ Výkres K.2). Největší problémy jsou v současnosti na kmenové stoce B v oblasti Holešovic, které je nutné řešit výstavbou nové kanalizační stoky, vedenou přes lokalitu transformačního území Bubny-Zátory.

Ústřední čistírna odpadních vod na Císařském ostrově čistí většinu odpadních vod z území Prahy. Po dokončení celkové modernizace bude ÚČOV splňovat veškeré požadavky

na vypouštění odpadních vod dle emisních limitů směrnice Rady EU 91/271/EHS [22] pro citlivé oblasti a její celková kapacita bude zvýšena na 1 611 000 ekvivalentních obyvatel. Tato kapacita umožní i přepojení některých přetížených pobočných čistíren odpadních vod a jejich povodí na ÚČOV. V rámci hlavního města existují **pobočné čistírny odpadních vod** (PČOV) zajišťující likvidaci odpadních vod v lokalitách, které byly historicky připojeny k Praze a které již měly vybudované čistírenské kapacity. PČOV čistí odpadní vodu především v **okrajových částech Prahy**, kde se často **potýkají s kapacitními problémy s ohledem na rozsáhlejší novou obytnou výstavbu** (i.07.1.07) (→ Výkres K.4). Na řadu těchto PČOV jsou **napojeny i některé mimopražské obce**, např. obce Přezletice a Podolanka jsou napojeny na čistírnu Vinoř, ale i naopak odpadní vody ze severozápadní části městské části Suchdol jsou svedeny na mimopražskou ČOV v Roztokách u Prahy, [21] nebo se za hranicemi Prahy nachází pražská PČOV, jako v případě PČOV Miškovice.

-
-
-

700.4 Energetika a elektronické komunikace

700.4.1 ZÁSOBOVÁNÍ TEPLEM

Systém centrálního zásobování teplem tvoří na pravém břehu Vltavy propojená (integrovaná) Pražská teplárenská soustava (PTS). Její hlavní napaječ je veden z Elektrárny Mělník přes Třeboradice a Malešice do oblasti Jižního Města, Petrovic a Modřan s odbočkou na Černý Most. Základními zdroji PTS je Elektrárna Mělník I a teplárna Malešice. Špičkovými zdroji spolupracujícími s PTS jsou teplárna Michle, výtopny Třeboradice a Krč. Celoročně je do soustavy dodáváno teplo i ze spalovny ZEVO Malešice.

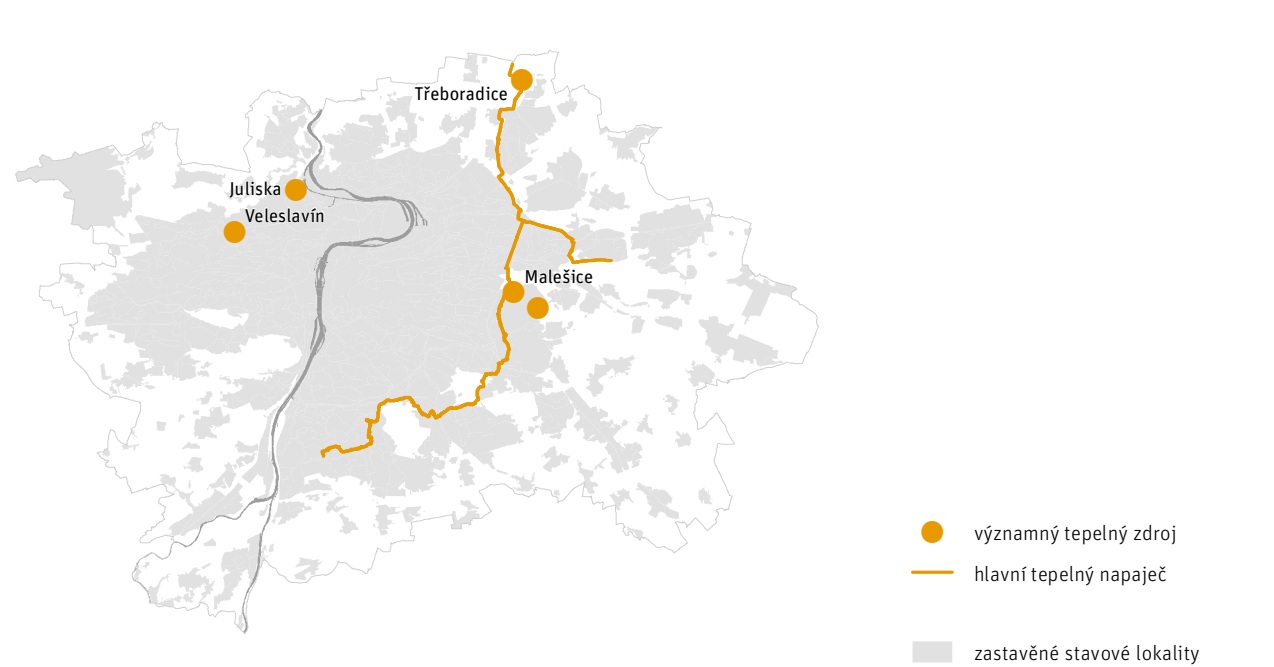
Systém centrálního zásobování teplem (CZT) tvoří na pravém břehu Vltavy propojená Pražská teplárenská soustava (PTS) CZT, která je nejlepším příkladem zásobování velkého města tepelnou energií dokazujícím vysoce efektivní využití primárních zdrojů energie i různorodou palivovou základnu. Zcela převažující část tepelné potřeby na vstupu do sítě PTS (cca 89 %) je pokryta horkovodní dodávkou z režimu kombinované výroby tepla a elektřiny ze zdroje Mělník

I (společnost Energotrans, a. s.), který využívá všech výhod kombinované výroby z domácího energetického uhlí. Tepelný výkon přenášený napaječem tepla je 650 MW a ročně zajišťuje dodávku ve výši 9 800 TJ, což se blíží ročnímu prodeji tepla z CTZ, které činí 10 675 TJ (i.02.1.09). Záložním a doplňkovým zdrojem pro zimní a přechodné období je zdroj Mělník II, do sítě PTS může dodávat tepelný výkon až 120 MW a v letním období může pokrýt celou dodávku tepla pro Prahu. Tím je zajištěna spolehlivost a bezpečnost dodávek tepla do hlavního města. Hlavní tepelný napaječ profilu 2x DN 1200 o délce 34 km je veden ze zdroje Mělník I na severní okraj Prahy do Třeboradic. Napaječ zásobuje kromě Prahy i Horní Počaply, Mělník a Neratovice. Teplonosnou látkou napaječe (L67) je horká voda o jmenovitých parametrech 150/70 °C.

Pražská teplárenská soustava (→ Obr. 700 4.1.1) (→ Výkres K.2) dnes zásobuje více než třetinu obyvatel Prahy a svou dimenzí a celkovou délkou okolo 80 km je to jedna z největších teplárenských soustav v Evropě. V Třeboradicích je umístěna Výtopna Třeboradice (v majetku ČEZ, a. s.). Jde záložní plynový zdroj tepla o tepelném výkonu 116 MW pro případ výpadku či odstávky hlavního zdroje, Elektrárny Mělník I. Trvalým zdrojem pracujícím do PTS je Zařízení pro energetické využití odpadu (ZEVO) Malešice, který pokrývá

700.4.1.1 Integrovaná Pražská teplárenská soustava

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019, Pražská teplárenská a. s. 2019, Veolia Energie ČR, a. s. 2019

35 ——— Jednotná stoková síť odvádí veškeré druhy odpadních vod společnou trubicí sítí na čistírnu odpadních vod, ve které jsou před vypuštěním do recipientu čištěny. Jednotnou soustavu má většina velkých urbanizovaných sídel v ČR.

36 ——— Oddílná stoková síť odvádí různé druhy odpadních vod samostatnými trasami stokové sítě. Obvykle jde o dvě stokové soustavy, z nichž jedna odvádí vody splaškové, event. i vody z menších průmyslových provozoven přes ČOV a druhá vody srážkové do recipientu.

cca 8 % tepelné potřeby PTS. Tepelný napaječ pokračuje z Třeboradic přes Malešice do více městských částí na pravém břehu Vltavy. Jako špičkové zdroje jsou využívány plynové zdroje Malešice 3, Michle, Krč a Holešovice 4. PTS je velmi spolehlivý systém, který je provozován celoročně s výjimkou pravidelných odstávek potřebných pro provedení údržby.

700.4.2 PLYNOVODY A DÁLKOVODY

Současné plynárenství je založené na zemním plynu. Jeho zdrojem jsou přírodní ložiska mimo území České republiky s výjimkou ložiska na jižní Moravě. Zásobování hl. m. Prahy plynem je realizováno přepravní soustavou vnitrostátních vysokotlakých plynovodů s tlakem nad 40 barů prostřednictvím čtyř předávacích regulačních stanic. Ropa je výchozí surovinou pro výrobu pohonných hmot, technických maziv a pro chemický průmysl. Zdrojem surové ropy jsou téměř výhradně ložiska mimo území České republiky. Dálkovody zahrnují ropovody (pro přepravu ropy) a produktovody (pro přepravu ropných produktů) a zajišťují spolehlivé, bezpečné a ekologické zásobování českého hospodářství ropou a ropnými produkty.

Hlavním zdrojem pro zásobování Prahy zemním plynem je přepravní soustava vysokotlakých plynovodů s tlakem nad 40 barů (dále jen VVTL) (L68). Výhradním provozovatelem přepravní soustavy v ČR je společnost NET4GAS, s. r. o., která provozuje plynovody pro mezinárodní tranzitní a vnitrostátní přepravu zemního plynu o celkové délce cca 3 820 km. Dopravuje plyn prostřednictvím mezinárodních tranzitních plynovodů z Ruska a Norska dále do distribučních systémů regionálních distributorů. Přepravní plynárenská soustava je tvořena plynovody, předávacími stanicemi na rozhraní s distribučními soustavami plynu, kompresními stanicemi, regulačními stanicemi, podzemními zásobníky plynu a dále zařízeními upravujícími a čistícími plyn. **Praha je zásobována z vnitrostátní soustavy VVTL plynovodů prostřednictvím předávacích regulačních stanic VVTL/VTL Dolní Měcholupy, Třeboradice, Drahelčice a Sibřina.** Z nich je zásobován systém vysokotlakých (VTL) plynovodů s tlakem do 40 barů společností Pražská plynárenská distribuce, a. s., napájející městské a průmyslové regulační stanice VTL/STL. (→ Obr. 700 4.2.1) (→ Výkres K.2).

Ropa je výchozí surovinou pro výrobu pohonných hmot, technických maziv a pro chemický průmysl. Zdrojem surové ropy jsou téměř výhradně ložiska mimo území České

republiky. **Dálkovody zahrnují ropovody (pro přepravu ropy) a produktovody (pro přepravu ropných produktů)** (L73). Prahy se týká problematika dálkovodů pouze okrajově. Severovýchodním okrajem města vedou souběžně vedené produktovody a ropovody celostátní důležitosti (→ Obr. 700 4.2.1). Majitelem a provozovatelem ropovodů je společnost MERO, a. s., která je jediným přepravcem ropy do České republiky a hlavní společností zajišťující skladování státních strategických zásob ropy. Provozovatelem produktovodů je společnost ČEPRO, a. s., zajišťující přepravu a skladování ropných produktů. Společnost zajišťuje ve svých 16 střediscích a skladech státní hmotné rezervy pohonných hmot. Z hlediska hlavního města je významný sklad Mstětice. Po technické a technologické stránce jsou systémy přepravy, skladování a zásobování ropou a ropnými produkty podporované propojením s evropským trhem bezpečně a kapacitně dostatečné. Možnost dalšího rozvoje obou systémů lze spatřovat v posilování stávajících přepravních tras, ve zvyšování skladovacích kapacit hmotných rezerv a zajišťování vysoké technické a technologické úrovně zařízení v souladu s měnícími se požadavky trhu.

700.4.3 ZÁSOBOVÁNÍ ELEKTRICKOU ENERGIÍ

Zdrojem zásobování elektrickou energií hl. m. Prahy je především celostátní přenosová soustava společnosti ČEPS, a.s., která vedeními o napětí 400 kV a 220 kV přivádí výkon do vstupních transformoven TR 400/110 kV Řeporyje a Chodov a TR 220/110 kV Malešice. Dále Prahu zásobuje rozvodná soustava 110 kV ČEZ Distribuce se vstupními transformovnyami TR 110/22 kV Sever a Běchovice. Pro zvýšení celkové spolehlivosti a efektivity provozu přenosové soustavy a zároveň zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti napájení Prahy je navrhována výstavba transformační stanice 400/110 kV TR Praha Sever a zdvojení vedení 400 kV Čechy střed – Chodov a Hradec–Řeporyje. V závěru tématu je popis rozvoje přenosové soustavy na území hlavního města Prahy.

Zdrojem zásobování elektrickou energií hl. m. Prahy je především celostátní přenosová soustava, kterou provozuje společnost ČEPS, a. s. Představuje jeden ze základních subsystémů elektrizační soustavy, slouží k rozvedení výkonu z velkých systémových elektráren do celého území České republiky a zároveň je součástí mezinárodního propojení Evropy. Přeshraničními vedeními je přenosová soustava ČR napojena na soustavy všech sousedních států, a tím synchronně spolupracuje s celou elektroenergetickou soustavou kontinentální Evropy. Přenosová soustava napájí elektřinou distribuční soustavy, které ji dále rozvádějí až ke konečným spotřebitelům. Přenosy výkonů v české soustavě

směřují především ze západu na východ ČR (z míst výroby do míst spotřeby). Přenosová soustava přivádí svými vedeními o napětí 400 kV a 220 kV výkon do vstupních transformoven TR 400/110 kV Řeporyje a Chodov a TR 220/110 kV Malešice (L64). Dále pak Prahu zásobuje distribuční soustava vedení 110 kV ČEZ Distribuce (L65), a. s., se vstupními transformovnyami TR 110/22 kV Sever a Běchovice (L64), které patří společnosti PREdistribuce, a. s. (→ Obr. 700 4.3.1) (→ Výkres K.2).

Koncepce rozvoje celostátní přenosové soustavy odpovídá predikovanému růstu spotřeby elektřiny v jednotlivých regionech ČR a s ním rostoucím požadavkům na přenosové kapacity včetně požadavků plynoucích z mezistátní spolupráce, dále je jeho prioritou zajištění spolehlivosti přenosových služeb. Zásobování Prahy je z pohledu kvality na velmi vysoké úrovni. Ke zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektrické energie a pro pokrytí nárůstu spotřeby (i.02.1.08) pražské aglomerace, zároveň s předpokládaným útlumem zdrojů pracujících do sítí 110 kV (elektrárna Mělník), je nutné hledat cesty, jak toho dosáhnout. Jako příznivé východisko se může jevit například využití stávajících koridorů vedení 110 kV a jejich přebudování na napětovou úroveň 400 kV, jako tomu je např. u propojení plánované transformační stanice 400/110 kV TR Praha Sever a její nasmyčkování na přenosovou soustavu 400 kV nebo u uvažovaného vedení 400 kV Čechy střed – Chodov a Hradec–Řeporyje.

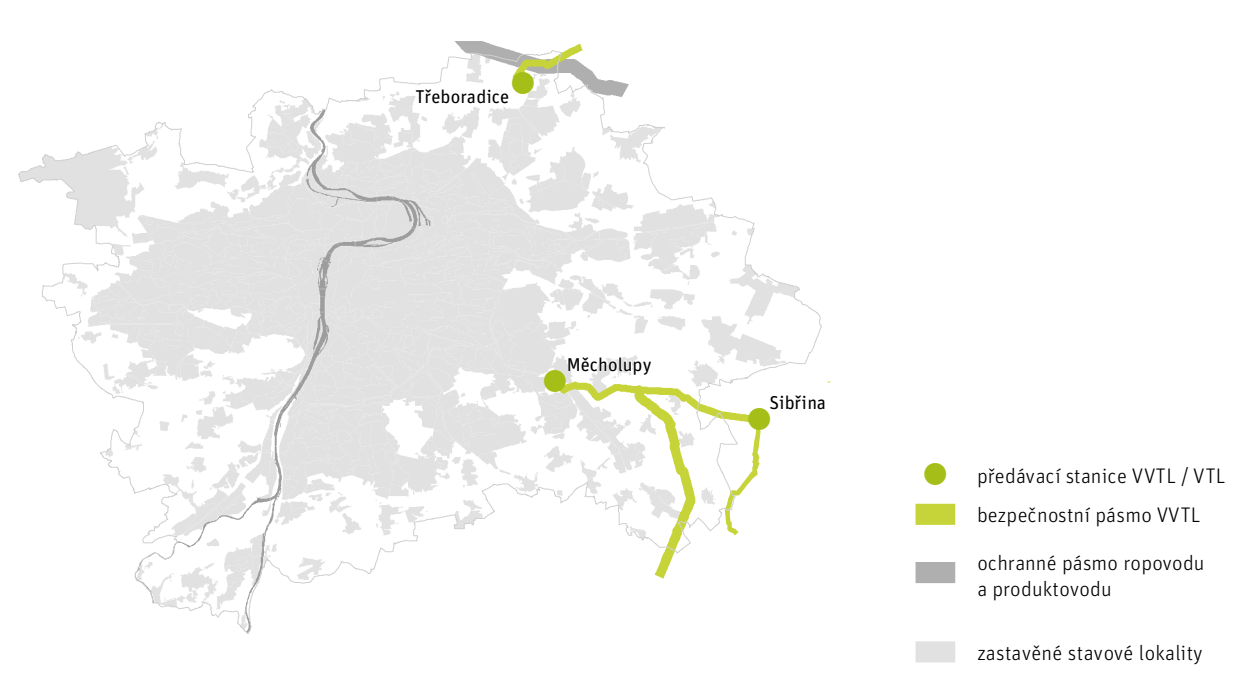
700.4.4 ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE

Sítě elektronických komunikací³⁷ a dostupnost rychlého připojení k internetu jsou v současnosti předpokladem zvyšování ekonomické produktivity a rozvoje státu a jsou páteří digitálních produktů a služeb. Téma nejprve popisuje síť elektronických komunikací, konkrétně druhy sítí včetně jejich zařízení, jako jsou datová centra, telefonní ústředny, vysílací zařízení a základnové stanice mobilních operátorů (významná vysílací zařízení zobrazujeme na mapě). V závěru se téma zabývá vysílacími zařízeními na území města a jejich ochrannými pásmy včetně dopadů, které znamenají pro město.

V Praze je vybudována kvalitní infrastruktura pro přenos informací. Území je hustě pokryto sítěmi elektronických komunikací jak podzemního vedení, např. optickými, metalickými kabely, tak i rádiovými směrovými spoji

700.4.2.1 Nadřazené plynovodní síť a dálkovody

IPR Praha 2020 / data: NET4GAS, s. r. o. 2019, Pražská plynárenská Distribuce, a. s. 2019, MERO ČR, a. s. 2019

a rádiovými zařízeními. Jsou zde umístěny významné stavby a zařízení elektronických komunikací – datová centra (DC), telefonní ústředny, vysílací zařízení, základnové stanice mobilních operátorů. V Praze působí společnosti s celostátní působností, významní zahraniční poskytovatelé informačních a komunikačních technologií i lokální operátoři. Tyto společnosti poskytují služby elektronických komunikací a připojení na vysokorychlostní internet nebo mají vybudované páteřní sítě, které pronajímají dalším operátorům (Česká telekomunikační infrastruktura a. s., (CETIN), T-Mobile Czech Republic, a. s., České Radiokomunikace, a. s., (ČRa), Vodafone Czech Republic, a. s., a další).

Vysílací zařízení zabezpečují zejména služby spojené s digitálním vysíláním – šíření digitální televize a digitálního rozhlasu. Jsou výraznými dominantami a významně se uplatňují v panoramatech Prahy. Vysílací zařízení mají kruhová ochranná pásma (o poloměru 500 m). Vznik a vymezení ochranného pásma upravuje §103 zákona 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Ochranné pásmo vzniká nabytím právní moci rozhodnutí o ochranném pásmu vysílacího zařízení, které vydává příslušný stavební úřad a ve kterém jsou na základě návrhu vlastníka stanoveny parametry ochranného pásma, rozsah omezení a podmínky ochrany. Tyto podmínky musí být respektována při výstavbě v ochranném pásmu vysílače, jde např. o výstavbu vysokých objektů, elektrických vedení, železných konstrukcí, umísťování jeřábů nebo zřizování vysokofrekvenčních zařízení, která mohou způsobovat elektromagnetické stíny, odraz nebo rušit a tím omezovat provoz zařízení. Mezi významná vysílací zařízení patří TV Praha město, vysílač Strahov, Petřín (šíří rozhlasové vysílání), na území Prahy zasahuje ochranné pásmo vysílacího střediska Zbraslav a pokrytí území Prahy signálem zabezpečuje i vysílač Cukrák. Žižkovská televizní věž je nejvyšší dominantou Prahy, měří 216 m. Provozovatelem vysílacích zařízení je společnost České radiokomunikace, a. s., ([→ Obr. 700.4.4.1](#)) ([→ Výkres K.2](#)) (L74).

• • •

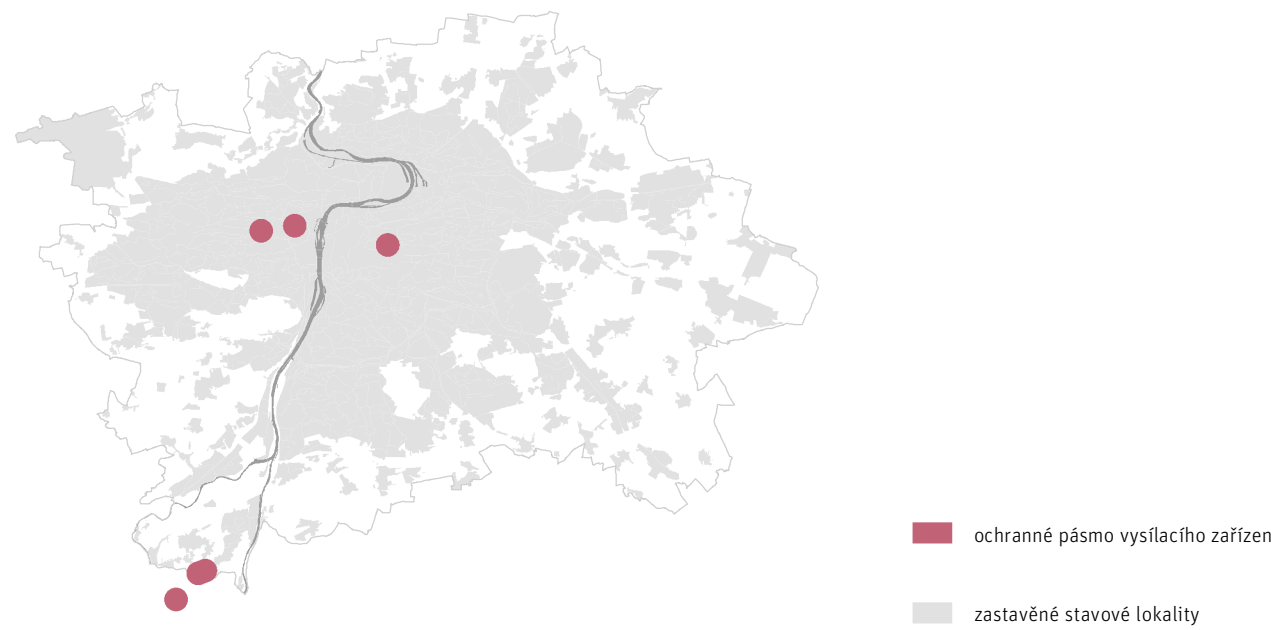
700.4.3.1 Nadřazený systém zásobování elektrickou energií

IPR Praha 2020 / data: ČEPS, a. s. 2019, ČEZ Distribuce, a. s. 2019, IPR Praha 2019, PREdistribuce, a. s. 2019

700.4.4.1 Významná vysílací zařízení

IPR Praha 2020 / data: České radiokomunikace, a. s. 2019

700.5 Odpadové hospodářství

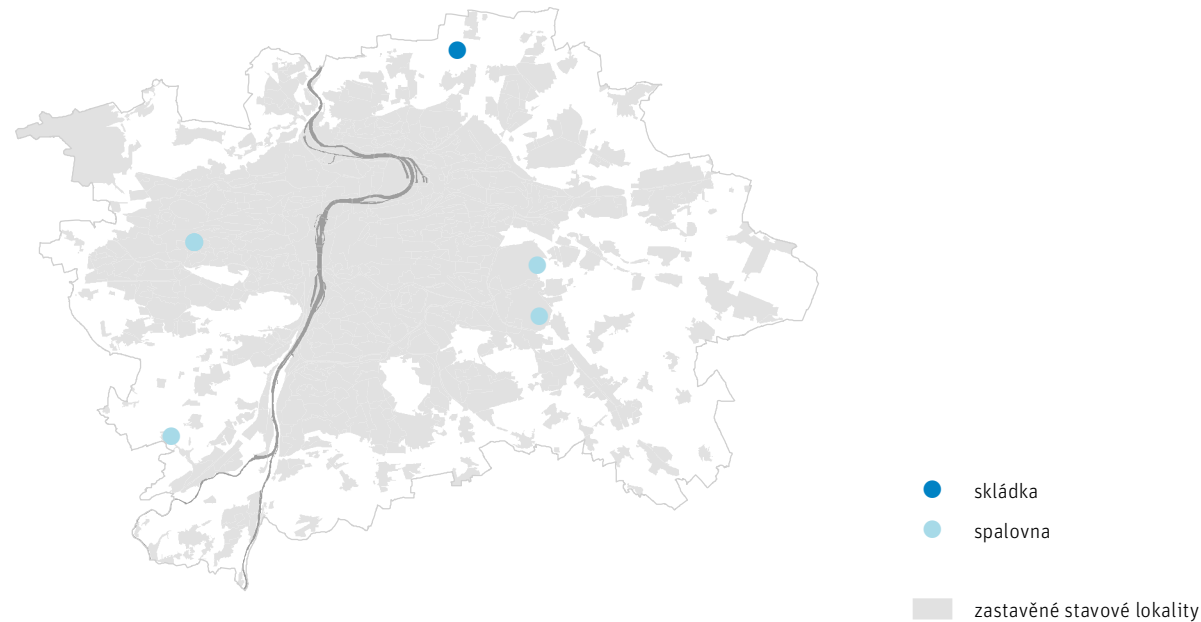
700.5.1 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Téma v úvodu popisuje legislativní rámec včetně strategických dokumentů týkajících se tohoto oboru. **Separovaný sběr je na území Prahy zajišťován donáškovým, odvozeným a kombinovaným systémem**, Praha se umísťuje na předních místech v celorepublikovém srovnání a je v tomto směru i nad evropským průměrem. Většina směsného komunálního odpadu se využívá jak materiálově, tak i energeticky. Pouze relativně malá část komunálního odpadu z Prahy se ukládá na skládku. V systému odpadového hospodářství, resp. v nakládání s odpady na území hlavního města, je jasný dlouhodobě konzistentní progres, který vede ke zkvalitnění životního prostředí a k zlepšení služeb v odpadovém hospodářství. Navzdory stoupající produkci komunálních odpadů se dlouhodobě daří stabilizovat podíl vytříděných surovin. Se zvyšujícím se počtem obyvatel je nutné rozšiřovat i plochy pro nakládání s odpady, převážně pro sběr a úpravu odpadů.

V oblasti odpadového hospodářství (OH) je hlavním úkolem kvalitní nakládání s odpady s cílem maximální ochrany životního prostředí. Legislativní rámec OH udávají zákony č. 185/2001 Sb., o odpadech, a č. 477/2001 Sb., o obalech, jako strategické koncepční podklady slouží plány OH. Velký důraz je kladen na třídění odpadu již v místě vzniku a dále pak na recyklaci a využívání odpadů. **Separovaný sběr je na území Prahy zajišťován donáškovým, odvozeným a kombinovaným systémem**. Praha se umísťuje na předních místech v celorepublikovém srovnání a je v tomto směru i nad evropským průměrem. Nedílnou součástí integrovaného systému nakládání s komunálním odpadem je jeho **třídění v 19 sběrných dvorech**. V Praze je v současné době provozována pouze **jedna skládka komunálního odpadu – skládka S-00 Ďáblice** (provozovatel FCC Česká republika, s. r. o.), kde je ukládána cca 1/10 celkové produkce směsných komunálních odpadů vyprodukovaných na území hlavního města, tj. cca 50–60 tis. tun odpadů ročně. Provoz skládky bude postupně ukončen a skládka bude rekultivována. Spalování odpadu probíhá ve čtyřech zařízeních – **Zařízení na energetické využívání odpadu ZEVO Malešice, spalovna Zentiva, a. s., spalovna v areálu FN Motol a Cementárna Radotín**. (→ Obr. 700.5.1.1)

700.5.1.1 Zařízení pro nakládání s odpady

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, MHMP 2020

V roce 2018 byla produkce odpadů na území České republiky ve výši 23,7 miliónů tun, meziročně tak došlo k nárůstu o 4,2 %. Z celkového množství odpadu tvořil komunální odpad (KO) 3,6 miliónu tun. Na území hlavního města bylo vyprodukováno celkem 4,4 mil t odpadů, což představuje pětinu roční produkce v celé republice, avšak rozlohou zaujímá Praha pouze 0,6 %. **Celkové množství produkovaného KO na území Prahy se neustále zvyšuje**. Roste i produkce odpadů na obyvatele (i.02.1.04), za posledních patnáct let došlo o navýšení o bezmála 100 kg na osobu. Využívání jak termické, tak materiálové se však drží na stejné úrovni (i.02.1.05), proto klesá procentuální podíl využívaných odpadů (→ Obr. 700.5.1.2). Lze konstatovat, že množství využívaných odpadů dosáhlo svého vrcholu. Po plánované rekonstrukci ZEVO Malešice se zvýší kapacita termického využívání odpadů.

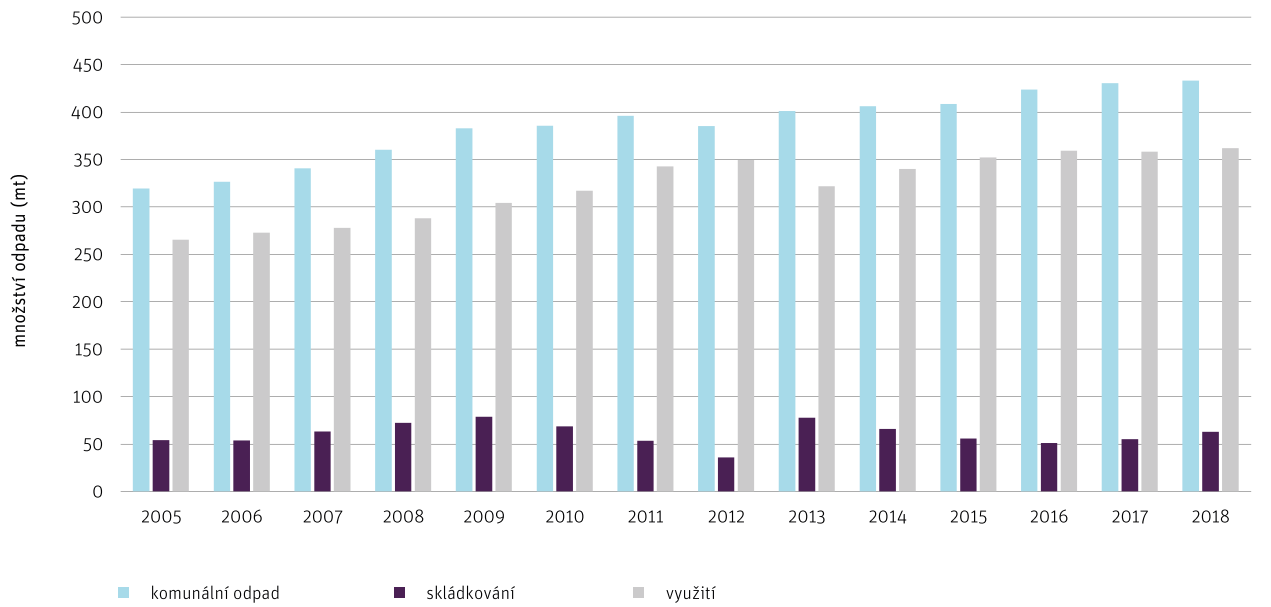
Podle novely zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, nebude možné od roku 2024 skládkovat neupravený KO. Jedním z cílů plánů OH je minimalizovat množství ukládaných odpadů na skládky odpadů a dále podporovat využívání odpadů. Pro zajištění dalšího materiálového a energetického využívání odpadů je nutné v souladu s plány OH hledat a najít na každé straně Vltavy vhodné plochy s dobrou dopravní dostupností pro umístění dotřídovacích center a následně je potvrdit

v územně plánovací dokumentaci. **Dotřídovací centra by měla sloužit pro další separaci recyklovatelných složek KO**, kde KO bude na zakrytých třídících linkách separován na jednotlivé recyklovatelné materiály, které budou pro další zpracování odváženy do příslušných provozů a spalitelný zbytek bude dopravován k energetickému využití do ZEVO Malešice. V recyklačních centrech se bude KO pouze třídit, další zpracování bude prováděno v odloučeném provozu. Předpokládaná plocha center by měla být cca 3–4 ha, intenzita provozu pak cca 50 jízd denně.

• • •

700.5.1.2 Komunální odpad a způsoby nakládání s ním

IPR Praha 2020 / data: MHMP 2020

700.6 Závěr kapitoly

Nároky na zpracování a výrobu pitné vody jsou významným způsobem ovlivněny kvalitou vody zdrojové. Kvůli rostoucímu počtu teplých a slunečních dní dochází k ovlivnění kvality zdrojové vody. Díky tomu rostou odpovídajícím způsobem náklady na úpravu pitné vody. Kvůli zvyšujícímu se počtu obyvatel hlavního města a předpokládanému demografickému vývoji bude nutné Úpravnu vody (ÚV) Podolí uvést do trvalého provozu. Aby voda dodávaná ÚV Podolí splňovala po dobu svého trvalého provozu potřebné hygienické limity, bude nutné úpravnu vody doplnit o potřebné technologie. Možnosti řešení a navrhovaných technologií, včetně investičních nákladů, je nutné prověřit podrobnou studií. Dále bude nutné posoudit opatření na vodovodní síti, které vyplynou z napojení ÚV Podolí do systému, a to především na západě a jihu Prahy. Přestože protipovodňová opatření na ochranu hl. m. Prahy bez větších problémů plní svůj účel, existuje několik významných témat na doplnění systému jako např. protipovodňová ochrana zoo v Praze-Troji. Mapa povodňového ohrožení člení záplavové území do čtyř kategorií podle míry ohrožení, které umožňují posouzení vhodnosti stávajícího nebo budoucího funkčního využití ploch na základě doporučení na omezení případných aktivit na plochách v záplavovém území s vyšší mírou ohrožení. Mapy povodňového ohrožení jsou podkladem pro možné využití při návrzích protipovodňových opatření a v procesu územního plánování.

Převažující část tepelné potřeby Prahy je pokryta horkovodní dodávkou z kombinované výroby tepla a elektřiny ze zdroje Mělník I, odkud je tepelný výkon přenášen napaječem do hlavního města. Pro zajištění spolehlivosti a bezpečnosti dodávek tepla je k dispozici také záložní a doplňkový zdroj pro zimní a přechodné období Mělník II. Přepavní plynárenskou soustavu tvoří plynovody, předávací stanice na rozhraní s distribučními soustavami plynu, kompresní stanice, regulační stanice aj. Rozvoje systémů plynovodů a dálkovodů lze spatřovat v posilování stávajících přepravních tras, ve zvyšování a zajišťování vysoké technické a technologické úrovně zařízení v souladu s měnicími se požadavky trhu. Přenosová soustava přivádí vedeními o napětí 400 kV a 220 kV výkon do vstupních transformoven TR 400/110 kV Řeporyje a Chodov a TR 220/110 kV Malešice. Dále pak Prahu zásobuje distribuční soustava vedení 110 kV ČEZ Distribuce, a. s., se vstupními transformovnamí TR 110/22 kV Sever a Běchovice. Zásobování Prahy elektrickou energií je z pohledu kvality na velmi vysoké úrovni. Ke zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektrické energie a pro pokrytí nárůstu spotřeby pražské

aglomerace, zároveň s předpokládaným útlumem zdrojů pracujících do sítí 110 kV (elektrárna Mělník), je nutné hledat možnosti posílení vedení na napěťové úrovni 400 kV. Využívání odpadů jak termické, tak materiálové se drží na konstantní úrovni, proto klesá procentuální podíl využívaných odpadů. Po rekonstrukci ZEVO Malešice bude zvýšena kapacita termického využívání odpadů a po vybudování dotřídovacích center by ZEVO mělo sloužit pro další separaci recyklovatelných složek komunálních odpadů.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

02 Kvalitní složky životního prostředí

Roční produkce komunálního odpadu na obyvatele (i.02.1.04) roste. Za negativum lze považovat, že se zvyšuje produkce odpadů na obyvatele, tím i ukládání odpadů na skládky, neboť množství využívaných odpadů je limitováno.

Podíl využitých odpadů (i.02.1.05) stauje. Negativem je, že se nezvyšuje množství využívaných odpadů, část odpadů se ukládá na skládky. Indikátor dosáhl technicky možné úrovně, k dalšímu zvýšení energeticky využívaných odpadů dojde až po rekonstrukci a rozšíření ZEVO Malešice. Množství vytříděného odpadu je také na svém současném limitu.

Roční spotřeba elektrické energie (i.02.1.08) stagnuje. Za pozitivní lze považovat, že spotřeba elektrické energie dále neroste, což přispívá ke snižování využití neobnovitelných zdrojů energie a emisí z výroby elektrické energie. Při rostoucí potřebě elektrické energie, např. při zavádění elektromobility, datových center apod., se nedá očekávat, že by roční spotřeba nadále klesala.

Roční prodej tepla z centrálního zásobování teplem (i.02.1.09) vykazuje pokles. Za pozitivum lze považovat snížení emisí z výroby tepla.

07 Bezpečné, odolné a připravené město

Spotřeba vody na obyvatele (i.07.1.04) vykazuje stagnaci. Od roku 1995 se podařilo spotřebu na obyvatele snížit o více než 30 %. V současné době spotřeba vody stagnuje, celková spotřeba pitné vody kvůli stále se zvyšujícímu počtu obyvatel roste. Za negativum lze považovat zvyšující se nároky a náklady na výrobu pitné vody a celou vodohospodářskou soustavu v Praze.

Podíl obyvatel napojených na kanalizaci (i.07.1.07) vykazuje stagnaci. I přes vzrůstající počet objektů napojených na veřejnou kanalizaci celkový podíl stagnuje díky nové výstavbě. Pozitivem je zvyšování celkového počtu připojených domácností, tím významné snížení hygienického rizika.

-
-
-

800 VEŘEJNÁ VYBAVENOST | SLUŽBY OBYVATELŮM MĚSTA

800.1 Úvod kapitoly

Veřejná vybavenost³⁸ je celospolečenskou hodnotou, neboť kulturní společnost pečuje o uspokojení potřeb a kvalitu života lidí. Dobrá dostupnost veřejné vybavenosti zvyšuje atraktivnost a podporuje konkurenceschopnost města, přispívá ke kvalitě života obyvatel. Občanská vybavenost je důležitou součástí dobře fungující vyspělé společnosti. Kultura má silný vliv na vnímání atraktivity města pro současné a potenciální obyvatele. Kultura tak může, podobně jako ostatní složky veřejné vybavenosti, přispívat k ekonomickému rozvoji města. Cílem kapitoly 800 Veřejná vybavenost je představit infrastrukturu veřejné vybavenosti Prahy, hierarchicky vyšší úrovně. Dále sledovat, jaký má Praha z pohledu vybavenosti význam v kontextu regionu i ČR. Kapitola je členěna na tři tematické podkapitoly – Komerční vybavenost, zaměřenou na infrastrukturu sloužící komerci a podnikání, Občanskou vybavenost, sledující občanskou vybavenost veřejné infrastruktury a Rekreační vybavenost, která představuje infrastrukturu pro relaxaci, rekreaci a sport.

Podkapitola 800.2 Komerční vybavenost se zabývá pražským kancelářským trhem, sleduje nabídku moderních kancelářských ploch také v mezinárodním srovnání. Dále se věnuje nákupním centrům, která jsou hierarchicky nejvýznamnějšími obchodními zařízeními. Podkapitola 800.3 Občanská vybavenost je tematicky nejobsáhlejší podkapitolou. První téma se věnuje vzdělávání, vědě a výzkumu, zdravotní a sociální péči. Další téma sleduje infrastrukturu veřejné správy, ochrany obyvatelstva a závěrem infrastrukturu v oblasti kultury. Jsou zde uvedeny výdaje města na kulturu a obyvatele také ve srovnání s obdobně velkými městy v Evropě. Podkapitola 800.4 Rekreační vybavenost zmiňuje nejvýznamnější území pro rekreaci obyvatel Prahy, nejprve rekreační oblasti přírodního charakteru, následně významné rekreační a sportovní areály a zařízení.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) byly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka. Jde o indikátory:

- Hustota nákupních center (i.03.3.10)
- Výdaje města na kulturu na obyvatele (i.04.3.04)
- Počet obyvatel na 1 lékaře (i.09.2.03)

Témata této kapitoly naplňují sledované jevy:

- A003 – zařízení občanského vybavení
- A107 – objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma a zájmová území
- A110a – objekty civilní a požární ochrany
- A112a – stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu
- B015 – rekreační oblasti

800.2 Komerční vybavenost

800.2.1 KANCELÁŘE A OBCHOD

Téma prezentuje nejdůležitější objemové a výkonové ukazatele pražského kancelářského trhu a srovnává je s mezinárodními ukazateli. Dále uvádí přehled nejvýznamnějších administrativních lokalit v Praze a rovněž nejrozsáhlejších kancelářských projektů včetně jejich lokace a velikosti. Uvádí informace o nabídce nejvýznamnějších nákupních center v hlavním městě jako hierarchicky nejvýznamnějších obchodních zařízení, z nichž některá jsou soustředěna v rámci největších obchodních zón na okrajích města, které mají regionální charakter. V závěru tématu jsou popsané trendy ve vývoji nákupních center.

Na konci třetího čtvrtletí roku 2019 bylo v Praze **celkem 3 596 200 m² moderních kancelářských ploch kvalitativního standardu A nebo B**. Ve srovnání se západoevropskými metropolemi je nabídka na pražském kancelářském trhu stále poměrně nízká, jak ukazují ÚAP obce (050.3.4). Z uvedeného celkového objemu moderních kancelářských ploch bylo nejvíce ploch soustředěno v městských obvodech Praha 4 (954 tisíc m², resp. 26 %), Praha 5 (632 tisíc m², 18 %), Praha 8 (539 tisíc m², 15 %) a až čtvrté místo obsadil původně dominantní centrální obvod Praha 1 (535 tisíc m², 15 %). Naprostá většina pražských kanceláří je vzhledem k dlouhodobě silné poptávce pronajata. V prvních třech čtvrtletích roku 2019 bylo pronajato 300 tisíc m² kancelářských ploch a míra neobsazenosti dosahovala 5,1 %.

V důsledku nové výstavby se v období 2005–2018 pražský kancelářský trh rozrostl o více než 2,1 milionu m² moderních kancelářských ploch a v průměru tak bylo dokončováno 144 tisíc m² ročně – maxima 320 tisíc m² bylo dosaženo v roce 2008, minima 36 tisíc m² v roce 2016. V roce 2019 bylo v Praze dokončeno přes 200 tisíc m² nových kanceláří. Na konci třetího čtvrtletí roku 2019 dosahovala rozestavenost 298 tisíc m² a v důsledku toho by v roce 2020 měla být výstavba nových kancelářských kapacit opět velmi významná. Moderní kancelářské objekty a komplexy vznikají téměř výhradně v těsné blízkosti stanic metra a v místech s dobrou občanskou vybaveností. To platí i o těch vůbec největších. Nerozsáhlejším kancelářským komplexem v rámci Prahy je projekt BB Centrum v Praze 4 – Michli (210 tisíc m²). Druhým největším je The Park u stanice metra Chodov (101 tisíc m²). Dalšími velmi rozsáhlými projekty jsou City West ve Stodůlkách (90 tisíc m²), ECM City na Pankráci (75 tisíc m²), Waltrovka v Jinonicích (69 tisíc m²) a sídlo ČSOB v Radlicích (68 tisíc m²) (→ Obr. 800.2.1.1).

Na území Prahy jsou lokalizovány **tři hlavní obchodní zóny**, konkrétně na Černém Mostě, Zličíně a v Letňanech, které mají díky své výhodné poloze a rozsahu výrazně regionální přesah. V rámci těchto obchodních zón jsou kromě velkých nákupních center soustředěny i další velkokapacitní obchodní zařízení, např. velkoobchody s nábytkem, elektrem, hobby markety atd., do nichž jezdí kromě Pražanů nakupovat i obyvatelé Středočeského kraje – v některých případech dokonce obyvatelé z dalších krajů.

Největší pražské nákupní centrum se nicméně nachází mimo výše uvedené tři hlavní obchodní zóny. Je jím úspěšné Centrum Chodov, které po svém rozšíření v roce 2017 nabízí zákazníkům 95 900 m² a odsunulo tak na druhou pozici Obchodní centrum Letňany (94 400 m²). Třetím největším obchodním zařízením je Centrum Černý Most (81 200 m²). Celkem bylo ke konci roku 2019 alokováno ve 20 pražských nákupních centrech 785 tisíc m² ploch. V evropském srovnání je hustota nákupních center (i.03.3.10) v Praze nadprůměrná (ÚAP obce, 050.3.4.2). V roce 2019 připadalo na 1000 obyvatel 785 m² prodejní plochy v moderních nákupních centrech. Rozmístění moderních nákupních center je v rámci území města poměrně rovnoměrné (→ Obr. 800.2.1.1).

V poslední době je patrný trend posilování sekundárních funkcí nákupních center, ve kterých bývá stále více ploch vyhrazeno pro stravování, zábavu a trávení volného času. Přestože neobsazenost pražských nákupních center je nízká a tvoří přibližně jen 5 %, lze stávající trh považovat za saturovaný. Jednu z mála příležitostí pro vznik nových nákupních center lze spatřovat v rámci některých velkých transformačních území, např. Bubny. Jinak bude spíše pokračovat trend rozšiřování úspěšných nákupních center a ta méně úspěšná budou renovována a bude modifikována jejich náplň.

-
-
-

^[1] ———— Veřejná vybavenost zahrnuje stavby, zařízení a pozemky občanského vybavení (§ 2 odst. 1 písm. k) bodu 3 stavebního zákona) a stavby, zařízení a pozemky pro obchody a služby (§ 8 pražských stavebních předpisů). Stavební zákon definuje občanské vybavení jako stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva

800.3 Občanská vybavenost

800.3.1 VZDĚLÁVÁNÍ, VĚDA A VÝZKUM, ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

Téma popisuje postavení oborů vzdělání, vědy a výzkumu, zdravotní a sociální léče ve vztahu k regionu a celé republice. Praha je díky svému současnému postavení významným centrem pro všechny vyšší stupně vzdělávání v České republice. Středoškolské a vyšší odborné vzdělávání má značný přesah mimo Prahu. Odborné zaměření středních a vyšších odborných škol, jejich kvalita, ale i samotná spádovost a funkce Prahy způsobují, že se do hlavního města jezdí vzdělávat mladí lidé z celé republiky. Tento fakt se odráží také v infrastruktuře školských zařízení vyššího stupně. Praha jako hlavní město a evropská metropole má nadprůměrnou vybavenost zdravotní péče v rámci ČR. Je centrem specializované zdravotní péče a nemocnice s vědeckovýzkumnými pracovišti dosahují i mezinárodního uznání. Krajská síť sociálních služeb disponuje širokou nabídkou sociálních služeb, v mezikrajském srovnání však vykazuje dílčí kapacitní nedostatky.

Školská infrastruktura v Praze vykazuje celkově dobrou úroveň, ale s nástupem „silných“ ročníků dětí v posledních letech se potýká s kapacitními nedostatky předškolního a základního školního vzdělávání (ÚAP obce 800.3.1.2). Středoškolské a vyšší odborné vzdělávání má na rozdíl od regionálního značný přesah mimo Prahu i nadregionální spádovost u konkrétních typů středních škol. V denní formě studia je v současnosti přibližně 36 % studentů s trvalým bydlištěm mimo Prahu, nejvíce ze Středočeského kraje, v jiných formách studia 59 %. Většinu škol středního vzdělávání najdeme v centrální části Prahy. Dojíždka studentů se projevuje na naplněnosti veřejné dopravy a v poptávce po ubytování – hlavně studenti vysokých škol (VŠ). V Praze se nachází 29 VŠ z celkového počtu 62, 2/3 objektů se nacházejí v Praze 1, 2 a 6 (→ Obr. 800.3.1.1). Počet veřejných VŠ je stabilizovaný, klesá počet soukromých VŠ, také počty studentů. V roce 2019 studovalo na pražských VŠ přibližně 112 tis. studentů, tj. téměř 40 % všech studentů v Česku, v roce 2020 s nástupem „slabých“ ročníků na studia by měl počet studentů na VŠ dosáhnout svého minima. Kvalita pražských VŠ se odráží v mezinárodních žebříčcích kvality VŠ, kde se pravidelně umísťuje Univerzita Karlova v Praze, v posledních letech i České vysoké učení technické v Praze nebo Česká zemědělská univerzita v Praze.

V Praze sídlí **49 veřejných vědeckých a výzkumných institucí z celkových 75 v Česku**. Jde o pracoviště a ústavy Akademie věd ČR, jejíž hlavní sídlo je také v Praze a bývalé resortní výzkumné ústavy³⁹ (→ Obr. 800.3.1.1). K roku 2017 zde bylo evidováno celkem 4 600 úvazků výzkumných pracovníků, tj. téměř 70 % těchto úvazků v celém Česku. Tuto síť doplňují výzkumná pracoviště při pražských nemocnicích a další společnosti zaměřené na vědu a výzkum. Praha je díky počtu VŠ místem koncentrace potenciálních lidských zdrojů potřebných pro vědu a výzkum. **Pro rozvoj pražského vědecko-výzkumného systému jsou důležité prostředky z fondů EU**. Jde o některé prioritní osy operačních programů (OP) Praha – pól růstu a Věda, výzkum a vzdělávání. Subjekty výzkumu a vývoje se sídlem v Praze k prosinci 2019 čerpaly z těchto OP podporu ve výši 21,6 mld. Kč. Další podporou výzkumu, vývoje a vzdělávání je Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (RIS). Naopak nastavení některých OP není pro Prahu výhodné. To se týká OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, který nelze realizovat na území Prahy.

39 — resortní výzkumné ústavy v pojetí ÚAP veřejné výzkumné instituce zřízené konkrétním ministerstvem (např. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i., při Ministerstvu zemědělství nebo Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v. v. i., zřízený Ministerstvem životního prostředí)

V praxi je ovšem realizován pražskými subjekty v ostatních krajích, což přispívá k decentralizaci výzkumných a vývojových aktivit, včetně ekonomických aktivit obecně.

Relativní ukazatele ze zdravotnictví Prahy jsou trvale nadprůměrné, např. na 1 lékaře k roku 2018 připadalo 126 obyvatel (i.09.2.03), v ČR 250. To poukazuje na **vynikající dostupnost zdravotní péče, která se také odráží v prodlužování průměrného věku Pražanů**. Praha vykazuje významný a dlouhodobě stabilní podíl na celorepublikové infrastruktuře zdravotní péče, koncem roku 2018 zde byla zaměstnána téměř pětina lékařů ČR (9 663 lékařů), lůžka 28 nemocnic a 18 odborných léčebných ústavů představovala cca 15 % kapacity lůžkové zdravotní péče v ČR (celkem 11 708 lůžek). Téměř polovina lékařů působí ve státních zařízeních, což jsou především velké komplexy nemocnic – Fakultní nemocnice v Motole, specializovaná na pediatrii, která je s 2 189 lůžky největší nemocnicí v ČR a patří i mezi největší v Evropě, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze 2 (1 501 lůžek), Fakultní nemocnice Královské Vinohrady (1 055 lůžek) a Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (613 lůžek). Specializovaná pracoviště v nemocnicích slouží pacientům z celé republiky, vědecko-výzkumná pracoviště dosahují i mezinárodního uznání – vedle fakultních

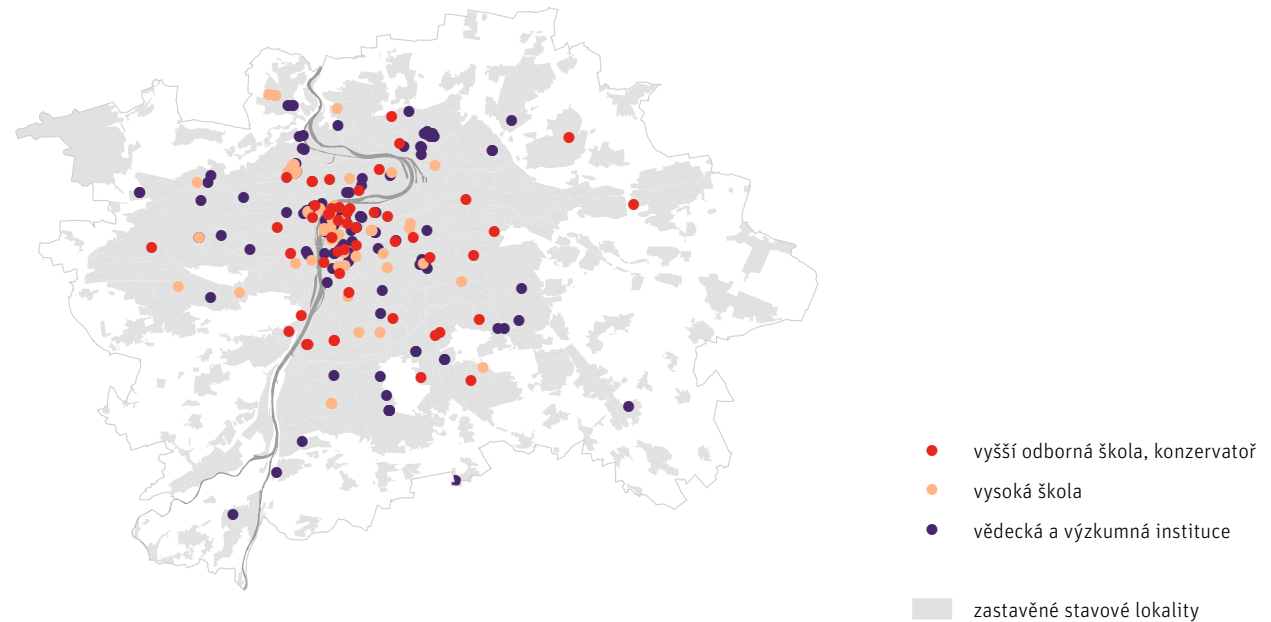
800.2.1.1 Nejrozsáhlejší kancelářské objekty a komplexy, nákupní centra

IPR Praha 2020 / data: JLL 2019

800.3.1.1 Vzdělávání, věda, výzkum

IPR Praha 2020 / data: Odbor školství mládeže a sportu MHMP 2019, MŠMT 2020, Rada pro výzkum, vývoj a inovace 2018

nemocnic také Ústav pro péči o matku a dítě Podolí, Nemocnice Na Bulovce s Národním centrem pro izolaci a léčbu vysoce nakažlivých osob a Národním centrem pro AIDS, Institut klinické a experimentální medicíny jako jedno z největších specializovaných klinických a vědecko-výzkumných pracovišť, Thomayerova nemocnice (→ Obr. 800.3.1.2).

Praha jako metropole a největší město ČR poskytuje **širokou škálu sociálních služeb**, z toho 4 % jsou nadregionálního a 12 % celostátního významu⁴⁰ – nejvíce jsou zastoupeny služby pro osoby se zdravotním postižením a osoby v krizi. Mezikrajské srovnání⁴¹ i vůči ČR, tj. relativní ukazatele na 100 tis. obyvatel, v roce 2018 ukazovaly v Praze nejnižší kapacitu pobytových zařízení zejména pro seniory. Lépe je na tom Praha v terénních a ambulantních službách, které systémově doplňují služby pobytové a kompenzují tak jejich kapacitní nedostatek. Krajskou síť sociálních služeb pro rok 2020⁴², tj. jmenovitý seznam organizací a celkové kapacity jednotlivých druhů a forem sociálních služeb na území hlavního města, schválilo Zastupitelstvo hl. m. Prahy. Síť je financována z rozpočtu hlavního města, upřednostňuje terénní péči, tzn. komplexní podporu života v běžném bydlení, posílení systému sdílené péče navýšením kapacity odlehčovacích služeb, ale také navýšení kapacity domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem v souvislosti s demografickým stárnutím populace [23].

Praha se na svém území výrazně více než ostatní kraje ČR potýká s **problémy bezdomovectví a otevřenou drogovou scénou**. V roce 2015 zde žilo cca 14 300 problémových uživatelů drog, tj. více než 1/3 z celkového počtu v ČR a nejvíce ze všech krajů, a podle odborných odhadů cca 5 000 osob bez přístřeší (z toho 1 500 zjevných bezdomovců), z nichž cca 70 % bylo z mimopražských regionů. Podle posledních odhadů z roku 2019, které provedl Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, se v Praze nachází **přibližně 3 tis. bezdomovců, přičemž přibližně 2 tis. lidí jsou zjevní bezdomovci**, kteří přežívají na veřejných prostranstvích či v noclehárnách. Zbylí 1 tis. jsou pak lidé žijící v azylových domech a v dalších nevyhovujících podmínkách (domy na půli cesty, ubytovny), více v ÚAP obce

40 — Sociální služby nadregionálního a celostátního významu jsou dle definice Ministerstva práce a sociálních věcí určeny klientům z více krajů či celé ČR nebo systémově přistupující k řešení problematiky určité cílové skupiny v rámci celé ČR a které jsou zaměřeny na cílovou skupinu uživatelů služby, u nichž riziko sociálního vyloučení nemá jen regionální charakter, ale dopadá na celou společnost.

41 — Pro mezikrajské srovnání kapacity vybraných sociálních služeb Prahy bylo zvoleno šest největších krajů podle počtu obyvatel.

42 — Krajskou síť na rok 2020 zahrnuje Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021, aktualizace 2020.

300.2.1.6. Sociální služby poskytované osobám v nepříznivé sociální situaci tak mají celospolečenský přesah s ohledem na **mimořádnou koncentraci problémových osob na území Prahy**, které přitahuje anonymita velkoměsta. To zvyšuje i nároky na zajištění bezpečnosti obyvatel, jednu ze základních povinností státu, potažmo sídelního útvaru.

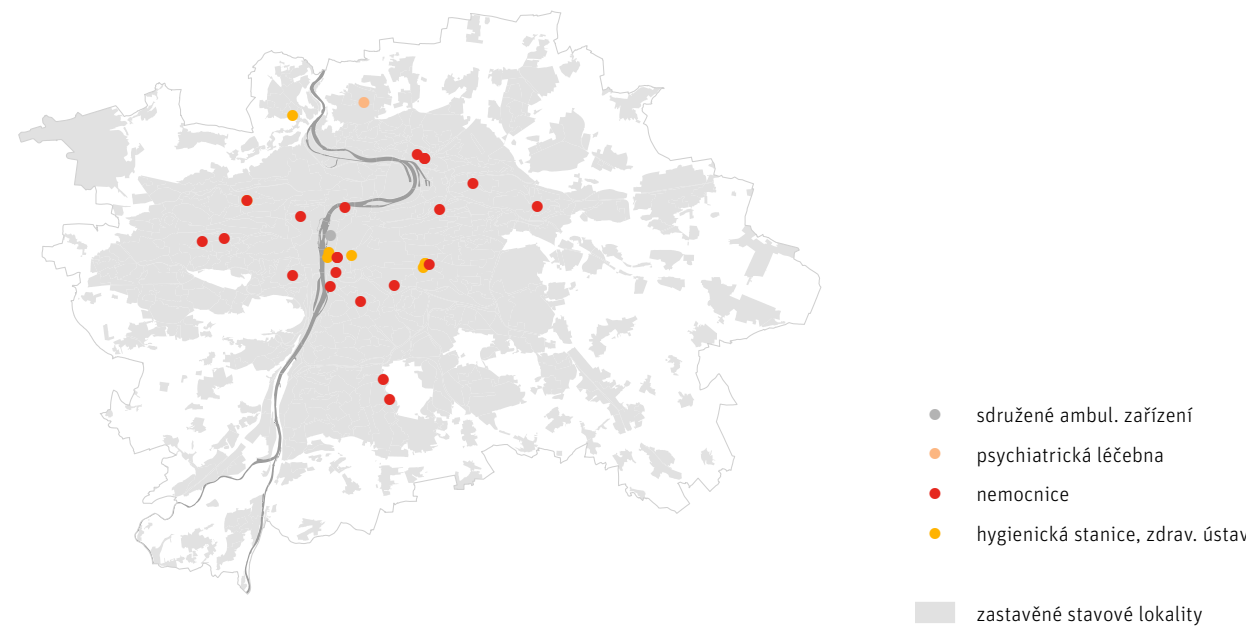
800.3.2 VEŘEJNÁ SPRÁVA, OCHRANA OBYVATELSTVA, KULTURA

V Praze se nacházejí kromě institucí veřejné správy pro hlavní město také instituce, které vykonávají veřejnou správu pro jiný kraj nebo pro celou republiku. Praha by z tohoto důvodu měla plnit reprezentativní funkci. Je sídlem hlavy státu, zahraničních zastupitelských úřadů a mezinárodních institucí. Téma dále popisuje činnosti spojené se zajištěním bezpečnosti obyvatel, která je jedním ze základních povinností státu, potažmo města, a ochranou obyvatel. Jde o specifický druh veřejné vybavenosti, od které je vyžadována maximální efektivita a účinnost. Na závěr se téma věnuje kultuře v Praze, a to nejen z hlediska jejího postavení v republice a počtu kulturních institucí a zařízení nadregionálního významu, ale i ve srovnání s jinými i zahraničními městy z hlediska množství veřejných výdajů na obyvatele v oblasti kultury.

Praha jako hlavní město České republiky je sídlem řady institucí na různých hierarchických úrovních veřejné správy. Na republikové úrovni to jsou **obě komory Parlamentu ČR, prezident, vláda a ministerstva**. V Praze jsou umístěny i další instituce veřejné správy, např. **Český statistický úřad, Státní ústřední archiv** nebo **Česká národní banka**. Na nižších úrovních je Praha sídlem i jiných administrativně-správních nebo statistických jednotek. Po vzniku regionů soudržnosti se stala centrem regionálních rad dvou z nich – Prahy a Středních Čech. Na úrovni samosprávy funguje Praha jako kraj, zároveň jako obec i hlavní město, ale také jako **sídlo krajských institucí Středočeského kraje**. Význam Prahy z pohledu veřejné správy spočívá i ve zprostředkování styku s ostatními zeměmi Evropy i světa. V Praze je nejvyšší **koncentrace zastupitelských úřadů** cizích zemí. Jsou zde také kanceláře a informační centrum OSN. Úřady institucí veřejné správy na republikové úrovni jsou převážně situovány do historického centra Prahy, kde sídlí v budovách se značnou historickou a architektonickou hodnotou. Podobně je tomu v případě zastupitelských úřadů i úřadů institucí samosprávních celků (→ Obr. 800.3.2.1). Magistrát hl. m. Prahy sídlí v Praze 1, Krajský úřad Středočeského kraje v Praze 5, nedaleko od historického centra a Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy v Praze 2.

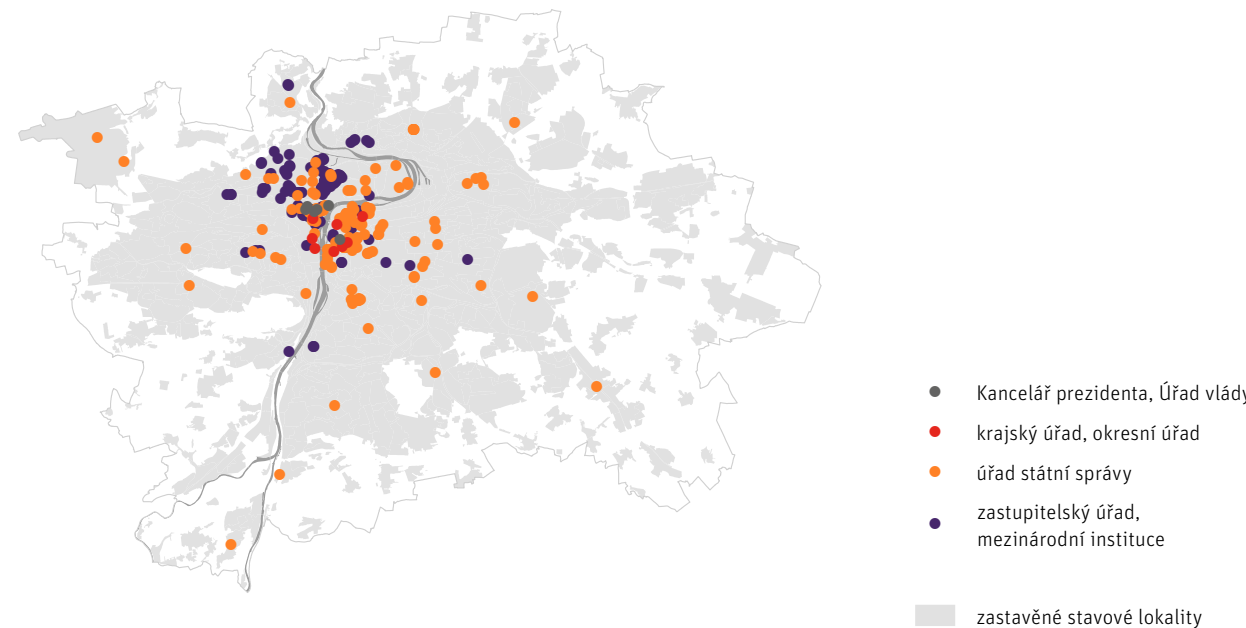
800.3.1.2 Zdravotnická zařízení

IPR Praha 2020 / data: ÚZIS ČR 2019

800.3.2.1 Správní úřady a další instituce

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

Ochranu obyvatel při mimořádných událostech, krizových situacích a při řešení jejich negativních dopadů zajišťuje **Záchranný bezpečnostní systém hl. m. Prahy**. Jeho základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor (HZS) hl. m. Prahy, Zdravotnická záchranná služba (ZZS) hl. m. Prahy, Policie ČR a Městská policie hl. m. Prahy. Na území Prahy je v současné době 11 stanic HZS hl. m. Prahy, které doplňují sbory dobrovolných hasičů a podnikových hasičských záchranných sborů, 22 výjezdových základen ZZS hl. m. Prahy, 47 místních oddělení pořádkové Policie ČR a 15 obvodních ředitelství Městské policie hl. m. Prahy. Celkový počet policistů v Praze byl 7 955 v roce 2018 (5 780 Policie ČR a 2 175 Městská policie). Policejní stav dlouhodobě klesá i přes snahu o navyšování počtu. Praha je sídlem **Ministerstva obrany a Generálního štábu Armády ČR**, je zde umístěn Vojenský ústřední archiv, Posádkové velitelství Praha a 24. základna dopravního letectva v Praze-Kbelích. Armáda spolupracuje se složkami integrovaného záchranného systému při živelných pohromách, především při ničivých povodních velkého rozsahu. Na území Prahy se nacházejí **dva rozsáhlé areály vazebních věznic** – Vazební věznice Praha-Ruzyně s kapacitou 871 vězňů a Vazební věznice Praha-Pankrác s kapacitou 1 236 vězňů s Vazební nemocnicí Pankrác ([→ Obr. 800.3.2.2](#)).

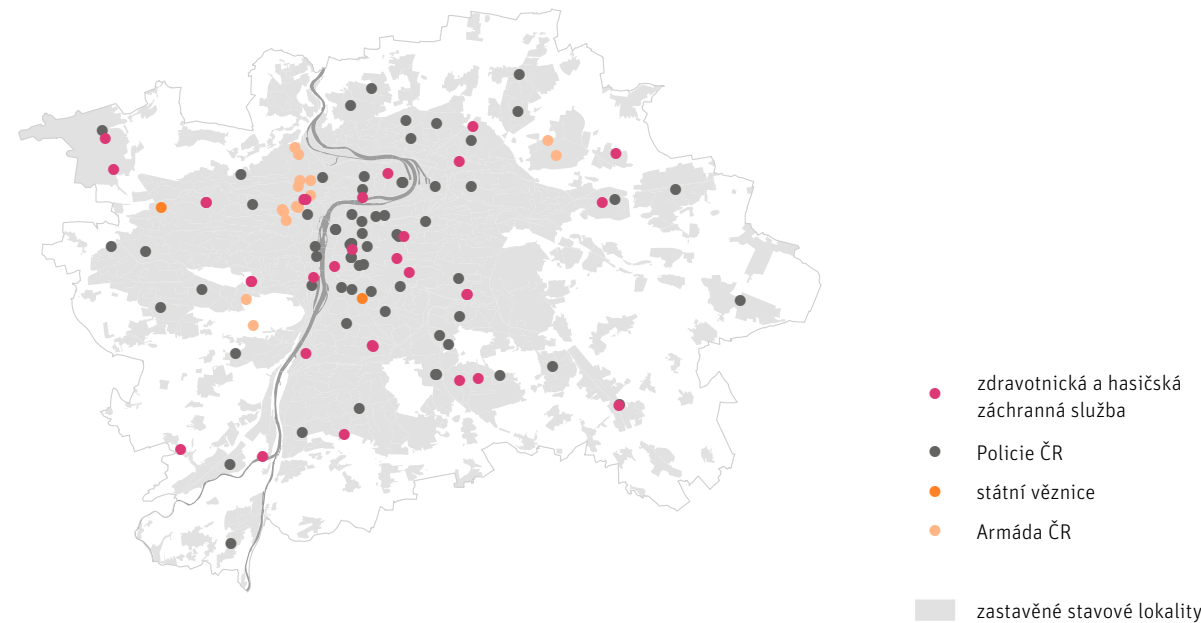
Hlavní město je kulturním centrem České republiky. Na území města je soustředěno vysoké množství kulturních zařízení, konkrétně 673 zařízení⁴³, tedy nejvíce z celé republiky ([→ Obr. 800.3.2.3](#)). Dále se na území hlavního města nachází památková zóna UNESCO a množství historických památek – **49 národních kulturních památek a 2 110 památkově chráněných objektů** včetně nejnavštěvovanějších památek v republice za rok 2018, tj. Pražského hradu, Petřínské rozhledny a Starého židovského hřbitova (Pinkasovy synagogy).

S výjimkou Bratislavy zaostává Praha za všemi sousedními hlavními městy v objemu veřejných výdajů na obyvatele v oblasti kultury (Varšava 64 Kč/obyv., Vídeň 138 Kč/obyv., Berlín 122 Kč/obyv.), v Praze veřejné výdaje činí 38 Kč/obyv. (i.04.3.04). Počet produkčních prostorů a zařízení lze hodnotit jako dostatečný. Hlavním deficitem současné kulturní infrastruktury na území hlavního města Prahy je nedostatek sekundárních, resp. podpůrných zařízení. Jde především o zkušebny pro scénická umění, divadelní dílny, ateliéry a sklady. Nedostatek těchto zařízení omezuje možnosti rozvoje kulturní scény na straně nabídky. Limituje možnosti nejen profesionální, ale také amatérské veřejnosti pro tvůrčí zapojení do kulturních oborů, čímž je také následně omezena možnost posílení tržního principu v kultuře.

-
-
-

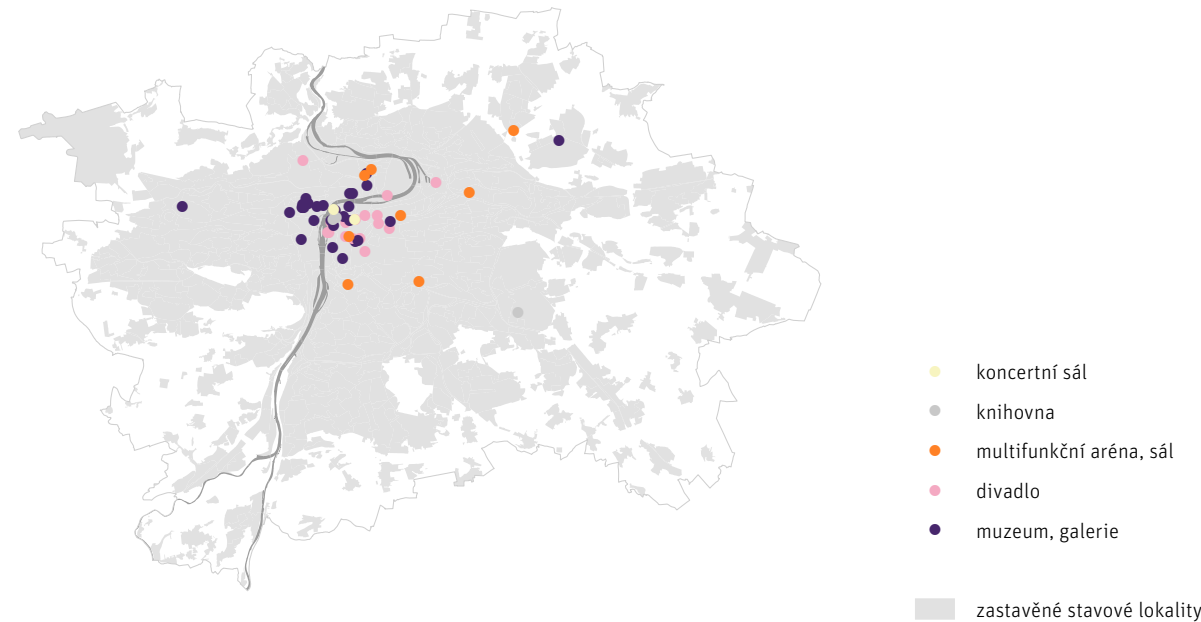
800.3.2.2 Ochrana a bezpečnost obyvatelstva

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

800.3.2.3 Kulturní zařízení

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2018

43 — IPR Praha provedl v roce 2018 mapování kulturních zařízení dle vlastní metodiky mapování kultury v hl. m. Praze. V rámci výzkumu identifikoval na území Prahy celkem 673 kulturních zařízení (divadla, hudební kluby, kina, knihovny, koncertní sály, kulturně-komunitní zařízení, multifunkční arény, multifunkční sály, muzea/galerie, výstavní síně, zahraniční kulturní zastoupení).

800.4 Rekreační vybavenost

800.4.1 REKREACE VE MĚSTĚ A V KRAJINĚ

Základním prostorem pro každodenní relaxaci a rekreační sportování jsou veřejně přístupné plochy města, ať už jsou součástí krajiny, nebo vystavěného prostředí. Jejich množství a charakter, dostupnost a vybavenost vytváří více či méně kvalitní prostor pro spontánní, nikým neorganizované rekreační pohybové aktivity, které podporují zdravý životní styl obyvatel a přispívají k jejich kvalitě života. Praha je historicky sídlem regionální a nadregionální infrastruktury pro řadu vrcholových sportů celorepublikového významu, vznikly zde velké sportovní areály regionálního významu.

Každodenní oddech a relaxace, rekreační sportování a neorganizované pohybové aktivity podporují zdravý životní styl obyvatel i kvalitu jejich života. Základní struktura území vhodných v Praze k rekreaci vychází z krajinných daností města, přírodního reliéfu a ze systému městské krajiny, významné **rekreační oblasti jsou zároveň převážně přírodními lokalitami** nejvyšší krajinářské a přírodní hodnoty

(ÚAP obce 100.2.1). Dědictvím Prahy je **velké soustředění sportovní infrastruktury sloužící profesionálnímu sportu**, úroveň vrcholového sportu má minimální vztah k vybavenosti pro sportovní využití běžných obyvatel města. Ve srovnání čtyř největších českých měst disponuje Praha v absolutních číslech nejvyšším počtem klasické sportovní infrastruktury částečně využitelné i pro rekreační a neorganizované sportovní aktivity, tj. tělocvičen, zimních stadionů, bazénů a koupališť. Přepočtem na 100 tisíc osob je ale zřejmé, že Praha je těmito zařízeními vybavena nejméně, a to i ve srovnání s celorepublikovým průměrem⁴⁴ (→ Obr. 800.4.1.1).

Do města pronikají z vnějšího pásma krajiny významné zelené osy s rekreačním potenciálem a s dílčí vybaveností – **rekreační oblasti**, jako je **Klánovický les s Xaverovským hájem, území Divoké a Tiché Šárky, Komořanský les s Modřanskou roklí a Kopaninský les**. Dále to jsou území víceméně ostrovního typu – **Prokopské a Dalejské údolí, masív Kunratického lesa, Hostivařská oblast s jádrem přehrady, trojská kotlina**.

44 — Srovnávající sportovní zařízení v největších českých městech vycházejí z údajů ČSÚ za rok 2006, od roku 2007 nebyly srovnatelné údaje vydány. S určitou mírou nepřesnosti však stále odrážejí poměrně vybavení vybraných typů sportovní infrastruktury v největších městech.

Klíčovým nositelem rekreačních příležitostí centra města je **prostor Vltavy**. V historickém centru a v městské struktuře využívají lidé pro rekreaci zejména původní historické zahrady a parky založené v 19. století – nejvýznamnější jsou **Petřínské a Letenské sady a obory Stromovka, Hvězda a vrch Vítkov**. V širších souvislostech funguje rekreační zázemí města v přilehlých oblastech Středočeského kraje, zejména okolí Sázavy, slapské přehrady a Polabí v okolí Brandýsa nad Labem.

Prostor řeky Vltavy s přítokem Berounky, se svými břehy, ostrovy, nábřežími, náplavkami a souvisejícími prostory je **významným potenciálem pro další rozvoj rekreačních příležitostí Prahy**. Výzvou a zásadním úkolem pro město je proměna koridoru řeky ve skutečně funkční, živý rekreační prostor v celé délce průchodu hlavním městem, včetně plynulých vazeb do Středočeského kraje. Tento v současné době nesourodý prostor, v němž se střídají místa živá a lidmi využívaná s místy ležícími ladem nebo nepřístupnými či využívanými pro zcela nevhodné funkce, je ve své podstatě nejcenějším veřejným prostorem Prahy. Významným krokem ke zlepšení situace je přijetí uceleného strategického a iniciačního dokumentu Koncepce pražských břehů, který formuluje jednotné zásady správy, prostupnosti, využívání a rozvoje území a nabízí náměty, které je třeba rozpracovat a uvést v život. Pro každodenní relaxaci má velký význam dostupnost parků, kterou se zabývá ÚAP obce (100.2.1.3).

Regionálního významu dosahují rozsáhlé golfové areály Golf Černý Most a Golf resort Zbraslav. Z oboru **vrcholové sportovní infrastruktury** má Praha dvě stavby – **multifunkční halu O2 Arena ve Vysočanech a fotbalovou Sinobo Stadium klubu SK Slavia Praha**. Celoměstský a regionální význam mají dále stadiony s velkou diváckou kapacitou – fotbalová Generali Česká pojišťovna Arena klubu Sparta na Letné, lehkooatletický stadion Juliska klubu Dukla v Dejvicích, sportovní hala v areálu Výstaviště v Bubenči, PSK Olymp centrum (sportovní centrum Ministerstva vnitra), plochodrážní stadion Markéta, tenisový areál Štvanice, dostihové závodiště v Praze-Chuchli. Pro řadu z nich platí nutnost rekonstrukčních zásahů pro případné konání nadnárodní akce. Výjimečné je soustředění vrcholového sportu s Rošického stadionem a tréninkovými sportovišti na Strahově. Celoměstskou působnost mají rovněž dvě pražská plavecká centra s padesátimetrovým krytým bazénem – Podolí a Šutka.

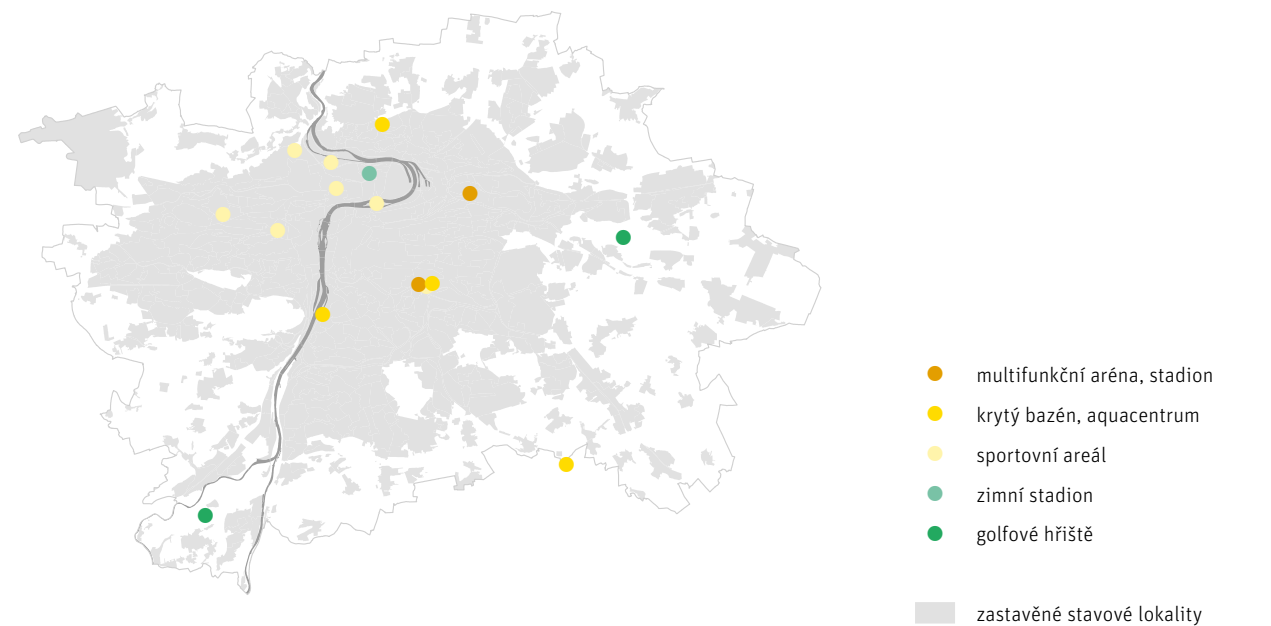
Deficity v oblasti vrcholového sportu jsou otázkou strategií národních sportovních svazů a strategického rozhodování města, potažmo státu. Periodicky se vrací ideový záměr fotbalového svazu na vybudování národního fotbalového stadionu, který by umožnil zapojení ČR do soutěže o pořadatelství mistrovství Evropy či světa. Významné sportovní akce jsou pro města prestižní záležitostí. První

hokejové mistrovství světa pořádala Praha již v roce 1933 a od té doby včetně byla 6x pořadatelem a 4 × spolupořadatelem této sportovní akce. V tomto je Praha oproti Vídni (6 ×), Bratislavě (2 ×) a Berlínu (1 ×) **bezkonkurenčně nejčastěji pořádajícím městem hokejového mistrovství ve střední Evropě**. Již tradiční mezinárodní sportovní akcí je také např. pražský maraton – Prague International Marathon.

• • •

800.4.1.1 Rekreační a sportovní zařízení a areály

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2019

800.5 Závěr kapitoly

Rozbor veřejné vybavenosti potvrzuje výjimečné postavení Prahy jako centra veřejné vybavenosti v rámci regionu i celé České republiky. Praha jako metropole a největší město ČR disponuje rozsáhlou sítí veřejné vybavenosti a mimořádnou koncentrací specifické veřejné vybavenosti odpovídající mimo jiné i významu Prahy jako hlavního města. Význam Prahy se tedy odráží v kvalitě služeb veřejné vybavenosti, za kterou považujeme právě vysokou koncentraci běžně dostupných i specifických služeb. V souvislosti s významem a kvalitou roste také spádovost pražské veřejné vybavenosti. Praha se na svém území výrazně více než ostatní kraje ČR potýká s problémy bezdomovectví a otevřenou drogovou scénou, které zvyšují nároky na sociální služby. Anonymita velkoměsta přitahuje problémové obyvatele z jiných regionů.

Komerční vybavenost hodnotíme jako nejvíce se rozvíjející oblast veřejné vybavenosti v porevolučním období, což se týká zejména kancelářského a maloobchodního trhu. Díky aktuálně vysoké poptávce a nízké míře neobsazenosti moderních kancelářských ploch lze očekávat jejich další rozvoj. Vysoce rozvinutá maloobchodní infrastruktura i přes stále rostoucí spotřebitelskou poptávku dostatečně saturuje potřeby obyvatel a návštěvníků Prahy, v důsledku toho v posledním období převládá spíše rozšiřování či modernizace stávajících nákupních center oproti výstavbě center zcela nových. Praha jako hlavní město a správní centrum ČR i jako evropská metropole je sídlem řady institucí a mezinárodních společností, také díky nabídce moderních kancelářských ploch. V rámci ČR vždy zastávala pozici významného centra vysokoškolského vzdělávání, vědy, výzkumu, vývoje a inovací a také specializované zdravotní péče. Pro rozvoj pražského vědecko-výzkumného systému jsou důležité prostředky z fondů EU. Některé však nelze využít na území Prahy, což přispívá k decentralizaci výzkumných a vývojových aktivit, včetně ekonomických aktivit obecně. Praha je specifická vysokou koncentrací kulturních zařízení a událostí, což zvyšuje atraktivnost města.

Pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje byly hodnoceny vybrané indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka.

03 Vyvážené prostorové uspořádání města

Hustota nákupních center (i.03.3.10) vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že růst vykazuje zpomalení a zpomalení růstu výstavby nových nákupních center také zpomalí i navyšování dopravní zátěže; nepřímým dopadem

může být zvýšení poptávky po nakupování v menších obchodech soustředěných mimo nákupní centra.

04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

Výdaje města na kulturu na obyvatele (i.04.3.04) vykazují postupný růst, přesto trvá stále nedostatek objemu financí. V důsledku toho jsou možnosti dalšího rozvoje i údržby kulturních institucí omezené.

09 Sociálně solidární a soudržné město

Počet obyvatel na 1 lékaře (i.09.2.03) vykazuje pokles. Za pozitivum lze považovat, že je stabilně dobře dostupná péče o zdraví, kterou dokazuje dlouhodobě nejnižší počet obyvatel na 1 lékaře v ČR.

-
-
-

900 VEŘEJNÝ ZÁJEM A LIMITY | OCHRANA STÁVAJÍCÍCH A NAVRHOVANÝCH HODNOT

900.1 Úvod kapitoly

Limity využití území jsou závazné podmínky realizovatelnosti záměrů územního plánování, které chrání stávající a navrhované hodnoty území ve veřejném zájmu. Stavební zákon 183/2006 Sb. definuje limity jako „omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území“.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) nebyly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány žádné indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka vyplývající z kapitoly 900. Kapitola slouží jako přehled limitů i jevů, neboť limity jsou současně zpravidla sledovanými jevy. Přehled má čistě administrativní charakter, neboť kapitola 900 Veřejný zájem a limity jako taková žádné jevy neřeší; z tohoto důvodu nejsou řešené jevy explicitně vyjmenovány.

900.2 Veřejný zájem a limity

900.2.1 VYBRANÉ LIMITY

Téma se nejprve věnuje závaznosti limitů, relevanci a zdrojům dat. Limity jsou roztříděné do dvou základních bloků: limity vyplývající z právních předpisů a limity vyplývají ze specifických vlastností území. První blok je pro orientaci rozdělen na pět skupin podle oborů. Druhý blok sleduje limity, které jsou zpravidla vyhlášené vyhláškou hl. m. Prahy nebo územním rozhodnutím. V krajské úrovni se sledují pouze limity spojené s prvky regionálního a vyššího významu. Limity jsou zakreslené ve Výkresu K.2 Limity využití území.

Pro pořizovatele a projektanty územně plánovacích dokumentací jsou limity závazné a musí je respektovat. Obecný přehled všech druhů limitů využití území vyplývajících z platných právních předpisů zpracovává a aktualizuje Ústav územního rozvoje v Brně. Data o nich dodávají poskytovatelé dle §27 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb. a §4 odst. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Limity využití území spojené s prvky regionálního a vyššího významu pro území hl. m Prahy jsou zakresleny ve Výkresu K.2 Limity využití území. Jsou zde zobrazeny limity přírodní i civilizační, tak jak jsou významné pro územně plánovací dokumentaci kraje (zásady územního rozvoje). Seznam limitů s vazbou na sledované jevy: (→ Příloha 900.P.01).

Limity využití území jsou rozčleněny do 2 základních bloků a dále skupin podle specializace:

1 | vyplývající z právních předpisů:

- přírodní a krajinné hodnoty (např. ochrana surovinových a vodních zdrojů, ochrana přírody a krajiny a půdního fondu) (L01 / L02 / L03 / L04 / L06 / L10 / L11 / L18)
- historické a kulturní dědictví (např. památkové rezervace, zóny) (L23 / L24 / L25 / L26)
- požadavky na dopravní infrastrukturu (např. ochranná pásma letišť, komunikací 1. třídy a železnic) (L30 / L31 / L32 / L34 / L37a / L40a / L42 / L43 / L44 / L45 / L48)
- požadavky na technickou infrastrukturu (např. ochranná pásma energetických a telekomunikačních zařízení a vedení) (L61 / L63 / L63b / L64 / L65 / L67 / L68 / L73 / L74)

2 | vyplývající ze specifických vlastností území, zpravidla vyhlášené vyhláškou hl. m. Prahy nebo územním rozhodnutím:

- územní podmínky pro výstavbu (stavební uzávěry) (L93 / L94 / L95 / L96)
- ochrana zdravých a bezpečných životních podmínek (záplavové území Q100) (L87 / L88 / L89)

-
-
-

900.3 Závěr kapitoly

Limity využití území jsou závazné podmínky realizovatelnosti záměrů územního plánování, které chrání stávající a navrhované hodnoty území ve veřejném zájmu. V krajské úrovni se sledují pouze limity spojené s prvky regionálního a vyššího významu. Obecný přehled všech druhů limitů využití území vyplývajících z platných právních předpisů zpracovává a aktualizuje Ústav územního rozvoje v Brně. Data o nich dodávají poskytovatelé ve smyslu stavebního zákona 183/2006 Sb. a navazující vyhlášky č. 500/2006 Sb. Limity využití území jsou sloučeny do skupin podobného charakteru: chránících přírodní a krajinné hodnoty, historické a kulturní dědictví, požadavky na dopravní a technickou infrastrukturu. Druhou skupinou jsou limity vyplývající ze specifických vlastností území, které jsou zpravidla vyhlášené vyhláškou hl. m. Prahy nebo územním rozhodnutím, sem patří stavební uzávěry a záplavová území.

Vzhledem ke skutečnosti, že pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje nebyly vybrané žádné indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítko, nevyplynula z jejich hodnocení žádná pozitiva ani negativa.

-
-
-

1000 IMPLEMENTACE | NAPLŇOVÁNÍ MĚSTSKÉHO PLÁNOVÁNÍ

1000.1 Úvod kapitoly

Zásady územního rozvoje (ZÚR) stanovují základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území Prahy jako kraje. ZÚR hl. m Prahy stanovují priority územního plánování hl. m. Prahy a definují obecné zásady územního rozvoje hl. m. Prahy. Zpřesňují plochy a koridory vymezené v Politice územního rozvoje ČR⁴⁵, týkajících se dopravní a technické infrastruktury a územního systému ekologické stability, dále v úrovni Prahy zpřesňují rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti. Součástí ZÚR je upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot, stanovení cílových charakteristik krajiny, vymezení veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření a ostatních požadavků podle vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Úkolem kapitoly 1000 Implementace je nastítnit problematiku uvádění ZÚR hl. m. Prahy do praxe, představit stěžejní záměry dokumentace a další záměry krajské úrovně.

Pro účely vyhodnocení rozboru udržitelného rozvoje území kraje (RURU) nebyly z indikátorů ÚAP 2020 vybrány žádné indikátory s předpokladem krajského významu a měřítka vyplývající z kapitoly 1000.

Témata této kapitoly naplňuje sledovaný jev A118 – Další záměry, pokud nejsou vyjádřené jinou položkou. Pro zobrazení záměrů na provedení změn v území používá jev A 119 – Další dostupné informace o území, jmenovitě informace o podrobnějších územně plánovacích podkladech.

1000.2 Implementace Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy

1000.2.1 AKTUALIZACE ZÚR HL. M. PRAHY

Téma provází čtenáře nelehkým postavením této dokumentace v českém prostředí. Zásady územního rozvoje (ZÚR) především vymezují plochy a koridory nadmístního významu a stanovují požadavky na jejich využití. Definují východiska pro zpracování podrobnějších územně plánovacích dokumentací, jmenovitě Územního plánu hl. m. Prahy. Musí být v souladu s Politikou územního rozvoje ČR , která určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových a mezinárodních souvislostech a koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje. ZÚR hl. m. Prahy byly opakovaně napadány žalobami, které stěžují implementaci dokumentu do nižší úrovně.

Zásady územního rozvoje (ZÚR) hl. m. Prahy byly vydány opatřením obecné povahy č. 8/2009 usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 23/59 ze dne 17. 12. 2009. Aktuálně platná dokumentace je dostupná na webových stránkách MHMP⁴⁶ a IPR⁴⁷; ve znění aktualizací č. 1–4 původního dokumentu. Poslední aktualizace byla schválena ZHMP usnesením 5/8 ze dne 21. 3. 2019 s účinností od 29. 5. 2019.

Naplňování ZÚR hl. m. Prahy má 2 úrovně, první je splnění „úkolů pro podrobnější územně plánovací dokumentaci“, tedy přenesení prvků vymezených v ZÚR do územního plánu, který je prvním „výkonným“ nástrojem územního plánování. Druhou úrovní je vlastní realizace návrhu v území. Konfrontace 1. úrovně je předurčena skutečností, že Územní plán sídelního útvaru hl. m. Prahy byl vytvořen jako první a nadřazená dokumentace o 10 let později de facto potvrdila základní koncepci rozvoje. Provázanost obou dokumentací velmi dobře pochopily iniciativy usilující o zamezení velkých staveb dopravní infrastruktury, jako je silniční okruh kolem Prahy (dále SOKP nebo také Pražský okruh) nebo rozšíření Letiště Václava Havla Praha, u kterých panuje obava ze zhoršení životního prostředí v okolí plánovaných staveb. ZÚR hl. m Prahy byly od svého vydání opakovaně napadány soudními žalobami, které napadaly věcnou podstatu nadřazené dokumentace prostřednictvím zpochybněním Vyhodnocení vlivů udržitelného rozvoje území (VVURÚ) nebo zákonnosti procesu pořízení ZÚR. První vlny žalob na ZÚR byly úspěšné: 4 rozsudky Nejvyššího správního soudu (NSS) a 1 Městského

soudu v Praze (→ Příloha 1000.P.01) zrušily ty části ZÚR, které definovaly 3 poslední úseky nedokončeného SOKP, které již byly již dříve územním plánem definovány, rozšíření Letiště Václava Havla Praha a dva koridory vysokorychlostních železničních tratí.

Takto okleštěná dokumentace si žádala aktualizaci zejména proto, aby nebyla procesní překážkou při přípravě těchto staveb. Na základě Zprávy o uplatňování ZÚR hl. m. Prahy⁴⁸ byla zpracována 1. aktualizace ZÚR hl. m. Prahy⁴⁹ (dále AZUR 01). Podkladem Zprávy byly ÚAP 2010 kraje hl. m. Praha⁵⁰ a uvedené soudní rozsudky. Zpracovatelé AZUR 01 byli povinni uvést ZÚR Prahy opět do souladu s Politikou územního rozvoje ČR, jinými slovy vrátit do dokumentace stěžejní prvky nadřazeného komunikačního systému, zejména nedostavěné úseky SOKP a koridory železničních tratí. Koridory vysokorychlostních tratí byly převedeny do územní rezervy. Podstatnou změnou oproti 1. vydání ZÚR bylo velmi precizní a důkladné doplnění odůvodnění navrhovaného řešení a formální i věcné opravy textové části, aby bylo vyhověno výtkám soudu a zvýšena odolnost k soudním přezkumům. Na základě rozsudků NSS ČR bylo také nutné vypracovat nové, mnohem rozsáhlejší a podrobnější posouzení vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území pro ZÚR hl. m. Prahy.

Vydání AZUR 01 odstartovalo další sérii žalob podaných u Městského soudu v Praze, napadající opět rozšíření Letiště Václava Havla Praha i úseky nedostavěného Pražského okruhu a dále MÚK Beranka. Tyto žaloby však již nebyly úspěšné, Městský soud v letech 2015–2017 zamítl postupně všech 5 žalob (→ Příloha 1000.P.01). Zamítnuté žaloby byly zpravidla následovány podáním kasační stížnosti k NSS, který stížnosti zamítl (1 stížnost dosud nebyla do konce roku 2020 rozhodnuta).

Tím však příběh ZÚR zdaleka nekončí. Rok po vydání AZUR 01 byla vládou ČR projednána a schválena Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje ČR⁵¹, a dále se objevila potřeba upřesnit vymezení některých koridorů na základě aktuálních poznatků či dohod o jejich řešení, což opět bylo nutné implementovat do zásad územního rozvoje. Aktualizace (02, 03 a 04) byly následně pořízeny a vydány formou samostatné změny dokumentace, vždy na základě návrhu oprávněného investora v souladu s § 42, odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb.:

- AZUR 02⁵² byla zpracována na základě návrhu Ministerstva dopravy a vrátila do dokumentace železniční trať Praha – Bystřice u Benešova, která byla zrušena rozsudkem Městského soudu v Praze⁵³ a nebyla začleněna do AZUR 01, tentokrát pouze formou koridoru územní rezervy,
- AZUR 03⁵⁴ na základě návrhu ČEPS, a. s., týkající se technické infrastruktury (celostátní přenosové soustavy 400 kV),
- AZUR 04⁵⁵ na základě návrhu SŽDC, týkající se dopravní infrastruktury (koridoru železnice v úseku Dejvice–Veleslavín).

Paralelně se pořizují 6., 7., 9. a 10. aktualizace ZÚR hl. m. Prahy, týkající se klíčové dopravní nebo technické infrastruktury, a to zkráceným postupem na základě návrhu oprávněného investora (kterými jsou 2x Správa železnic, dále Odbor investiční MHMP a Pražská vodohospodářská společnost, a. s.). Více opět na webových stránkách MHMP⁵⁶.

Současná praxe dílčích oprav nadřazené dokumentace je zatěžující pro pořizovatele, je nepřehledná a nesrozumitelná pro státní i městskou správu, natož pro občany a v podstatě diskredituje dokumentaci jako takovou. Paralelně se v průběhu času přirozeným způsobem zpřesňuje a modifikuje základní urbanistická koncepce města, jejímž nositelem je souběžně pořizovaný nový územní plán Prahy – Metropolitní plán. Ze všech těchto důvodů město přistoupilo ke komplexní aktualizaci zásad územního rozvoje (AZUR 05).

Zastupitelstvo hl. m. Prahy schválilo v pořadí druhou Zprávu o uplatňování ZÚR hl. m. Prahy v uplynulém období (říjen 2014–březen 2017)⁵⁷. Zpráva zahrnuje úkoly vyplývající z Aktualizace Politiky územního rozvoje ČR č. 1, problémy vyplývající z ÚAP 2014 a další nové skutečnosti, zejména novelizaci vyhlášky č. 500/2006 Sb. a novou Prognózu vývoje obyvatelstva území hl. m. Prahy a odhadů náhradové migrace na období do roku 2050⁵⁸. AZUR 05 byla v termínu

^[1] Aktualizace č. 2 ZÚR hl. m. Prahy byla schválena usnesením ZHMP č. 38/68 ze dne 14. 6. 2018.

^[2] č. j. 10A 6/2013 – 103 – 108 ze dne 22. 4. 2013

^[3] Aktualizace č. 3 ZÚR hl. m. Prahy byla schválena usnesením ZHMP č. 5/8 ze dne 21. 3. 2019.

^[4] Aktualizace č. 4 ZÚR hl. m. Prahy byla schválena usnesením ZHMP č. 39/119 ze dne 6. 9. 2018.

^[5] www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/odbory/odbor_uzemniho_rozvoje/uzemni_planovani/zasady_uzemniho_rozvoje_hmp/aktualne_porizovane_zur/index.html

^[6] usnesení ZHMP č. 38/9 ze dne 14. 6. 2018 www.servis.praha-mesto.cz/uzplan/Uzemni_plan_HMP/ZUR/3_zprava_o_uplatnovani/usneseni_ZHMP/1_Zprava_o_uplatnovani_ZUR.pdf

^[7] Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v roce 2014 (Burcin a kol. 2014)

24. 8.–9. 10. 2020 vystavena k připomínkám organizací účastnících se společného jednání, které se konalo 9. 9. 2020. Spolu s návrhem dokumentace bylo vystaveno vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území.

1000.2.2 ZÁMĚRY NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

Území města prochází neustálým vývojem doprovázeným jeho změnami. Urbanistická koncepce i dílčí koncepce základních systémů města vznikala před více než čtvrtstoletím. Hrubá kostra původních záměrů města zůstala, ale průběžně se modifikuje podle nových skutečností, které ji ovlivňují a které musí respektovat. Téma Z se soustředí na záměry celoměstského měřítka, resp. ty, které přesahují měřítko města a jsou podstatné pro další směřování územního plánování v Praze.

Záměry na provedení změn v území

Záměry na provedení změn v území představují dlouhodobě uvažované i aktuální záměry na stavby nebo soubory staveb, které jsou podstatné pro vývoj města a také je mohou významně ovlivnit. Evidují se 3 fáze přípravy (formy záměru): podněty, záměry a projekty. Konfrontace s limity v území s vyhodnocením střetů se řeší pro fázi záměr a podnět.

- Podněty** (označované N) reprezentují vstupní ideu ve formě koncepční studie, kde dlouhodobější příprava a hlubší prověření je nutné.
- Záměry** (označované Z) jsou obsaženy v územně plánovací dokumentaci (ÚPD) (Politice územního rozvoje ČR (PÚR), Zásadách územního rozvoje hl. m. Prahy, případně Územním plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy) nebo v návrzích na změny ÚPD a jsou doloženy územně plánovacím podkladem.
- Projekty** (označované P) jsou doloženy dokumentací ve fázi procesů dle zákona č. 183/2006 Sb. pro územní nebo stavební řízení nebo pro posuzování vlivu na životní prostředí a mají nejbliže nakročeno k realizaci.

Nositelem záměrů krajské úrovně jsou hl. město Praha nebo stát prostřednictvím jím zřízených organizací, které jsou poskytovateli údajů o území. Klíčové záměry jsou zpravidla zpřesněním PÚR. Záměry jsou sledovány ve skupinách (typy záměru):

- urbanistické záměry** s kódovým označením U (→ Obr. 1000.2.2.1) (→ Příloha 1000.P.02);
- dopravní infrastruktura** s kódovým označením D, reprezentuje stavby pro nadřazený komunikační systém města a související stavby včetně klíčové infrastruktury

- pro městskou hromadnou dopravu (→ Obr. 1000.2.2.2) (→ Příloha 1000.P.03);
- technická infrastruktura** s kódovým označením T, představuje nadřazené prvky systémů nutných pro zajištění hladkého technického chodu města v souladu s udržitelným rozvojem (→ Obr. 1000.2.2.2) (→ Příloha 1000.P.03).

Základní skupiny se dále člení podle druhu využití:

- UB bydlení
- UQ polyfunkce
- US komerční služby a produkce
- UO veřejné služby a sport
- UP parky a veřejná prostranství
- UZ lesy a krajinná zeleň
- DA automobilová doprava
- DH veřejná doprava
- DP parkování
- DZ železniční doprava
- DC pěší a cyklistická doprava
- DL letecká doprava
- DV vodní doprava
- TV vodní hospodářství
- TE energetika
- TK kolektory
- TI elektronické komunikace

Kódové označení záměrů na provedení změn v území je trojmístné (X-YY-00), kde 1. pozice značí fázi přípravy (X), 2. pozice druh využití a upřesnění oboru infrastruktury (YY) a 3. pozice evidenční číslo v dané skupině fáze přípravy a oboru [00]. Kódové označení a číslování odpovídá záměrů na provedení změn v území evidovaným v úrovni obce, z nichž byly vybrány záměry v krajském měřítku. Znázorněny jsou ve Výkresu K. 3 Záměry na provedení změn v území. Výkres zobrazuje územní průměty podnětů, záměrů nebo projektů odpovídající měřítku kraje; konkrétní výsledná řešení vzniknou až v navazujících procesech územního plánování a následně stavební přípravy.

Urbanistické záměry na provedení změn v území v měřítku kraje jsou zpravidla reprezentovány studiemi, ať už územními pořizovanými v gesci MHMP, nebo urbanistickými, koncepčními či ověřovacími pořizovanými městskými částmi, IPR nebo developerem či investorem daného území. Sledují se aktuálně pořizované studie a podněty na jejich pořízení, výběr je opět determinován celoměstským významem. Studie neřeší konkrétní stavby, ale celkové uspořádání území v širším měřítku. Výjimkou jsou skutečně významné záměry metropolitního dosahu, jako je stavba Vltavské filharmonie. Záměry na konkrétní stavby (z oblastí bydlení

nebo občanského vybavení či úprav veřejných prostranství) sledované IPR Praha, jsou de facto postupným naplňováním území vymezeného pořizovanou studií, podnětem na pořízení studie nebo transformačního území se studií již zpravidla ukončenou, případně se nalézají v bezprostředním sousedství (→ Příloha 1000.P.02). Z tohoto důvodu urbanistické podněty a záměry na konkrétní stavby nepodléhají vyhodnocení střetů s limity.

Pro účely vyhodnocení **střetů záměrů na provedení změn v území s limity využití území** se z dat záměrů vybírají podněty a záměry. Projekty se nevyhodnocují, má se za to, že jejich střet s limity je řešen v rámci zpracování a projednání příslušné dokumentace nebo územně plánovacího podkladu. Z dat limitů jsou vybrány limity využití území v měřítku kraje, které vyplývají z právních předpisů nebo ze specifických vlastností území Prahy a které mohou mít vliv na realizaci záměru (→ Výkres K.2 Limity využití území). Po technické stránce je proveden průnik dat v prostředí ArcGis a poté je pohledem odborníků IPR klasifikována závažnost střetu. Většina průníků dat žádný opravdový střet zájmů neznamená, koordinace stavebních záměrů s limity území jsou běžnou součástí projektové přípravy; tyto nejsou zobrazeny ani evidovány. Evidovány jsou kategorie **střetů s limity bránící realizaci záměru** (s kódovým označením S-číslo střetu), kategorie **střetů záměrů s limity omezující realizaci záměru** (s kódovým označením O-číslo střetu) a **střety záměrů navzájem** (s kódovým označením ZZ-číslo střetu) (→ Příloha 1000.P.04). Střety a omezení jsou zobrazeny ve Výkresu K.4 Problémy k řešení. Kódové označení a číslování odpovídá střetům a omezením evidovaným v úrovni ÚAP obce, z nichž byly vybrány střety a omezení v krajském měřítku.

-
-
-

1000.3 Závěr kapitoly

Zásady územního rozvoje (ZÚR) stanovují základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území Prahy jako kraje. ZÚR hl. m Prahy stanovují priority územního plánování hl. m. Prahy a definují obecné zásady územního rozvoje hlavního města. ZÚR hl. m Prahy byly vydány opatřením obecné povahy č. 8/2009 usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy (ZHMP) č. 23/59 ze dne 17. 12. 2009. Aktuálně platná dokumentace je dostupná na webových stránkách MHMP a IPR ve znění aktualizací č. 1–4 původního dokumentu. Poslední aktualizace byla schválena ZHMP usnesením 5/8 ze dne 21. 3. 2019 s účinností od 29. 5. 2019.

Zásady územního rozvoje hl. m Prahy byly od svého vydání opakovaně napadány soudními žalobami, které napadaly věcnou podstatu nadřazené dokumentace prostřednictvím zpochybnění vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (VVURÚ) nebo zákonnosti procesu pořízení ZÚR. První vlny žalob na ZÚR byly úspěšné: soudní rozsudky zrušily části ZÚR, které definovaly podstatné části nadřazených systémů dopravní infrastruktury a které již byly již dříve územním plánem definovány. V roce 2014 byla schválena 1. aktualizace ZÚR hl. m. Prahy (AZUR 01), obsahující precizní a důkladné doplnění odůvodnění navrhovaného řešení a formální i věcné opravy textové části, aby bylo vyhověno výtkám soudu a zvýšena odolnost k soudním přezkumům. Bylo také vypracováno nové podrobnější posouzení VVURÚ pro ZÚR hl. m. Prahy. Vydání AZUR 01 odstartovalo další sérii žalob, soud v letech 2015–2017 však postupně všechny zamítl.

V průběhu času se však objevila potřeba upřesnit vymezení některých koridorů na základě aktuálních poznatků či dohod o jejich řešení, což opět bylo nutné implementovat do ZÚR. Aktualizace č. 2–4 byly pořízeny a vydány formou samostatné změny dokumentace, vždy na základě návrhu oprávněného investora; další 4 aktualizace se v současné době paralelně pořizují. Nestandardní a krajně nepřehledná praxe dílčích oprav celoměstské dokumentace vedla k tomu, že město rozhodlo o pořízení nové komplexní aktualizace ZÚR (AZUR 05). AZUR 05 byla v termínu 24. 8.–9. 10. 2020 vystavena k připomínkám organizací účastnících se společného jednání, které se konalo 9. 9. 2020. Spolu s návrhem dokumentace bylo vystaveno Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území.

1000.2.2.1 Záměry urbanistické

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

- podnět, bydlení
- podnět, vybavenost a služby
- záměr, bydlení
- záměr, vybavenost a služby
- záměr, parky a veřejná prostranství
- projekt, bydlení
- projekt, vybavenost a služby

metropolitní urbanistické záměry

- Vltavská filharmonie

pořizované územní studie a jiné plánovací podklady

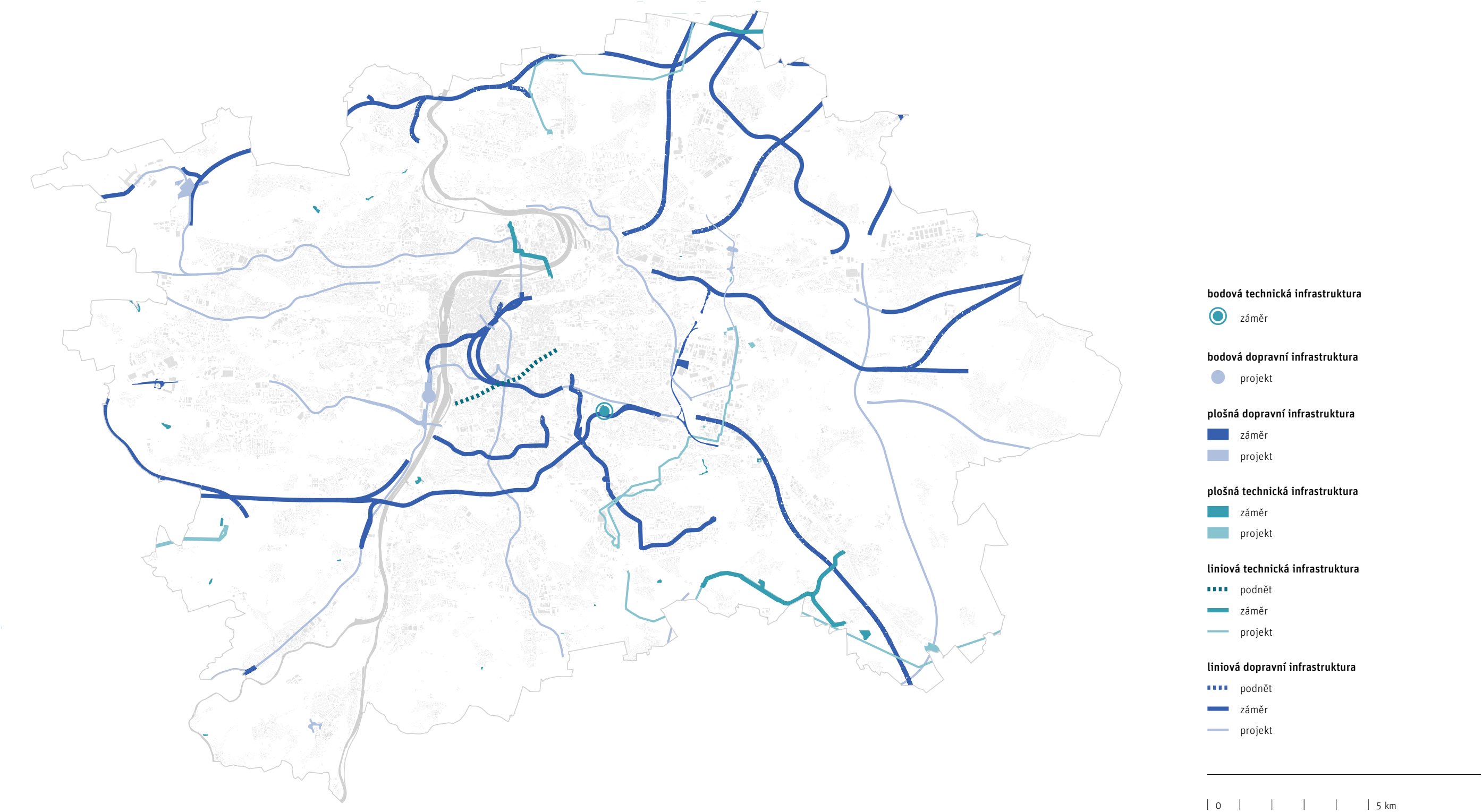
- územní studie pořízené podle stavebního zákona
- jiné plánovací podklady

- významné transformační plochy

0 5 km

1000.2.2.2 Záměry infrastruktury

IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020

Nejen dokumentace, ale zejména území města prochází neustálým vývojem doprovázeným jeho změnami. Záměry na provedení změn v území jsou záměry na stavby nebo soubory staveb, které jsou podstatné pro vývoj a fungování města. Původní dlouhodobé záměry města se zpřesňují a často i modifikují podle nových skutečností, které je ovlivňují a které musí respektovat. Evidují se 3 fáze přípravy: podněty, záměry a projekty. Záměry jsou obsaženy v územně plánovacích dokumentacích (Politice územního rozvoje ČR, a ZÚR hl. m. Prahy, případně v Územním plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy) nebo v návrzích na změny územně plánovací dokumentace a jsou doloženy územně plánovacím podkladem. Projekty jsou doloženy dokumentací ve fázi procesů dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. pro územní nebo stavební řízení nebo pro posuzování vlivu na životní prostředí a mají nejbliže nakročeno k realizaci. Konfrontace s limity v území s vyhodnocením střetů se řeší pro fáze záměr a podnět. Záměry na provedení změn v území jsou v krajském měřítku sledovány v oborech dopravní a technické infrastruktury, v oblasti urbanismu jde o monitoring komplexnějších řešení uspořádání území vymezených částí města, reprezentovaných studiemi. Studie jsou jednak územní pořizované v gesci MHMP, nebo urbanistické, koncepční či ověřovací, pořizované městskými částmi, IPR nebo developerem či investorem daného území. Záměry na konkrétní stavby sledované IPR jsou projevem naplňování území vymezeného studií nebo transformačního území v krajském měřítku.

Vzhledem ke skutečnosti, že pro rozbor udržitelného rozvoje území kraje nebyly vybrány žádné indikátory z ÚAP obce s předpokladem krajského významu a měřítka, nevyplývala z jejich hodnocení žádná pozitiva ani negativa.

• • •

1100 ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE | POSOUZENÍ STAVU A VLIVŮ V ÚZEMÍ

1100.1 Úvod kapitoly

Kapitola 1100 Rozbor udržitelného rozvoje se zabývá celkovým vyhodnocením a syntézou všech předešlých kapitol a definuje závěry, které plynou z celé dokumentace ÚAP kraje 2020. Hlavním cílem kapitoly není pouze vyhodnocení stavu a vývoje území hl. m. Prahy, ale i vysledování vzájemných vztahů a vlivů v území se zohledněním širších vazeb, které mají zásadní vliv na hlavní město. Kapitola shrnuje metodiku, na základě, které je zpracován samotný rozbor udržitelného rozvoje území (dále RURU). Metodika rozboru navazuje na předešlé ÚAP zpracované IPR a je založena na definování perspektivy rozboru pomocí strategických dokumentů, které jsou celospolečenským konsenzem v oblasti kýženého vývoje území. Výstupem kapitoly a celé dokumentace ÚAP kraje 2020 je stanovení problémů k řešení a definování hodnot, které je potřeba rozvíjet a chránit. Stanovené problémy a hodnoty jsou zásadním podkladem pro nadřazenou územně plánovací dokumentaci, ale i pro strategické dokumenty.

Kapitola je strukturována na základě zpracované metodiky RURU, respektive jejich dílčích kroků, do čtyř podkapitol: Principy a východiska udržitelného rozvoje, Metoda rozboru udržitelného rozvoje území, Rozbor udržitelného rozvoje území a Syntéza. První z nich, Východiska udržitelného rozvoje, stanovuje perspektivu rozboru založenou na rešerši a výběru aktuálních strategických dokumentů. Navazující podkapitola Metoda rozboru udržitelného rozvoje území definuje nástroje rozboru: oblastí, principy a cíle udržitelného rozvoje, formulované na základě východisek. Poslední část Rozbor udržitelného rozvoje území vyhodnocuje nejen stav a vývoj území, ale i vzájemné vlivy a vztahy cílů uvnitř i napříč principy a je zásadním výstupem pro závěrečnou syntézu. Kapitola vyúsťuje podkapitolou Syntéza, v níž jsou na základě rozboru interpretovány hodnoty a problémy k řešení.

1100.2 Východiska rozboru

1100.2.1 KONCEPCE RURU

Požadavky stavebního zákona č. 183/2006 Sb. na vyhodnocení udržitelného rozvoje území v ÚAP zpřesňuje jeho prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. Cílem ÚAP je monitorování stavu a vývoje území, obsah je dle vyhlášky členěn na dvě základní části: podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (podklady pro RURU) a vlastní rozbor udržitelného rozvoje území (RURU). Téma Koncepce RURU rozboru začíná legislativním rámcem rozboru udržitelného rozvoje území a specifikací pojmů. Krátce představuje metodiku rozboru, tedy stanovení cílů, principů, oblastí, dále vztah dílčího a celkového RURU včetně provázanosti s kapitolami ÚAP kraje, vztah rozboru udržitelného rozvoje v ÚAP obce a kraje. V závěru je popsán postup vyhodnocení trendů pomocí naplňování cílů a stanovení hodnot a problémů.

Východiska pro rozbor udržitelného rozvoje území (RURU) představují kromě legislativního rámce (viz ÚAP obce 1100.2.1) i strategické dokumenty, které se zabývají definováním cílů a implementací udržitelného rozvoje. Ukotvení principů udržitelného rozvoje do českého právního prostředí bylo zajištěno implementací evropské směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí (85/337/EHS ve znění pozdějších předpisů 2014/52/EU) [24] a přijetím nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (SZ). Podpora všech pilířů udržitelného rozvoje je definována v rámci cílů (§ 18, odst. 1 a 2 SZ) a úkolů (§ 19, odst. 2 SZ) územního plánování. Cílem územního plánování je zahrnout principy udržitelného rozvoje území do tvorby územně plánovacích dokumentací (ÚPD) a územních studií, současně posoudit vliv zpracovaných ÚPD a Politiky územního rozvoje ČR (PÚR) na udržitelný rozvoj. Stavební zákon ustanovuje průběžné sledování a vyhodnocování rozvoje z hlediska principů udržitelného rozvoje, které slouží jako zpětná vazba pro územní plánování. ÚAP zpracovávají východiska pro udržitelný rozvoj území a vyhodnocují udržitelný rozvoj a stanovují problémy k řešení v ÚPD (§ 26, odst. 2 SZ).

Požadavky stavebního zákona na vyhodnocení udržitelného rozvoje území v ÚAP zpřesňuje jeho prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. Cílem ÚAP je monitorování stavu a vývoje území, obsah je dle vyhlášky členěn na dvě základní části:

- podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území** (§ 4, odst. 2 vyhlášky č. 500/2006 Sb.), které shromažďují a periodicky aktualizují data i informace o stavu a vývoji území, v ÚAP kraje jde o kapitoly 050–1000;
- rozbor udržitelného rozvoje území (RURU)** (§ 4, odst. 3 vyhlášky č. 500/2006 Sb.), který na základě zjištění podkladů posuzuje negativní a pozitivní vlivy v území, vzájemné střety a vtahy v území včetně jejich dopadu z pohledu jednotlivých pilířů. Výstupem rozboru je určení hodnot a problémů k řešení v ÚPD, případně územních studiích, v ÚAP kraje jde o kapitolu 1100.

Územně analytické podklady kraje slouží jako územně plánovací podklady (§25 SZ) pro pořizování a aktualizace PÚR a ÚPD, jíž jsou Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy. Pro úroveň republiky zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj na základě ÚAP krajů podklad pro PÚR. ÚAP neslouží pouze jako podklad pro pořízení PÚR a ÚPD, ale zároveň vyhodnocují naplňování dlouhodobých záměrů a cílů. Tyto strategické cíle jsou výsledkem celospolečenského konsenzu v oblasti udržitelného rozvoje území a vytváří hierarchický hodnoticí rámec.

Rozbor udržitelného rozvoje území se skládá ze dvou základních částí: celkového a dílčího RURU. Celkový RURU, který je součástí této kapitoly (1100), nastavuje metodu rozboru a skládá dohromady dílčí závěry z jednotlivých (100–1000) kapitol. Dílčí RURU v těchto kapitolách vyhodnocuje ty vytyčené cíle udržitelného rozvoje, které souvisí s řešenou problematikou dané kapitoly. V každém úvodu kapitoly jsou z 11 oblastí udržitelného rozvoje představeny ty, kterými se příslušné kapitoly zabývají. Stejně oblasti udržitelného rozvoje (UR) postupují několika kapitolami zároveň. Pro každou oblast UR jsou specifikovány příslušné principy udržitelného rozvoje, které obsahují několik konkrétních cílů UR. Pokud jsou k dispozici data a cíl je měřitelný, je naplňování sledováno pomocí indikátorů. Vzhledem k provázanosti témat napříč knihou lze jednotlivé principy UR zatřídit do více kapitol současně. Metoda rozboru udržitelného rozvoje území je společná pro ÚAP obce i kraje. V rámci ÚAP obce byl postaven komplexní systém cílů udržitelného rozvoje (UR), které řeší problematiku v podrobnějším měřítku. Pro RURU ÚAP kraje byl proveden výběr cílů UR, které mají celoměstský význam a měřítko, z množiny všech cílů v ÚAP obce.

Celkový RURU (1100.4) skládá dohromady dílčí závěry tematických kapitol, které se propisují do hierarchického hodnoticího rámce. Dílčí RURU vyhodnocuje, jak jsou jednotlivé vytyčené cíle UR naplňovány. Pro zajištění objektivního hodnocení je naplňování cílů sledováno pomocí indikátorů, u nichž je porovnána dosažená hodnota oproti

požadované (limitní) hodnotě (stavu) nebo popsána **změna v průběhu času pomocí trendu** (vývoje). Z porovnání žádoucího a aktuálního skutečného trendu vyplývá, jak se daří cíl naplňovat v průběhu let, zda je vývoj dlouhodobě žádoucí, nežádoucí či stagnuje. Výstupem dílčího RURU je stanovení **pozitiv** a **negativ** (1100.4.4), která plynou z naplňování či nenaplňování cílů UR. V závěru jednotlivých kapitol jsou popsány stěžejní **pozitiva** a **negativa** za jednotlivé oblasti UR, která formulují závěry dílčího RURU (→ Příloha K1100.P.03). Celkový RURU na základě dílčích závěrů stanoví **problémy** a **hodnoty území** (1100.5.2, 1100.5.3) jako podklad pro ÚPD. Současně definuje problémy k řešení mimo kompetenci ÚPD jako podklad pro Strategický plán hl. m Prahy a další celoměstské strategie a politiky.

1100.2.2 REŠERŠE STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

Téma představuje přehled nejzásadnějších strategických dokumentů celosvětových, evropských, národních, regionálních a městských. V mezinárodním měřítku patří mezi klíčové dokumenty Agenda 2030, která je v národním měřítku implementována do Strategického rámce Česká republika 2030. Stěžejním dokumentem pro strategické řízení na úrovni města je Strategický plán hl. m. Prahy. Vzhledem k vysokému množství strategických dokumentů je pro formulování východisek potřeba hierarchizace podle významu a měřítka (světové, evropské, národní, regionální strategie) a podle šíře záběru (komplexní a tematické strategické dokumenty).

Klíčovými celosvětovými a evropskými komplexními strategickými dokumenty jsou:

- **Agenda 2030** (definuje **17 cílů udržitelného rozvoje** (SDGs⁵⁹⁾) – celosvětová strategie,
- **Směřování k udržitelné Evropě do roku 2030** (implementace SDGs) – evropská strategie,
- **Strategie Evropa 2020** – evropská strategie,
- **Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj** – evropská strategie.

Na národní úrovni je nejzásadnějším dokumentem **Strategický rámec Česká republika 2030** [25], který tvoří základní východiska pro všechny navazující politiky, strategie a koncepce. Jeho cílem je implementovat 17 mezinárodních cílů udržitelného rozvoje (SDGs) do podmínek ČR s vizí do roku 2030. Pro podporu regionálního rozvoje území jsou klíčové další strategické a programové dokumenty na národní úrovni:

59 ——— SDGs – zkratka z anglického Sustainable Development Goals – **cíle udržitelného rozvoje**

- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020** (2000) a navazující **Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+** (2019),
- **Zásady urbánní politiky ČR.**

Stěžejním dokumentem pro strategické řízení měst je strategický plán, který na základě společenského konsenzu všech klíčových stakeholderů v území formuluje dlouhodobé cíle udržitelného rozvoje. IPR zpracoval **Strategický plán hl. m. Prahy** schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 21/7 v roce 2016. Strategický plán definoval na základě analýz vizi Prahy pomocí 3 klíčových rozvojových směrů: **Soudržná a zdravá metropole, Prosperující a kreativní metropole, Dobře spravovaná metropole.** Jednotlivé směry jsou definovány pomocí strategického cíle (např. Soudržné město, Významný region, Odolnost a bezpečnost aj.), který je detailněji popsán pomocí jednotlivých oblastí. Ke každému cíli jsou přiřazena konkrétní opatření pro jejich dosažení. Cíle plánu nejsou pojaty jako konkrétní bod, ale spíše jako širší oblast zájmu. Vzhledem ke komplexnosti dokumentu IPR definuje 5 klíčových priorit: Prosperující město, Občanská společnost, Autentické město, Sociální soudržnost a Krásné město. Nedílnou součástí je implementace strategického plánu, která byla ukotvena pomocí unesení Rady hl. m. Prahy č. 1866 z roku 2017. **Implementační část** v sobě zahrnuje pravidelnou zpětnou evaluaci účinnosti v naplňování cílů. Je tvořena **4 realizačními programy**, které formulují konkrétní projekty naplňující průřezově všechny cíle strategického plánu.

Celkový přehled rešerše strategických dokumentů (→ Příloha 1100.P.01) ukazuje množství a různorodost zpracovaných strategických dokumentů. Pro formulování východisek je potřebná jejich hierarchizace podle významu a měřítka (→ Obr. 1100.2.2.1):

- 1 **Celosvětové strategie** jsou výsledkem mezinárodních dohod na shromážděních mezinárodních institucí (např. OSN, OECD, WHO aj.). Tyto strategie jsou hierarchicky nejvýš a ostatní s nimi musí být v souladu. Zastřešujícím dokumentem této úrovně je Agenda 2030 [26].
- 2 **Evropské strategie** zpřesňují vytyčené cíle z celosvětových dokumentů a nastavují společné evropské cíle. Zpravidla jde o výstupy institucí EU (např. Evropské komise, Evropského parlamentu aj.). Zastřešujícím dokumentem na úrovni evropských dokumentů je Strategie Evropa 2020 a Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj [26].
- 3 **Národní strategie** implementují mezinárodní strategické dokumenty do místních podmínek (legislativa aj.). Tyto strategie zpracované a schválené na úrovni vlády ČR jsou výstupem orgánů vlády a spolupráce napříč ministerstvy či dalších ústředních orgánů. Zastřešujícím

dokumentem je Strategický rámec Česká republika 2030 [26], který i přes širí záběr spadá do gesce Ministerstva životního prostředí. Pro územní plánování jsou zásadní zastřešující dokumenty Ministerstva pro místní rozvoj, zejména Politika územního rozvoje ČR (PÚR) a Strategie regionálního rozvoje ČR.

- 4 **Regionální a městské strategie** jsou nejpodrobnějšími dokumenty a musí být v souladu s nadřazenými strategiemi. Regionální strategie stanovují konkrétní cíle a opatření pro úroveň krajů a regionů NUTS 2. Městské strategie jsou zpracované na úrovni jednotlivých obcí či mikroregionů. Zastřešujícím dokumentem pro úroveň města je Strategický plán hl. m. Prahy [26].

Podle šíře záběru lze strategické dokumenty dělit na (→ Obr. 1100.2.2.1):

- 1 **Komplexní strategické dokumenty** (mezioborové) řeší problematiku napříč různými obory. Vzhledem ke komplexnosti těchto dokumentů je možné definovat společné cíle jako společenský konsenzus za více oborů současně. Mezi nejzásadnější komplexní strategické dokumenty na celosvětové úrovni patří **Agenda 2030**, na evropské **Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030**, národní úrovni **Strategický rámec Česká republika 2030** a na celoměstské **Strategický plán hl. m. Prahy**.
- 2 **Tematické strategické dokumenty** (oborové) se orientují pouze na specifický obor či oblast. Vzhledem k jejich úzké profilaci stanovují zpravidla konkrétní cíle daného oboru a často zpřesňují a zpodobňují komplexní strategii. Na národní úrovni jde o **resortní strategii** zpracované na úrovni ministerstva či jiného ústředního orgánu státní správy, který se zabývá příslušným sektorem (oblastí) dle kompetenčního zákona č. 2/1969 Sb. Městské a regionální strategie si nechávají zpracovat orgány státní správy a samosprávy města. Výstupem je řada koncepčních dokumentů a politik jako **Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy** (2017), **Koncepce bytové politiky hl. m. Prahy** (2004) aj.

1100.2.3 PROPSÁNÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ DO RURU

Téma představuje propsání strategických dokumentů do rozboru udržitelného rozvoje území, které vychází z kategorizace strategických dokumentů na komplexní strategické dokumenty, které se propisují do vyšší úrovně hodnotícího rámce, a tematické strategické dokumenty, které se propisují do nejnižší úrovně hodnotícího rámce. Hierarchické dělení hodnotícího rámce se skládá ze tří základních úrovní: oblasti udržitelného rozvoje, principy

udržitelného rozvoje a cíle udržitelného rozvoje. V závěru je uveden přehled klíčových komplexních a tematických dokumentů, které se propsaly do tvorby hierarchického hodnotícího rámce.

Výstupem rešerše klíčových strategických dokumentů a jejich kategorizace (1100.2.2) je formulování východisek rozboru udržitelného rozvoje území (RURU), které slouží k nastavení hierarchického hodnotícího rámce [1]. IPR pro stanovení východisek rozboru navazuje na předchozí ÚAP identifikováním specifických cílů žádoucího rozvoje území hlavního města napříč různými obory zasahujícími do územního plánování. Cíle přebírá IPR ze strategických dokumentů, které jsou sice přizpůsobené aktuální politické či společenské situaci, ale jsou výsledkem celospolečenského konsenzu. Hierarchický hodnotící rámec tvoří na hierarchicky nejvyšší úrovni oblasti udržitelného rozvoje (UR), členěné na principy udržitelného rozvoje (UR) s konkrétními cíli udržitelného rozvoje (UR).

Pro definování oblastí a principů udržitelného rozvoje (UR) byly zohledněny následující komplexní strategické dokumenty národní, regionální a městské úrovně (→ Obr. 1100.2.3.1).

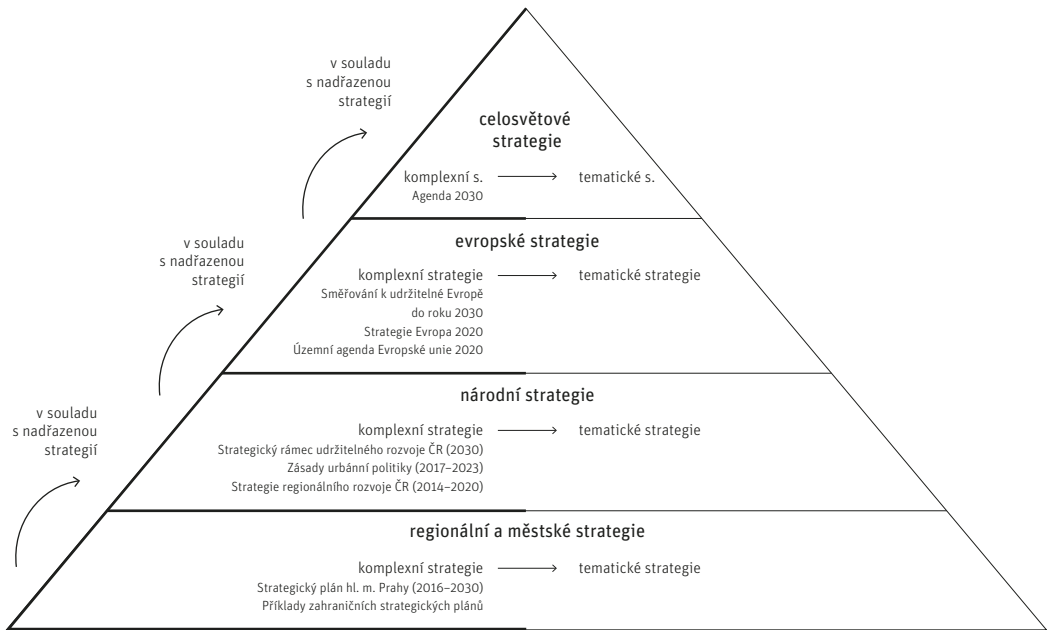
- **Strategický rámec Česká republika 2030** – národní strategie,
- **Zásady urbánní politiky ČR** (ZUP) – národní strategie,
- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020** (SRR) – regionální strategie,
- **Strategický plán hl. m. Prahy** (SP) – městská strategie.

Cíle UR vycházejí z **tematických regionálních a zejména městských strategií** s konkrétními cíli nebo zpřesňují formulované cíle z výše uvedených komplexních strategických dokumentů. Nejzásadnější tematické strategické dokumenty jsou (→ Obr. 1100.2.3.1).

- **Politika architektury a stavební kultury ČR** – zpřesnění cílů tematické národní strategie,
- **Regionální inovační strategie hl. m. Prahy** – tematická regionální strategie,
- **Plán udržitelné mobility Prahy a okolí** – tematická městská strategie,
- **Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu** – tematická městská strategie,
- **Územní energetická koncepce hl. m. Prahy** (ÚEK) – tematická městská strategie,

1100.2.2.1 Typy strategických dokumentů

IPR Praha 2020

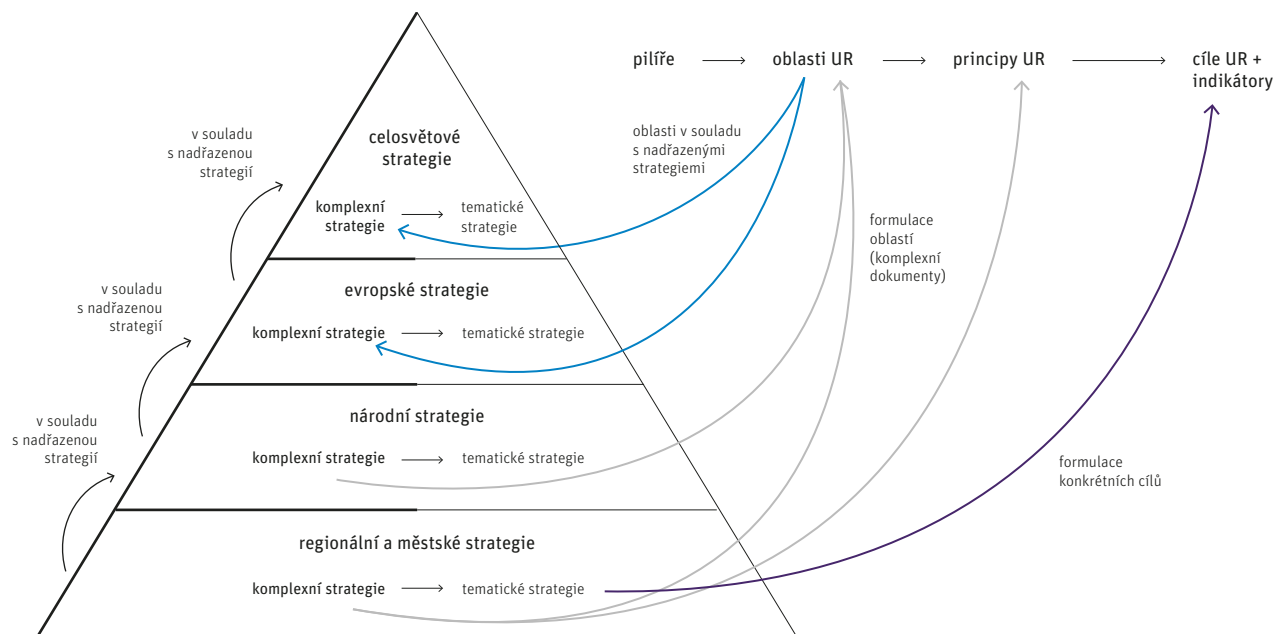

Management plán ochrany světového kulturního dědictví Historického centra Prahy – tematická městská strategie.

Výše zmíněný výčet představuje stěžejní **tematické strategické dokumenty**, které se zásadněji propsaly do cílů UR ÚAP 2020. V rámci tohoto přehledu nelze představit ostatní existující oborové strategie (→ Příloha 1100.P.01).

- • •

1100.2.3.1 Propsání strategických dokumentů do rozboru udržitelného rozvoje území

1100.3 Metoda RURU

1100.3.1 OBLASTI A PRINCIPY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Téma představuje hierarchický hodnotící rámec rozboru udržitelného rozvoje území, jehož základem je 11 oblastí udržitelného rozvoje. Oblasti jsou obecně definované s cílem zahrnout v sobě komplexnost celé problematiky územního a strategického plánování. Do každé oblasti jsou zařazené jednotlivé principy udržitelného rozvoje, které zpřesňují zaměření jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje. Rozbor udržitelného rozvoje území obsahuje celkem 36 principů. Nejnižší úroveň hierarchického hodnotícího rámce jsou cíle udržitelného rozvoje, které jsou součástí jednotlivých principů.

Na základě rešerše strategických dokumentů IPR formuloval východiska pro rozbor udržitelného rozvoje území (RURU), které slouží k nastavení hierarchického hodnoticího rámce. Základem hodnoticího rámce je definování 11 oblastí udržitelného rozvoje (UR), které jsou obecně definované s cílem zahrnout v sobě komplexnost celé problematiky územního a strategického plánování. Obsah oblastí byl identifikován na základě priorit komplexních strategických dokumentů, neboť v sobě zahrnují mezioborovou problematiku, a na základě členění oblastí UR v předchozích RURU (v ÚAP 2016, ÚAP 2012). Při definování oblastí byly zohledněny komplexní strategické dokumenty pro úroveň národní, regionální a městskou:

- Strategický rámec Česká republika 2030,
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 (SRR),
- Zásady urbaní politiky ČR (ZUP),
- Strategický plán hl. m. Prahy (SP).

Hierarchický hodnoticí rámec se skládá ze tří základních úrovní: oblastí, principů a cílů udržitelného rozvoje (UR). 11 oblastí udržitelného rozvoje vzniklo sjednocením souvisejících priorit strategických dokumentů, aniž by došlo k reinterpretaci jejich původního významu [1]. Každá oblast je dále podrobněji členěna na jednotlivé principy udržitelného rozvoje, které zpřesňují zaměření jednotlivých oblastí UR. Stejně jako oblasti i principy UR vycházejí z priorit strategických komplexních dokumentů národní, regionální a městské úrovně [1]. Principy UR vznikly zatříděním prioritních cílů komplexních strategií do klíčových tematických skupin uvnitř již nastavené oblasti UR. Prioritami nejnižšího hierarchického stupně jsou pak konkrétní cíle udržitelného rozvoje, které definují zásadní výzvy a klíčové otázky pro jednotlivé principy (více viz 1100.3.2).

Oblasti jsou seřazeny podle vzájemných vztahů a souvislostí. První skupina oblastí – **1. Soulad městského a přírodního prostředí, 2. Kvalitní složky životního prostředí, 3. Vyvážené prostorové uspořádání města a 4. Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot** – se zabývá ochranou a rozvíjením hodnot přírodních podmínek, otevřené a městské krajiny, vystavěného prostředí a zejména zastavením rozšiřování města do jeho krajinného zázemí s cílem koncentrovat energii uvnitř města. Navazující oblast **5. Atraktivní a konkurenceschopné město**, která pojmenovává ekonomický potenciál, se zabývá zvyšováním atraktivity a konkurenceschopnosti města a jeho ekonomické prosperity zajišťující blahobyt jeho obyvatel. Druhou klíčovou skupinu tvoří oblasti **6. Bezpečná a efektivní mobilita, 7. Bezpečné, odolné a připravené město, 8. Vzdělané a inovativní město a 9. Sociálně solidární město**, které se zabývají kvalitní a spolehlivou infrastrukturou, ale zkoumají i ekonomické hledisko a zkvalitnění služeb. Oblast **9. Sociálně solidární město** současně rozvíjí sociální soudržnosti a nastavení socioekonomický podmínek pro dobré fungování rodiny a zároveň podporu dostupného bydlení. S ní související oblast **11. Spokojenost a angažovanost obyvatel** se zabývá zapojením lidí do místních komunit a hodnocením kvality života z pohledu jeho obyvatel. Oblast **10. Kvalitní a transparentní veřejná správa** pak zhodnocuje fungování a zlepšování efektivity nástrojů veřejné správy, které by měly podpořit výše zmíněné priority.

Oblast 01 Soulad městského a přírodního prostředí zahrnuje tři principy:

01.1 Podpora ochrany přirozených ekosystémů a zachovalých přírodních území s cílem zajistit ochranu a péči o zachovalá přírodní území. Mnohé z nich mají ochranu legislativní a jsou vyhlášena jako různé druhy chráněných území, ale současně jde o péči o ornou půdu, lesy a jejich výsadby a travnaté plochy.

01.2 Aktivně chránit a rozvíjet krajinné zázemí města

s cílem aktivně chránit a rozvíjet otevřenou krajinu sleduje konkrétní kroky zastavení růstu města na úkor orné půdy – záborů ZPF, podporu a péči o pozemky s funkcí lesa, nové výsadby vhodných dřevin a dále sleduje podporu rozvoje městského a příměstského zemědělství. Vzhledem ke klimatickým změnám je velice žádoucí přeměna velkých půdních bloků a jejich členění pomocí mezí, remízků apod.

01.3 Aktivně chránit a rozvíjet městskou krajinu s cílem

zachování obrazu města, na němž se významným způsobem podílí krajina ve městě. Je sledována trvalá péče o stávající výsadby, jejich doplňování a kultivace. Sledován je systém zelené infrastruktury, který přispívá k zachování biologické

rozmanitosti a zlepšuje mikroklimatické podmínky vystavěného prostředí.

Oblast 02 Kvalitní složky životního prostředí se skládá ze čtyř principů:

02.1 Efektivní hospodaření se zdroji s cílem zvyšování energetické a materiálové účinnosti a zapojení obnovitelných zdrojů. Nejde pouze o udržitelnou výstavbu, ale také o šetrné nakládání s územím, odstraňování starých ekologických zátěží, recyklaci vody, naplňování transformačních ploch ve městě anebo snížení dovozu zemědělských produktů, tedy podporu městského zemědělství.

02.2 Adaptace na klimatickou změnu se týká všech oblastí činností a života ve městě.

02.3 Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže sleduje stav hodnot jednotlivých zákonem stanovených limitů pro tato znečištění a dále sleduje opatření, jejichž cílem je tyto hodnoty snížit.

02.4 Snížení znečištění vody sleduje hodnoty znečištění vody podle typu znečištění u vodních toků a ploch a vodních zdrojů.

Oblast 03 Vyvážené prostorové uspořádání města se skládá ze tří základních principů:

03.1 Vyvážený rozvoj vystavěného prostředí města sleduje rozvoj vystavěného prostředí a zastavení rozrůstání města do otevřené krajiny. Cílem je koncentrovat energii uvnitř města a rozvíjet jeho vnitřní potenciál. Z pozice města je nezbytné upřednostňovat intenzivní rozvoj na transformačních plochách v rámci městské krajiny, namísto extenzivního rozvoje – navyšování záboru otevřené krajiny a prohlubování dalších negativních dopadů suburbanizace.

03.2 Kvalitní veřejná prostranství jako nástroj podpory obrazu města iniciací kultivace veřejných prostranství. Cílem tohoto principu je zachovat a podpořit strukturu veřejných prostranství, která je stěžejní pro celkovou urbanistickou koncepci města a je dokladem historického obrazu města.

03.3 Kvalitní využití území sleduje využití území z hlediska dějů a činností, jejich vzájemné vazby a rozložení ve městě. Cílem je zachování rozmanitosti využití v částech města, které jsou bohaté na děje a aktivity a naopak posilování území s nízkou rozmanitostí a orientované pouze na jednostranný druh aktivit.

Oblast 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot se skládá ze tří základních principů:

04.1 Aktivně rozvíjet a chránit kulturní dědictví sleduje rozvoj, ochranu a správu kulturního dědictví. Ochrana

kulturního dědictví a uplatňování principů památkové péče podpoří naplnění potenciálu místa a jeho identity namísto omezení aktivního rozvoje a konzervování dědictví.

04.2 Vyvážený rozvoj cestovního ruchu, jehož cílem je optimalizovat délku pobytu turistů v Praze a zvyšovat atraktivitu různých částí města a paralelně zvýšit podíl turistů, kteří se do Prahy opakovaně vracejí.

04.3 Rozvíjet aktivní kulturní politiku města s cílem rozvíjet potenciál bohaté kulturní nabídky a posílit mezinárodní značku Prahy spoluprací s evropskými městy, která jsou lídry v oblasti kultury.

Oblast 05 Atraktivní a konkurenceschopné město se skládá ze tří základních principů:

05.1 Příznivé podnikatelské prostředí má za cíl zlepšit pozici Prahy a ČR v monitoringu atraktivity podnikatelského prostředí. V neposlední řadě zjednodušením podmínek podnikání a nastavením vhodných podmínek spolupráce soukromého a veřejného sektoru dosáhnout zvyšování podílu přímých zahraničních investic na území Prahy a potažmo celé ČR.

05.2 Podpora inovace a konkurenceschopnosti má za cíl zvyšovat počet firem s ekonomickou aktivitou ve znalostně intenzivních, resp. technologicky náročných odvětvích zpracovatelského průmyslu a služeb se sídlem v Praze.

05.3 Ekonomická prosperita a blahobyt sleduje význam Prahy jako centra politických a ekonomických aktivit na mezinárodním poli.

Oblast 06 Bezpečná a efektivní mobilita se skládá ze čtyř základních principů:

06.1 Šetrná mobilita sleduje snížení produkce emisí dopravy, celkové snížení spotřeby energie a zvyšování ekologických pohonů. Cílem je především zlepšení lidského zdraví omezením negativních vlivů dopravy, podpora pohybové aktivity obyvatel a v neposlední řadě i ekonomické hospodaření s veřejnými prostředky.

06.2 Dostupná doprava sleduje zlepšení dostupnosti dopravy pro širokou škálu obyvatel i návštěvníků Prahy, včetně osob se sníženou schopností pohybu a orientace.

06.3 Výkonná a spolehlivá doprava sleduje zlepšení efektivity dopravního systému, zejména prostřednictvím synergie a optimalizace současného systému využitím dostupných kapacit.

06.4 Prostorově a ekonomicky efektivní doprava sleduje snížení prostorových nároků na zábor území dopravní infrastrukturou v rámci města i krajiny a dosažení nižší míry zatížení automobilovou dopravou.

Oblast 07 Bezpečné, odolné a připravené město se skládá ze tří základních principů:

07.1 Posilovat dostupnost a spolehlivost technické infrastruktury sleduje spolehlivost dodávek, hospodárnost všech médií technické infrastruktury a současně účinné odvádění a čištění odpadních vod. Do budoucna je nutné zvyšování energetické soběstačnosti a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, dostupných na regionální a místní úrovni.

07.2 Rozvíjet prevenci a ochranu před živelnými katastrofami s cílem posilovat prevenci a ochranu před živelnými katastrofami. Sleduje podíl úseků vodních toků revitalizovaných přírodě blízkým způsobem.

07.3 Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby sleduje bezpečnost obyvatel, zvířat a majetku, zlepšení ochrany města v případě krizových situací a předcházení bezpečnostním hrozbám.

Oblast 08 Vzdělané a inovativní město se skládá ze tří základních principů:

08.1 Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání sleduje princip zvyšování kvality a dostupnosti vzdělání. Cílem je kromě zajištění dostatečného pokrytí poptávky a zapojení vyššího počtu dětí do předškolního vzdělání také podporovat dostupnost celoživotního vzdělávání nejen v oblasti profesních, ale právě v oblasti přenositelných dovedností.

08.2 Aktivní rozvoj lidských zdrojů a vzdělávacích institucí sleduje zlepšení podmínek pro vznik a rozvoj vědeckých a výzkumných institucí či výzkumné činnosti univerzit.

08.3 Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou sleduje vytváření vhodných podmínek k nastavení vzájemné spolupráce, která zajistí inovaci a moderní technologie v podnikání.

Oblast 09 Sociálně solidární a soudržné město se skládá ze čtyř základních principů:

09.1 Dostupné bydlení sleduje zajištění zdravého a cenově dostupného bydlení pro co nejširší část obyvatelstva Prahy. Princip řeší zejména sociálně a generačně ohrožené a znevýhodněné skupiny obyvatelstva.

09.2 Kvalitní a dostupná péče o zdraví sleduje podporu dostupného, kvalitního a efektivního systému zdravotnických

a sociálních služeb všem obyvatelům a jeho adaptabilitu na demografický vývoj obyvatelstva.

09.3 Sociální inkluze a podpora rodiny sleduje zajištění sociální soudržnosti a nastavení socioekonomických podmínek pro dobré fungování rodiny.

09.4 Důstojná práce a snížení příjmové nerovnosti sleduje zajištění dostatku kvalitních pracovních míst, minimalizaci míry prekarizace práce a snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných. Přístup k důstojné práci by měl být rozšířen i na znevýhodněné osoby na trhu práce.

Oblast 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa se skládá ze tří základních principů:

10.1 Odbornost, kompetentnost a odpovědnost veřejné správy sleduje kontinuitu rozhodování města a tvorbu transparentních podmínek pro investory a obyvatele města. **Posílení schopnosti města prosazovat veřejný zájem a realizovat dlouhodobé záměry v souladu s plánovacími dokumenty by významně přispěla ke zvýšení důvěry obyvatel a investorů.**

10.2 Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy sleduje zvyšování efektivity veřejné správy zlepšením kvality a urychlením řízení. Klíčové je rozdělit odpovědnost a kompetence města a městských částí a zároveň omezit tříštění veřejné správy.

10.3 Efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem sleduje zvyšování efektivity veřejné správy zlepšením kvality a urychlením řízení. Zároveň se princip zabývá důvěryhodností a otevřeností veřejné správy v podobě transparentních a participačních procesů.

Oblast 11 Spokojenost a angažovanost obyvatel se skládá ze tří základních principů:

11.1 Zapojení obyvatel do rozvoje města sleduje posilování důvěry a odpovědnosti mezi občany, městskými částmi i vedením města a nárůst aktivního zapojení obyvatel do procesu rozvoje města.

11.2 Zapojení obyvatel do komunitního života sleduje podporu a rozvoj místních komunit a komunitních center, které slouží jako zázemí pro setkávání a posilují vzájemnou spolupráci. Cílem je zajistit dostupné prostorové a materiální zázemí pro kulturně komunitní aktivity v lokalitách ve spolupráci s širokou škálou aktérů, organizací a institucí.

11.3 Spokojenost obyvatel s životem ve městě sleduje hodnocení kvality života ve městě a zajištění kvality života obyvatel.

1100.3.2 CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Pro ÚAP kraje stanovuje IPR cíle udržitelného rozvoje (UR) na základě rešerší strategických dokumentů. Pro ÚAP kraje byly vybrány cíle UR celoměstského významu z množiny všech cílů ÚAP obce. Konkrétní cíle byly přiřazeny pro jednotlivé tematické kapitoly a provázány se sledovanými analýzami v tematických kapitolách. Současně byly cíle přiřazeny k principům UR, které jsou skladebné do oblastí UR. K cílům UR byly přiřazeny indikátory - účelově vybrané ukazatele, který měří naplňování cílů. K některým cílům UR, které nelze měřit pomocí dat, nebyly indikátory přiřazeny (cíl bez indikátoru). Cíle UR byly formulovány včetně žádoucího trendu na základě tematických strategií regionální a obecní úrovně nebo na základě zpřesnění cílů z komplexních strategií národní, regionální a obecní úrovně. Konkrétní zařídění cílů UR do oblastí a principů UR včetně příslušných indikátorů je představeno formou obrazové přílohy.

Cíle udržitelného rozvoje (UR) byly stanoveny na základě rešerše strategických dokumentů (1100.2.1) společně pro ÚAP obce a kraje. Pro ÚAP kraje byly vybrány cíle UR celoměstského významu (tedy pro krajské měřítko) z množiny všech cílů ÚAP obce. Každý cíl je zařazen/zatříděn právě do jednoho principu UR, který je skladebný do oblastí UR (→ Obr. 1100.3.2.1). Definování cílů UR proběhlo následujícími dvěma způsoby:

- **převzetím cílů z tematických strategických dokumentů** pro úroveň národní, regionální a zejména městskou, které podrobně specifikují již konkrétní cíle,
- **zpřesněním cílů z nadřazených komplexních strategických dokumentů**, regionální a zejména městské úrovně.

Pro účely rozboru udržitelného rozvoje území (RURU) je sestavena databáze jednotlivých cílů a indikátorů udržitelného rozvoje (UR) (→ Příloha 1100.P.02). Tabulka je rozčleněna podle oblastí a principů UR, ke kterým jsou řazeny jednotlivé cíle UR. Pro každý princip UR existuje řada cílů, jejichž počet je stanoven tak, aby dostatečně popsaly daný princip. Současné jsou jednotlivé cíle UR zatříděny do oblastí UR a pilířů (UR), zpravidla patří do více pilířů zároveň. Vzhledem k neměřitelnosti některých zásadních cílů UR či nedostupnosti dat IPR definoval dva typy cílů:

- **cíl UR** je měřitelný indikátorem, který umožňuje objektivní vyhodnocení naplňování cílů pomocí dat,
- **cíl UR bez indikátoru** je objektivně neměřitelný, ale lze jej vyhodnotit pomocí expertního posouzení, které by mělo být podloženo analýzou a popisem problematiky v rámci knih.

Pro oba typy cílů UR je stanoven dlouhodobý **žádoucí trend či hodnota**, které vychází z cílů formulovaných v tematických či komplexních strategiích (→ Obr. 1100.2.2.1) nebo evropskou a národní legislativou (zejména limity).

Indikátory jsou účelově vybrané ukazatele, které měří naplňování vytyčených cílů UR, formulovaných na základě východisek ze strategických dokumentů, a indikují jejich vývoj v čase.⁶⁰ Indikátory byly stanoveny následujícím způsobem:

- **Využitím stávajících indikátorů** za účelem získání dat pro co nejdelší časový úsek. Dostatečná časová řada indikátorů je klíčová pro vyhodnocení trendu. Stávající indikátory byly převzaty z ÚAP z roku 2016, ze Strategického plánu hl. m. Prahy a z mezinárodních ukazatelů (např. OECD, Eurostat) aj., případně byly modifikovány podle formulovaného cíle UR.
- **Nadefinováním nových indikátoru** pro ÚAP 2020. Na základě vytyčených cílů UR byly stanoveny vhodné indikátory. Pro stanovení dostatečné časové řady, byla data indikátorů zjišťována zpětně, pokud byly tyto údaje k dispozici. Pro stanovení indikátorů jsou vhodné pravidelně aktualizované statistické údaje, u nichž je jednoznačně definovaná a stálá metodika sběru dat. IPR dále využil pro data nových indikátorů analýzy pro ÚAP 2020, které mají jasně definovanou metodiku a budou v rámci cyklu ÚAP pravidelně aktualizovány.

Metoda rozboru udržitelného rozvoje území je společná pro ÚAP obce i kraje. V rámci ÚAP obce byl postaven komplexní systém cílů udržitelného rozvoje (UR), které řeší problematiku v podrobnějším měřítku. Pro RURU ÚAP kraje byl proveden výběr cílů UR, které mají celoměstský význam a měřítko, z množiny všech cílů v ÚAP obce. Pro každý indikátor byly zpracovány metodiky jeho výpočtu a sběru dat, aby bylo možné data indikátorů pravidelně aktualizovat. Vzhledem k tomu, že indikátor měří pouze určitý konkrétní výsek stanoveného cíle UR, jsou tyto cíle definovány širěji nebo je stejný cíl měřen více indikátory zároveň.

- • •

60 — Celkový počet indikátorů byl vybrán pro ÚAP 2020 uceleně, ÚAP kraje si vybírá z této množiny s ohledem na význam, podrobnost dat

1100.3.2.1 Přehled stanovených cílů s indikátory za jednotlivé principy a oblasti udržitelného rozvoje

IPR Praha 2020

01	SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ	03	VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA
01.1	Podpora ochrany přirozených ekosystémů a zachovalých přírodních území	03.1	Vyvážený rozvoj vystavěného prostředí města
i.01.1.03	Zvyšování podílu ploch zvláště chráněných území a významných krajinných prvků – registrovaných a péče o ně	i.03.1.01	Upřednostňování vyváženého rozvoje města v rámci souvisle zastavěného území
i.01.1.04	Zvýšení ekologické stability krajiny a snižování její degradace a fragmentace	i.03.1.02	Omezování suburbanizace
c.01.1.07	Vytváření koncepce zelené infrastruktury a její naplňování	i.03.1.05	Upřednostňování intenzivního rozvoje města v transformačních územích
c.01.1.08	Zlepšování péče a ochrany ploch Natura 2000		
01.2	Aktivně chránit a rozvíjet krajinné zázemí města	03.2	Kvalitní veřejná prostranství
			Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
i.01.2.04	Snižování výměry nekoncepčního záboru zemědělského půdního fondu	03.3	Kvalitní využití území
i.01.2.08	Zvyšování počtu realizovaných komplexních pozemkových úprav		
01.3	Aktivně chránit a rozvíjet městskou krajinu		
i.01.3.01	Zvyšování kvality městského prostředí zakládáním a revitalizací parků	i.03.3.02	Zvyšování hustoty obyvatel
c.01.3.08	Ochrana pohledové veduty a panoramat	i.03.3.10	Zlepšování fungování a podpora rozmanitosti funkcí a aktivit lokálních center, omezování vzniku monofunkčních ploch a nákupních zón
02	KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	04	VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT
02.1	Efektivní hospodaření se zdroji	04.1	Aktivně rozvíjet a chránit kulturní dědictví
i.02.1.04	Snížení množství produkovaného komunálního odpadu	i.04.1.01	Péčování o pražské památky
i.02.1.05	Zvyšování množství využívaných odpadů	i.04.1.02	Investování prostředků do udržování kulturního dědictví
i.02.1.08	Snižování spotřeby elektrické energie a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	04.2	Vyvážený rozvoj cestovního ruchu
i.02.1.09	Snižování spotřeby tepla z centrálního zásobování teplem a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	i.04.2.02	Dekonztrance cestovního ruchu – snižování zatížení historického centra
02.2	Adaptace na klimatickou změnu	04.3	Rozvíjet aktivní kulturní politiku města
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.		
02.3	Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže	i.04.3.04	Zvyšování podílu výdajů města pro kulturu na obyvatele
i.02.3.02	Snižování rozlohy území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší		
i.02.3.10	Snižování rozlohy území s překročenými imisními limity		
02.4	Snížení znečištění vody		
i.02.4.01	Zlepšování kvality a jakosti vody v rámci povrchových vodních toků a vodních ploch		

05	ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO
05.1	Příznivé podnikatelské prostředí
i.05.1.04	Mírné každoroční zvyšování počtu nově vzniklých ekonomických subjektů
05.2	Podpora inovace a konkurenceschopnosti
i.05.2.03	Zvyšování podílu osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou
05.3	Ekonomická prosperita a blahobyt
i.05.3.03	Zvyšování produktivity práce
i.05.3.05	Doplňování nedostatečných lokálních zdrojů pro zajištění pražského trhu práce (ekonomické základny) a nabídka pracovních příležitostí pro obyvatele v zázemí Prahy
i.05.3.07	Sladování nabídky a poptávky pracovních sil s vývojem potřeb pražské ekonomické základny

06	BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA
06.1	Šetrná mobilita
i.06.1.06	Zvyšování podílu veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce
06.2	Dostupná doprava
i.06.2.06	Urychlení rozvoje systému Park and Ride (P+R), zejména zvyšováním počtu vozidel využívajících parkování P+R
c.06.2.07	Zajištění kolejového propojení letiště s centrem
c.06.2.08	Zlepšování dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou
06.3	Výkonná a spolehlivá doprava
i.06.3.01	Zvyšování podílu realizované části Pražského okruhu na celkové délce
i.06.3.02	Snižování intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu
i.06.3.07	Zvyšování dopravního výkonu (dostatečný dopravní výkon) všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici
06.4	Prostorově a ekonomicky efektivní doprava
i.06.4.03	Snižování počtu automobilů denně projíždějících přes centrální kordon

07	BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO
07.1	Posilovat dostupnost a spolehlivost technické infrastruktury
i.07.1.04	Zajištění pitné vody pro všechny obyvatele a pokrytí spotřeby vody, současně nenavyšování její spotřeby na obyvatele
i.07.1.07	Zajišťování čištění odpadních vod na ústřední čistírně odpadních vod nebo pobočných čistírnách odpadních vod
07.2	Rozvíjet prevenci a ochranu před živelnými katastrofami
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
07.3	Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.

08	VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO
08.1	Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání
i.08.1.02	Snižování podílu osob s ukončeným pouze základním vzděláním nebo bez vzdělání
08.2	Aktivní rozvoj lidských zdrojů a vzdělávacích institucí
i.08.2.05	Zvyšování podílu výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu (dle strategie Evropa 2020 – min. 3 %)
i.08.2.06	Zajišťování dostatečného podílu osob s kvalitním vysokoškolským vzdláním (dle strategie Evropy 2020 / české přílohy min. 32 % osob ve věku 30–40 let)
08.3	Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.

09	SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO
09.1	Dostupné bydlení
i.09.1.03	Zastavení privatizace volných menších či bezbariérových obecních bytů, eventuálně využitelných pro sociální účely, a snížení míry neobsazenosti obecního bytového fondu
09.2	Kvalitní a dostupná péče o zdraví
i.09.2.01	Růst naděje dožití žen, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů
i.09.2.02	Růst naděje dožití mužů, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů
i.09.2.03	Zachování stabilní péče o zdraví
09.3	Sociální inkluze a podpora rodiny
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
09.4	Důstojná práce a snížení příjmové nerovnosti
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.

10	KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA
10.1	Odbornost, kompetentnost a odpovědnost veřejné správy
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
10.2	Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
10.3	Efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem
i.10.3.01	Soustředění strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání
i.10.3.02	Soustředování strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání
i.10.3.04	Zvyšování podílu investic ve vybraných politikách vůči běžným výdajům

11	SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL
11.1	Zapojení obyvatel do rozvoje města
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
11.2	Zapojení obyvatel do komunitního života
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.
11.3	Spokojenost obyvatel s životem ve městě
	Pro tento princip udržitelného rozvoje nebyl vybrán indikátor.

1100.4 Rozbor udržitelného rozvoje území

1100.4.1 NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ – TRENDY

Naplňování cílů udržitelného rozvoje (UR) v ÚAP je sledováno pomocí indikátorů, pro které lze na základě dlouhodobějšího sledování dat stanovit dlouhodobý trend. Pro každý indikátoru lze stanovit žádoucí trend (pokles/růst/stagnace). Posouzením trendu oproti vytýčenému cíli (konkrétní limit nebo žádoucí trend), je u každého cíle UR určeno, je-li naplňován, či nikoli, anebo zda jeho naplnění stagnuje. Jednotlivé principy UR byly vyhodnoceny na základě naplňování cílů UR v daném principu. Pro vyhodnocení naplňování oblastí UR byly přepočteny všechny cíle UR do jednoho čísla za každý princip UR. Výpočet pracuje s počtem pozitivně naplňovaných cílů UR , tedy s těmi, které vykazují trend žádoucí. Výsledky jsou zobrazeny pomocí paprskový grafů za jednotlivé oblasti UR.

Pro zajištění **objektivního hodnocení** je naplňování cílů udržitelného rozvoje (UR) sledováno pomocí indikátorů, u kterých lze na základě dat stanovit dlouhodobější trend. Za účelem vyhodnocení stavu a vývoje území byla pro každý indikátor dopředu stanovena **žádoucí hodnota trendu (pokles/stagnace/růst)**, která vychází z cílů formulovaných v tematických a komplexních strategiích (1100.2.2) nebo definovaných evropskou či národní legislativou (zejm. limity). Současně může být žádoucí hodnota trendu vyjádřena dvěma hodnotami (např. stagnace, nebo pokles; stagnace, nebo růst aj.). Žádoucí hodnoty trendu nastavil tým odborníků IPR z různých oborů, kteří se podílejí na tvorbě ÚAP 2020 a za své obory formulovali cíle a k nim příslušné indikátory. Vyhodnocení naplňování cílů UR vychází z metodiky disertační práce J. Čtyrokého [1] a je provedeno pomocí porovnání **žádoucího a skutečného trendu**, který vyplývá z dat indikátoru, a posouzení vzájemného souladu.

Pro stanovení **skutečného trendu** vývoje indikátoru byla použita statistická metoda regresní analýzy, která umožňuje konstruovat regresní křivku trendu [1]. Pro každý indikátor s dostupnými daty byl automaticky vygenerován graf a skutečný trend byl stanoven pomocí matematické metody lineární regrese – proložení bodů grafů přímkou. Vyhodnocení skutečného trendu provedl tým odborníků z IPR na základě vygenerovaných grafů a znalosti dané problematiky. V případě **indikátorů s dlouhou časovou řadou** (od 90. let), u nichž došlo v průběhu sledování k zásadnímu zvratu (opačný trend, stagnace), byly hodnoty skutečného trendu manuálně upraveny. Podmínkou úpravy byla zásadní změna trendu indikátoru, kterou lze podložit odbornou znalostí dané problematiky. Pro vyhodnocení trendu byly použity pouze

indikátory s dostatečnou časovou řadou (min. 3 hodnoty s expertním posouzením, resp. 5 hodnot), aby mohl být trend definován. Téma naplňování cílů a vyhodnocení trendů je podrobněji dostupné na Portálu ÚAP ↗.

Vyhodnocení stavu a vývoje území je provedeno na základě **souladu skutečného (T_s) a žádoucího (T_z) směru trendu**. Oba trendy byly stanoveny pomocí tří hodnot: **pokles (P), stagnace (S) a růst (R)**. Míra souladu obou trendů je hodnocena jako **žádoucí, stagnace a nežádoucí**. V případech, kdy žádoucí trend obsahoval dvě hodnoty (např. stagnace a růst; pokles a stagnace), byl trend vyhodnocen na základě souladu alespoň s jednou z těchto hodnot.

1 — Žádoucí vývoj, který byl pro grafy převeden na 3bodový systém, nastává v případě následujících kombinací:

—— T_z = R ∧ T_s = R
—— T_z = P ∧ T_s = P
—— T_z = S ∧ T_s = S
—— T_z = SR ∧ T_s = R
—— T_z = SR ∧ T_s = S
—— T_z = SP ∧ T_s = P
—— T_z = SP ∧ T_s = S

2 — Stagnace vývoje, která byla pro vygenerování grafů převedena na 2bodový systém, nastává v těchto případech:

—— T_z = R ∧ T_s = S
—— T_z = P ∧ T_s = S

3 — Nežádoucí vývoj, který byl pro tvorbu grafů ohodnocen 1 bodem, nastává v případě následujících kombinací:

—— T_z = R ∧ T_s = P
—— T_z = P ∧ T_s = R
—— T_z = S ∧ T_s = R
—— T_z = SR ∧ T_s = P
—— T_z = SP ∧ T_s = R

Cíle UR, jejichž indikátory **neměly dostatečnou časovou řadu** pro vyhodnocení trendu (cíl bez indikátoru, chybějící data méně než 3 hodnot), nebyly do vyhodnocení zahrnuty. Výhodou vyhodnocení stavu a vývoje území pomocí **souladu trendu** je podstatně menší stupeň volnosti a možnosti uplatňovat rozdílné náhledy na hodnocení zvláště v případě těžko srovnatelných problematik.

Pro vyhodnocení naplňování oblastí UR, které jsou hierarchicky nejvyšší úrovní hodnoticího rámce, pomocí grafů byly přepočteny všechny cíle UR za jednotlivé principy UR, které se v úrovni ÚAP kraje vyhodnocují, od jednoho čísla za

každý princip. Stanovené závěry jsou rámcovým údajem, který ilustruje naplňování oblastí UR jako celku. Výpočet byl proveden podle vzorce:

—— 100 – (n_c – n₊) × 100/n_c

Do výpočtu byl zahrnut **celkový počet cílů UR (n_c)**, který neobsahuje cíle, u nichž nejsme schopni vyhodnotit soulad žádoucího a skutečného trendu – cíle bez indikátoru a cíle s nedostatečnou časovou řadou. Výpočet pracuje **s počtem cílů UR naplňovaných pozitivně (n₊)**, tedy mají skutečný trend v souladu s žádoucím trendem. Dopočtením naopak vyjde počet **cílů UR naplňovaných negativně (n₋)**, tedy nemají skutečný trend v souladu s žádoucím trendem (vývoj nežádoucí či stagnuje). Vyhodnocení naplňování oblastí UR je ilustrováno pomocí paprskových grafů s principy UR na jednotlivých osách. Počátek grafu je posunut mimo střed (do bodu jedna na každé ose) z důvodu nemožnosti vyhodnotit některé principy UR (obsahují cíle bez indikátoru či s nedostatečnou časovou řadou). Střed grafu tedy tvoří prázdný polygon s počtem hran odpovídajícím celkovému počtu principů UR v dané oblasti UR.

1100.4.2 VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ

Téma zahrnuje postupné vyhodnocení jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje. Vyhodnocení každé oblasti je zobrazeno v paprskovém grafu, jehož ramena zobrazují naplňování jednotlivých principů, které do oblasti patří. Naplněnost jednotlivých principů je určena na základě vyhodnocení, jak se daří konkrétní cíle daného principu naplňovat. Protože jsou některé cíle a jejich indikátory stanovené nově (není dostatek dat pro vyhodnocení), není tedy možné vyhodnotit všechny cíle a dochází tak ke zkreslení vyhodnocení. Tato situace nastává u oblastí 02. Kvalitní složky životního prostředí, 03 Vyvážené prostorové uspořádání města, 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot, 07 Bezpečné, odolné a připravené město, 08 Vzdělané a inovativní město, 09 Sociálně solidární a soudržné město a 10 Kvalitní a transparentní veřejná správa.

Oblast UR 01.Soulad městského a přírodního prostředí Oblast UR **01 Soulad městského a přírodního prostředí** se skládá ze tří základních principů udržitelného rozvoje (UR). Princip **01.1 Podpora ochrany přirozených ekosystémů a zachovalých přírodních území** je naplňován zhruba ze 50 %, princip **01.2 Aktivně chránit a rozvíjet krajinné zázemí města** je orientačně naplňován ze 100 % a princip **01.3 Aktivně chránit a rozvíjet městskou krajinu** se na základě dostupných dat daří naplňovat ze 100 % (→ Obr. 1100.4.2.1). Na základě těchto údajů by se mohlo zdát, že se daří oblast UR pozitivně rozvíjet, že jsou její cíle naplňovány a trend vývoje je žádoucí. Údaj je u všech principů UR této oblasti zkreslen, neboť řada cílů má indikátory s nedostatečnou časovou řadou.

Oblast UR **02 Kvalitní složky životního prostředí** se skládá ze čtyř základních principů UR. Princip **02.1 Efektivní hospodaření se zdroji** se daří naplňovat zhruba ze 25 %, princip **02.3 Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže** se daří naplňovat ze 100 %, princip **02.4 Snížení znečištění vody** se nedaří naplňovat (→ Obr. 1100.4.2.1). Princip **02.2 Adaptace na klimatickou změnu** nemá v celoměstském měřítku dostatečný počet indikátorů a nebyl vyhodnocen. Na základě těchto údajů lze říct, že se daří oblast UR **02 Kvalitní složky životního prostředí** částečně pozitivně rozvíjet, zejména princip UR **02.3 Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže**, jehož cíle mají žádoucí trend. Naopak princip **02.1** je naplňován méně ze čtvrtiny a princip **02.4** v sledovaném celoměstském měřítku není naplňován vůbec.

Oblast UR **03 Vyvážené prostorové uspořádání města** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **03.1 Vyvážený rozvoj vystavěného prostředí města** se na základě dostupných dat daří naplňovat ze 100 %, princip

03.3 Kvalitní využití území z 50 % (→ Obr. 1100.4.2.1). Princip **03.2 Kvalitní veřejná prostranství** není v celoměstském měřítku vyhodnocován. Na základě údajů z principu**03.1** a **03.3** se zdá, že se daří oblast UR **03 Vyvážené prostorové uspořádání města** pozitivně rozvíjet, její cíle jsou naplňovány a trend vývoje je žádoucí, údaje u obou principů UR jsou ale v této oblasti zkresleny, neboť řada cílů má indikátory s nedostatečnou časovou řadou a nelze je do vyhodnocení započítat.

Oblast UR **04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **04.2 Vyvážený rozvoj cestovního ruchu** se v úrovni kraje nedaří naplňovat, princip **04.3 Rozvíjet aktivní kulturní politiku města** se naopak daří naplňovat ze 100 % (→ Obr. 1100.4.2.1). Princip **04.1 Aktivně rozvíjet a chránit kulturní dědictví** není v celoměstském měřítku vyhodnocován. Oblast UR **04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot** nelze proto adekvátně vyhodnotit, neboť oba principy **04.2** a **04.3** jsou zastoupeny malým vzorkem indikátorů, čímž je údaj naplňování principu zásadně zkreslen.

Oblast UR **05 Atraktivní a konkurenceschopné město** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **05.1 Příznivé podnikatelské prostředí** a princip **05.2 Podpora inovace a konkurenceschopnosti** se daří naplňovat ze 100 %, princip **05.3 Ekonomická prosperita a blahobyt** ze 66,67 % (→ Obr. 1100.4.2.1). Z těchto údajů vyplývá, že se daří oblast UR **05 Atraktivní a konkurenceschopné město** pozitivně rozvíjet, její cíle jsou v celoměstské úrovni naplňovány a trend vývoje je žádoucí. Nejdůvěryhodnější je vyhodnocení naplňování principu **05.3**, který dokládá pozitivní směřování v problematice podpory konkurenceschopnosti a inovací. Naopak principy **05.1** a **05.2** mají nízký počet indikátorů.

Oblast UR **06 Bezpečná a efektivní mobilita** se skládá ze čtyř základních principů UR. Princip **06.1 Šetrná mobilita** je naplňován ze 100 %, princip **06.2 Dostupná doprava** rovněž ze 100 %, princip **06.3 Výkonná a spolehlivá doprava** se daří naplňovat z 33,33 % a princip **06.4 Prostorově a ekonomicky efektivní doprava** ze 100 % (→ Obr. 1100.4.2.1). Z těchto údajů vyplývá, že se daří oblast UR **06 Bezpečná a efektivní mobilita** pozitivně rozvíjet, její cíle jsou naplňovány a trend vývoje je žádoucí. Výsledek vyhodnocení je pro princip **06.3** důvěryhodný, neboť má v celoměstské úrovni přiměřený vzorek indikátorů . Principy **06.1**, **06.2** a **06.4** nemají dostatečný vzorek vyhodnocených indikátorů, proto je výsledek zkreslující. Principy **06.1** a **06.2** dokládají pozitivní směřování v problematice podpory šetrné mobility a zlepšování dostupnosti dopravy a její bezbariérovosti. Naopak princip **06.3** se daří naplňovat zhruba pouze ze třetiny, což znamená negativní vývoj ve výkonu a spolehlivosti dopravy oproti

žádoucímu trendu. Princip **06.4** značí mírně se zlepšující trend prostorově a ekonomicky efektivní dopravy..

Oblast UR **07 Bezpečné, odolné a připravené město** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **07.1 Posilovat dostupnost a spolehlivost technické infrastruktury** se na základě dostupných dat nedaří naplňovat. Princip **07.2 Rozvíjet prevenci a ochranu před živelnými katastrofami** a princip **07.3 Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby** nejsou v celoměstském měřítku vyhodnocovány (→ Obr. 1100.4.2.1). Oblast UR **07 Bezpečné, odolné a připravené město** proto nelze adekvátně vyhodnotit. Princip **07.1** má v celoměstském měřítku dva vybrané indikátory, výsledná hodnota je tak částečně zkreslena, lze však konstatovat nezhoršující se trend v problematice dostupnosti a spolehlivosti technické infrastruktury.

Oblast UR **08 Vzdělané a inovativní město** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **08.1 Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání** se na základě dostupných dat daří naplňovat ze 100 %, princip **08.2 Aktivní rozvoj lidských zdrojů a vzdělávacích institucí** se daří naplňovat z 50 %. Princip **08.3 Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou** není v celoměstském měřítku vyhodnocován (→ Obr. 1100.4.2.1). Z těchto údajů vyplývá, že se daří oblast UR **08 Vzdělané a inovativní město** pozitivně rozvíjet, její cíle jsou naplňovány a trend vývoje je žádoucí. Výsledek vyhodnocení je mírně zkreslený, oblast má v celoměstském záběru málo sledovaných indikátorů. Nejlépe je naplňován princip **08.1**, který dokládá zvyšování kvality a dostupnosti vzdělání.

Oblast UR **09 Sociálně solidární a soudržné město** se skládá ze čtyř základních principů UR. Princip **09.1 Dostupné bydlení** se vůbec nedaří naplňovat, princip **09.2 Kvalitní a dostupná péče o zdraví** se daří naopak naplňovat ze 100 %. Princip **09.3 Sociální inkluze a podpora rodiny** a princip **09.4 Sociální inkluze a podpora rodiny** nejsou v celoměstském měřítku vyhodnocovány (→ Obr. 1100.4.2.1). Z těchto údajů vyplývá, že se daří oblast UR **09 Sociálně solidární a soudržné město** jako celek pozitivně rozvíjet pouze z 50 %. Výsledek vyhodnocení je mírně zkreslený, protože oblast má v celoměstském záběru málo sledovaných indikátorů. Nejlépe je naplňován princip **09.2**, který dokládá pozitivní směřování v problematice dostupnosti kvalitní péče o zdraví. Naopak princip **09.1** není naplňován vůbec, tedy v problematice dostupného bydlení

Oblast UR **10 Kvalitní a transparentní veřejná správa** se skládá ze tří základních principů UR. Princip **10.3 Efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem** je orientačně naplňován z 33,33 %, principy **10.1 Odbornost,**

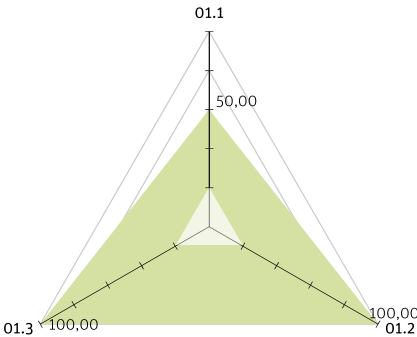
kompetentnost a odpovědnost veřejné správy a **10.2 Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy** nejsou v celoměstském měřítku vyhodnocovány (→ Obr. 1100.4.2.1). Z těchto údajů vyplývá, že v oblasti UR **10 Kvalitní a transparentní veřejná správa** nedochází k zásadnímu zlepšení a v celoměstském měřítku nelze tuto oblast vyhodnocovat bez velké míry zkreslení.

Oblast UR **11 Spokojenost a angažovanost obyvatel** není v celoměstském měřítku vyhodnocována.

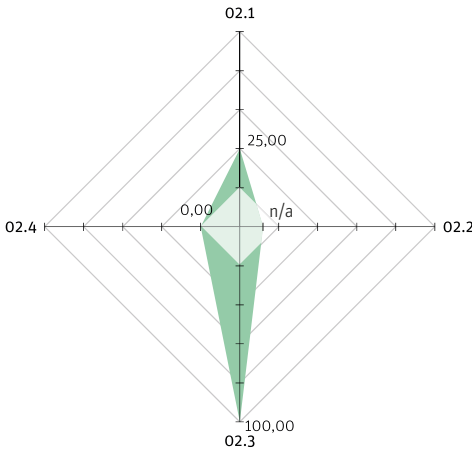
1100.4.2.1 Naplněnost oblastí udržitelného rozvoje

IPR Praha 2020

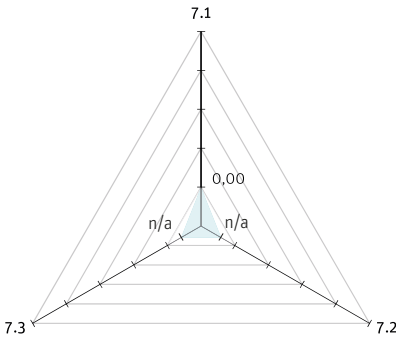
01 Soulad městského a přírodního prostředí

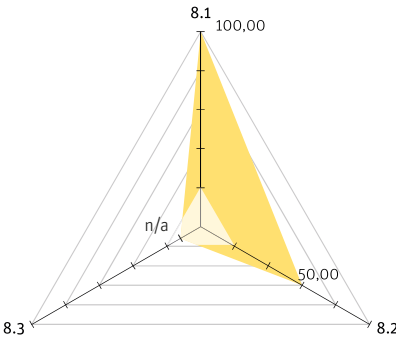
02 Kvalitní složky životního prostředí

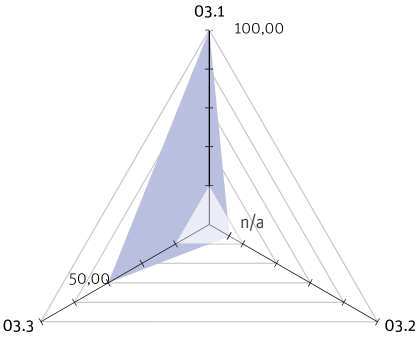
07 Bezpečné, odolné a připravené město

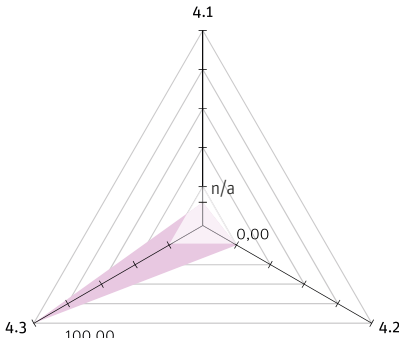
08 Vzdělané a inovativní město

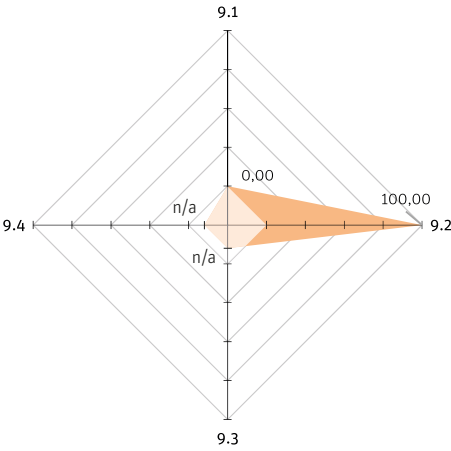
03 Vyvážené prostorové uspořádání města

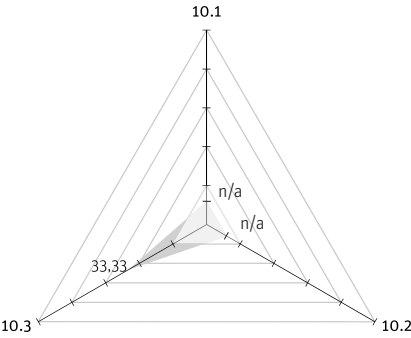
04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot

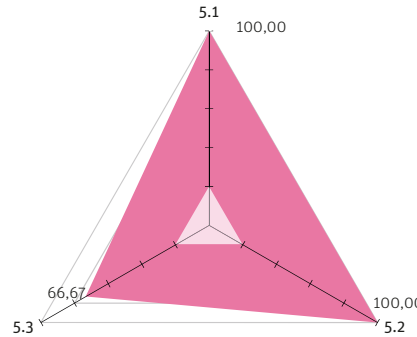
09 Sociálně solidární a soudržné město

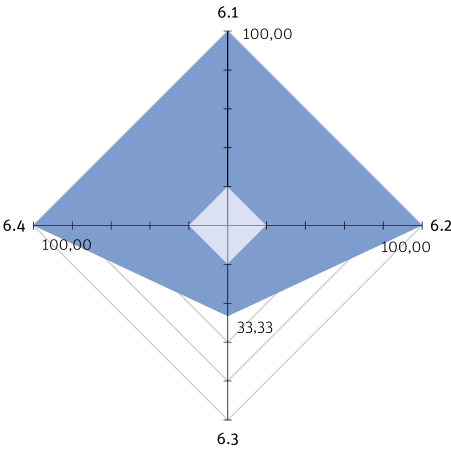
10 Kvalitní a transparentní veřejná správa

05 Atraktivní a konkurenceschopné město

06 Bezpečná a efektivní mobilita

naplněnost oblastí udržitelného rozvoje (%)

000,00 naplněnost principu udržitelného rozvoje

n/a princip nelze vyhodnotit (nejdou k dispozici data)

00.0 číslo principu udržitelného rozvoje

1100.4.3 VYHODNOCENÍ VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ A Vlivů

Téma shrnuje jednotlivé kroky pro výpočet a vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů. Vzájemné vztahy mezi indikátory jsou v ÚAP hodnoceny pomocí Pearsonova korelačního koeficientu. Korelace časových řad v takovémto rozsahu přináší svá specifika a problémy. Téma proto popisuje, jak byly tyto problémy ve výpočtech reflektovány. Po vyhodnocení byly popsány dva typy vztahu: pozitivní korelace, což znamená, že pokud jedna veličina roste, tak druhá roste také, nebo pokud jedna veličina klesá, druhá klesá také. Druhým typem vztahu je negativní korelace, což znamená, že pokud jedna veličina roste, tak druhá klesá. Na závěr téma popisuje pozitivní korelace uvnitř oblastí a pozitivní korelace napříč oblastmi.

Dalším úkolem územně analytických podkladů je zpracovat **vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů**. Vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů tvoří po vyhodnocení stavu a vývoje území druhou zásadní část samotného rozboru udržitelného rozvoje území (RURU). Cílem tématu je rozpoznat **závislosti a vazby mezi naplňováním** cílů udržitelného rozvoje (UR), potvrdit tak **soulad** uvnitř principů UR a rozklíčovat **vzájemné disparity a spolupůsobení** napříč principy a oblastmi UR. Pro tento účel IPR použil **statistickou metodu vzájemné korelace indikátorů**, které měří naplňování cílů UR. Výsledek vzájemných vztahů a vlivů cílů UR je částečně zkeslen z důvodů nezahrnutí všech cílů UR do korelací. Cíle bez indikátoru ani cíle s nedostatečnou časovou řadou indikátorů nelze vyhodnotit. Pro vyhodnocení se zabýváme dvěma typy vztahu:

- 1

Pozitivní korelace nastává ve dvou případech. Pokud jedna veličina roste, tak druhá roste také, nebo pokud jedna veličina klesá, druhá klesá také,
- 2

Negativní korelace znamená, že pokud jedna veličina roste, tak druhá klesá.

Statisticky zjištěné korelace indikátorů je nutné odborně interpretovat a ověřit relevantnost vztahu, neboť vzhledem ke strojovému zpracování a nedostupnosti některých dat vykazují určitou míru chybovosti. Do vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů byly zahrnuty pouze statisticky významné (silné) korelace.

Výpočet a vyhodnocení vzájemné korelace mezi indikátory probíhalo ve třech fázích. Nejprve byly vypočteny vztahy mezi všemi indikátory, následně byly strojově filtrovány na základě zvolených kritérií a nakonec proběhlo individuální posouzení vybraných vztahů odborným garantem. Vzájemné vztahy mezi indikátory byly vyhodnoceny pomocí Pearsonova korelačního koeficientu. Časové řady spolu však obecně

mohou souviset nejen v rámci daného roku, ale díky časovému zpoždění i napříč různými roky. Zkoumány proto byly korelační koeficienty mezi dvěma indikátory vždy s časovými posuny v rozmezí od minus pěti do plus pěti let. Následně byl z tohoto rozpětí vybrán vztah, kde byla korelace nejsilnější. Vztahy mezi všemi indikátory, pro které byla dostupná dostatečně dlouhá časová řada, byly zobrazeny v korelační matici (→ Obr. 1100.4.3.1). Z těchto vztahů byly následně vybrány korelace, které splňovaly podmínku statistické významnosti a síly korelačního koeficientu v absolutní hodnotě alespoň 0,7 (→ Obr. 1100.4.3.2). Pro významovou interpretaci byly nakonec vybrány 3 z nich.

Cíle všech indikátorů spolu souvisí, a to nejen v rámci jednoho principu, ale také mezi oblastmi. Pozitivní korelace dvou cílů znamená, že se podporují, pokud se naplňují podle očekávaného trendu v čase, negativní korelace dvou cílů znamená, že se nepodporují, pokud se naplňují podle očekávaného trendu v čase. K výběru obojího došlo výpočtem a následně odborným individuálním posouzením odborných garantů a opětovným porovnáním vztahů naplňování cílů v čase. Statistickou metodou bylo vybráno 26 významných vztahů, pozitivních i negativních. Uvádíme 2 nejvyšší pozitivní korelace uvnitř oblastí a 1 pozitivní korelaci napříč oblastmi. Další významné korelace pro úroveň ÚAP kraje nebyly vyhodnoceny.

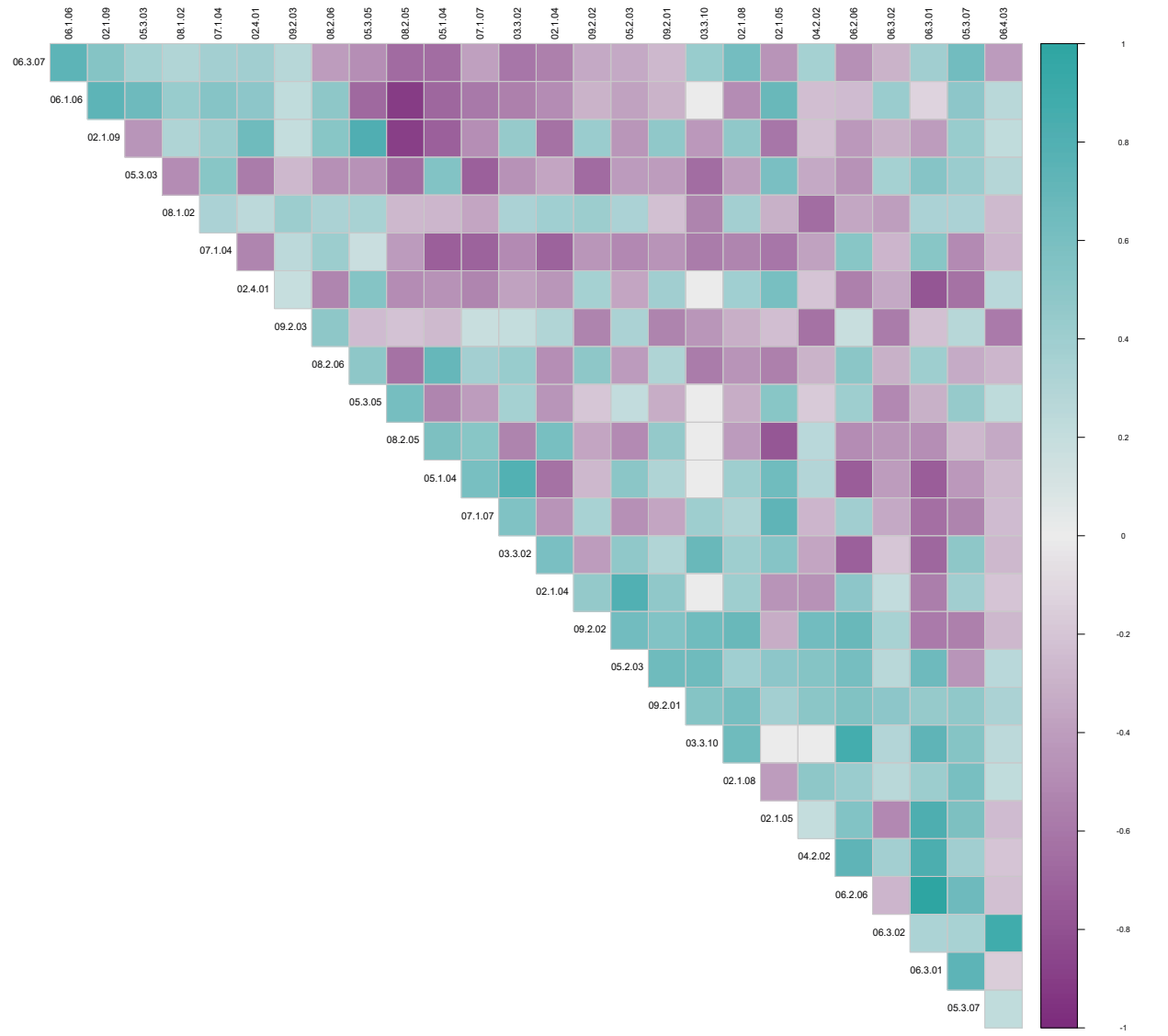
Pozitivní korelace uvnitř oblastí UR

i.06.1.06 / i.06.3.07 → Vztah mezi cíli ukazuje na souvislost mezi atraktivitou veřejné hromadné dopravy a objednaným (zajištěným) dopravním výkonem. Korelační koeficient ukazuje, že tato závislost není jediná, rozhodujících faktorů je více. Srovnání také poukazuje pouze na část hodnoceného spektra dopravních módů zahrnutých v indikátoru, avšak podíl veřejné hromadné dopravy je dominantní, a proto ho lze svázat s dopravními výkony. Vztah prokazuje, že frekvencí spojů lze účinně dosahovat zlepšení obslužnosti území a veřejnou hromadnou dopravu učinit konkurenceschopnější při rozhodování lidí k použití dopravního prostředku (600).

i.06.3.02 / i.06.4.03 → Indikátory jsou částečně provázané právě přes počet vozidel registrovaných na centrálním kordonu. Není však možné konstatovat, že samotný vývoj dopravy agregovaně zachycený na obou sledovaných kordonech přímo vypovídá o vývoji na centrálním kordonu, neboť vlivem jeho saturace a řady opatření ve správě mobility (parkovací politika, zóny zákazu vjezdu – regulace dopravy apod.) se vývoj dopravy na centrálním kordonu může chovat odlišně od vnějšího, který v poslední době překračuje nominálně větší počet automobilů. Agregovaný nárůst intenzit dopravy vytváří tlak na vnitřní město, kterému je zapotřebí přizpůsobit nástroje moderující

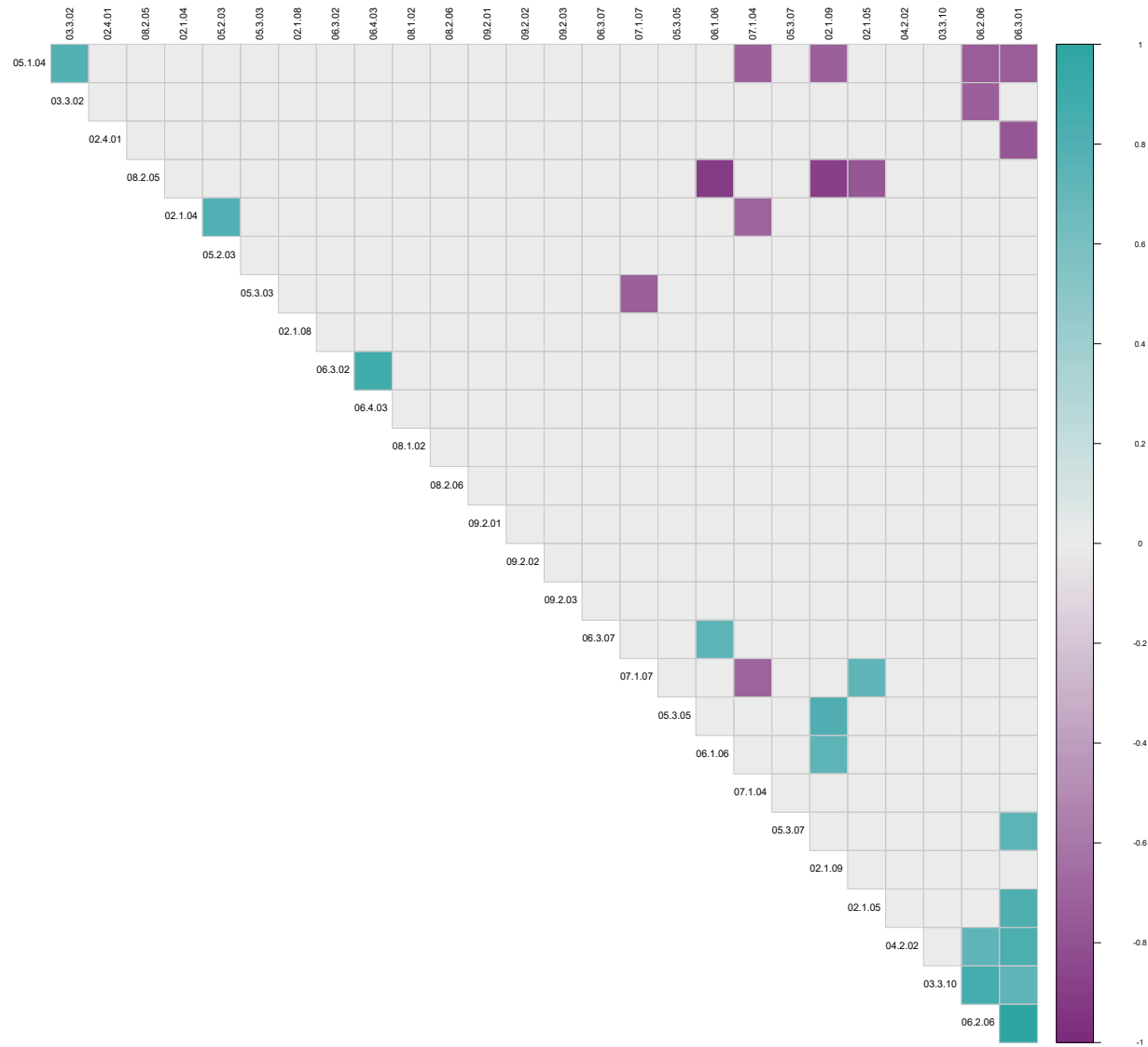
1100.4.3.1 Vizualizace vzájemných vztahů cílů udržitelného rozvoje

IPR Praha 2020

1100.4.3.2 Vizualizace statisticky významných vztahů cílů udržitelného rozvoje

IPR Praha 2020

nežádoucí jevy související s automobilovou dopravou v centru města (600).

Pozitivní korelace napříč oblastmi UR

i.03.3.02 / i.05.1.04 → S vyšší hustotou obyvatel, tedy s přibývajícími obyvateli, přibývá i počet obyvatel v produktivním věku a zvyšuje se poptávka po pracovních příležitostech ve stávajících a nově vznikajících ekonomických subjektech. Velice často noví přistěhovalí obyvatelé města zakládají nové ekonomické subjekty. Zvýšený počet ekonomických subjektů vede k vytváření konkurence, tedy prostředí, které generuje vyšší kvalitu služeb a produktů. Vzhledem k tomu, že je pro firmy prestižní mít v Praze dobrou adresu, stále se zvyšuje tlak na změnu využití centra města pro sídla ekonomických místních i nadnárodních subjektů (300, 400).

1100.4.4 POZITIVA A NEGATIVA PLYNOUCÍ Z NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Stanovení pozitiv a negativ vychází z vyhodnocení stavu a vývoje území a vzájemných vztahů a vlivů. Zjištěné závěry jsou výsledkem interpretace odborníky IPR. Pozitiva a negativa vyplývají z (ne)naplňování cílů udržitelného rozvoje (UR), ve vyhodnocení je zohledněn nejen trend vývoje, ale i aktuální stav, jak se daří vytýčené cíle UR naplňovat. Přehled pozitiv a negativ, řazený po jednotlivých oblastech UR, je doplněn o odkazy na související indikátory a cíle bez indikátoru.

Závěry, které vyplývají z předešlých vyhodnocení stavu a vývoje území (1100.4.2) a vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů (1100.4.3), **je potřeba interpretovat odborníky, neboť byly stanoveny na základě dostupných dat a statistickou metodou vzájemných korelací**, což vykazuje určitou míru zkreslení a chybovosti. **Výsledkem interpretace je definování pozitiv a negativ, která vyplývají z (ne)naplňování cílů udržitelného rozvoje (UR)**. Pozitiva a negativa v zohledňují, jak trend vývoje, tak aktuální stav v naplňování cílů UR. Vzhledem k vzájemným vazbám a úzkému zaměření cílů UR byla pozitivita a negativa formulovaná sdružením více cílů UR dohromady. Výběr klíčových pozitiv a negativ za jednotlivé tematické (100–800) kapitoly byl proveden odborníky IPR, kteří daná témata dlouhodobě sledují. Pro komplexní kapitoly (900, 1000) nejsou stanoveny žádná pozitivita a negativa, protože neobsahují indikátory krajského významu a měřítko. Přehled pozitiv a negativ je řazen po jednotlivých oblastech UR a je doplněn o odkaz na související **indikátory (i)** či **cíle bez indikátoru (c)** a knihu, kde jsou pozitivita a negativa formulována. Kompletní přehled pozitiv a negativ je uveden v příloze této knihy (→ Příloha 1100.P.03).

01 SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

i.01.1.03 → Podíl ploch zvláště chráněných území (ZCHÚ), významných krajinných prvků (VKP) registrovaných se mírně zvyšuje. Za pozitivum lze považovat, že lokálně dochází k ochraně přírodně hodnotných společenstev a zvláště chráněných druhů organismů. Za negativum lze považovat skutečnost, že místně může dojít k zániku přírodně hodnotných společenstev či zvláště chráněných druhů organismů v případě, že v dohledné době nebude stanovena územní ochrana nově zjištěných cenných ploch (nová ZCHÚ a VKP – registrované se vyhlášují v poměrně dlouhých intervalech) (100).

i.01.1.04 → Koeficient ekologické stability vykazuje stagnaci. Za pozitivum lze považovat, že místně dochází ke zvýšení ekologické stability krajiny. Negativní však je, že celkový stav krajiny a její ekologické stability se nezlepšuje (100).

c.01.1.07 → Koncepce zelené infrastruktury pro Prahu chybí, což je vnímáno negativně. V důsledku chybějící koncepce a hodnocení ekosystémových služeb není začleněno do rozhodovacích procesů, takže přínos těchto služeb nemůže být objektivně posouzen a patřičně využít (100).

i.01.2.04 → Roční výměra záboru zemědělského půdního fondu (ZPF) klesá. Za pozitivum lze považovat, že roční zábor ZPF výrazně klesl, zejména v důsledku změny legislativy a výraznějšímu využívání brownfieldů pro novou výstavbu namísto využívání pozemků ZPF. Negativně lze vnímat skutečnost, že k záborům ZPF stále dochází (100).

i.01.2.08 → Počet katastrálních území (KÚ) s realizovanou komplexní nebo jednoduchou pozemkovou úpravou (PÚ) je nově sledovaný. Od roku 2016 počet KÚ s PÚ stagnuje, z čehož nevyplynou žádná pozitivita. Negativem je, že v Praze nejsou realizovány nové PÚ, které jsou v současnosti jediným nástrojem pro komplexní změny v krajině. Silná fragmentace pozemků v krajině a rozdílné požadavky na cíle PÚ ze strany MČ jsou příčinou neuskutečňování PÚ na území Prahy. Důsledkem je nedostatečná funkce zadržování vody v krajině a snížená ekologická stabilita (100).

i.01.3.01 → Rozloha stávajících parků vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat skutečnost, že zvyšování rozlohy dostupných parků zajišťuje kvalitnější prostředí pro každodenní oddych a relaxaci, zejména v místech, kde je nedostatek parků, či není v blízkosti otevřená krajina (100).

c.01.3.08 → Ochrana pohledové veduty a panoramatu. Z hlediska stávajícího stavu lze za pozitivum považovat rozeznání kompozičních hodnot zelených svahů z důvodu zachování typického obrazu Prahy. Za negativum lze považovat

zvyšující se míru nevhodného způsobu zástavby svahů i jejich úpatí, která může negativně narušit historickou městskou krajinu. Z důvodu absence náplně a údržby některých svahů dochází k nevyužití jejich potenciálu jako vyhlídkových míst s průhledy na město (100).

02 KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

i.02.1.04 → Roční produkce komunálního odpadu na obyvatele roste. Za negativum lze považovat, že se zvyšuje produkce odpadů na obyvatele, tím i ukládání odpadů na skládky, neboť množství využívaných odpadů je limitováno (700).

i.02.1.05 → Podíl využitých odpadů stagnuje. Negativem je, že se nezvyšuje množství využívaných odpadů, část odpadů se ukládá na skládky. Indikátor dosáhl technicky možné úrovně, k dalšímu zvýšení energeticky využívaných odpadů dojde až po rekonstrukci a rozšíření ZEVO Malešice. Množství vytríděného odpadu je také na svém současném limitu (700).

i.02.1.08 → Roční spotřeba elektrické energie stagnuje. Za pozitivní lze považovat, že spotřeba elektrické energie dále neroste, což přispívá ke snižování využití neobnovitelných zdrojů energie a emisí z výroby elektrické energie. Při rostoucí potřebě elektrické energie, např. při zavádění elektromobility, datových center apod., se nedá očekávat, že by roční spotřeba nadále klesala (700).

i.02.1.09 → Roční prodej tepla z centrálního zásobování teplem vykazuje pokles. Za pozitivum lze považovat snížení emisí z výroby tepla (700).

i.02.3.02 → Podíl území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší (souhrnně všechny polutanty) klesá. Pozitivem tohoto trendu je snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů. Negativa z trendu neplynou (100).

i.02.3.10 → Podíl území s překročením imisních limitů vykazuje pokles. Pozitivem tohoto trendu je snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů. Negativa z trendu neplynou (100).

i.02.4.01 → Třída jakosti vody v povrchových tocích vykazuje růst, což indikuje zhoršení její kvality. Pozitiva z trendu neplynou. Negativem horší kvality povrchové vody je ohrožení vodních a na vodu vázaných ekosystémů a vyšší náklady na úpravu pitné vody (100).

03 VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA

i.03.1.01 → Poměr indexu využití mezi městskou a příměstskou krajinou vykazuje stagnaci, až mírný růst. Za negativum lze považovat intenzivnější vývoj a využití sídelní struktury na předměstí místo podpoření rozvoje struktury v centru města či vyrovnaného polycentrického rozvoje (200).

i.03.1.02 → Poměr hustoty obyvatel mezi městskou a příměstskou nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat; nelze definovat trend, neboť je dostupná pouze jedna hodnota.. Vyhodnocení pozitiv a negativ zatím nelze podpořit daty. Očekává se zpomalení procesu suburbanizace. V současnosti přetrvává finanční náročnost zabezpečení adekvátní dopravní obslužnosti příměstských území a jejich nedostatečná občanská vybavenost (300).

i.03.1.05 → Podíl naplněných transformačních území vykazuje mírný růst. Pozitivně je vnímána recyklace nevyužívaných a degradovaných území, která se po kouscích začleňují do okolní městské struktury a obohacují město o nové typy struktur a využití, zvyšuje se též prostupnost území. Orientace investorů na transformační plochy současně chrání nezastavěné plochy ve volné krajině. Negativně lze vnímat skutečnost, že tempo transformace je příliš pomalé, zejména velká území v centru města se naplňují velmi obtížně (400).

i.03.3.02 → Hustota zalidnění v dlouhodobém horizontu vykazuje mírný růst. Pozitivně působí na intenzivnější využití zastavěného území města, což šetří prostředky města na správu a údržbu vybavenosti a sítí a tím umožňuje i vyšší prosperitu města. Pro obyvatele se zlepšuje dostupnost vybavenosti a tím i kvalita života. Negativně lze vnímat skutečnost, že hustota zalidnění Prahy je stále nižší než ve srovnatelných metropolích, takže pozitivní aspekty nejsou příliš výrazné (300).

i.03.3.10 → Hustota nákupních center vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že růst vykazuje zpomalení a zpomalení růstu výstavby nových nákupních center také zpomalí i navyšování dopravní zátěže; nepříímým dopadem může být zvýšení poptávky po nakupování v menších obchodech soustředěných mimo nákupní centra (800).

04 VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT

i.04.1.01 → Podíl zanedbaných a chátrajících památek nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat (200).

i.04.1.02 → Roční finanční objem grantů na obnovu památek nelze vyhodnotit z důvodu nedostatku dat (200).

i.04.2.02 → Poměr turistů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech (MČ) Praha 1 a Praha 2 ku ostatním MČ vykazuje nevyrovnaný trend, po počátečním strmém růstu spíše stagnuje. Pozitiva z trendu neplynou. Za negativní projev lze považovat, že cestovní ruch v Praze se významně koncentruje do oblasti Pražské památkové rezervace a vytváří tak zvyšující se tlak na toto území, které je pak jednostranně převážně využíváno pro turistické aktivity. Dochází i k zeslabení genia loci historického centra (300).

i.04.3.04 → I přes postupný růst trvá stále nedostatek objemu financí. V důsledku toho jsou možnosti dalšího rozvoje i údržby kulturních institucí omezené (800).

05 ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO

i.05.1.04 → Počet nově vzniklých ekonomických subjektů se sídlem v Praze vykazuje růst. Pozitivně je vnímáno zvyšování atraktivity Prahy pro podnikání, trend je příznivým ukazatelem robustnosti, resp. odolnosti pražské ekonomiky. Pozitivní projev indikátoru je nutno relativizovat z důvodu existence tzv. „fiktivních sídel“ či „prázdných schránek“, které indikátor nedokáže jednoduše separovat (400).

i.05.2.03 → Podíl osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou v dlouhodobém sledování vykazuje růst, v posledním období (od roku 2014) ale stagnuje. Pozitiva vzhledem ke stagnaci v posledním období z trendu neplynou. Negativně je vnímáno, že počáteční pozitivní vlivy na růst průměrných platů a životní úrovně obyvatel se ztratily, odvětví s vysokou přidanou hodnotou nepřinášejí zvýšení daňových příjmů samosprávy a ztrácí se jejich pozitivní vliv na odolnost pražské ekonomiky (400).

i.05.3.03 → Úroveň hrubého domácího produktu v paritě kupní síly podle odpracovaných hodin vykazuje v dlouhodobém sledování (přes značnou kolísavost) růst, který v posledních letech zpomaluje. Z dlouhodobého hlediska je pozitivně vnímán nárůst reálných příjmů a mezd zaměstnaných osob. Negativně je vnímán pokles růstu v posledních letech, což vede k pomalejšímu růstu či stagnaci reálných mezd (400).

i.05.3.05 → Počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje vykazuje dlouhodobý setrvalý růst. Pozitivním projevem je vznik a udržení zdravé konkurence na trhu práce. Negativním projevem je, že vysoká dojíždka za prací způsobuje problémy v příměstské dopravě (400).

i.05.3.07 → Celkový počet zaměstnaných (trvale bydlících a dojíždějících) vykazuje dlouhodobý setrvalý růst. Pozitivním projevem je vznik a udržení zdravé konkurence na trhu práce. Negativa z trendu neplynou (400).

06 BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA

i.06.1.06 → Podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že se snižuje podíl automobilové dopravy, která je zejména pro centrální část města velmi nevhodná a zatěžuje životní prostředí a zdraví obyvatel (600).

i.06.2.06 → Počet vozidel ročně využívajících parkování na Park and Ride (P+R) vykazuje růst. Za pozitivum lze považovat, že méně individuální automobilové dopravy v centru města znamená vyšší příspěvek na provoz parkovišť, která subvencuje Praha (600).

c.06.2.07 → Zajištění kolejového propojení letiště s centrem nelze vyhodnotit. Přínosem kolejového spojení s letištěm by bylo mimo jiné uvolnění kapacity sítě pro regionální vlaky (600).

c.06.2.08 → Zlepšení dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou nelze vyhodnotit. Přínosem by byla možnost segregace dálkové dopravy, což by vytvořilo prostor pro příměstskou a městskou železnici v současné době kapacitně přetížené tratě (600).

i.06.3.01 → Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce vykazuje stagnaci. Negativní jsou stále rostoucí objemy tranzitní dopravy na silniční síti, která na to není připravena, poškozující životní prostředí a zdraví obyvatel (600).

i.06.3.02 → Vývoj intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu vykazuje růst. Za negativum lze považovat zvyšování intenzit automobilové dopravy jako celku, což znamená zvyšování dopravních výkonů a emisí (600).

i.06.3.07 → Dopravní výkony všech linek Pražské integrované dopravy kromě železnice ukazují růst. Za pozitivum lze považovat rostoucí počet cestujících ve veřejné dopravě, a tudíž zvyšování efektivity městské hromadné dopravy (MHD), pokud jsou obsazené spoje MHD, a větší potenciál snižování intenzit individuální automobilové dopravy (600).

i.06.4.03 → Počet automobilů projíždějících denně přes centrální kordon vykazuje růst. Za negativum lze považovat zvyšování zátěže centra individuální automobilovou dopravou. V posledních čtyřech letech dochází ke stagnaci, až mírnému nárůstu, pravděpodobně jako důsledek absence kroků ke zklidnění dopravy ve městě a rostoucí automobilizace (600).

07 BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO

i.07.1.04 → Spotřeba vody na obyvatele vykazuje stagnaci. Od roku 1995 se podařilo spotřebu na obyvatele snížit o více než 30 %. V současné době spotřeba vody stagnuje, celková spotřeba pitné vody kvůli stále se zvyšujícímu počtu obyvatel roste. Za negativum lze považovat zvyšující se nároky a náklady na výrobu pitné vody a celou vodohospodářskou soustavu v Praze (700).

i.07.1.07 → Podíl obyvatel napojených na kanalizaci vykazuje stagnaci. I přes vzrůstající počet objektů napojených na veřejnou kanalizaci celkový podíl stagnuje díky nové výstavbě. Pozitivem je zvyšování celkového počtu připojených domácností, tím významné snížení hygienického rizika (700).

08 VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO

i.08.1.02 → Podíl lidí s ukončeným základním vzděláním nebo bez vzdělání vykazuje dlouhodobě pokles. Pozitivem trendu je růst adekvátně vzdělané populace a snižující se podíl lidí bez vzdělání či pouze se základním vzděláním, což zlepšuje jejich uplatnění na trhu práce. Z celoměstského aspektu jde o příležitost ke zvýšení produktivity města jako celku. Negativa z trendu neplynou (300).

i.08.2.05 → Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu vykazuje růst. Pozitivně je vnímáno, že vyšší příjmy do výzkumu a vývoje celkově zlepšují podmínky pro výkon výzkumu a vývoje a tím pádem i pro konkurenceschopnost a zvyšování produktivity práce zaměstnanců i celého města. Pozitivní působení trendu relativizuje, až znehodnocuje přílišná závislost ukazatele v ČR/ Praze na čerpání prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací z fondů EU, zaměření ukazatelů čistě na finanční vstupy, které nezohledňují kvalitu výstupů, a alokace převážné části finančních prostředků do spotřeby – mezd (400).

i.08.2.06 → Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let vykazuje dlouhodobě růst. Pozitivem trendu je vyšší úroveň vzdělání společnosti jako celku, což zlepšuje zaměstnatelnost, pokrok dosažený zvyšováním míry zaměstnanosti přispívá také ke snižování chudoby. Negativně je možné vnímat skutečnost, že paralelně dochází k určité inflaci vysokoškolského vzdělání, kdy se snižuje kvalita vysokoškolského vzdělávání a současně dochází k upozadění až ztrátě části „manuálních/řemeslných“ dovedností (300, 400).

09 SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO

i.09.1.03 → Podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu vykazuje dlouhodobě pokles. Pozitiva z trendu neplynou. Negativním projevem je marginalizace role městského bydlení a oslabování vlivu města na trhu s byty (300).

i.09.2.01 → Naděje dožití žen a i.09.2.02 → Naděje dožití mužů vykazují růst. Pozitivem je nejen růst naděje dožití, ale delší život lidí a prodlužování jejich ekonomické aktivity, tedy vyšších příjmů do ekonomiky. Negativně je možné vnímat vyšší náklady na sociální a zdravotní péči, které vyšší příjmy do ekonomiky opět spotřebovávají (300).

i.09.2.03 → Počet obyvatel na 1 lékaře vykazuje pokles. Za pozitivum lze považovat, že je stabilně dobře dostupná péče o zdraví, kterou dokazuje dlouhodobě nejnižší počet obyvatel na 1 lékaře v ČR (800).

10 KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA

i.10.3.01 → Výnos z dlouhodobého pronájmu hmotného majetku ve vlastnictví města vykazuje v dlouhodobém sledování pokles – po hlubokém propadu indikátor od r. 2015 pomalu roste. Pozitivně je vnímáno, že růst nedaňových příjmů z vlastní činnosti a lepší hospodaření Prahy s dlouhodobým hmotným majetkem zlepšuje rozpočet města a vytváří větší rezervy pro (např.) investiční výdaje. Za negativní je možné považovat skutečnost, že růst v posledních letech pouze pozvolna dohání pokles v dřívějších letech. Ve výsledku to znamená, že město může mít potíže s buď s vyrovnaností rozpočtu, anebo budou chybět prostředky na výdajové stránce (400).

i.10.3.02 → Výnos z dlouhodobého prodeje hmotného majetku města ve vztahu k jeho objemu vykazuje pokles. Jinými slovy – více majetku zůstává v držení města, takže město může svůj majetek aktivně využívat pro zvyšování svých finančních příjmů (např. pronájem) a využívat jej na podporu rozvoje města, zejména pro stavby klíčové infrastruktury, což je pozitivně vnímáno. Negativa z trendu neplynou (400).

i.10.3.04 → Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města vykazuje pokles (téměř o polovinu za měřené období). Pozitiva z trendu neplynou. Negativně je vnímán upadající stav městských služeb, nezlepšování, až zhoršení městské infrastruktury, stagnace stavebnictví. Je patrná malá schopnost města plánovat a realizovat významné investice. Na druhé straně jsou realizované velké investice, jejichž vysoké provozní náklady v následujících letech odčerpaly finance, které tak nemohly být použity na stavbu nové infrastruktury (400).

11 SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL

Za tuto oblast UR nebyla stanovena pozitiva a negativa.

1100.5 Syntéza

1100.5.1 SHRUTÍ A PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kapitola **Rozbor udržitelného rozvoje území s podtitulem Posouzení stavu a vlivu v území** zpracovává celkové vyhodnocení v podobě syntézy všech tematických (100–800) a komplexních kapitol (900, 1000) a definuje závěry, které plynou z celé dokumentace ÚAP kraje 2020. IPR nastavil metodu zpracování rozboru udržitelného rozvoje území (RURU) pro obě úrovně ÚAP 2020, která navazuje na předešlé zpracování RURU v ÚAP 2012–2016 s cílem zachovat kontinuitu v přístupu IPR ke zpracování RURU a dále jej rozvinout. RURU je navržen jako otevřený systém, který lze do budoucna průběžně doplňovat. Metoda RURU je založena **na definování perspektivy rozboru pomocí strategických dokumentů**, které formulují **celospolečenský konsenzus** nad žádoucím vývojem jednotlivých oborových složek ovlivňujících prostředí Prahy. Na základě rešerše strategických dokumentů IPR formuloval východiska pro RURU, která slouží k nastavení hierarchického hodnoticího rámce.

Hierarchicky nejvyšší úrovní tohoto rámce je **oblast udržitelného rozvoje (UR)**, která sjednocuje související priority komplexních strategických dokumentů národní až městské úrovně do tematicky zaměřených okruhů. Oblasti UR jsou členěny na principy UR, které zpřesňují priority uvnitř již nastavených oblastí UR. Nejnížší úroveň hierarchického rámce představují **cíle udržitelného rozvoje**. Odborníci napříč IPR formulovali klíčové výzvy a cíle v jejich oboru, vycházející z tematických národních, regionálních a městských strategií. Hlavním **posláním dokumentace ÚAP kraje 2020 je odpovědět, jak jsou vytyčené cíle UR, měřené pomocí indikátorů, za jednotlivé principy a oblasti UR naplňovány** a jaká **pozitiva a negativa** plynou z dlouhodobého (ne)naplňování cílů UR. Dvěma klíčovými úkoly ÚAP je **vyhodnocení stavu a vývoje území a vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů**. V závěru celé dokumentace ÚAP kraje 2020 jsou na základě předchozích zjištění **stanoveny problémy k řešení a hodnoty**, které je potřeba rozvíjet a chránit. Stanovené **problémy a hodnoty** jsou zásadním **podkladem pro zásady územního rozvoje**, ale i **strategické dokumenty celoměstského významu**.

Výzvou pro budoucí ÚAP kraje je **podložení zformulovaných závěrů** (pozitiv a negativ, problémů k řešení a hodnot) **dostatečnou časovou řadou dat indikátorů a eliminovat tak subjektivní hodnocení**. Vyhodnocení stavu a vývoje území, ale i vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů je **limitováno vysokým počtem indikátorů, které z důvodu nedostatečně časové řady nebo nedostupnosti dat nelze vůbec vyhodnotit**.

Do obou hodnocení nebyly zahrnuty cíle bez indikátoru, které nejsou měřitelné pomocí dat. Nicméně v rámci interpretace jsou zahrnuty pozitiva a negativa, která vyplývají i z cílů bez indikátoru či s nedostatkem dat. Důvodem této nesystémovosti je fakt, že jde o klíčové závěry, které nelze vypustit. Nastavený systém rozboru udržitelného rozvoje území (RURU), který lze do budoucna průběžně doplňovat a aktualizovat, je popsán na Portálu Územně analytických podkladů hl. m. Prahy (Portál ÚAP ↗). V případě zpracování další aktualizace ÚAP kraje je vhodné začít nastavením RURU, zejména definováním stěžejních témat pro jednotlivé tematické a komplexní knihy.

Územně analytické podklady vyhodnocují dle § 4, odst. 3 vyhlášky č. 500/2006 Sb. **územní podmínky a potenciál jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území (UR)**, který zohlední podmínky pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost obyvatel. Jednotlivé oblasti udržitelného rozvoje území nelze jednoznačně zatřídit do jediného pilíře UR, neboť svým pojetím leží na rozhraní mezi více pilíři zároveň (→ Obr. 1100.5.1.1). Toto **syntetické pojetí**, které v sobě zahrnuje více hledisek, tedy současně několik pilířů UR zároveň, je **klíčovým závěrem rozboru udržitelného rozvoje území**. Ukazuje na **komplexnost problematiky pilířů UR**, kde v řadě případů není možné jednoznačně oddělit, která problematika patří do jakého pilíře, a ani to není žádoucí. Naopak lze na **komplexních závěrech za jednotlivé oblasti UR** prezentovat **zastoupení jednotlivých složek pilířů UR**. Cíle UR pokrývají všechny složky pilířů UR. Je nutné zajistit **naplňování cílů UR napříč všemi pilíři UR a tím rozvíjet udržitelný rozvoj území**.

1100.5.2 PROBLÉMY K ŘEŠENÍ V ÚPD A MIMO ÚPD

Na základě vyhodnocení stavu a vývoje území a vzájemných vztahů a vlivů (1100.4) ÚAP stanovují problémy k řešení. IPR rozlišuje dva základní typy problémů k řešení. Prvním z nich jsou problémy k řešení v rámci územně plánovací dokumentace (ÚPD), které jsou zásadním podkladem pro zásady územního rozvoje. Problémy k řešení v ÚPD s územním průmětem jsou zobrazeny ve výkresu K.4 Problémy v území. Druhým typem jsou problémy k řešení mimo ÚPD, které slouží jako podklad pro celoměstské strategické dokumenty. Problémy k řešení jsou definované pro jednotlivé oblasti udržitelného rozvoje odděleně pro ÚPD a mimo ÚPD.

Výstupem **rozboru udržitelného rozvoje území** dle § 4, odst. 3c vyhlášky č. 500/2006 Sb. je definování problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci (ÚPD), případně v územních studiích a strategických dokumentech. Problémy k řešení jsou výsledkem vyhodnocení naplňování vytyčených

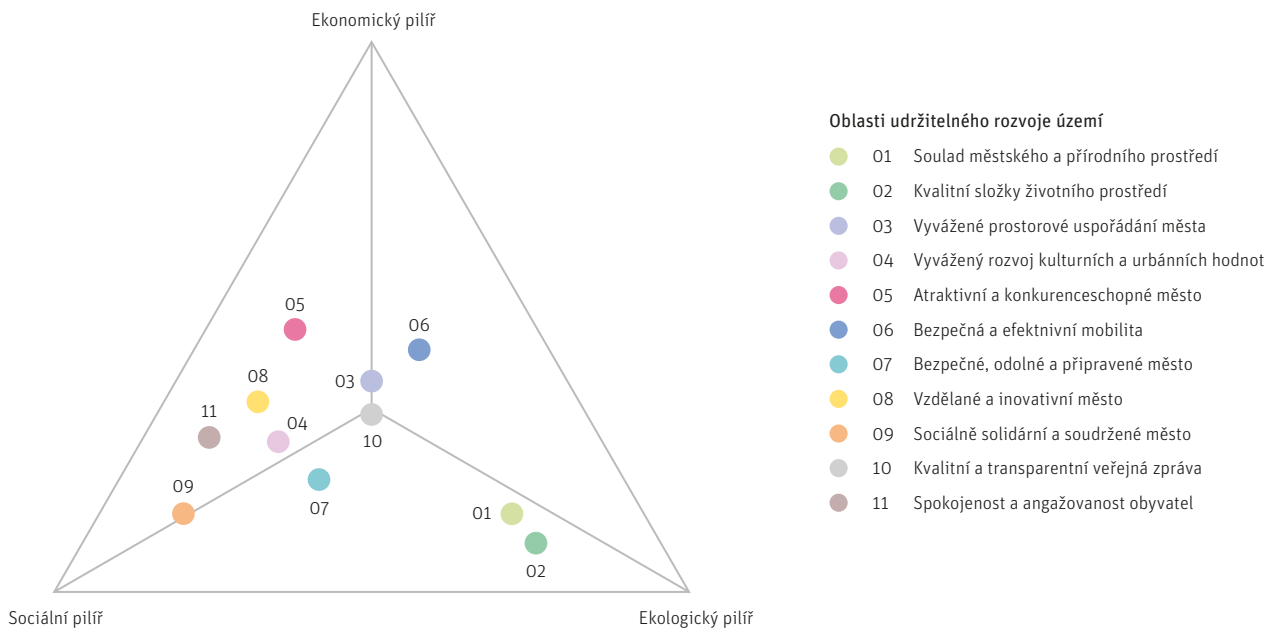
cílů udržitelného rozvoje (UR) v tématu Vyhodnocení stavu a vývoje území (1100.4.2) a Vyhodnocení vzájemných vztahů a vlivů (1100.4.3). Problémy k řešení definují negativní dopady a příčiny nenaplnování vytyčených cílů UR. Problémy k řešení IPR dělí na dva základní typy:

- **Problémy k řešení v ÚPD** v ÚAP kraje – formulují problémy, které lze řešit nástroji územního plánování, a jsou podkladem pro zásady územního rozvoje;
- **Problémů k řešení mimo ÚPD** v ÚAP kraje – definují ostatní klíčové problémy území, které nelze řešit nástroji územního plánování, ale slouží jako klíčový podklad pro strategické dokumenty celoměstského významu, zejména pro vyhodnocení jejich naplňování.

Problémy k řešení v ÚPD s územním průmětem jsou zobrazeny ve výkresu K.4 Problémy k řešení, kde jsou navázané na konkrétní datové vrstvy. Jednotlivé problémy byly sdruženy do souvisejících celků, které odpovídají legendě výkresu obsahující zároveň odkazy na indikátory. Výkres problémů nezahrnuje pouze problémy k řešení v ÚPD, stanovené na základě rozboru udržitelného rozvoje území (RURU), ale zahrnuje (dle § 4, odst. 3c vyhlášky č. 500/2006 Sb.) i vzájemné střety záměrů na provedení změn v území a střety

1100.5.1.1 Vztah oblastí a pilířů udržitelného rozvoje

IPR Praha 2020

- Oblasti udržitelného rozvoje území**
- 01 Soulad městského a přírodního prostředí
 - 02 Kvalitní složky životního prostředí
 - 03 Vyvážené prostorové uspořádání města
 - 04 Vyvážený rozvoj kulturních a urbánních hodnot
 - 05 Atraktivní a konkurenceschopné město
 - 06 Bezpečná a efektivní mobilita
 - 07 Bezpečné, odolné a připravené město
 - 08 Vzdělané a inovativní město
 - 09 Sociálně solidární a soudržné město
 - 10 Kvalitní a transparentní veřejná zpráva
 - 11 Spokojenost a angažovanost obyvatel

PROBLÉMY K ŘEŠENÍ V RÁMCI ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

01 SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

Za tuto oblast udržitelného rozvoje (UR) nebyly stanoveny problémy k řešení.

02 KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

03 VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA

podmíněnost rozvoje klíčových transformačních území
zablokování klíčových transformačních území stavební uzavěrou (i.03.1.01) (200) (→ Výkres K.4)

04 VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

05 ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

06 BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA

kapacitní problémy kolejové sítě

- kapacitní problémy na linkách S (i.06.1.06) (600) (→ Výkres K.4)
- kapacitní problémy na některých úsecích linky metra C, částečně také B (i.06.1.06 / i.06.3.07) (600) (→ Výkres K.4)
- kapacitní problémy na některých úsecích tramvajových tratí (i.06.1.06 / i.06.3.07) (600) (→ Výkres K.4)
- nedostatečná kapacita železničního uzlu Praha a navazujících úseků železničních tratí, přenášení nepravidelností z dálkové na příměstskou dopravu (c.06.2.08) (600)
- veřejná doprava je oproti individuální automobilové dopravě (IAD) pomalejší jak v radiálních, tak ještě více v tangenciálních vazbách (i.06.1.06 / i.06.3.07) (600)

chybějící propojení kolejové sítě

- absence některých vazeb v tramvajové síti, zejména v centru města (i.06.1.06 / i.06.3.07) (600) (→ Výkres K.4)
- chybějící kolejové propojení Letiště Václava Havla Praha s centrem města (c.06.2.07) (600) (→ Výkres K.4)

- existence silně zatížených autobusových linek, které by bylo vhodné z dopravně-inženýrského hlediska nahradit kolejovou dopravou (c.06.2.07) (600)

kapacitní problémy komunikační sítě

- chybějící kapacitní trasa pro tranzitní dopravu a lepší distribuci zdroj-cílové dopravy (Pražský okruh) (i.06.3.01) (600)
- zátěž hustě obydlených částí Prahy tranzitní a zdroj-cílovou dopravou (i.06.3.01) (600)
- trvalý růst počtu automobilů projíždějících přes vnější kordon (i.06.3.02) (600)
- trvalý růst dopravních výkonů IAD (i.06.3.02) (600)

07 BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO

problémy vodovodní sítě

- vyčerpání kapacity vodojemů (i.07.1.04) (700) (→ Výkres K.4)

problémy kanalizační sítě

- vyčerpání kapacity čistíren odpadních vod (i.07.1.07) (700) (→ Výkres K.4)

08 VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

09 SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

10 KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

11 SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

PROBLÉMY K ŘEŠENÍ MIMO ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

01 SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

i.01.1.03 → pomalá registrace (vyhlašování) některých nových významných krajinných prvků a zvláště chráněných území v lokalitách s přírodně hodnotnými společenstvy a chráněnými druhy organismů (100)

i.01.1.04 → příliš pomalé a málo zřetelné zlepšování ekologické stability krajiny kvůli omezenému využívání tradičních forem krajinné vegetace (zejména na privátních pozemcích) (100)

i.01.1.04 → nesoulad druhu pozemku v evidenci katastru nemovitostí se skutečným stavem zkrsluje monitoring koeficientu ekologické stability (100)

c.01.1.07 → chybějící koncepce zelené infrastruktury pro Prahu (100)

i.01.2.08 → podpořit zpracování nebo zahájení zpracování pozemkových úprav na Státním pozemkovém úřadě (100)

c.01.3.08 → absence náplně a udržitelného využití zelených svahů (100)

c.01.3.08 → nedostatečná prostupnost zelených svahů (100)

02 KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

i.02.1.04 / i.02.1.05 → osvěta obyvatel, tlak na výrobce stran snižování obalů (700)

i.02.1.04 / i.02.1.05 → větší důraz na třídění odpadů a efektivnější druhotné využití tříděného odpadu (700)

i.02.1.08 → rozvoj chytrých sítí (Smart Grids), které umožňují regulovat výrobu a spotřebu elektrické energie v reálném čase (700)

i.02.1.09 → potřeba adaptace systému na nové technologie a vypořádání se s jevem odpojování se části zákazníků v důsledku zvyšující se ceny, zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) (700)

i.02.3.02 → potřeba dalšího snižování množství emisí přímo u zdroje (100)

i.02.3.02 / i.02.3.10 → absence nízkoemisních zón v rezidenčním území (100)

i.02.3.02 / i.02.3.10 → chybějící opatření směřujících k omezování automobilové dopravy ve městě (100)

i.02.3.02 / i.02.3.10 → chybějící regulace a zklidnění dopravy v obytných zónách z důvodu zlepšování kvality ovzduší (100)

i.02.3.10 → stagnace emisí vzdušných polutantů (100)

i.02.4.01 → nedostatečná územní ochrana pramenných oblastí vodních toků a cenných mokřadů (včetně jejich širšího okolí) a dalších území s významem pro přirozenou retenci srážkových vod (100)

i.02.4.01 → nedostatek opatření pro zlepšování kvality vody (100)

i.02.4.01 → vysoká eutrofizace povrchových vod s dopadem na špatnou kvalitu vody v nádržích (100)

03 VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA

i.03.1.01 → zdlouhavé hledání řešení optimálního prostorového uspořádání a míry využití území pro klíčové rozvojové území (VRÚ) (200)

i.03.1.02 → nedostatečné prosazování principu cílů územního plánování o hospodárném využívání zastavěného území (§18 odst. 4 SZ) (300)

i.03.1.02 → nevyváženost délky stavebního procesu mezi souvisle vystavěným prostředím, kde jsou stavební procesy složitější a tím i zdlouhavější, a příměstskou krajinou (300)

i.03.1.05 → neexistující systém pobídek a povinných participativních postupů mimo účast v řízeních podle stavebního zákona (400)

i.03.1.05 → chybějící nástroje, které by přímo podporovaly a iniciovaly vstup investorů do transformačních území v nejvhodnějších lokalitách (400)

i.03.3.10 → nákupní centra se stále více stávají centry pro trávení volného času, více přitahují i mimopražské obyvatele, zvyšuje se dojíždka za vybaveností, což přispívá k navyšování dopravní zátěže (800)

04 VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT

i.04.2.02 → nedostatečné využití a propagování turistických atraktivit a architektonických dominant mimo historické centrum Prahy (300)

i.04.3.04 → nízký rozpočet hl. m. Prahy pro kulturní zařízení a kulturní aktivity (800)

i.04.3.04 → nedostatečná politická vůle definovat rozvoj kultury jako jeden z veřejných zájmů (800)

05 ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO

i.05.1.04 → nedostatečná komunikace městské správy a podnikatelského sektoru (400)

i.05.1.04 → opožděné a nekomplexní formy podpory zejména malým a středním podnikům při rozvinutí jejich účasti na vytváření znalostní společnosti i celkovém rozvoji města (400)

i.05.1.04 → malá aktivita podnikatelské reprezentace při formulaci hlavních aspektů tvorby příznivého podnikatelského prostředí (400)

i.05.2.03 → stagnující atraktivita podnikatelského prostředí (400)

i.05.3.03 → nízký počet zaměstnavatelů podnikajících v oborech s vysokou přidanou hodnotou (400)

i.05.3.03 → nedostatek kvalitních a vysoce vzdělaných pracovníků (400)

i.05.3.03 → neatraktivní podnikatelské prostředí (400)

i.05.3.03 → nedostatečná infrastruktura (400)

i.05.3.03 → nízké investice do vědy a výzkumu (400)

06 BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA

i.06.1.06 → nízká procesní podpora udržitelných forem dopravy (600)

i.06.1.06 → nízká spolehlivost a rychlost povrchové veřejné dopravy (600)

i.06.1.06 → stále rostoucí počet vozidel příjíždějících ze Středočeského kraje (600)

i.06.1.06 → pokračující suburbanizace (600)

i.06.1.06 → modal split silně ve prospěch IAD v okrajových částech města a v cestách z a do příměstské oblasti (600)

i.06.2.06 → chybějící parkoviště P+R ve Středočeském kraji (600)

c.06.2.08 → nedostatečná kapacita žst. Praha hlavní nádraží prakticky celodenně (600)

i.06.3.01 → velmi pomalé procesy přípravy a projednávání projektů strategických dopravních staveb (600)

i.06.3.01 → legislativní předpisy a roztříštěnost státní správy a samosprávy nahrávající efektu NIMBY (600)

i.06.3.01 → problematické výkupy pozemků od soukromých vlastníků (600)

i.06.3.02 / i.06.4.03 → chybějící účinná regulace individuální automobilové dopravy v centru města, neexistující mýto či jiný podobný nástroj internalizace externalit⁶¹ a regulace dopravy v pohybu (600)

i.06.3.07 → nedostatečná aplikace nových způsobů řízení dopravy a využití komunikačních technologií, které by umožnily zvýšit kapacitu stávajících tratí a zvýšit informovanost cestujících (600)

i.06.3.07 → nedokončená integrace Pražské integrované dopravy a Integrované dopravy Středočeského kraje (600)

i.06.4.03 → vysoká zátěž Pražské památkové rezervace automobilovou dopravou v klidu i pohybu (600)

07 BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO

i.07.1.07 → nadměrné zatěžování hlavně drobných vodních toků znečišťujícími látkami z čistíren odpadních vod (ČOV) (700)

08 VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO

i.08.2.05 → nedostatek finančních zdrojů pro výzkum a vývoj (400)

i.08.2.05 → nízká míra využívání veřejných kapacit výzkumu a vývoje pro potřeby soukromého sektoru (400)

i.08.2.05 → ČR spolu s novými členskými státy Evropské unie zaostává za ostatními členskými státy v oblasti zvyšování podílů výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP (400)

61 — Internalizace externalit - přenesení externích nákladů zpět na jejich původce, který platí veškeré náklady spojené se svou činností, což vede k odstranění neefektivity, jež externality přinášejí

09 SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO

i.09.1.03 → nedostatečná nabídka dostupného a sociálního nájemního bydlení (300)

10 KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA

i.10.3.01 → nedostatek dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví města, které lze dlouhodobě pronajímat a generovat tak další příjmy do rozpočtu města (400)

i.10.3.02 → problematická privatizační politika městských částí, které dlouhodobě systematicky prodávají obecní bytový fond soukromým vlastníkům (400)

11 SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny problémy k řešení.

1100.5.3 HODNOTY

Hodnoty definuje IPR jako kvality, které je potřeba v území chránit a rozvíjet pomocí nástrojů územního plánování, a vychází z popisu stavu území tematických a komplexních knih. Hodnoty jsou navázány na indikátory, které monitorují míru ohrožení a rozvíjení hodnot různými vlivy. IPR rozlišuje dva základní typy – hodnoty s územním průmětem a bez. Hodnoty s územním průmětem jsou zobrazeny ve výkresu K.1 Hodnoty území. Přehled hodnot je členěn do oblastí udržitelného rozvoje a obsahuje odkazy na indikátory nebo cíle bez indikátoru, v případě územního průmětu odkaz na výkres.

Závěrem **podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území** dle § 4, odst. 2a vyhlášky č. 500/2006 Sb. je stanovení hodnot území. Vzhledem k absenci pojmu hodnota ve vyhlášce definuje IPR pro účely ÚAP 2020 tento pojem jako **kvality, které je potřeba v území chránit a rozvíjet** pomocí nástrojů územního plánování. Z tohoto důvodu nejsou hodnoty území uvedeny u všech oblastí UR, i když tyto oblasti obsahují **pozitiva plynoucí z naplňování cílů** (téma 1100.4.4). IPR pojmenovává hodnotu samotnou a nikoliv nástroje ochrany, které jsou uvedené v limitech území (900.2). Formulace hodnot vychází z popisu stavu území tematických a komplexních knih, z něhož vyplývá, co je potřeba v území chránit, rozvíjet a podporovat pomocí nástrojů územního plánování. Pro zajištění rozvíjení a ochrany hodnot IPR sleduje naplňování cílů pomocí indikátorů, které měří míru pozitivních a negativních vlivů na hodnoty. IPR rozlišuje dva typy hodnot území:

- **hodnoty s územním průmětem**, které jsou propojené s indikátory a současné mají napojené datové vrstvy, zobrazené ve výkresu K.1 Hodnoty území;
- **hodnoty bez územního průmětu**, které jsou navázané pouze na indikátory a nejsou obsaženy ve výkresu K.1 Hodnoty území.

Přehled jednotlivých hodnot je řazen po jednotlivých oblastech UR. V rámci přehledu je uveden odkaz na příslušné knihy, kde je hodnota formulována, odkaz na indikátor (i) nebo cíl bez indikátoru (c), pokud je k hodnotě vztážen. Hodnoty s územním průmětem mají uveden odkaz na výkres (→ Výkres K.1).

01 SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

Synergie kompozice historické městské krajiny a přírodního rámce

Charakteristické panorama Prahy je založeno na neoddělitelném spolupůsobení krajiny a vystavěného prostředí, které se harmonicky prolínají a posilují vzájemný účinek. Vizuální propojení centra města s okolní krajinou v podobě dálkových pohledů akcentuje intimitu prostoru centra. Pestrý reliéf Prahy nabízí mnohé panoramatické pohledy na město ze stanovišť, která se koncertují na úbočích okolních svahů nebo v ose řeky. Charakteristické panorama Prahy je založeno na neoddělitelném spolupůsobení morfologie terénu, řeky a městské zástavby s různorodou výškou historických objektů a především s nejvýznamnějšími vertikálními dominantami. Zástavba dotváří a umocňuje krajinnou kompozici města jako protipól k nezastavěným zeleným svahům a vrchům (kontrast Hradčan a Petřína), které se uplatňují v panoramatech a spoluvytváří obraz města. (c.01.3.08) (100) (→ Výkres K.1)

Pestré přírodní podmínky

Praha vyniká mimořádně pestrými přírodními podmínkami. Na relativně malé ploše se nachází velký počet chráněných území národního i mezinárodního významu. Definování přírodně hodnotných území zajišťuje ochranu cenných společenstev a zvláště chráněných druhů organismů. Městská krajina i ve složitých podmínkách vystavěného prostředí vytváří životní prostor mnoha druhům živočichů a rostlin, včetně zákonem chráněných druhů, a zároveň nabízí prostor pro rekreaci jeho obyvatel. Kromě zvláště chráněných území (ZCHÚ) a významných krajinných prvků (VKP) jsou na území Prahy vyhlášeny i evropsky významné lokality soustavy Natura (Natura 2000). Cenná společenstva jsou vázána nejen na příměstské lesní celky s přírodě blízkou druhovou skladbou, ale často i na extrémně svažitá stanoviště a skalní výchozy, mnohdy je lze nalézt v blízkosti samého městského centra (Vyšehradská skála, Jabloňka, Branické skály). V okrajových částech Prahy se dodnes zachovaly některé oblasti vysoké přírodní hodnoty – komplex Tichého údolí a Sedleckých skal, Radotínské a Prokopské údolí, Divoká Šárka se soutěskou Džbán aj. (i.01.1.03 / c.01.1.08) (100) (→ Výkres K.1)

Rozsáhlá lesnatá území

Lesy, lesoparky a obory se nacházejí zpravidla na rozhraní předměstí a periferie nebo v otevřené krajině a vytvářejí velmi cenné přírodní zázemí Prahy. Hodnota pražských lesů je dána tím, že se v nich dodnes zachovaly fragmenty přirozené skladby porostů, včetně biocenóz na ně vázaných. Pestrá druhová skladba lesů zajišťuje lepší odolnost proti suchu i dalším vlivům klimatické změny a zvyšuje ekologickou stabilitu. Lesy na území Prahy jsou zařazeny především do kategorie lesů zvláštního určení, pro kterou je rekreační funkce nadřazena

nad funkci produkční. Ochranu lesních pozemků zajišťuje vymezení pozemků k plnění funkci lesa (PUPFL), jejichž podíl na území Prahy roste. Nejvýznamnější lesní komplexy v jižní části města jsou Krčský a Milíčovský les a Hostivařský lesopark. V jihozápadní části jde o Prokopské a Dalejské údolí a Radotínsko-Chuchelský háj. V západní části města se nacházejí Cibulka, Ladronka a obora Hvězda. Na východě tvoří výrazný lesní komplex Klánovický les a Xaverovský háj. (i.01.1.03) (100) (→ Výkres K.1)

Kvalitní a rozmanité parky

Praha v městské krajině disponuje rozmanitou škálou parků, jejichž hierarchie je důležitou součástí kompozice města. Různorodý charakter parků zajišťuje pestré rekreační využití pro obyvatele. Rozčlenění parků do významových úrovní jako metropolitní, čtvrtový, lokální a místní park reflektuje rozlohu a význam parku v celoměstském měřítku. Lesnatá území (Krčský les, Hostivařský lesopark, Prokopské údolí a další) a dostupné parky s dobrou rekreační infrastrukturou (Stromovka, areál Vyšehradu, Letenské sady či Riegrovy sady) s významem pro rezidenty celého města a návštěvníky, až po hustou síť místních parků, využívají zejména obyvatelé dané lokality pro každodenní oddych a rekreaci. (i.01.3.01) (100) (→ Výkres K.1)

02 KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Za tuto oblast udržitelného rozvoje (UR) nebyly stanoveny hodnoty.

03 VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

04 VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT

Vysoká koncentrace kulturního a architektonického dědictví
Kulturní a architektonické dědictví se koncentruje nejen na území Pražské památkové rezervace, ale v rámci celé Prahy. Dodnes se dochovala koncepce z doby Karla IV., která byla v průběhu staletí kontinuálně naplňována a rozvíjena, ale nikdy nedošlo k jejímu popření. Pro Prahu je typické harmonického vrstvení rozmanitých historických epoch vývoje města. Největší koncentrace kulturních památek a stavebních dominant se nachází v historickém centru, které je zapsané na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Pro centrum jsou klíčové tři historické hodnoty – dominanty katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě, památník Vítkov a bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Nemovité národní kulturní památky, nemovité kulturní památky a kulturní památky archeologické povahy se koncertují i v širším centru a spolu s dalšími historickými a architektonickými

dominantami a cennými urbanistickými soubory vytvářejí jedinečné kulturní a historické dědictví Prahy. (i.04.1.01) (200) (→ Výkres K.1)

05 ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

06 BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

07 BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

08 VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

09 SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

10 KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

11 SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL

Za tuto oblast UR nebyly stanoveny hodnoty.

- • •

000.P.01 Základní údaje o Praze

IPR Praha 2020 / data: ČHMÚ 2019, ČSÚ 2018 a 2019, TSK 2019

základní údaje o hl. m. Praze	
rozloha (km²)	496,1
zeměpisná šířka (severní šířka)	50°4′53.193" N
zeměpisná délka (východní délka)	14°25′38.39" E
maximální nadmořská výška (m n. m.)	399
minimální nadmořská výška (m n. m.)	177
průměrná roční teplota vzduchu (°C, Karlov, 2014)	11,5
roční úhrn srážek (mm, Karlov, 2019)	412
počet správních obvodů	22
počet městských částí	57
počet katastrálních území	112
počet obyvatel (2019)	1 324 277
hustota zalidnění (obyv. / km², 2019)	2 670
podíl obyvatel ve věku 0–14 let (% , 2019)	15,9
podíl obyvatel ve věku 15–64 let (% , 2019)	65,1
podíl obyvatel ve věku 65 a více let (% , 2019)	19,0
podíl obyvatel se základním vzděláním (% , 2018)	7,8
podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním (% , 2018)	38,3
podíl zaměstnaných v terciéru (% , 2018)	81
podíl nezaměstnaných osob (% , 2019)	1,9
počet osob dojíždějících do zaměstnání v Praze ze Středočeského kraje (4.Q 2019)	143,2 tis.
počet ubytovaných návštěvníků za rok (2019)	8 029 tis.
počet ekonomických subjektů (leden 2020)	632 250
podíl na HDP ČR (% , 2018)	25,8
počet cestujících přepravených v PID na území Prahy za rok (2019)	1 282 mil.
dopravní výkon automobilové dopravy na pražské komunikační síti v průměrný pracovní den (vozokm za den, 2019)	23,4 mil.

100.P.01 Geomorfologické členění Prahy

IPR Praha 2020 / adaptováno z: Balatka, Břetislav; Kalvoda, Jan. Geomorfologické členění reliéfu Čech. Praha: Kartografie Praha, 2006

subprovincie	celek	podcelek	oblast
Poberounská subprovincie	Pražská plošina	Kladenská tabule	Hostivická tabule
			Zdíbská tabule
			Turská tabule
		Říčanská plošina	Třebotovská tabule
			Uhřetěvská tabule
			Úvalská plošina
			Turská tabule
	Brdská vrchovina	Hřebený	Hořovická pahorkatina
Česká tabule	Středolabská tabule	Českobrodská tabule	Čakovická tabule

900.P.01 Přehled limitů sledovaných v měřítku kraje

IPR Praha 2020

číslo limitu	číslo jevu	název limitu	legislativa, projednání
limity vyplývající z právních předpisů ochraňující přírodní a krajinné hodnoty			
L01	A030	Přírodní park	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L02	A025a	Národní přírodní památky	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L03	A025a	Přírodní památky	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L04	A025a	Přírodní rezervace	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L06	A023a	Registrovaný významný krajinný prvek	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L10	A034	Natura 2000	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L11	A025a	Hranice chráněné krajinné oblasti (CHKO) Český kras	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění
L18	A058	Území s ložiskovou ochranou	Horní zákon č. 44/1988 Sb. v platném znění
limity vyplývající z právních předpisů ochraňující historické a kulturní dědictví			
L23	A005a	Památková rezervace v hlavním městě Praze	Nařízení vlády ČSR č.66/1971
L24	A005a	Ochranné pásmo památkové rezervace	Nařízení vlády ČSR z r. 1981, resp. Rozhodnutím Národního výboru HMP č. KUL/5–932/81, o určení ochranného pásma Památkové rezervace
L25	A005a	Památkové rezervace Stodůlky a Ruzyně	Nařízení vlády ČR č. 127/1995 Sb. o památkové rezervaci Stodůlky a Ruzyně
L26	A005a	Památková zóna vyhlášená	Památkový zákon č. 20/1987 Sb. v platném znění a yyhlášky č. 15/1991 Sb., HMP; č. 10/1993 Sb., HMP; č. 108/2003 Sb., MK; č. 413/2004 Sb., MK
limity vyplývající z právních předpisů stanovujících požadavky pro dopravní infrastrukturu			
L30	A093a	Dálnice	Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.
L31	A093a	Silnice I. třídy	Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.
L32	A093a	Silnice II. třídy	Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.
L34	A093a	Místní komunikace I. třídy	Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.
L37a	A094a	Ochranné pásmo železniční dráhy celostátní a regionální	Zákon o drahách č. 266/1994 Sb., v platném znění
L40a	A119	Ochranné pásmo metra	Zákon o drahách č. 266/1994 Sb., v platném znění
L42	A102a	Letiště a plochy leteckých staveb	Zákon o civilním letectví č. 49/1997 Sb., v platném znění
L43 / L44 / L45	A102a	Ochranné pásmo letiště s výškovým omezením staveb	Zákon o civilním letectví č. 49/1997 Sb., v platném znění
L48	A119	Ochranné hlukové pásmo letiště Praha/Ruzyně - zóna A	UR MHMP-OÚR č. 127080/98

číslo limitu	číslo jevu	název limitu	legislativa, projednání
limity vyplývající z právních předpisů stanovujících požadavky pro technickou infrastrukturu			
L61	A068	Významné vodovodní řady včetně ochranných pásem	Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu č. 274/2001 Sb., v platném znění
L63 / L63B	A070	Významné kanalizační stoky a sběrače včetně ochranných pásem	Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu č. 274/2001 Sb., v platném znění
L64	A072	Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem	
L65	A073	Ochranné pásma nadzeních vedení VVN a ZVN	Energetický zákon č. 458/2000 Sb., v platném znění
L67	A080	Hlavní tepelný napaječ	Energetický zákon č. 458/2000 Sb., v platném znění
L68	A075	Bezpečnostní pásma VVTL plynovodů a regulačních stanic	Energetický zákon č. 458/2000 Sb., v platném znění
L73	A077a	Ochranná pásma ropovodů a produktovodů	Zákon o nouzových zásobách ropy 189/1999 Sb., v platném znění
L74	A082a	Ochranná pásma vysílacích zařízení	Zákona o elektronických komunikacích č. 127/2005 Sb., v platném znění

nástroje pro prosazení veřejného zájmu			
L93		Stavební uzávěra pro velká rozvojová území	vyhláška č. 33/1999 Sb. HMP
L94		Stavební uzávěra pro trasy městské kolejové dopravy	nařízení RHMP č. 14/2001 Sb. HMP
L95		Stavební uzávěra pro silniční okruh ve variantě JVD	rozhodnutí ÓÚR MHMP č.j. 131220/95/OUR/DI/Vo
L96		Vybrané ostatní stavební uzávěry	

limity stanovující předběžné správní podmínky pro návrh využití území			
L87 / L88 / L89	A119	Záplavová území Vltavy a Berounky pro úroveň hladiny Q2002	vyhláška č. 32/1999 Sb. HMP

1000.P.01 Soudní rozsudky měnící Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy

IPR Praha 2020 / IPR Praha 2020, MHMP Praha 2010–2018

Rozsudky soudů vztahující se k 1. vydání ZÚR:

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2010, č. j. 8 Ao 2/2010–644 bylo Opatření obecné povahy č. 8/2009 zrušeno v části textového i grafického vymezení ploch a koridorů veřejně prospěšné stavby uvedené v části 10.1.1. jako stavba číslo Z/502 s označením „Pražský okruh (SOKP), úsek Ruzyně – Březiněves“, a to dnem vyhlášení tohoto rozsudku. V části 5.1.2.1. opatření obecné povahy s označením „Pražský okruh (Silniční okruh kolem Prahy)“ se tímto rozhodnutím vypouští v prvním odstavci věta „Úsek Březiněves – Ruzyně je veden přes Suchdol.“

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2011, č. j. 7 Ao 7/2010–133 bylo Opatření obecné povahy č. 8/2009 zrušeno v části textového i grafického vymezení ploch a koridorů veřejně prospěšné stavby uvedené v části 10.1.1. jako stavba číslo Z/503 s označením „Pražský okruh (SOKP), úsek Běchovice – D1“ a stavba číslo Z/500 s označením „Pražský okruh (SOKP), úsek Březiněves – Horní Počernice“, a to dnem vyhlášení tohoto rozsudku. V části 5.1.2.1. opatření obecné povahy s označením „Pražský okruh (Silniční okruh kolem Prahy)“ se vypouští v prvním odstavci věta „Na jihovýchodě hl. m. Prahy prochází územím mezi Kolovraty a Říčany, východně od Uhřetěvsi a Dubče, v úseku od Běchovic po Horní Počernice respektuje zprovozněný úsek, dále vede východně od Satalic a Vnoře, kde se stáčí na západ k jižnímu okraji Březiněvsi“.

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011, č. j. 6 Ao 6/2010–103 byla v Opatření obecné povahy č. 8/2009 zrušena v textové části část 5.3.1. Mezinárodní letiště Praha-Ruzyně a část 4.4.1. Oblast zasažená provozem letiště Ruzyně (SL/1), v grafické části ve výkresech č. 1 a 2 zobrazení odpovídající závazným jevům „Mezinárodní letiště Ruzyně“ a „Oblast zasažená provozem letiště SL/1 Ruzyně“, a to dnem vyhlášení tohoto rozsudku.

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9 Ao 4/2011–77 byly v Opatření obecné povahy č. 8/2009 zrušeny v části textového i grafického vymezení ploch a koridorů veřejně prospěšné stavby uvedené v části 10.1.1. jako stavba číslo Z/507 označená „VRT Praha – Brno – Rakousko“; v textové části bod 4.6. – Trasa VRT v oblasti Natury – Horní Počernice – Jih (SZ) a v grafické části v zobrazení odpovídající závaznému jevu „SZ Trasa VRT v oblasti Natury – Horní Počernice – Jih“ ve výkresu č. 1; v části 5.2.6.1. označené jako „Koridor vysokorychlostní tratě

Praha – Brno – hranice ČR (Wien/Bratislava)“, kde se vypouští odstavec „Vymezení: Samostatný koridor VRT bude zaústěn do východu do železniční stanice Praha-Běchovice, odkud vede severovýchodním směrem k hranici hl. m. Prahy do souběhu s dálnicí D11. Mezi železničními stanicemi Praha-Běchovice a Praha hlavní nádraží se bude využívat společný koridor s železniční tratí Praha Kolín“.

Rozsudkem Městského soudu v Praze 10A 6/2013–103–108 ze dne 22. dubna 2013 byla zrušena část vydaných ZÚR hl. m. Prahy, Opatření obecné povahy č. 8/2009 v části textového i grafického vymezení ploch a koridorů veřejně prospěšné stavby uvedené v části 10.1.1. jako stavba číslo Z/504 označená „Nové spojení Praha-Benešov/ Bystřice u Benešova“ a v části 5.2.3. označené jako „Koridor pro novou železniční trať Praha-Bystřice u Benešova (Benešov)“.

Rozsudky soudů vztahující se k 1. aktualizaci ZÚR:

Rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 9A 40/2015 – 145 byla zamítnuta žaloba týkající se MÚK Beranka, následná kasační stížnost byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. 6 As 174/2015 – 72.

Rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 9A 208/2015 – 292 byla zamítnuta žaloba týkající se MÚK letiště Václava Havla. Byla podána kasační stížnost, o které zatím nebylo rozhodnuto, a opětovný návrh na zrušení části ZÚR ve stejné věci, podaný k Městskému soudu v Praze. Následoval rozsudek Městského soudu v Praze 9A 171/2017 – 139, který žalobu opět zamítl.

Rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 10A 159/2015 – 222 byla zamítnuta žaloba týkající se Pražského okruhu. Kasační stížnost v této věci byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu pod č. 5 As 49/2016 – 198. Opětovný návrh na zrušení části ZÚR ve stejné věci byl podán k Městskému soudu v Praze. Rozsudek Městského soudu v Praze 10A 170/2017 – 109-135 žalobu zamítl.

1000.P.02 Urbanistické záměry a studie

IPR Praha 2020

studie	kód záměru	záměr na provedení změn v území	typ	forma	transformační území
S01 Masarykovo nádraží	P-US-34	Administrativní budova Na Florenci včetně připojení na technickou infrastrukturu	komerční služby	projekt	T72 Masarykovo nádraží
	Z-UO-11	Muzeum železnice a elektrotechniky	veřejné služby, sport	záměr	
	Z-US-17	Administrativní budova Na Florenci (oblast 2. koncept Zaha Hadid)	komerční služby	záměr	
S02 Smíchovské nádraží	P-UB-59	Rezidenční komplex Zlatý lihovar	bydlení	projekt	T23 Smíchovské nádraží
	P-US-5	Smíchov City – jih	komerční služby	projekt	
	Z-UQ-30	Smíchov City – sever – 1. etapa	polyfunkce	záměr	
S03 ÚS Holešovice - Bubny - Zátory	N-UB-135	Dostavba bloku U Výstaviště – Bubenská	bydlení	podnět	T04 Holešovice - Bubny - Zátory
	N-UB-155	Dostavba bloku U Papírny	bydlení	podnět	
	N-UO-38	Památník ticha	veřejné služby, sport	podnět	
	N-US-4	Rekonstrukce Holešovické tržnice	komerční služby	podnět	
	P-UB-85	Rezidence Pergamenka I. (Finep)	bydlení	projekt	
	P-UQ-23	Geonie Marina projekt Port7	polyfunkce	projekt	
	Z-UO-34	Vltavská filharmonie	veřejné služby, sport	záměr	
	Z-US-41	Rozšíření skladového areálu Less Mess	komerční služby	záměr	

vysvětlivka kódů	X-YY-000 kód podnětu/záměru/projektu (forma-typ-číslo)
forma záměru (X)	N – podnět Z – záměr P – projekt
fyp záměru (YY)	UB – bydlení UQ – polyfunkce US – komerční služby a produkce UO – veřejné služby a sport UP – parky a veřejná prostranství UZ – lesy a krajinná zeleň

studie	kód záměru	záměr na provedení změn v území	typ	forma	transformační území
S04 ÚS Nová Harfa - U Rokytky	N-UB-103	Pod Spalovnou – záměr HMP pro bydlení	bydlení	podnět	T03 Vysočany - Vyso- čanská, T05 Vysočany - Kolbenova
	N-UQ-37	Podnět na ÚS v lokalitě Nová Harfa, část u Hořejšího rybníku	polyfunkce	podnět	
	P-UO-52	Sportovní hala Hloubětín	veřejné služby, sport	projekt	
	P-UQ-20	Polyfunkční objekt Tesla Hloubětín	polyfunkce	projekt	
	P-UQ-54	Polyfunkční dům Nová Elektra (Finep)	polyfunkce	projekt	
	P-US-39	Kejrův Park III – restaurace – K Náhonu	komerční služby	projekt	
	P-US-48	Administrativa Elektra Park	komerční služby	projekt	
	Z-UB-119	Výstavba bytových domů Nová Harfa	bydlení	záměr	
	Z-UB-123	Bytový dům Modrého	bydlení	záměr	
	Z-UB-92	Bytové domy Nová Harfa	bydlení	záměr	
	Z-UO-54	Základní a mateřská škola – Sousedíkova a U Elektry	veřejné služby, sport	záměr	
	Z-UQ-21	Areál Levobřežní – bytové domy a sportovní areál	polyfunkce	záměr	
	Z-UQ-34	Nechasim Hloubětín – dům s bytovými i nebytovými jednotkami	polyfunkce	záměr	
	Z-UQ-39	Green park Poděbradská	polyfunkce	záměr	
	Z-US-36	Crocodile Services s.r.o. (změna ÚP č. 3288)	komerční služby	záměr	
	Z-UZ-2	Revitalizace Rokytky	lesy a krajinná zeleň	záměr	
S05 Koncepční studie Nákladové nádraží Žižkov	P-UQ-18	Revitalizace Nákladové Nádraží Žižkov	polyfunkce	projekt	T15 Nákladové Nádra- ží Žižkov

studie	kód záměru	záměr na provedení změn v území	typ	forma	transformační území
S06 ÚS Palmovka	N-UQ-14	Palmovka – záměr HMP polyfunkce	polyfunkce	podnět	T35 Libeňský most
	P-UB-134	Obytný soubor Zenklova – Vojenova	bydlení	projekt	
	Z-UQ-38	Polyfunkční objek Palmovka	polyfunkce	záměr	
S07 Podnět na ÚS Západní město	P-UB-117	Západní Město III. etapa	bydlení	projekt	
	P-US-35	Západní město – City Administrativa	komerční služby	projekt	
S08 Urbanistická podkladová studie MČ 10 Bohdalec - Slatiny	N-UB-122	Obytný soubor Křeslická	bydlení	podnět	T08 Bohdalec, T14V Korytech
	N-UB-143	Obytný soubor Nad Slávií	bydlení	podnět	
	N-UQ-35	Administrativně – obytný soubor Narex	polyfunkce	podnět	
	N-UQ-41	Polyfunkční soubor Korytná – Finep	polyfunkce	podnět	
S09 ÚS Barrandov Západ	Z-UQ-4	Nový Barrandov	polyfunkce	záměr	
S10 Podnět na ÚS Ruzyně - Drnovská	N-UQ-33	Urbanistická studie Ruzyně – Drnovská	polyfunkce	podnět	T27 Ruzyně
	P-UB-21	Bytové domy Ruzyň Kredit development	bydlení	projekt	
	Z-UQ-10	Administrativně obchodní projekt	polyfunkce	záměr	
S11 Rohan City	P-UQ-45	Karlín Cross Point	polyfunkce	projekt	T43 Rohanské nábreží
	Z-UB-136	BD Invalidovna	bydlení	záměr	
	Z-US-47	Administrativa Sokolovská	komerční služby	záměr	

1000.P.03 Záměry infrastruktury dopravní a technické

IPR Praha 2020

typ záměru	kód	název	fáze
automobilová doprava	P-DA-1	Pražský okruh – úsek Běchovice – D1	projekt
	P-DA-7	Městský okruh, stavba č. 0081 Pelc Tyrolka – Balabenka	projekt
	P-DA-10	Libeňská spojka – stavba č. 8313	projekt
	P-DA-11	Městský okruh, stavba č. 0094 Balabenka – Štěrboholská radiála	projekt
	P-DA-13	Břevnovská radiála - stavba č. 7553	projekt
	P-DA-14	Stavba č. 9567 Radlická radiála JZM – Smíchov, Praha 5, Praha 13	projekt
	P-DA-16	Pražský okruh – stavba 510 Satalice – Běchovice, zkapacitnění	projekt
	P-DA-29	Vestecská spojka	projekt
	P-DA-35	Silnice I.třídy č.12 v úseku DO – Úvaly	projekt
	P-DA-36	Průmyslová - přestavba, zkapacitnění úseků ulic Jižní spojka, Průmyslová a Kbelská	projekt
	P-DA-37	Mimoúrovňová křižovatka R/4 Zbraslav – Lipence, Praha 5	projekt
	Z-DA-12	Pražský okruh, úsek Březiněves – Satalice	záměr
	Z-DA-19	DO 515 Zkapacitnění SOKP 515	záměr
	Z-DA-22	Pražský okruh, úsek Suchdol – Březiněves	záměr
	Z-DA-23	Pražský okruh, úsek Ruzyně – Suchdol	záměr
	Z-DA-24	Pražský okruh, úsek Ruzyně – Suchdol	záměr
	Z-DA-26	D11, stavba 1101, km 0,0 – exit Jirny, modernizace dálnice na šestipruhové uspořádání	záměr
	Z-DA-38	MÚK Rozvadovská spojka – Řevnická, přestavba	záměr
letecká doprava	P-DL-1	Paralelní RWY 06R/24L – změna časového horizontu ploch letiště v ÚP	projekt

typ záměru	kód	název	fáze
veřejná doprava	P-DH-1	Metro D Náměstí republiky – Depo Písnice	projekt
	P-DH-5	Dvorecký (tramvajový) most	projekt
	P-DH-13	Tramvajová trať Vinohradská – Václavské náměstí	projekt
	P-DH-16	Smyčka Zahradní Město	projekt
	Z-DH-7	Východní tramvajová tangenta	záměr
	Z-DH-10	Jižní tramvajová tangenta	záměr
	Z-DH-12	Tramvajová trať Vinohradská – Hlavní nádraží – Bolzanova	záměr
	Z-DH-14	Tramvajová vozovna Záběhlice	záměr
	Z-DH-15	přestupní uzel veřejné dopravy Depo Hostivař	záměr
železniční doprava	P-DZ-1	Optimalizace traťového úseku Praha hl.n. – Praha Smíchov	projekt
	P-DZ-2	Optimalizace trati Praha Smíchov (mimo) – Černošice (mimo)	projekt
	P-DZ-4	Optimalizace traťového úseku Praha – Hostivař – Praha hl.n., II. část – žst. Praha Hostivař	projekt
	P-DZ-6	Rekonstrukce Negrelliho viaduktu	projekt
	P-DZ-17	3-kolejné přemostění Vltavy v oblasti Výtoně	projekt
	P-DZ-18	Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na letiště Ruzyně (projekt PLK)	projekt
	P-DZ-20	Terminál Smíchovské nádraží	projekt
	Z-DZ-3	Vysokorychlostní trať RS3 Praha – Plzeň / SRN varianta A	záměr
	Z-DZ-5	Kolejové napojení Letiště Václava Havla Praha do odbočky Jeneček	záměr
	Z-DZ-7	Metro S (Nové spojení II)	záměr
	Z-DZ-8	Vysokorychlostní trať RS 1 Praha – Brno	záměr
	Z-DZ-9	Vysokorychlostní trať RS 4 Praha – Ústí nad Labem / SRN	záměr

vysvětlivka kódů	X-YY-000 – kód podnětu/záměru/projektu (forma-typ-číslo)	
forma záměru (X)	N – podnět Z – záměr P – projekt	
typ záměru (YY)	DA – automobilová doprava DH – veřejná doprava DP – parkování DZ – železniční doprava DC – pěší a cyklistická doprava DL – letecká doprava DV – vodní doprava	TV – vodní hospodářství TE – energetika TK – kolektory TI – elektronické komunikace

typ záměru	kód	název	fáze
železniční doprava	Z-DZ-10	Vysokorychlostní trať RS 5 Praha – Hradec Králové / Polsko	záměr
	Z-DZ-11	Vysokorychlostní trať RS3 Praha – Plzeň / SRN varianta B	záměr
	Z-DZ-12	Železniční trať Praha – Liberec	záměr
	Z-DZ-14	Modernizace a dostavby 2. traťové koleje Jižní nákladní spojky	záměr
	Z-DZ-15	Modernizace a dostavba 2. traťové koleje trati Praha – Neratovice	záměr
	Z-DZ-16	Dostavba 4. traťové koleje v úseku Praha-Libeň – Praha-Běchovice	záměr
	Z-DZ-21	Libeňský přesmyk a zkapacitnění tratě Praha-Malešice – Praha-Zahradní město	záměr
elektronické komunikace	Z-TI-121	Datové centrum Slatiny	záměr
energetika	P-TE-19	Transformační stanice Sever 400/110 kV	projekt
	P-TE-33	Nadzemní elektrické vedení 400 kV Transformační stanice Sever – vedení V 410	projekt
	P-TE-34	Nadzemní elektrické vedení 400 kV Transformační stanice Čechy Střed – Transformační stanice Chodov, zdvojení	projekt
	P-TE-35	Nadzemní elektrické vedení 400 kV Transformační stanice Hradec – Transformační stanice Řeporyje, zdvojení	projekt
	P-TE-36	Nadzemní elektrické vedení 400 kV Transformační stanice Mírovka – Transformační stanice Řeporyje, přeložka	projekt
	Z-TE-20	Transformační stanice Řeporyje 400/110 kV, rozšíření	záměr
	Z-TE-117	Regulační stanice velmi vysoký tlak Měcholupy, rozšíření	záměr
	Z-TE-122	Ropovod Družba, zdvojení	záměr
odpadové hospodářství	P-TO-188	Stacionární zařízení na využívání odpadů	projekt
	P-TO-189	Zařízení ke sběru, výkupu, využívání a ostraňování odpadů	projekt
	P-TO-190	Navýšení výroby recyklátu ze stavební sutě v areálu firmy Domeček-odpady s.r.o.	projekt
	P-TO-191	Deponie Sodomka	projekt
	P-TO-192	Kompostárna Horní Lada	projekt
	P-TO-193	Recyklační středisko Průmyslová	projekt

typ záměru	kód	název	fáze
vodní hospodářství	N-TV-126	Přiváděcí vodovodní řad Úpravna vody Podolí – Vodojem Flora, propojení	podnět
	P-TV-4	Poldr (suchá nádrž) Kolovraty	projekt
	P-TV-47	Vodní plocha Kejřův rybník 2	projekt
	P-TV-95	Přiváděcí vodovodní řad Vodojem Chodová – Čerpací stanice Kyjský uzel, zdvojení	projekt
	P-TV-164	Zkapacitnění PČOV Horní Počernice – Čertousy	projekt
	Z-TV-168	Poldr (suchá nádrž) Benice	záměr
	Z-TV-3	Retenční nádrž N7 na Dalejském potoce	záměr
	Z-TV-5	Poldr (suchá nádrž) Na Hvězdárně	záměr
	Z-TV-6	Poldr (suchá nádrž) Zličín	záměr
	Z-TV-7	Poldr (suchá nádrž) Radotín	záměr
	Z-TV-8	Poldr (suchá nádrž) Kunratice	záměr
	Z-TV-9	Poldr (suchá nádrž) Šeberov	záměr
	Z-TV-58	Vodní plocha U Pragovky	záměr
	Z-TV-81	Kmenová stoka B, kanalizace jednotná gravitační, přeložka	záměr
	Z-TV-94	Přiváděcí vodovodní řad z VDJ Jesenice II pro posílení jihovýchodní části Prahy – část I	záměr
	Z-TV-171	Poldr (suchá nádrž) Cholupice	záměr
	Z-TV-172	Poldr (suchá nádrž) Jenerálka 1	záměr
	Z-TV-173	Nádrž Lipence 1	záměr
	Z-TV-176	Nádrž Na Slatinách	záměr
	Z-TV-181	Protipovodňové opatření plošné Botič 1 (Kozinec)	záměr
	Z-TV-185	Protipovodňové opatření plošné Braník – Jižní spojka	záměr
	Z-TV-186	Protipovodňové opatření plošné Litovicko-Šárecký 1 (Kaplanka)	záměr
	Z-TV-187	Protipovodňové opatření plošné Litovicko-Šárecký 2 (Purkrábka)	záměr

1000.P.04 Střety záměrů na provedení změn v území s limity, omezení a střety záměrů navzájem

IPR Praha 2020

kód střetu	kód záměru	záměr na provedení změn v území	limity
S-13	Z-DZ-8	Vysokorychlostní trať RS 1 Praha – Brno	Hranice chráněných ložiskových území; Hranice bilancovaných nevýhradních ložisek vedených v evidenci zásob; Hranice bilancovaných výhradních ložisek vedených v evidenci zásob *
O-041	Z-DA-12	Pražský okruh, úsek Březiněves – Satalice	Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem ; Významné krajinný prvky ze zákona - lesy; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; ropovod OP; Záplavové území drobného vodního toku pro úroveň hladiny Q100
O-043	Z-DA-22	Pražský okruh, úsek Suchdol – Březiněves	Maloplošná zvláště chráněná území; Územní systém ekologické stability; Kulturní památky archeologické povahy; Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem ; Významné krajinný prvky ze zákona - lesy; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; Natura 2000
O-044	Z-DA-23	Pražský okruh, úsek Ruzyně – Suchdol	Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení
O-051	Z-DH-14	Tramvajová vozovna Záběhlice	Územní systém ekologické stability; Stavební uzávěra
O-053	Z-DH-7	Východní tramvajová tangenta	Územní systém ekologické stability; Stavební uzávěra
O-056	Z-DZ-10	Vysokorychlostní trať RS 5 Praha – Hradec Králové / Polsko	Maloplošná zvláště chráněná území; Územní systém ekologické stability; Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem ; Významné krajinný prvky ze zákona - lesy; Natura 2000; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; Natura 2000; Záplavové území drobného vodního toku pro úroveň hladiny Q100
O-059	Z-DZ-21	Libeňský přesmyk a zkapacitnění tratě Praha-Malešice – Praha-Zahradní město	Významné krajinné prvky registrované; Aktivní zóna záplavových území drobných vodních toků; Významné krajinný prvky ze zákona - lesy; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; Záplavové území drobného vodního toku pro úroveň hladiny Q100; Nemovitě kulturní památky
O-061	Z-DZ-8	Vysokorychlostní trať RS 1 Praha – Brno	Územní systém ekologické stability; Významné krajinný prvky ze zákona - lesy; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; Natura 2000; Záplavové území drobného vodního toku pro úroveň hladiny Q100
O-062	Z-DZ-9	Vysokorychlostní trať RS 4 Praha – Ústí nad Labem / SRN	Územní systém ekologické stability; aAktivní zóna záplavových území drobných vodních toků; Bezpečnostní pásma plynovodů a plynárenských zařízení; Ropovod ochranné pásmo
O-079	Z-TV-176	Nádrž Na Slatinách	Stavební uzávěra
O-097	Z-UB-136	BD Invalidovna	Stavební uzávěra
O-118	Z-UO-43	Administrativní centrum Penta (zdroj L.Křižan)	Železniční dráhy celostátní a regionální

kód střetu	kód záměru	záměr na provedení změn v území	limity
O-120	Z-UO-47	Administrativa Sokolovská	Stavební uzávěra
O-132	Z-UQ-34	Nechasim Hloubětín - dům s bytovými i nebytovými jednotkami	Plochy elektroenergetických zařízení včetně ochranných pásem
O-134	Z-TI-121	Datové centrum Slatiny	Stavební uzávěra
ZZ-05	Z-DZ-7/ N-TV-126	Metro S (Nové spojení II) / Přiváděcí vodovodní řad Úpravna vody Podolí - Vodojem Flora, propojení	

vysvětlení kódového označení střetů

S-00 střety záměrů s limity bránící realizaci záměru
O-000 střety záměrů s limity omezující realizaci záměru
ZZ-00 střety záměrů navzájem

* Střet záměru s limitem bude nutné řešit s orgánem ochrany nerostného bohatství ve smyslu zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění.

1100.P.01 Rešerše strategických dokumentů

IPR Praha 2020 / adaptováno z: Databáze strategií. Praha: MMR, 2020, Strategický plán hl. m. Prahy. Praha: IPR Praha, 2016

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
SVĚTOVÝ RÁMEC	Agenda 21	Programový dokument OSN a jeden ze základních textů udržitelného rozvojem schválila Organizace spojených národů na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji. Dokument je strukturován do 4 základních částí: Sociální a ekonomické rozměry, Uchování a šetrné využívání zdrojů a hospodaření s nimi ve prospěch rozvoje, Posilování úlohy důležitých skupin, Prostředky implementace.	06/1992	—	OSN	— Databáze strategií	aktualizace 2010	do 2020	—	—	Vize dokumentu je cílená na rok 2020, vize je tedy zastaralá, ideálně by měla být naplněna. Dokument není aktualizován, protože na něj volně navazují dokumenty: Rozvojové cíle tisíciletí roku 2000 a následně Cíle udržitelného rozvoje (SDGs).
	Rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals, MDG)	Program vede k odstranění největších problémů rozvojového světa definovaných v osmi základních cílech: odstranit extrémní chudobu a hlad, dosáhnout základního vzdělání pro všechny, prosazovat rovnost pohlaví a posílit roli žen ve společnosti, snížit dětskou úmrtnost, zlepšit zdraví matek, bojovat s HIV/AIDS, malárií a dalšími nemocemi, zajistit udržitelný rozvoj životního prostředí, vytvořit světové partnerství pro rozvoj.	12/2000	—	OSN	— Databáze strategií	nahrazen SDGs	2000–2015	—	—	Dokument je nahrazen novějšími, na Rozvojové cíle tisíciletí navazuje po roce 2015 Agenda 2030, která stanovuje 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs).
	Agenda 2030	Světové společenství na půdě Valného shromáždění Organizace spojených národů přijalo společné cíle udržitelného rozvoje, kterých má být dosaženo do roku 2030. Klíčovou součástí Agendy 2030 je 17 cílů udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, SDGs) a 169 specifických podcílů.	09/2015	ano	OSN	— Databáze strategií	—	2015–2030	—	ano	Jde o zastřešující strategický dokument světového rámce. Stanovuje 17 klíčových cílů udržitelného rozvoje (SDGs). Ostatní strategické dokumenty v databázi strategií jsou staršího data a Agenda 2030 na ně volně navazuje.
EVROPSKÝ RÁMEC	Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu	Na konferenci v Hannoveru přijali ministři zodpovědní za územní plánování deset bodů pro větší kohezi mezi regiony Evropy. „Řídící principy“ zdůrazňují teritoriální rozměr lidských práv a demokracie. Jejich cílem je definovat opatření politiky územního rozvoje, kterými by všichni lidé v členských státech Rady Evropy mohli dosáhnout přijatelné životní úrovně. Toto je zásadní podmínkou pro stabilizaci demokratických struktur v regionech a obcích Evropy. Přijetí těchto politických směrnic je založeno na bázi dobrovolné spolupráce, není právně závazné.	09/2000	—	CEMAT/EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2002–průběžně	—	—	Starý dokument, který není právně závazný, je na bázi dobrovolnosti, jde spíše o politické směrnice než o podrobný dokument.
	Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj (Renewed EU Sustainable Development Strategy, SDS)	Obnovená Strategie EU je doplněním původní strategie přijaté Evropskou radou v roce 2001 v Göteborgu na základě Světového summitu OSN v roce 2002. Globálním cílem strategie je zlepšení života současné generace i generací budoucích cestou vytvoření udržitelných komunit schopných efektivně užívat zdroje a odblokovat ekologický a sociální inovační potenciál nutný k zajištění ekonomické prosperity, ochrany životního prostředí a sociální soudržnosti.	08/2006	ano	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	2009	2006–průběžně	—	ano	Stále platný dokument, jde o zastřešující strategický dokument Evropské unie. V roce 2009 a 2011 byly zveřejněny indikátory Eurostatu, které monitorují udržitelný rozvoj území.
	Lipská charta o udržitelných evropských městech	Charta byla přijata na neformální konferenci ministrů odpovědných za rozvoj měst a územní rozvoj. Dokument definuje společné zásady politiky rozvoje měst zahrnující hospodářský, sociální a environmentální rozměr. Politika je založena na integrovaném přístupu k rozvoji měst jako celku a věnuje zvláštní pozornost tzv. deprivovaným/ upadajícím čtvrtím měst. Ve shodě s Územní agendou EU klade charta důraz na spolupráci, koordinaci a rovné partnerství mezi městy a venkovskými oblastmi a také mezi malými, středními a velkými městy v rámci městských a metropolitních regionů.	05/2007	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2007–průběžně	—	—	Stále platný dokument, ale schválený již v roce 2007, zároveň je ve shodě s Územní agendou EU. V roce 2009 zpráva o uplatňování Lipské charty uvádí, že státy nevytvořily samostatný systém indikátorů, které by sledovaly její naplňování.

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
EVROPSKÝ RÁMEC	Strategie Evropa 2020	Strategie pro inteligentní a udržitelný růst představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020. Za účelem splnění tohoto cíle bylo stanoveno pět ambiciózních dílčích cílů, které zahrnují oblast zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změn klimatu a udržitelnosti energetiky, vzdělávání a boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.	06/2010	ano	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2010–2020	—	—	Vize dokumentu je cílena do roku 2020, je tedy zastaralá a ideálně by měla být naplněna. Nahrazuje Lisabonskou strategii, která končila v roce 2010.
	Územní agenda Evropské unie 2020	Územní agenda Evropské unie 2020 vede k inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů. Dokument byl přijat na neformálním setkání ministrů odpovědných za územní plánování a územní rozvoj. Dokument stanovil následující priority: podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje; podpora integrovaného rozvoje ve městech, venkovských a specifických oblastech; územní integrace přeshraničních a nadnárodních funkčních regionů; zajištění globální konkurenceschopnosti regionů na základě silné místní ekonomiky; zlepšení územního propojení pro jednotlivce, komunity a podniky; správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů. Podkladem pro Územní agendu byl dokument Stav a perspektivy Evropské unie aktualizovaný v roce 2011, který ve svých závěrech vymezuje nejdůležitější územní výzvy: globalizaci a hospodářskou krizi, integraci EU a rostoucí vzájemnou provázanost regionů, demografické a sociální výzvy, změnu klimatu a environmentální rizika, energetické výzvy, ztrátu biologické rozmanitosti, ohrožené přírodní, kulturní a krajinné dědictví. Obsahem dokumentu je dále analýza struktury území Evropské unie.	05/2011	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014+	—	—	Končí v roce 2020, podkladem pro Územní agendu EU 2020 byl dokument Stav a perspektivy území Evropské unie. Společná strategie územního rozvoje států V4 + 2 z roku 2014 implementuje Územní agendu Evropské unie pro Visegrádskou skupinu. Implementací se nebudeme zabývat.
	Bílá kniha o budoucnosti Evropy – Úvahy a scénáře pro EU27 v roce 2025 (White paper on the future of Europe – Reflections and scenarios for the EU27 by 2025)	Bílá kniha nastiňuje možné cesty, kterými by se Evropa mohla v budoucnu ubírat. Čelíme dnes mnoha výzvám, jako jsou globalizace, dopad nových technologií na společnost a zaměstnanost, obavy o naši bezpečnost či vzestup populismu. Nesmíme ale dopustit, aby nás tyto výzvy odvedly od řešení ostatních problémů. Bílá kniha proto nabízí pět scénářů vývoje Unie, které závisejí na tom, jak se rozhodneme. Kniha řeší 6 základních oblastí zpracovaných do dílčích dokumentů: Sociální rozměr Evropy, Využití potenciálu globalizace, Prohloubení hospodářské a měnové unie, Budoucnost evropské obrany, Budoucnost financí EU, Udržitelná Evropa do roku 2030.	03/2017	—	EI	— Databáze strategií	—	2017–2025	—	—	Jde o vize Evropy stanovené při příležitosti výročí podpisu Římských smluv. Stanovuje 5 scénářů vývoje EU a cíle, kterých je pro správný rozvoj potřeba dosáhnout. Samotná Bílá kniha není pro stanovení strategií použitelná, šlo by použít dílčí diskuzní dokumenty: Sociální rozměr Evropy, Využití potenciálu globalizace, Prohloubení hospodářské a měnové unie, Budoucnost evropské obrany, Budoucnost financí EU, Udržitelná Evropa do roku 2030.

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
EVROPSKÝ RÁMEC	Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030	Cíle udržitelného rozvoje jsou tímto dokumentem podpořeny na nejvyšší politické úrovni EU a slouží jako základ budoucích politických opatření a činností. Orgány EU a členské státy, včetně regionálních a místních orgánů, budou spolupracovat na zajištění lepší koordinace. Za účelem monitorování pokroku bude sestaven plán realizace, v jehož rámci budou stanoveny dílčí úkoly, které bude nutné do roku 2030 splnit. Dokument předkládá tři scénáře, které mají podnítit diskuzi o tom, jak cíle udržitelného rozvoje v rámci EU plnit: 1. zastřešující celoevropská strategie týkající se cílů udržitelného rozvoje, která bude vodítkem pro činnost EU i členských zemí; 2. pokračující začleňování cílů udržitelného rozvoje do všech příslušných politických opatření EU, avšak bez prosazování opatření na úrovni členských zemí; 3. větší zaměření na vnější činnost při současné konsolidaci celounijních ambicí v oblasti udržitelnosti.	01/2019	—	EU	— Databáze strategií	—	2019–2030	—	ano	Dokument navazuje na Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) OSN a na jejich základě vytváří cíle pro dosažení udržitelného rozvoje v Evropě.
	Tematické strategie–evropské										
	Evropská charta místní samosprávy	Dokument podepsaly členské státy Rady Evropy, cílem je dosáhnout větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a realizace ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím. Jednou z metod, jak tohoto cíle dosáhnout, jsou dohody v oblasti samosprávy. Místní společenství jsou jedním z hlavních základů každého demokratického zřízení.	15/1985	—	Rada Evropy	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	—	—	—	Evropskou chartu místní samosprávy ČR přijala v roce 1999, má obecnější obsah. Vzhledem k době vzniku už ale není aktuální.
	Strategie EU pro boj proti terorismu (2005)	—	2005	—	EU	— Databáze strategií	—	2005–průběžně	—	—	—
	Tematická strategie pro městské životní prostředí	—	01/2006	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2006–průběžně	—	—	—
	Evropský Strategický plán hl. m. Prahy pro energetické technologie–plán SET (2007)	—	11/2007	—	EU	— Databáze strategií	—	2007–průběžně	—	—	—
	Směrnice EU o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (2008)	—	12/2008	—	EU	— Databáze strategií	—	2008–průběžně	—	—	—
	Akční plán pro městskou mobilitu	Usnesení Evropského parlamentu o akčním plánu pro městskou mobilitu stanovilo základní cíle: urychlit evropský výzkum a inovaci v oblasti městské mobility, vybízet k optimálnímu využívání různých druhů dopravy prostřednictvím lepšího městského plánování, stimulace udržitelné mobility v městských oblastech, průmyslové odvětví a evropské technologie, které je třeba brát v úvahu v rámci lisabonské strategie a plánu obnovy evropské ekonomiky.	03/2009	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	—	—	—	Dokument je příliš obecný a nekonkrétní pro tematický rozbor.
	Směrnice EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (2009)	—	04/2009	—	EU	— Databáze strategií	—	2009–průběžně	—	—	—
	Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě – ET 2020 (2009)	—	05/2009	—	EU	— Databáze strategií	—	2009–2020	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
EVROPSKÝ RÁMEC	Rámec EU pro dosažení udržitelného používání pesticidů (2009)	—	10/2009	—	EU	— Databáze strategií	—	2009–průběžně	—	—	—
	Evropa jako přední světová destinace cestovního ruchu – nový politický rámec pro evropský cestovní ruch	Cestovní ruch je třetí hlavní společensko-hospodářskou činností EU, která představuje 10 % HDP a zároveň se podílí 12 % na celkové zaměstnanosti. Jde o velmi důležité odvětví, které se zaměřuje na integraci a rozvoj méně rozvinutých regionů a dokáže spojit růst s odpovídným a trvale udržitelným rozvojem v členských státech EU. Současně je důležitým nástrojem zlepšování, šíření a propagace našeho obrazu ve světě.	2010	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	—	—	—	—
	Strategie EU pro Podunají (2010)	—	08/2010	—	EU	— Databáze strategií	—	2010–průběžně	—	—	—
	Evropská úmluva o krajině	Evropská úmluva o krajině je výsledkem společného zájmu evropských zemí v úsilí o udržitelnost rozvoje krajiny, založeném na vyvážených harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností, ochranou a tvorbou životního prostředí. Jedním z hlavních úkolů vyplývajících z naplňování úmluvy je, pro zlepšení úrovně znalosti svých krajín, vymezit a zhodnotit krajiny a definovat cílové charakteristiky. Úmluva se dále věnuje evropské spolupráci, dotýkající se zohledňování krajinného rozměru mezinárodních politik, vzájemné pomoci a výměny informací, jakož i přeshraniční spolupráci na místní a regionální úrovni.	10/210	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2000–průběžně	—	—	—
	Závěry Rady EU o vzdělávání pro udržitelný rozvoj (2010)	—	11/2010	—	EU	— Databáze strategií	—	2010–průběžně	—	—	—
	Energie 2020: Strategie pro konkurenceschopnou, udržitelnou a bezpečnou energii (2010)	—	11/2010	—	EU	— Databáze strategií	—	2010–průběžně	—	—	—
	Plán jednotného Evropského dopravního systému (Bílá kniha 2011)	Dokument slouží k vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje.	03/2011	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2011–průběžně	—	—	—
	Úloha vzdělávání a odborné přípravy při provádění Strategie Evropa 2020 (2011)	—	03/2011	—	EU	— Databáze strategií	—	2011–průběžně	—	—	Dokument představuje implementaci Strategie Evropa 2020.
	Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje (2011)	—	09/2011	—	EU	— Databáze strategií	—	2011–průběžně	—	—	—
	Energetická politika EU: jednání s partnery za našimi hranicemi (2011)	—	2011	—	EU	— Databáze strategií	—	2011–průběžně	—	—	—
	Inovace pro udržitelný růst: Biohospodářství pro Evropu 2012–2020	Cílem strategie biohospodářství EU je připravit cestu pro inovativnější a konkurenceschopnější společnost, jež bude účinněji využívat zdroje a zajistí rovnováhu mezi potravinovou soběstačností a udržitelným využíváním obnovitelných zdrojů k průmyslovým účelům a zároveň bude dbát na ochranu životního prostředí.	2012	—	EU	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2012–2020	—	—	—
	Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016	—	06/2012	—	EU	— Databáze strategií	—	2012–2016	—	—	Vize dokumentu je cílena do roku 2016, je tedy zastaralá, ideálně by měla být naplněna.

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
EVROPSKÝ RÁMEC	Zdraví 2020: Evropská politika pro zdraví a kvalitu života (2012)	Program Zdraví 2020 se zaměřuje na zlepšení zdraví pro všechny a na překonávání nerovností cestou lepšího vedení a řízení v oblasti péče o zdraví. Dokument se soustřeďuje na hlavní problémy současnosti. Vymezuje čtyři prioritní oblasti politických opatření a je inovativní v hledání odpovědí napříč všemi úrovněmi a rezorty vlády a napříč společností, s důrazem na posilování arozvoj schopností a odolnosti komunit a na vytváření podpůrného prostředí. Podrobně se zabývá posílením role zdravotnických služeb a zdravotnického systému.	09/2012	—	WHO Regional Office for Europe	— Databáze strategií	—	2012–2020	—	—	—
	Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (2013)	Obecným cílem strategie EU pro přizpůsobení je přispět k lepší odolnosti Evropy vůči změně klimatu. To znamená zlepšit připravenost a schopnost reagovat na dopady změny klimatu na místní, regionální, národní a evropské úrovni, připravit soudržný přístup a zlepšit koordinaci. Strategie zohledňuje globální dopady změny klimatu, jako je narušení dodavatelských řetězců nebo omezený přístup k surovinám, energiím a zásobování potravinami, a jejich důsledky pro EU.	04/2013	—	EU	— Databáze strategií	—	2013–průběžně	—	—	—
	Společná zemědělská politika EU (SPZ)	Mezi cíle reformované Společné zemědělské politiky (SPZ) 2013 v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, dále pak generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo podpora odvětví a regionů, které čelí určitým obtížím či jsou nesmírně důležité z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska.	11/2013	—	EU	— Databáze strategií	—	2013–průběžně	—	—	Společná zemědělská politika EU vychází z Římských smluv (rok 1958).
	7. Akční program EU pro životní prostředí do roku 2020 – EAP (2014)	Akční program pro životní prostředí vytváří zastřešující rámec pro všechny politiky EU v oblasti životního prostředí od současnosti do roku 2020. Vychází ze stávající Strategie Evropa 2020, která zdůrazňuje udržitelný růst jako jednu ze tří klíčových priorit a účinné využívání zdrojů jako jednu z hlavních iniciativ. Sedmý akční program pro ŽP uvádí devět prioritních cílů. Tři z nich se týkají hlavní oblasti činnosti: ochrany přírody, efektivnějšího využívání zdrojů a zavedení nízkouhlíkového hospodářství a ochrany lidského zdraví před environmentálními tlaky. Další čtyři se soustředí na to, jak mohou EU a členské státy spolupracovat na dosažení těchto záměrů, zatímco poslední dva cíle jsou horizontální a zaměřují se na lepší městské prostředí a globální spolupráci.	11/2013	—	EU	— Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	Vize dokumentu je cílena do roku 2016, je tedy zastaralá, ideálně by měla být naplněna.
	Rámec politiky EU v oblasti klimatu a energetiky 2020–2030 (2014)	Rámec politiky EU v oblasti klimatu a energetiky 2020–2030 přináší rozbor dosavadního vývoje do roku 2014 a stanovuje politický rámec, který EU potřebuje do roku 2030.	01/2014	—	EU	— Databáze strategií	—	2014–průběžně	—	—	—
	Evropská strategie energetické bezpečnosti (2014)	Strategie vymezuje oblasti, ve kterých je třeba v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém výhledu přijmout určitá rozhodnutí či uskutečnit určitá konkrétní opatření umožňující reagovat na problémy týkající se energetické bezpečnosti. Stojí na osmi základních pilířích, které jakožto celek podporují užší spolupráci přínosnou pro všechny členské státy a zároveň respektují jejich vnitrostátní volbu týkající se energetiky a které vycházejí ze zásady solidarity.	05/2014	—	EU	— Databáze strategií	—	2014–průběžně	—	—	—
	Nová strategie EU v oblasti lesnictví	—	09/2014	—	EU	— Databáze strategií	—	2014–průběžně	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
EVROPSKÝ RÁMEC	Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství (2015)	Oběhové hospodářství podpoří konkurenceschopnost EU tím, že ochrání podniky před nedostatkem zdrojů a kolísáním cen, podpoří vytváření nových obchodních příležitostí a inovativních efektivnějších způsobů výroby a spotřeby. Vytvoří pracovní místa na místní úrovni se všemi stupni kvalifikace a příležitosti pro sociální začlenění a soudržnost. Zároveň ušetří energii a pomůže zabránit nevratným škodám způsobeným využíváním zdrojů v míře, která převyšuje schopnost Země tyto zdroje z hlediska klimatu, biodiverzity, znečištění ovzduší, půdy a vody obnovovat. Širšími přínosy oběhového hospodářství je mimo jiné snížení současných úrovní emisí oxidu uhličitého.	12/2015	—	EU	— Databáze strategií	—	2015–průběžně	—	—	—
	Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU (2016)	Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU se opírá o vizi a ambici silnější Unie, která je ochotná a schopná zajistit významný přínos pro své občany i pro svět.	06/2016	—	EU	— Databáze strategií	—	2016–průběžně	—	—	—
	Nová agenda dovedností pro Evropu: Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti (2016)	Dovednosti jsou odrazovým můstkem pro zaměstnatelnost a prosperitu. Získají-li lidé patřičné dovednosti, budou mít všechny předpoklady, aby si našli kvalitní práci, a jakožto sebevědomí a aktivní občané využili veškerého svého potenciálu. Konkurenceschopnost a kapacita stimulovat inovace jsou významným motorem pro investice a působí jako katalyzátor v pozitivním cyklu vytváření pracovních míst a růstu.	06/2016	—	EU	— Databáze strategií	—	2016–průběžně	—	—	—
	Akční plán digitálního vzdělávání EU (2018)	Akční plán digitálního vzdělávání navazuje na dvě sdělení přijatá v květnu 2017: Obnovený program EU v oblasti vysokoškolského vzdělávání a rozvoj škol a vynikající výuka poskytující výborný start do života. Podporuje úsilí v rámci jednotného digitálního trhu a nové agendy dovedností pro Evropu. Akční plán dále rozvíjí výzvu obsaženou v diskuzním dokumentu o využití potenciálu globalizace, aby společnost byla „čím dál více mobilní a digitalizovaná a [zajišťovala] správnou kombinaci ´měkkých´ a ´tvrdých´ digitálních dovedností“. Vzdělání má podle tohoto dokumentu pomoci posílit odolnost v dobách rychlých technologických změn a globalizace.	01/2018	—	EU	— Databáze strategií	—	2018–průběžně	—	—	—
	Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství (2018)	V prosinci 2015 přijala Evropská komise (EK) akční plán EU pro oběhové hospodářství. Označila v něm plasty za klíčovou prioritu a zavázala se, že „připraví strategii, která se bude zabývat výzvami spojenými s plasty v hodnotovém řetězci a zohlední jejich celý životní cyklus“. V roce 2017 EK potvrdila, že se zaměří na výrobu a používání plastů a že jejím cílem bude zajistit, aby do roku 2030 byly všechny plastové obaly recyklovatelné. Strategie pokládá základy nové ekonomiky plastů, ve které se při navrhování a výrobě plastů a plastových výrobků budou plně respektovat požadavky na jejich opětovné využití, opravy a recyklaci a ve které se budou vyvíjet a prosazovat udržitelnější materiály.	01/2018	—	EU	— Databáze strategií	—	2018–průběžně	—	—	—
	Nová evropská agenda pro kulturu (2018)	Nová evropská agenda pro kulturu reaguje na výzvu evropských lídrů přispívat více prostřednictvím kultury a vzdělávání k vytvoření soudržných společností a nabízet vizi atraktivní Evropské unie. Cílem je využít plný potenciál kultury při vytváření inkluzivnější a spravedlivější Unie, která podporuje inovace, kreativitu, udržitelná pracovní místa a růst.	05/2018	—	EU	— Databáze strategií	—	2018–průběžně	—	—	—
	Evropská směrnice o odpadech (2008, změna 2018)	—	06/2018	—	EU	— Databáze strategií	2018	2008–průběžně	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
NÁRODNÍ RÁMEC	Místní Agenda 21	Místní Agenda 21 (MA21) vychází z mezinárodního dokumentu OSN nazvaného Agenda 21, který byl přijat na summitu OSN v Rio de Janeiru v roce 1992. MA21 je proces, jehož základním cílem je udržitelný rozvoj. Nezbytnou součástí fungující MA21 jsou: kvalitní strategická plánování a řízení včetně systému financování; průběžná a aktivní komunikace s veřejností – budování partnerství; systémové a měřitelné směřování k udržitelnému rozvoji. MA21 sleduje a popisuje nastavení klíčových procesů veřejné správy, které jsou nezbytné pro realizaci Agendy 21 v místních či regionálních podmínkách, a zároveň počítá s dalším nezbytným aspektem – sledováním reálných dopadů různých aspektů rozvoje lokality pomocí indikátorů udržitelného rozvoje. S podporou Ministerstva pro místní rozvoj se MA21 stala v roce 2010 součástí Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR.	1992	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	2019	2003–2020	—	—	S podporou Ministerstva pro místní rozvoj se MA21 stala v roce 2010 součástí Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR (je mj. indikátorem v prioritní ose 3 „Rozvoj území“). V lednu 2012 schválila vláda ČR dokument Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020, která je zahrnuta do Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR. Vize dokumentu je cílena do roku 2020, vize je tedy zastaralá, ideálně by měla být naplněna.
	Politika územního rozvoje ČR 2008	Politika územního rozvoje ČR je celostátní nástroj územního plánování, který slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje Evropské unie. Dokument Politika územního rozvoje ČR (PUR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území.	07/2009	ano	vláda ČR	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	aktualizace 2019	4 roky/zpráva o uplatňování	2012/2014/2016	—	Jde o národní dokument územního plánování, nikoliv o strategický dokument. Nejsou zde vymezeny cíle, kterých chceme dosáhnout, ale rozvojové oblasti a osy.
	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	Strategický rámec Česká republika 2030 (dále jen ČR 2030) je konceptuální dokument stanovující priority a cíle pro rozvoj České republiky do roku 2030. Navazuje na Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR z roku 2010 a zároveň zohledňuje Cíle udržitelného rozvoje OSN z roku 2015.	01/2010	ano	vláda ČR	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	aktualizace 2017	2010–2030	2012/2014/2016	ano	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR je implementací Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj.
	Zásady urbánní politiky ČR 2010	Zásady urbánní politiky ČR jsou rámcovým dokumentem, který má za cíl koordinovat přístupy všech úrovní veřejné správy k rozvoji měst, navrhnout směry a aktivity napomáhající jejich udržitelnému rozvoji a s ohledem na význam měst pro rozvoj ČR motivovat i soukromý a neziskový sektor k jejich podpoře. Doporučení ve formě zásad jsou závazná pro ústřední orgány státní správy při tvorbě jejich koncepčních dokumentů, které obsahují nebo budou obsahovat urbánní dimenzi. Zároveň mají doporučující charakter pro města, která budou tvořit své strategické rozvojové dokumenty, ve kterých je důležité reflektovat právě aktualizované Zásady urbánní politiky ČR. Dokument zároveň slouží jako podklad pro připravovanou Strategii regionálního rozvoje ČR 2020+, která bude zároveň obsahovat detailní popis její implementace (včetně implementace v urbánním prostoru).	05/2010	—	MMR	— Databáze strategií	aktualizace 2017	2010–2013 2017–2023	2012/2014/2016	ano	Zásady urbánní politiky ČR korespondují se Strategickým rámcem Česká republika 2030. Strategie regionálního rozvoje ČR 2020+ bude v části věnované urbánnímu rozvoji aktualizované Zásady urbánní politiky ČR reflektovat. Vize je na období do roku 2023, kdy by mělo následně dojít k aktualizaci. Navíc je tento dokument provázán s dokumentem Strategie regionálního rozvoje ČR 2020+, zabývá se nejen problematikou správy, ale také územního a ekonomického rozvoje, jde o komplexní dokument.

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
NÁRODNÍ RÁMEC	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	Strategie regionálního rozvoje je základním dokumentem regionální politiky na úrovni státu formujícím regionální politiku ČR. Formuluje souhrnné cíle, problémové okruhy a priority, které bude třeba zabezpečovat při zajišťování politiky regionálního rozvoje v ČR, a přesahy mezi evropskou a národní regionální politikou ČR. Strategie zahrnuje podrobnou analýzu regionálních rozdílů v ČR (především na úrovni obcí s rozšířenou působností), jejíž závěry se odrážejí v návrzích cílů, priorit a konkrétních opatření definovaných pro potřeby regionálního rozvoje.	05/2013	—	vláda ČR	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	ano	—
	Politika architektury a stavební kultury České republiky	Politika architektury a stavební kultury České republiky je nelegislativní strategický dokument s celostátní působností. Jejím základním cílem je zvyšováním kvality prostředí vytvářeného výstavbou. Naplnění cílů povede ke kvalitnější architektuře, k hospodárným budovám vhodně zasazeným do okolního prostředí, přívětivému veřejnému prostoru, harmonickým městům i venkovu včetně okolní krajiny, respektu k místním specifikům jednotlivých oblastí a ke vnímání architektury jako stávající nebo i budoucí součásti našeho kulturního dědictví.	01/2015	—	Ministerstvo pro místní rozvoj	— Databáze strategií	—	2015–2020	2016	—	—
	Akční plán ke Koncepti podpory MA21 v ČR 2016–2018	Akční plán vychází z priorit cílů a opatření uvedených v Konceptu podpory místní Agendy 21 v ČR pro období 2012–2020. Materiál obsahuje 4 prioritní oblasti: 1. medializace, osvěta, komunikace a vzdělávání, 2. financování, 3. politická podpora, státní a veřejná územní správa, 4. kvalita procesů MA21.	04/2016	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	—	2016–2018	—	—	—
	Tematické strategie–národní										
	Strategie realizace Smart Administration 2007–2015	—	07/2007	—	Ministerstvo vnitra	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2007–2015	—	—	—
	Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008–2015	—	08/2008	—	Ministerstvo školství	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2008–2015	—	—	—
	Národní strategie finančního vzdělávání (2010)	—	05/2010	—	Ministerstvo financí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2010–průběžně	—	—	—
	Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020	—	09/2011	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2012–2020	—	—	—
	Exportní strategie ČR pro období 2012–2020	—	03/2012	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2012–2020	—	—	—
	Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (2012)	—	07/2012	—	vláda ČR	— Databáze strategií	—	2012–2030	—	—	—
	Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020	—	12/2012	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017	—	2013	—	Ministerstvo práce a sociálních věcí	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	2013–2017	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
NÁRODNÍ RÁMEC	Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020	—	01/2013	—	Ministerstvo životního prostředí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2012–2020	—	—	—
	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020	—	03/2013	—	Ministerstvo pro místní rozvoj	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+	—	04/2013	—	Ministerstvo pro místní rozvoj	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	2014–2020	—	—	—
	Strategie reformy psychiatrické péče	—	04/2013	—	Ministerstvo zdravotnictví	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2023	—	—	—
	Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050	—	06/2013	—	Ministerstvo dopravy	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2050	—	—	—
	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030	—	10/2013	—	Ministerstvo vnitra	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Strategie sociálního začleňování 2014–2020	—	01/2014	—	Ministerstvo práce a sociálních věcí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2022 (2014)	—	01/2014	—	Ministerstvo zdravotnictví	— Databáze strategií	—	2015–2022	—	—	—
	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020	—	07/2014	—	Ministerstvo školství	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020	—	08/2014	—	Ministerstvo vnitra	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	2015	2014–2020	—	—	—
	Strategie digitálního vzdělávání ČR do roku 2020	—	11/2014	—	Ministerstvo školství	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	—
	Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)	—	01/2015	—	Ministerstvo pro místní rozvoj	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–2020	—	—	—
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR	—	04/2015	—	Ministerstvo školství	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–2020	—	—	—
	Státní energetická koncepce České republiky (2015)	—	05/2015	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Databáze strategií	—	2015–2040	—	—	—
	Strategie digitální gramotnosti ČR 2015–2020	—	07/2015	—	Ministerstvo práce a sociálních věcí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–2020	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
NÁRODNÍ RÁMEC	Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v ČR do roku 2020 (2014)	—	07/2015	—	Ministerstvo vnitra	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–2020	—	—	—
	Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025	—	10/2015	—	Ministerstvo práce a sociálních věcí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–2025	—	—	—
	Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy ČR (2015)	—	11/2015	—	Ministerstvo vnitra	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2015–průběžně	—	—	—
	Koncepce státní podpory sportu v České republice	—	2016	—	Ministerstvo školství	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek ČR (2011–2015) 2016–2020	—	(2011) 01/2016	—	Ministerstvo pro místní rozvoj	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	2016	2016–2020	—	—	—
	Koncepce výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva zemědělství 2016–2022	—	02/2016	—	Ministerstvo zemědělství	— Databáze strategií	—	2016–2022	—	—	—
	Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění	—	02/2016	—	Ministerstvo zdravotnictví	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2016–2019	—	—	—
	Národní strategie sociálních služeb 2016–2025	—	03/2016	—	Ministerstvo práce a sociálních věcí	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025	—	03/2016	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství “ZEMĚ 2017–25”	—	04/2016	—	Ministerstvo zemědělství	— Databáze strategií	—	2017–2025	—	—	—
	Koncepce podpory sportu v ČR 2016–2025 “SPORT 2025”	—	06/2016	—	Ministerstvo školství	— Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Národní plán rozvoje sítí nové generace (2016)	—	10/2016	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Databáze strategií	—	2016–2030	—	—	—
	Politika ochrany klimatu v ČR (2017)	—	03/2017	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	—	2017–2030	—	—	—
	Aktualizovaný Národní implementační plán Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech v ČR na léta 2018–2023	—	07/2017	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	—	2018–2023	—	—	—
	Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky (2017)	—	07/2017	—	Ministerstvo životního prostředí	— Databáze strategií	—	2017–2022	—	—	—
	Národní akční plán pro byznys a lidská práva 2017–2022	—	10/2017	—	vláda ČR	— Databáze strategií	—	2017–2022	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
NÁRODNÍ RÁMEC	Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem ČR (2014), [akt. 2017]	—	11/2017	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Databáze strategií	—	2017–2027	—	—	—
	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR	—	01/2019	—	Ministerstvo průmyslu a obchodu	— Strategický plán hl. m. Prahy — Databáze strategií	—	2019–průběžně	—	—	—
	Inovační strategie České republiky 2019–2030	—	02/2019	—	vláda ČR	— Databáze strategií	—	2019–2030	—	—	—
	Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí ČR 2020–2022	—	04/2019	—	Ministerstvo financí	— Databáze strategií	—	2019 -2022	—	—	—
MĚSTSKÝ RÁMEC	Strategický plán hl. m. Prahy	Jaká je vize Prahy v roce 2030. Priority strategického plánu, které by měl naplňovat, jsou: Prosperující město, Občanská společnost, Autentické město, Sociální soudržnost, Krásné město.	12/2008	ano	Rada hl. m. Prahy IPR	— Databáze strategií	aktualizace 2016	2016–2030	2012/2014	ano	Strategický plán hl. m. Prahy představuje základní strategický dokument pro rozbor udržitelného rozvoje v rámci územně analytických podkladů hl. m. Prahy. Klíčový celoměstský strategický dokument, který představuje celospolečenský konsenzus cílů udržitelného rozvoje města.
	Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy	Územně plánovací dokumentace pro krajskou úroveň.	12/2008	—	Zastupitelstvo hl. m. Prahy	— Strategický plán hl. m. Prahy	aktualizace 2020	—	2012/2014	—	Není systémové dávat jako východisko pro rozbor udržitelného rozvoje území Zásady územního rozvoje, jejich naplňování řeší implementaci v ÚAP kraje.
	Programové prohlášení RHMP pro volební období 2019–2022	Programové prohlášení Pirátské strany, hnutí Praha sobě a koalice TOP 09 a Starostové a nezávislí ve spolupráci s KDU-ČSL.	09/2019	—	Rada hl. m. Prahy	— Strategický plán hl. m. Prahy	—	2019–2022	—	—	Příliš konkrétní body, které nejsou hierarchicky uspořádané ani zatříděné do větších oblastí. Dokument nelze využít pro tvorbu oblastí udržitelného rozvoje, pro tvorbu konkrétních cílů je potřeba zvážit použití, protože jde o politickou strategii.
	Zahraniční příklady strategických plánů										
	Strategický plán města Vídně (AT)	Příklad zahraničního přístupu ke strategickému plánování města. Strategický plán města Vídně byl vybrán na základě společného historického vývoje a legislativního rámce Prahy a Vídně.	2019	—	město Wien	— zahraniční řešerše	—	2019–2050	—	ano	—
	Strategický plán města Berlína (DE)	Příklad zahraničního přístupu ke strategickému plánování města. Berlín je hlavním městem jako Praha a má obdobnou historii a legislativní rámec. V měřítkovém kontextu Praze neodpovídá.	03/2015	—	město Berlin	— zahraniční řešerše	—	2015–2030	—	ano	—
	Strategický plán města Bristol (GB)	Příklad zahraničního přístupu ke strategickému plánování města. Strategický plán města Bristol je unikátním příkladem plánu, který se snaží propojit strategické a územní plánování–One City plan.	2019	—	město Bristol	— zahraniční řešerše	—	2019–2050	—	ano	—
	Tematické strategie–městské										
	Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v hl. m. Praze	Garant: Komise Rady hlavního města Prahy pro Prahu bezbariérovou a otevřenou “KPBO”	03/2014	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2014–2025	—	—	—
	Strategie rozvoje veřejných prostranství hl. m. Prahy (IPR)	Garant: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy	06/2014	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2014–průběžné	—	—	—

úroveň	strategický dokument	specifikace	schváleno	zastřešující strategie	vydavatel	zdroj	aktualizace	vize na období	předchozí ÚAP	UAP 2020	aktuálnost a vazby dokumentů
MĚSTSKÝ RÁMEC	Zásady dopravní politiky hl. m. Prahy	Garant: Ústav dopravního inženýrství hlavního města Prahy	01/1996	—	MHMP	— Databáze strategií	—	1996–průběžné	—	—	—
	Zásady rozvoje pěší dopravy na území hl. m. Prahy	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	08/2010	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2010–průběžné	—	—	—
	Územní energetická koncepce hl. m. Prahy	Garant: Odbor ochrany prostředí MHMP	08/2014	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2013–2033	—	—	—
	Krajská koncepce environmentálního vzdělání, výchovy a osvěty hl. m. Prahy	Garant: Odbor ochrany prostředí MHMP	01/2016	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Krajský akční plán vzdělávání v hlavním městě Praze	Garant: Odbor školství a mládeže MHMP	12/2016	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2017–2019	—	—	Plán má vizi pouze do 2019, není aktuální.
	Krajský plán odpadového hospodářství hl. m. Prahy	Garant: Odbor ochrany prostředí MHMP	03/2016	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2016–2025	—	—	—
	Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy	Garant: Oddělení prevence/ Odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP	12/2016	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2017–2021	—	—	—
	Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy	Garant: Odbor kultury a cestovního ruchu MHMP	06/2017	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2017–2021	—	—	—
	Koncepce bytové politiky hl. m. Prahy	Garant: Odbor bytového fondu MHMP	06/2004	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2016–průběžné	—	—	—
	Koncepce rozvoje cyklistické dopravy a rekreační cyklistiky v hl. m. Praze	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	10/2010	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2010–2020	—	—	Koncepce má vizi pouze do 2020, není aktuální.
	Koncepce návrhů řešení problematiky bezdomovectví v Praze	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	12/2012	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2013–2020	—	—	Koncepce má vizi pouze do 2020, není aktuální.
	Koncepce péče o zeleň	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	06/2010	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2010–průběžné	—	—	—
	Koncepce účinnější péče o památkový fond v hl. m. Praze	Garant: Odbor památkové péče MHMP	10/2000	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2000–průběžné	—	—	—
	Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na území hl. m. Prahy	Garant: Odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP	03/2014	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2014–2020	—	—	Koncepce má vizi pouze do 2020, není aktuální.
	Regionální inovační strategie hlavního města Prahy (IPR)	Garant: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy	09/2018	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2018–2020	—	—	Strategie má vizi pouze do 2020, není aktuální.
	Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	12/2008	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2008–průběžné	—	—	—
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy	Garant: Odbor školství a mládeže MHMP	03/2016	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2016–2020	—	—	Dokument má vizi pouze do 2020, není aktuální.
	Aktualizovaná Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	Garant: Magistrát hlavního města Prahy	01/2018	—	MHMP	— Databáze strategií	—	2018–2021	—	—	—

1100.P.02 Databáze cílů udržitelného rozvoje území

IPR Praha 2020

	cíl UR	indikátor	pilíř UR	kapitola ÚAP kraje	typ cíle	zdroj dat	jednotka	žádoucí trend	vazba na jev
01	SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ								
01.1	Podpora ochrany přirozených ekosystémů a zachovalých přírodních území								
i.01.1.03	Zvyšování podílu ploch zvláště chráněných území a významných krajinných prvků – registrovaných a péče o ně	Podíl ploch zvláště chráněných území, významných krajinných prvků – registrovaných	E	100	cíl s indikátorem	AOPK ČR MHMP–OCP	%	→ stagnace ↑ růst	— A023a Významné krajinné prvky — A025a Velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků — A027a Maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
i.01.1.04	Zvýšení ekologické stability krajiny a snižování její degradace a fragmentace	Koeficient ekologické stability	E	100	cíl s indikátorem	ČÚZK IPR Praha	index	↑ růst	—
c.01.1.07	Vytváření koncepce zelené infrastruktury a její naplňování	—	E	100	cíl bez indikátoru	—	bez jednotky	nelze	—
c.01.1.08	Zlepšování péče a ochrany ploch Natura 2000	—	E	100	cíl bez indikátoru	—	bez jednotky	nelze	—
01.2	Aktivně chránit a rozvíjet krajinné zázemí města								
i.01.2.04	Snižování výměry nekoncepčního záboru zemědělského půdního fondu	Roční výměra záboru zemědělského půdního fondu	E	100	cíl s indikátorem	ČÚZK	ha	↓ pokles	— B022 Podíl zemědělské půdy z celkové výměry územního celku
i.01.2.08	Zvyšování počtu realizovaných komplexních pozemkových úprav	Počet katastrálních území s realizovanou komplexní nebo jednoduchou pozemkovou úpravou	E	100	cíl s indikátorem	SPÚ	počet	↑ růst	— A116a Plán společných zařízení
01.3	Aktivně chránit a rozvíjet městskou krajinu								
i.01.3.01	Zvyšování kvality městského prostředí zakládáním a revitalizací parků	Rozloha stávajících parků	ES	100	cíl s indikátorem	IPR Praha	ha	↑ růst	— A003a Veřejná prostranství — A119 Další dostupné informace o území
c.01.3.08	Ochrana pohledové veduty a panoramat	—	ES	100	cíl bez indikátoru	—	bez jednotky	nelze	—
02	KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ								
02.1	Efektivní hospodaření se zdroji								
i.02.1.04	Snížení množství produkovaného komunálního odpadu	Roční produkce komunálního odpadu na obyvatele	EH	700	cíl s indikátorem	MHMP POH	kg/obyv.	↓ pokles	—
i.02.1.05	Zvyšování množství využívaných odpadů	Podíl využitých odpadů	EH	700	cíl s indikátorem	MHMP	%	↑ růst	—
i.02.1.08	Snižování spotřeby elektrické energie a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	Roční spotřeba elektrické energie	EH	700	cíl s indikátorem	PRE a.s.; PRE distribuce a.s..	GWh	↓ pokles	—
i.02.1.09	Snižování spotřeby tepla z centrálního zásobování teplem a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	Roční prodej tepla z centrálního zásobování teplem	EH	700	cíl s indikátorem	PT a.s.; Veolia Energie Praha, a.s.	TJ	↓ pokles	—
02.2	Adaptace na klimatickou změnu								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
02.3	Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže								
i.02.3.02	Snižování rozlohy území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší	Podíl území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší – souhrnně všechny polutanty	E	100	cíl s indikátorem	ATEM IPR Praha	%	↓ pokles	— B035a Počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem

	cíl UR	indikátor	pilíř UR	kapitola ÚAP kraje	typ cíle	zdroj dat	jednotka	žádoucí trend	vazba na jev
i.02.3.10	Snižování rozlohy území s překročenými imisními limity	Podíl území s překročením imisních limitů	E	100	cíl s indikátorem	ATEM IPR Praha	%	↓ pokles	— A065 Oblasti s překročenými imisními limity — B035a Počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem
02.4	Snížení znečištění vody								
i.02.4.01	Zlepšování kvality a jakosti vody v rámci povrchových vodních toků a vodních ploch	Třída jakosti vody v povrchových tocích	E	100	cíl s indikátorem	ČHMÚ ČSÚ MHMP: Ročenka životního prostředí hl. m. Prahy	třída jakosti	↓ pokles	—
03	VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA								
03.1	Vyvážený rozvoj vystavěného prostředí města								
i.03.1.01	Upřednostňování vyváženého rozvoje města v rámci souvisle zastavěného území	Poměr indexu využití mezi městskou a příměstskou krajinou	HS	200	cíl s indikátorem	IPR Praha	bez jednotky	→ stagnace ↑ růst	—
i.03.1.02	Omezování suburbanizace	Poměr hustoty obyvatel mezi městskou a příměstskou krajinou	HS	300	cíl s indikátorem	IPR Praha	bez jednotky	→ stagnace ↑ růst	—
i.03.1.05	Upřednostňování intenzivního rozvoje města v transformačních územích	Podíl naplněných transformačních území	HE	400	cíl s indikátorem	IPR Praha	%	↑ růst	— A001b Zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině
03.2	Kvalitní veřejná prostranství								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
03.3	Kvalitní využití území								
i.03.3.02	Zvyšování hustoty obyvatel	Hustota zalidnění	HSE	300	cíl s indikátorem	IPR Praha	počet obyvatel/ha	→ stagnace ↑ růst	— B001 Vývoj počtu obyvatel
i.03.3.10	Zlepšování fungování a podpora rozmanitosti funkcí a aktivit lokálních center, omezování vzniku monofunkčních ploch a nákupních zón	Hustota nákupních center	H	800	cíl s indikátorem	JLL IPR Praha	m2/1 000 obyv.	→ stagnace	—
04	VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT								
04.1	Aktivně rozvíjet a chránit kulturní dědictví								
i.04.1.01	Pečování o pražské památky	Podíl zanedbaných a chátrajících památek	S	200	cíl s indikátorem	OPP MHMP	%	↓ pokles	—
i.04.1.02	Investování prostředků do udržování kulturního dědictví	Roční finanční objem grantů na obnovu památek	SE	200	cíl s indikátorem	OPP MHMP	tis. Kč	↑ růst	—
04.2	Vyvážený rozvoj cestovního ruchu								
i.04.2.02	Dekonztrace cestovního ruchu – snižování zatížení historického centra	Poměr turistů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech (MČ) Praha 1 a Praha 2 k ostatním MČ	HS	300	cíl s indikátorem	ČSÚ	%	↓ pokles	—
04.3	Rozvíjet aktivní kulturní politiku města								
i.04.3.04	Zvyšování podílu výdajů města pro kulturu na obyvatele	Výše výdajů města na kulturu na obyvatele	S	800	cíl s indikátorem	KUC MHMP ČSÚ	Kč	↑ růst	—

	cíl UR	indikátor	pilíř UR	kapitola ÚAP kraje	typ cíle	zdroj dat	jednotka	žádoucí trend	vazba na jev
05	ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO								
05.1	Příznivé podnikatelské prostředí								
i.05.1.04	Mírné každoroční zvyšování počtu nově vzniklých ekonomických subjektů	Počet nově vzniklých ekonomických subjektů se sídlem v Praze	H	400	cíl s indikátorem	ČSÚ	počet	→ stagnace ↑ růst	—
05.2	Podpora inovace a konkurenceschopnosti								
i.05.2.03	Zvyšování podílu osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou	Podíl osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou	HS	400	cíl s indikátorem	ČSÚ VŠPS Eurostat	%	↑ růst	—
05.3	Ekonomická prosperita a blahobyt								
i.05.3.03	Zvyšování produktivity práce	Úroveň hrubého domácího produktu v paritě kupní síly podle odpracovaných hodin	H	400	cíl s indikátorem	Eurostat	bez jednotky	→ stagnace ↑ růst	— B007b Hrubý domácí produkt
i.05.3.05	Doplňování nedostatečných lokálních zdrojů pro zajištění pražského trhu práce (ekonomické základny) a nabídka pracovních příležitostí pro obyvatele v zázemí Prahy	Počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje	HS	400	cíl s indikátorem	ČSÚ VŠPS	tis. osob	→ stagnace	— B009a Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a škol
i.05.3.07	Slaďování nabídky a poptávky pracovních sil s vývojem potřeb pražské ekonomické základny	Celkový počet zaměstnaných – bydlících a dojíždějících	H	400	cíl s indikátorem	ČSÚ; Regionální účty 2016	tis. osob	→ stagnace ↑ růst	—
06	BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA								
06.1	Šetrná mobilita								
i.06.1.06	Zvyšování podílu veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce	Podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce	ESH	600	cíl s indikátorem	TSK HMP	%	↑ růst	—
06.2	Dostupná doprava								
i.06.2.06	Urychlení rozvoje systému Park and Ride (P+R), zejména zvyšováním počtu vozidel využívajících parkování P+R	Počet vozidel ročně využívajících parkování Park and Ride (P+R)	HE	600	cíl s indikátorem	TSK HMP	vozidel/rok	↑ růst	—
c.06.2.07	Zajištění kolejového propojení letiště s centrem	—	HE	600	cíl bez indikátoru	—	bez jednotky	nelze	—
c.06.2.08	Zlepšování dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou	—	SHE	600	cíl bez indikátoru	—	bez jednotky	nelze	—
06.3	Výkonná a spolehlivá doprava								
i.06.3.01	Zvyšování podílu realizované části Pražského okruhu na celkové délce	Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce	HE	600	cíl s indikátorem	ŘSD ČR	%	↑ růst	—
i.06.3.02	Snižování intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu	Vývoj intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu	HE	600	cíl s indikátorem	TSK HMP	tis. vozidel	↓ pokles	—
i.06.3.07	Zvyšování dopravního výkonu (dostatečný dopravní výkon) všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici	Dopravní výkony všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici	H	600	cíl s indikátorem	TSK HMP	mil. vozokm	↑ růst	—
06.4	Prostorově a ekonomicky efektivní doprava								
i.06.4.03	Snižování počtu automobilů denně projíždějících přes centrální kordon	Počet automobilů projíždějících denně přes centrální kordon	SHE	600	cíl s indikátorem	TSK HMP	vozidel/den	↓ pokles	—
07	BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO								
07.1	Posilovat dostupnost a spolehlivost technické infrastruktury								
i.07.1.04	Zajištění pitné vody pro všechny obyvatele a pokrytí spotřeby vody, současně nenavyšování její spotřeby na obyvatele	Spotřeba vody na obyvatele	HE	700	cíl s indikátorem	PVK, a.s.	l/den	↓ pokles	—

	cíl UR	indikátor	pilíř UR	kapitola ÚAP kraje	typ cíle	zdroj dat	jednotka	žádoucí trend	vazba na jev
i.07.1.07	Zajišťování čištění odpadních vod na ústřední čistírně odpadních vod nebo pobočných čistírnách odpadních vod	Podíl obyvatel napojených na kanalizaci	HE	700	cíl s indikátorem	ČSÚ; Statistická ročenka ŽP	%	↑ růst	—
07.2	Rozvíjet prevenci a ochranu před živelnými katastrofami								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
07.3	Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
08	VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO								
08.1	Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání								
i.08.1.02	Snižování podílu osob s ukončeným pouze základním vzděláním nebo bez vzdělání	Podíl lidí s ukončeným základním vzděláním nebo bez vzdělání	HS	300	cíl s indikátorem	ČSÚ; Výběrové šetření pracovních sil	%	↓ pokles	— B004a Vzdělanostní složení obyvatelstva
08.2	Aktivní rozvoj lidských zdrojů a vzdělávacích institucí								
i.08.2.05	Zvyšování podílu výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu (dle strategie Evropa 2020 – min. 3 %)	Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu	HS	400	cíl s indikátorem	ČSÚ; Ročenka VaV	%	→ stagnace	—
i.08.2.06	Zajišťování dostatečného podílu osob s kvalitním vysokoškolským vzděláním (dle strategie Evropy 2020 / české přílohy min. 32 % osob ve věku 30–40 let)	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let	HS	300 400	cíl s indikátorem	ČSÚ	%	→ stagnace ↑ růst	— B004a Vzdělanostní složení obyvatelstva
08.3	Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
09	SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO								
09.1	Dostupné bydlení								
i.09.1.03	Zastavení privatizace volných menších či bezbariérových obecních bytů, eventuálně využitelných pro sociální účely, a snížení míry neobsazenosti obecního bytového fondu	Podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu	HS	300	cíl s indikátorem	ČSÚ (SLDB 2001 a 2011), IPR Praha (2019)	%	→ stagnace ↑ růst	—
09.2	Kvalitní a dostupná péče o zdraví								
i.09.2.01	Růst naděje dožití žen, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů	Naděje dožití žen	S	300	cíl s indikátorem	ČSÚ	let	↑ růst	—
i.09.2.02	Růst naděje dožití mužů, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů	Naděje dožití mužů	S	300	cíl s indikátorem	ČSÚ	let	↑ růst	—
i.09.2.03	Zachování stabilní péče o zdraví	Počet obyvatel na 1 lékaře	S	800	cíl s indikátorem	ČSÚ: Dlouhodobý vývoj hlavního města Prahy v letech 1993–2019	obyvatel	→ stagnace ↓ pokles	—
09.3	Sociální inkluze a podpora rodiny								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
09.4	Důstojná práce a snížení příjmové nerovnosti								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
10	KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA								
10.1	Odbornost, kompetentnost a odpovědnost veřejné správy								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								

	cíl UR	indikátor	pilíř UR	kapitola ÚAP kraje	typ cíle	zdroj dat	jednotka	žádoucí trend	vazba na jev
10.2	Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
10.3	Efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem								
i.10.3.01	Soustředění strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání	Výnos z pronájmu dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví města	H	400	cíl s indikátorem	MFČR - Monitor	mld. Kč	↑ růst	—
i.10.3.02	Soustředování strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání	Výnos z prodeje dlouhodobého hmotného majetku města ve vztahu k jeho objemu	H	400	cíl s indikátorem	MFČR - Monitor	%	↓ pokles	—
i.10.3.04	Zvyšování podílu investic ve vybraných politikách vůči běžným výdajům	Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města	H	400	cíl s indikátorem	Rozpočty HMP	%	→ stagnace ↑ růst	—
11	SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL								
11.1	Zapojení obyvatel do rozvoje města								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
11.2	Zapojení obyvatel do komunitního života								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								
11.3	Spokojenost obyvatel s životem ve městě								
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.								

1100.P.03 Přehled naplňování cílů udržitelného rozvoje, pozitiv a negativ

IPR Praha 2020

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
01	SOULAD MĚSTSKÉHO A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ						
01.1	Podpora ochrany přirozených ekosystémů a zachovalých přírodních území						
i.01.1.03	Zvyšování podílu ploch zvláště chráněných území a významných krajinných prvků – registrovaných a péče o ně	Podíl ploch zvláště chráněných území, významných krajinných prvků – registrovaných	→ stagnace ↑ růst	→ stagnace	Cíl je průběžně naplňován. Přírodně hodnotná území jsou postupně prověřována a výběrově vyhlášována jako zvláště chráněná území (ZCHÚ) či registrována jako významné krajinné prvky (VKP). K přechodnému zmenšení hodnoty indikátoru v minulosti došlo po revizi a dílčím zmenšení některých ZCHÚ respektive zrušení VKP.	— dochází k ochraně přírodně hodnotných společenstev a zvláště chráněných druhů organismů	— místně může dojít k zániku přírodně hodnotných společenstev či zvláště chráněných druhů organismů v případě, že v dohledné době nenastane územní ochrana nově zjištěných cenných ploch
i.01.1.04	Zvýšení ekologické stability krajiny a snižování její degradace a fragmentace	Koeficient ekologické stability	↑ růst	→ stagnace	Cíl je pozvolna naplňován v některých částech Prahy. Vzhledem k souběžnému nárůstu zastavěných a zastavitelných ploch však celkový trend vykazuje stagnaci.	— místně dochází ke zvýšení ekologické stability krajiny	— nedochází k celkovému zlepšení stavu krajiny v Praze
c.01.1.07	Vytváření koncepce zelené infrastruktury a její naplňování	—	nelze	nelze	Cíl není naplňován.	—	—
c.01.1.08	Zlepšování péče a ochrany ploch Natura 2000	—	nelze	nelze	Cíl je průběžně naplňován. Všechna přírodně hodnotná území v Praze, která splňují příslušná kritéria, byla nařízením vlády ČR zařazena do tzv. národního seznamu evropsky významných lokalit Natura 2000. Následně probíhá postupná revize hranic a předmětu ochrany dotčených zvláště chráněných území.	—	—
01.2	Aktivně chránit a rozvíjet krajinné zázemí města						
i.01.2.04	Snižování výměry nekonceptčního záboru zemědělského půdního fondu	Roční výměra záboru zemědělského půdního fondu	↓ pokles	↓ pokles	Hodnota kolísá, ale je zřejmý konvergenční progres k vytyčenému cíli. Samozřejmě nikdy nebude zábor zemědělského půdního fondu nulový, ale mohl by být v jednotkách ha za rok.	— pro výstavbu se využívají transformační plochy uvnitř města a nedochází k výraznému navyšování záboru zemědělského půdního fondu pro novou výstavbu	— přestože se úbytek zemědělského půdního fondu (ZPF) meziročně snížil, nové záboory ZPF stále probíhají
i.01.2.08	Zvyšování počtu realizovaných komplexních pozemkových úprav	Počet katastrálních území s realizovanou komplexní nebo jednoduchou pozemkovou úpravou	↑ růst	nelze	Dalších pozemkových úprav (PÚ) se asi nedočkáme, příslušné městské části mají poměrně odlišné požadavky a představy, než jakými se řídí PÚ. Provádět PÚ je v Praze velký problém. Počet katastrálních území by se měl zvětšovat, v této souvislosti se pokusíme podniknout příslušné kroky.	—	— v Praze nové komplexní a jednoduché pozemkové úpravy nevznikají — silná fragmentace pozemků v krajině — nedostatečná funkce zadržování vody v krajině a snížená ekologická stabilita
01.3	Aktivně chránit a rozvíjet městskou krajinu						
i.01.3.01	Zvyšování kvality městského prostředí zakládáním a revitalizací parků	Rozloha stávajících parků	↑ růst	↑ růst	Cíl je naplňován zvyšováním počtu a rozlohy kvalitních parků, které doplňují vystavěné prostředí města. Mírný pokles (zelená křivka trendu) je dán změnou metodiky v roce 2014. Vstupní data si začal IPR vytvářet sám (předtím čerpal zřejmě z platného územního plánu). Změnou dat dochází k rostoucímu trendu.	— zvyšování rozlohy dostupných parků zajišťuje kvalitnější prostředí pro každodenní oddych a relaxaci, zejména v místech, kde je nedostatek parků, či není v blízkosti otevřená krajina.	—
c.01.3.08	Ochrana pohledové veduty a panoramat	—	nelze	nelze	Cíl je naplňován ochranou hlavních pohledově významných zelených svahů, zejména těch, které se pohledově uplatňují v Pražských panoramatech a vedutách.	— rozeznání kompozičních hodnot zelených svahů z důvodu zachování typického obrazu Prahy	— zvyšující se míra nevhodného způsobu zástavby svahů i jejich úpatí, která může negativně narušit historickou městskou krajinu — absencí náplně a údržby některých svahů dochází k nevyužití jejich potenciálu jako vyhlídkových míst s průhledy na město

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
02	KVALITNÍ SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ						
02.1	Efektivní hospodaření se zdroji						
i.02.1.04	Snížení množství produkovaného komunálního odpadu	Roční produkce komunálního odpadu na obyvatele	↓ pokles	↑ růst	Zvyšuje se produkce odpadů na obyvatele, dostáváme se na evropskou úroveň. Bezobalové iniciativy	—	— nezvyšuje se množství využívaných odpadů, část odpadů se ukládá na skládky — zatěžování komunálního odpadu recyklovatelnými položkami (potravinami a materiály, které lze třídit)
i.02.1.05	Zvyšování množství využívaných odpadů	Podíl využitých odpadů	↑ růst	→ stagnace	Indikátor dosáhl technicky možné úrovně, pro další zvýšení energeticky využívaných odpadů dojde až po rekonstrukci a rozšíření ZEVO Malešice. Množství vytříděného odpadu je také na svém limitu.	—	— nezvyšuje se množství využívaných odpadů, část odpadů se ukládá na skládky
i.02.1.08	Snížování spotřeby elektrické energie a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	Roční spotřeba elektrické energie	↓ pokles	→ stagnace	Od roku 1995 do 2010 se roční spotřeba elektrické energie značně zvyšovala. Od r. 2010 spíše stagnuje. Nedá se očekávat, že by roční spotřeba nadále klesala (při zavádění např. elektromobility, datových center a pod.).	— snižování využití neobnovitelných zdrojů energie — snížení emisí z výroby elektrické energie	—
i.02.1.09	Snížování spotřeby tepla z centrálního zásobování teplem a zvyšování efektivního využití primárních zdrojů	Roční prodej tepla z centrálního zásobování teplem	↓ pokles	↓ pokles	Od roku 1995 se roční prodej tepla dlouhodobě snižuje, pokles je dán převážně klimatickými podmínkami. Spotřeba tepla se může snižovat i z důvodu rekonstrukce budov (zateplení) a výstavbou budov s nižší energetickou spotřebou.	— snížení emisí z výroby tepla	—
02.2	Adaptace na klimatickou změnu						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
02.3	Snížení znečištění ovzduší, světelné a hlukové zátěže						
i.02.3.02	Snížování rozlohy území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší	Podíl území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší – souhrnně všechny polutanty	↓ pokles	↓ pokles	—	— snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů	—
i.02.3.10	Snížování rozlohy území s překročenými imisními limity	Podíl území s překročením imisních limitů	↓ pokles	↓ pokles	Cíl je naplňován a dochází k poklesu plochy území s překročeným imisním limitem (výběr polutantů).	— snížení zatížení území znečišťujícími látkami a ochrana zdraví lidí a ekosystémů	—
02.4	Snížení znečištění vody						
i.02.4.01	Zlepšování kvality a jakosti vody v rámci povrchových vodních toků a vodních ploch	Třída jakosti vody v povrchových tocích	↓ pokles	↑ růst	Z dlouhodobého hlediska se jakost povrchové vody zhoršuje. V některých obdobích hodnota stagnovala na jakosti 3 (1995-2010), pak se zhoršila na jakost 4 (2011-2017). V r. 2018 poprvé dosáhla nejméně vhodné hodnoty 5.	—	— horší kvalita povrchové vody, ohrožené vodní a na vodu vázané ekosystémy — vyšší náklady na úpravu pitné vody
03	VYVÁŽENÉ PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA						
03.1	Vyvážený rozvoj vystavěného prostředí města						
i.03.1.01	Upřednostňování vyváženého rozvoje města v rámci souvisle zastavěného území	Poměr indexu využití mezi městskou a příměstskou krajinou	→ stagnace ↑ růst	nelze	Vzhledem k tomu, že jsou dostupné pouze dvě hodnoty, nelze definovat trend. Vyhodnocení pozitiv, negativ a problémů k řešení plyne ze znalosti problematiky a zatím jej nelze podpořit daty.	—	— intenzivnější vývoj a využití sídelní struktury na předměstí místo podpoření rozvoje struktury v centru či vyrovnaného polycentrického rozvoje

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
i.03.1.02	Omezování suburbanizace	Poměr hustoty obyvatel mezi městskou a příměstskou krajinou	→ stagnace ↑ růst	nelze	Vzhledem k tomu, že je dostupná pouze jedna hodnota, nelze definovat trend. Vyhodnocení pozitiv, negativ a problémů k řešení plyne ze znalosti problematiky a zatím jej nelze podpořit daty.	<ul style="list-style-type: none"> – zastavení procesu suburbanizace, zlepšení kvality života obyvatel – nová výstavba je v dostupnosti vybavenosti, pracovních příležitostí v území s už vytvořenou hustou sítí infrastruktury – nevznikají nové požadavky na dopravu a další vybavenost 	<ul style="list-style-type: none"> – finanční náročnost zabezpečení adekvátní dopravní obslužnosti příměstských území – nedostatečná občanská vybavenost příměstských území
i.03.1.05	Upřednostňování intenzivního rozvoje města v transformačních územích	Podíl naplněných transformačních území	↑ růst	↑ růst	Dochází k postupné, ale plíživé transformaci problematických území, která se po kouskách začleňují do okolní městské struktury.	<ul style="list-style-type: none"> – recyklace nevyužívaných a degradovaných území, město je tím obohaceno o nové typy struktury a využití – zvýšení prostupnosti území – orientace investorů na transformační plochy současně chrání nezastavěné plochy ve volné krajině 	–
03.2	Kvalitní veřejná prostranství						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
03.3	Kvalitní využití území						
i.03.3.02	Zvyšování hustoty obyvatel	Hustota zalidnění	→ stagnace ↑ růst	↑ růst	Dlouhodobě dochází k postupnému rovnoměrnému zvyšování hustoty města díky přírůstku obyvatel, malý pokles byl v roce 2011 (ovlivněný ekonomickým ochlazením), kdy došlo ke snížení počtu přistěhovalých obyvatel do Prahy.	–	–
i.03.3.10	Zlepšování fungování a podpora rozmanitosti funkcí a aktivit lokálních center, omezování vzniku monofunkčních ploch a nákupních zón	Hustota nákupních center	→ stagnace	↑ růst	Přibližně do roku 2018 se vlivem výstavby nových nákupních center (a rozšiřování těch úspěšných) hustota nákupních center zvyšovala. V posledních letech ale přibývá nových projektů jen velmi málo, což se spolu s významným růstem počtu obyvatel odráží ve stagnujícím ukazateli hustoty nákupních center.	– zpomalení růstu výstavby nových nákupních center také zpomalí navyšování dopravní zátěže	– nedochází ke snižování dojíždky za nákupy
04	VYVÁŽENÝ ROZVOJ KULTURNÍCH A URBÁNNÍCH HODNOT						
04.1	Aktivně rozvíjet a chránit kulturní dědictví						
i.04.1.01	Pečování o pražské památky	Podíl zanedbaných a chátrajících památek	↓ pokles	nelze	Nelze definovat trend, vzhledem k tomu, že v ÚAP hl. m. Prahy 2020 nejsou dostupná data.	–	–
i.04.1.02	Investování prostředků do udržování kulturního dědictví	Roční finanční objem grantů na obnovu památek	↑ růst	nelze	Nelze definovat trend, vzhledem k tomu, že v ÚAP hl. m. Prahy 2020 nejsou dostupná data.	–	–
04.2	Vyvážený rozvoj cestovního ruchu						
i.04.2.02	Dekonztrace cestovního ruchu – snižování zatížení historického centra	Poměr turistů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech (MČ) Praha 1 a Praha 2 k ostatním MČ	↓ pokles	↑ růst	Cestovní ruch v Praze se významně koncentruje do oblasti Památkové rezervace v hl. m. Praze a vytváří tak tlak na území, prostor, jeho využití i na samotný život pravidelných uživatelů města (rezidenti, pracující, studenti apod.). Podíl ubytovaných hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v městských částech Praha 1 a Praha 2 od roku 2000 významně narůstal. Od roku 2015 dochází k zastavení tohoto růstu a k mírnému poklesu.	–	– umocňování koncentrace a z ní plynoucí zvyšující se tlak na historické centrum města a jeho využití pro turistické aktivity

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
04.3	Rozvíjet aktivní kulturní politiku města						
i.04.3.04	Zvyšování podílu výdajů města pro kulturu na obyvatele	Výše výdajů města na kulturu na obyvatele	↑ růst	↑ růst	Cíl je naplňován.	— postupný růst objemu financí	— pro nedostatek objemu financí jsou možnosti dalšího rozvoje i údržby kulturních institucí omezené
05	ATRAKTIVNÍ A KONKURENCESCHOPNÉ MĚSTO						
05.1	Příznivé podnikatelské prostředí						
i.05.1.04	Mírné každoroční zvyšování počtu nově vzniklých ekonomických subjektů	Počet nově vzniklých ekonomických subjektů se sídlem v Praze	→ stagnace ↑ růst	↑ růst	Ročně vznikne v Praze 24-29 tis. nových ekonomických subjektů, což znamená, že cíl je naplňován.	— nárůst atraktivity Prahy pro podnikání — ukazatel robustnosti, resp. odolnosti pražské ekonomiky	— otázka rozsahu tzv. “fiktivních sídel” či “prázdných schránek”
05.2	Podpora inovace a konkurenceschopnosti						
i.05.2.03	Zvyšování podílu osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou	Podíl osob zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou	↑ růst	↑ růst	Podíl pražských pracovníků zaměstnaných v oborech s vyšší přidanou hodnotou dlouhodobě roste, ale v období od roku 2014 stagnuje. To je způsobeno především poklesem pracovníků v oborech peněžnictví a pojišťovnictví a stagnací počtu zaměstnanců v oborech informační a komunikační činnosti, přičemž celkový počet osob zaměstnaných v Praze stabilně roste. Celkově se tak cíl v posledních letech naplňovat spíše nedaří.	— růst průměrné výše platů Pražanů — větší stabilita a odolnost pražské ekonomiky — růst finančních příjmů městské samosprávy z daní — růst životní úrovně obyvatel města	— podíl osob pracujících v oborech s vysokou přidanou hodnotou v posledních letech spíše stagnuje, popřípadě roste jen velmi pomalu
05.3	Ekonomická prosperita a blahobyt						
i.05.3.03	Zvyšování produktivity práce	Úroveň hrubého domácího produktu v paritě kupní síly podle odpracovaných hodin	→ stagnace ↑ růst	↑ růst	Ve sledovaných letech převládá růst produktivity práce v Praze. Lze ovšem konstatovat, že trend růstu je výrazně kolísavý a navíc postupně zpomaluje. Příčiny tohoto zpomalení mohou být makroekonomického charakteru (intervence ČNB), ale i z důvodu historicky nízké míry investic do výzkumu a inovací ze strany firem.	— růst reálných příjmů a mezd	— zpomalení až stagnace růstu produktivity práce v posledních letech vede k pomalejšímu růstu či stagnaci reálných mezd
i.05.3.05	Doplňování nedostatečných lokálních zdrojů pro zajištění pražského trhu práce (ekonomické základny) a nabídka pracovních příležitostí pro obyvatele v zázemí Prahy	Počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje	→ stagnace	↑ růst	Navzdory rostoucímu trhu práce v Praze počet dojíždějících za prací ze Středočeského kraje stagnuje. To může být dáno především přirozenými limity příměstské infrastruktury, ale také přemísťováním pracujících do Prahy.	—	— částečný pokles ekonomické výkonnosti Prahy v činnostech zajišťovaných mimopražskou pracovní silou — dílčí pokles výdajů alokovaných v Praze dojíždějícími osobami
i.05.3.07	Slaďování nabídky a poptávky pracovních sil s vývojem potřeb pražské ekonomické základny	Celkový počet zaměstnaných – bydlících a dojíždějících	→ stagnace ↑ růst	↑ růst	V Praze stoupá počet zaměstnaných což je projevem především dlouhodobého ekonomického růstu.	— růst konkurence na trhu práce	—
06	BEZPEČNÁ A EFEKTIVNÍ MOBILITA						
06.1	Šetrná mobilita						
i.06.1.06	Zvyšování podílu veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce	Podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce	↑ růst	↑ růst	Praha je městem, kde je tento podíl trvale vysoký a trend pomalu rostoucí, což je pozitivní. Skokový nárůst lze přisoudit změně metodiky měření, či aktualizaci dat, která neprobíhá každý ro	— snižování podílu automobilové dopravy, která je zejména pro centrální část města velmi nevhodná a zatěžuje životní prostředí a zdraví obyvatel	—
06.2	Dostupná doprava						
i.06.2.06	Urychlení rozvoje systému Park and Ride (P+R), zejména zvyšováním počtu vozidel využívajících parkování P+R	Počet vozidel ročně využívajících parkování Park and Ride (P+R)	↑ růst	↑ růst	Stoupající trend s razantním skokem v roce 2007, jež lze zřejmě přisovat zprovoznění parkoviště Chodov, Skalka 2 a Depo Hostivař, které téměř zdvojnásobily celkovou kapacitu. V letech 2010 až 2012 lze pokles připisovat doznívající hospodářské krizi.	— méně individuální automobilové dopravy v centru města — vyšší příspěvek na provoz parkovišť, která subvencuje Praha	—

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
c.06.2.07	Zajištění kolejového propojení letiště s centrem	—	nelze	nelze	—	—	—
c.06.2.08	Zlepšování dostupnosti Prahy vysokorychlostní kolejovou dopravou	—	nelze	nelze	—	—	—
06.3	Výkonná a spolehlivá doprava						
i.06.3.01	Zvyšování podílu realizované části Pražského okruhu na celkové délce	Podíl realizované části Pražského okruhu na celkové délce	↑ růst	→ stagnace	Realizace dálničních staveb je v České republice obecně velmi problematická. Pražský okruh se navíc potýká s relativně hustě osídlenou oblastí a prochází střídavě na území Prahy a Středočeského kraje. Od roku 2007 podíl stagnuje a v nejbližších letech se neočekává změna.	—	— stále rostoucí objemy tranzitní dopravy na silniční síti, která na to není připravena, poškozující životní prostředí a zdraví obyvatel
i.06.3.02	Snižování intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu	Vývoj intenzit dopravy na centrálním a vnějším kordonu	↓ pokles	↑ růst	Mírně stoupající trend je mírně znepokojující a v rozporu s dlouhodobou strategií města. K pozvolnému poklesu došlo mezi lety 2010 a 2015 zřejmě jako efekt doznívající hospodářské krize.	—	— zvyšování intenzit automobilové dopravy jako celku, což znamená zvyšování dopravních výkonů a emisí
i.06.3.07	Zvyšování dopravního výkonu (dostatečný dopravní výkon) všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici	Dopravní výkony všech linek Pražské integrované dopravy mimo železnici	↑ růst	↑ růst	Stoupající tendence je pozitivní. Výkyvy od tendenční čáry lze vysvětlit výkyvy v ekonomice, zejména jsou patrné dopady hospodářské krize po roce 2010.	— rostoucí počet cestujících ve veřejné dopravě, a tudíž zvyšování efektivity městské hromadné dopravy (pokud jsou obsazené spoje MHD) a větší potenciál snižování intenzit individuální automobilové dopravy	—
06.4	Prostorově a ekonomicky efektivní doprava						
i.06.4.03	Snižování počtu automobilů denně projíždějících přes centrální kordon	Počet automobilů projíždějících denně přes centrální kordon	↓ pokles	↓ pokles	Klesající tendence je samozřejmě žádoucí a pozitivní. V posledních čtyřech letech dochází ke stagnaci či mírnému nárůstu, pravděpodobně jako důsledek rostoucí automobilizace a absence kroků ke zklidnění dopravy ve městě.	—	— zvyšování zátěže centra individuální automobilovou dopravou
07	BEZPEČNÉ, ODOLNÉ A PŘIPRAVENÉ MĚSTO						
07.1	Posilovat dostupnost a spolehlivost technické infrastruktury						
i.07.1.04	Zajištění pitné vody pro všechny obyvatele a pokrytí spotřeby vody, současně nenavyšování její spotřeby na obyvatele	Spotřeba vody na obyvatele	↓ pokles	→ stagnace	Od roku 1995 se podařilo spotřebu na obyvatele snížit o více než 30%. V současné době spotřeba vody stagnuje, celková spotřeba pitné vody kvůli stále se zvyšujícímu počtu obyvatel roste.	—	— zvyšující se nároky a náklady na výrobu pitné vody a celou vodohospodářskou soustavu v Praze
i.07.1.07	Zajišťování čištění odpadních vod na ústřední čistírně odpadních vod nebo pobočných čistírnách odpadních vod	Podíl obyvatel napojených na kanalizaci	↑ růst	→ stagnace	Kvůli zvýšené výstavbě, především v okrajových částech Prahy, a následnému obsazení kapacit čistíren odpadních vod, se nedaří cíl naplňovat.	— snižování počtu obyvatel nepřipojených na veřejnou kanalizaci i přes nárůst nových obyvatel — snižování hygienického rizika	—
07.2	Rozvíjet prevenci a ochranu před živelnými katastrofami						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
07.3	Posilovat ochranu obyvatel a snižovat bezpečnostní hrozby						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
08	VZDĚLANÉ A INOVATIVNÍ MĚSTO						
08.1	Zvyšování kvality a dostupnosti vzdělávání						
i.08.1.02	Snižování podílu osob s ukončeným pouze základním vzděláním nebo bez vzdělání	Podíl lidí s ukončeným základním vzděláním nebo bez vzdělání	↓ pokles	↓ pokles	Dlouhodobě dochází skutečně k výraznějšímu snížení podílu lidí s pouze základním ukončeným vzděláním nebo bez vzdělání.	— růst adekvátně vzdělané populace a snižující se podíl lidí bez vzdělání, či pouze se základním vzděláním, zlepšuje jejich uplatnění na trhu práce	—
08.2	Aktivní rozvoj lidských zdrojů a vzdělávacích institucí						
i.08.2.05	Zvyšování podílu výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu (dle strategie Evropa 2020 – min. 3 %)	Podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu	→ stagnace	↑ růst	Důležitou roli ve vývoji tohoto ukazatele hraje financování výzkumu, vývoje a inovací ze zdrojů Evropské unie (vrcholu bylo dosaženo v letech 2014 a 2015). Cíl se daří naplňovat a přibližovat se hodnotě 3 % (podíl celkových výdajů na výzkum a vývoj na regionálním hrubém domácím produktu), což vychází ze Strategie Evropa 2020.	—	— závislost ukazatele v ČR/Praze na čerpání prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací z fondů EU — zaměření ukazatele čistě na finanční vstupy nezohledňuje kvalitu výstupů — většina výdajů na výzkum a vývoj jde do spotřeby - mezd
i.08.2.06	Zajišťování dostatečného podílu osob s kvalitním vysokoškolským vzděláním (dle strategie Evropy 2020 / české přílohy min. 32 % osob ve věku 30–40 let)	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v populaci ve věku 15 a více let	→ stagnace ↑ růst	↑ růst	Podíl vysokoškolsky vzdělaných v populaci ve věku 15 a více let v Praze stabilně roste, čímž se cíl naplňuje. Ale na druhé straně vyvstává hrozba inflace vysokoškolského vzdělání a otázkou je kvalita vzdělání.	— vyšší úroveň vzdělání zlepšuje zaměstnatelnost — pokrok dosažený zvyšováním míry zaměstnanosti přispívá ke snižování chudoby	— odvrácenou stranou je inflace/degradace vzdělání, reálný úpadek vzdělanosti, upozadění až ztráta části “manuálních/řemeslných” dovedností
08.3	Podpora spolupráce vzdělávacích a výzkumných institucí s podnikatelskou sférou						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
09	SOCIÁLNĚ SOLIDÁRNÍ A SOUDRŽNÉ MĚSTO						
09.1	Dostupné bydlení						
i.09.1.03	Zastavení privatizace volných menších či bezbariérových obecních bytů, eventuálně využitelných pro sociální účely, a snížení míry neobsazenosti obecního bytového fondu	Podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu	→ stagnace ↑ růst	↓ pokles	S pokračující privatizací obecního bytového fondu a s prakticky nulovou výstavbou obecních bytů se podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu v Praze neustále snižuje.	—	— marginalizace role městského bydlení a oslabování vlivu města na trhu s byty
09.2	Kvalitní a dostupná péče o zdraví						
i.09.2.01	Růst naděje dožití žen, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů	Naděje dožití žen	↑ růst	↑ růst	Dochází k růstu naděje dožití, což je způsobené zejména zlepšováním zdravotnictví, ale i lepším životním stylem.	— delší život lidí a prodlužování jejich ekonomické aktivity, tedy vyšších příjmů do ekonomiky	— vyšší náklady na sociální a zdravotní péči
i.09.2.02	Růst naděje dožití mužů, tedy zlepšování úmrtnostních poměrů	Naděje dožití mužů	↑ růst	↑ růst	Dochází k růstu naděje dožití, což je způsobené zejména zlepšováním zdravotnictví, ale i lepším životním stylem.	— delší život lidí a prodlužování jejich ekonomické aktivity, tedy vyšších příjmů do ekonomiky	— vyšší náklady na sociální a zdravotní péči
i.09.2.03	Zachování stabilní péče o zdraví	Počet obyvatel na 1 lékaře	→ stagnace ↓ pokles	↓ pokles	Podle údajů Českého statistického úřadu počet obyvatel na 1 lékaře až do roku 2014 postupně klesal, v posledních letech již nevykazuje významné změny, stabilizoval se. Cíl se naplňuje.	— dobře dostupná péče o zdraví, kterou dokazuje dlouhodobě nejnižší počet obyvatel na 1 lékaře v ČR	—
09.3	Sociální inkluze a podpora rodiny						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
09.4	Důstojná práce a snížení příjmové nerovnosti						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						

	cíl UR	indikátor	žádoucí trend	dlouhodobý trend	naplňování cílů UR	pozitiva	negativa
10	KVALITNÍ A TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÁ SPRÁVA						
10.1	Odbornost, kompetentnost a odpovědnost veřejné správy						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
10.2	Inovativní přístup, efektivnost a otevřenost veřejné správy						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
10.3	Efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem						
i.10.3.01	Soustředění strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání	Výnos z pronájmu dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví města	↑ růst	↓ pokles	Výnosy z pronájmu dlouhodobého hmotného majetku HMP od roku 2010 dlouhodobě klesají. Po roce 2015 se ale tento trend otočil a výnosy z pronájmu majetku se tak daří postupně opět zvyšovat, čímž se současně daří naplňovat definovaný cíl. Otázkou je, do jaké míry je toto dáno aktivní politikou města, a do jaké míry je to ovlivněno pouze růstem nájemních cen pražských nemovitostí (tj. důsledek vnějších vlivů).	– v posledních letech rostou nedaňové příjmy z vlastní činnosti, které směřují do rozpočtu města – zlepšuje se nakládání Prahy s dlouhodobým hmotným majetkem	– hodnota výnosů z pronájmu dlouhodobého majetku města roste teprve od roku 2015 a celkově se jen blíží k hodnotám z let 2010–2012
i.10.3.02	Soustředování strategicky významného majetku do vlastnictví města a jeho efektivní využívání	Výnos z prodeje dlouhodobého hmotného majetku města ve vztahu k jeho objemu	↓ pokles	↓ pokles	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku z dlouhodobého pohledu klesají, zvláště pak od roku 2015 (do té doby naopak postupně rostly). Celkově se tak cíl daří naplňovat, a prodej dlouhodobého hmotného majetku Prahy postupně utlumovat.	– pokles výnosů z prodeje dlouhodobého hmotného majetku v posledních letech umožňuje tento majetek aktivně využívat pro podporu rozvoje města, pro stavbu klíčové infrastruktury nebo pro zvyšování svých finančních příjmů (např. pronájmy)	–
i.10.3.04	Zvyšování podílu investic ve vybraných politikách vůči běžným výdajům	Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města	→ stagnace ↑ růst	↓ pokles	Podíl investic na celkových výdajích města dlouhodobě klesá (téměř o polovinu za měřené období). To může být zapříčiněno jednak malou schopností města plánovat a realizovat významné investice, ale také realizací investic, které mají výrazný dopad na provozní náklady v následujících letech.	–	– upadající stav městských amenit – zhoršení městské infrastruktury – stagnace stavebnictví
11	SPOKOJENOST A ANGAŽOVANOST OBYVATEL						
11.1	Zapojení obyvatel do rozvoje města						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
11.2	Zapojení obyvatel do komunitního života						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						
11.3	Spokojenost obyvatel s životem ve městě						
	Pro tento princip udržitelného rozvoje (UR) nebyl pro ÚAP kraje vybrán cíl UR.						

REJSTŘÍKY A SEZNAMY

Sledované jevy

číslo jevu	název jevu	výskyt jevu v ÚAP kraje
A001	Zastavěné území	200.2.2 Hodnoty městské krajiny
A001b	Zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině	400.2.1 Transformační plochy
A002	Zařízení výroby	300.3.1 Druhy využití území
A003	Zařízení občanského vybavení	800.3.1 Vzdělávání, věda a výzkum, zdravotní a sociální péče
		800.3.2 Veřejná správa, ochrana obyvatelstva, kultura
A004a	Brownfieldy	400.2.1 Transformační plochy
A005a	Památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma	200.2.2 Hodnoty městské krajiny
		900.2.1 Vybrané limity
A008a	Nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma	200.2.2 Hodnoty městské krajiny
		900.2.1 Vybrané limity
A010	Statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny	200.2.2 Hodnoty městské krajiny
A011	Urbanistické a krajinné hodnoty	100.2.1 Prostorové uspořádání
		200.2.2 Hodnoty vystavěného prostředí
A017b	Krajiny a krajinné okrsky	100.2.1 Prostorové uspořádání
A021	Územní systém ekologické stability	500.2.2 Územní systém ekologické stability
A023a	Významné krajinné prvky	100.2.2 Přírodní hodnoty
		900.2.1 Vybrané limity
A025a	Velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků	100.2.2 Přírodní hodnoty
		900.2.1 Vybrané limity
A027a	Maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma	100.2.2 Přírodní hodnoty
		900.2.1 Vybrané limity
A030	Přírodní parky	100.2.2 Přírodní hodnoty
		900.2.1 Vybrané limity
A034	NATURA 2000 - evropsky významné lokality	100.2.2 Přírodní hodnoty
		900.2.1 Vybrané limity

číslo jevu	název jevu	výskyt jevu v ÚAP kraje
A041	Bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany zemědělského půdního fondu	100.2.4 Půdní fond
		900.2.1 Vybrané limity
A044	Vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma	100.3.1 Kvalita vody
		700.2.1 Zdroje pitné vody
A047	Vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma	100.3.1 Kvalita vody
		700.2.1 Zdroje pitné vody
		700.2.2 Povodňová problematika Vltavy a Berounky, oblasti s povodňovým rizikem, zvláštní povodně
A050a	Záplavová území včetně aktivních zón	700.2.2 Povodňová problematika Vltavy a Berounky, oblasti s povodňovým rizikem, zvláštní povodně
		900.2.1 Vybrané limity
A052a	Kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem	700.2.2 Povodňová problematika Vltavy a Berounky, oblasti s povodňovým rizikem, zvláštní povodně
A053	Území ohrožená zvláštními povodněmi	700.2.2 Povodňová problematika Vltavy a Berounky, oblasti s povodňovým rizikem, zvláštní povodně
A058	Chráněná ložisková území	900.2.1 Vybrané limity
A065	Oblasti s překročenými imisními limity	100.3.3 Kvalita ovzduší a hluková zátěž
A065a	Hlukové zóny obcí	100.3.3 Kvalita ovzduší a hluková zátěž
A067	Technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranné pásma	700.3.1 Zásobování vodou
A068	Vodovodní řady a jejich ochranná pásma	700.3.1 Zásobování vodou
A069	Technologické objekty odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma	700.3.2 Odkanalizování území
A070	Kanalizační stoky a jejich ochranná pásma	700.3.2 Odkanalizování území
A072	Elektrické stanice a jejich ochranná pásma	700.4.3 Zásobování elektrickou energií
A073	Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy a jejich ochranná pásma	700.4.3 Zásobování elektrickou energií
A074	Technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma	700.4.2 Plynovody a dálkovody
A075	Vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma	700.4.2 Plynovody a dálkovody

číslo jevu	název jevu	výskyt jevu v ÚAP kraje
A076	Technologické objekty zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma	700.4.2 Plynovody a dálkovody
A077a	Vedení pro zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma	700.4.2 Plynovody a dálkovody
A079	Technologické objekty zásobování teplem a jejich ochranná pásma	700.4.1 Zásobování teplem
A080	Teplovody a jejich ochranná pásma	700.4.1 Zásobování teplem
A082a	Elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území	700.4.4 Elektronické komunikace
A085	Skládky a jejich ochranná pásma	700.5.1 Odpadové hospodářství
A086	Spalovny a zařízení zpracovávající biologicky rozložitelné odpady a jejich ochranná pásma	700.5.1 Odpadové hospodářství
A093a	Pozemní komunikace, jejich kategorie a jejich ochranná pásma	600.3.1 Stav komunikační sítě a automobilové dopravy
		900.2.1 Vybrané limity
A093b	Terminály a logistická centra	600.2.2 Tranzitní vs. cílová doprava zboží
A094a	Železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma	600.5.1 Stav sítě železniční dopravy
		900.2.1 Vybrané limity
A102a	Letiště a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území	600.6.1 Letecká doprava
		900.2.1 Vybrané limity
A104	Sledované vodní cesty	600.6.2 Vodní doprava
A107	Objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma a zájmová území	800.3.2 Veřejná správa, ochrana obyvatelstva, kultura
A110a	Objekty civilní a požární ochrany	800.3.2 Veřejná správa, ochrana obyvatelstva, kultura
A112a	Stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu	800.3.2 Veřejná správa, ochrana obyvatelstva, kultura
A118	Další záměry, pokud nejsou vyjádřené jinou položkou	1000.2.2 Záměry na provedení změn v území
A119	Další dostupné informace o území	1000.2.2 Záměry na provedení změn v území
B001	Vývoj počtu obyvatel	300.2.1 Populační vývoj
B002a	Věkové složení obyvatelstva	300.2.2 Struktura obyvatel
B004a	Vzdělanostní složení obyvatelstva	300.2.2 Struktura obyvatel

číslo jevu	název jevu	výskyt jevu v ÚAP kraje
B006	Sídelní struktura	200.2.1 Prostorové uspořádání vystavěného prostředí
B007	Ekonomická aktivita podle odvětví	400.3.2 Konkurenceschopnost a potenciál rozvoje ekonomiky
B007a	Daňové příjmy rozpočtů obcí a krajů	400.3.3 Veřejné finance
B007b	Hrubý domácí produkt	400.3.1 Metropolitní ekonomika
B008	Nezaměstnanost	400.3.1 Metropolitní ekonomika
B009a	Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a škol	300.2.3 Návštěvníci, dojíždějící, turisté
		600.2.1 Dopravní chování
B011	Výstavba domů a bytů	300.3.2 Obytné využití a bydlení
B012a	Obydlenost bytového fondu	300.3.2 Obytné využití a bydlení
B015	Rekreační oblasti	800.4.1 Rekrece ve městě a v krajině
B022	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry územního celku	100.3.2 Kvalita půdy
B026a	Podíl tříd ochrany zemědělské půdy z celkové výměry územního celku	100.3.2 Kvalita půdy
B032	Hranice přírodních lesních oblastí	100.2.2 Přírodní hodnoty
B033	Hranice bioregionů a biochor	500.2.1 Charakteristiky bioregionů a biochor
B035a	Počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem	100.3.3 Kvalita ovzduší a hluková zátěž

Pozn.: Jevy, které jsou mimo podrobnost ÚAP kraje nebo se na území hl. m. Prahy nevyskytují, nejsou ve výčtu uvedeny.

Související legislativa

Obecně platné předpisy a nařízení jsou uváděny v posledním platném znění ve znění pozdějších předpisů, pokud není uvedeno jinak.

Zákony

Zákon č. 20/1987 Sb., České národní rady o státní památkové péči (památkový zákon)

Zákon č. 114/1992 Sb., České národní rady o ochraně přírody a krajiny

Zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku

Zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)

Zákon č. 334/1992 Sb., České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)

Vyhlášky

Vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy

Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody

Vyhláška č. 315/2018 Sb., o strategickém hlukovém mapování

Vyhláška č. 395/1992 Sb. Ministerstva životního prostředí, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Vyhláška č. 500/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti

Nařízení

Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze

Nařízení vlády České republiky č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Nařízení č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky stavby v hlavním městě Praze (pražské stavební předpisy) ve znění nařízení č. 14/2018 Sb. hl. m. Prahy s aktualizovaným odůvodněním

Referenční literatura

Brabec, Tomáš. *Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze: Demografie – Analýza a prognóza demografického vývoje Prahy.* [online]. Praha: IPR Praha, 15. června 2015. [Citace: 23. 01. 2020] Dostupné z: www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Demografie/2_Demografie_2015-06-29_final.pdf. ISBN 978-80-87931-37-0.

Český statistický úřad. *Statistická ročenka hl. m. Prahy 2019.* [online]. Praha: Krajská správa ČSÚ, 19. prosince 2019. [Citace: 16. 03. 2020]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-hl-m-prahy-2019.

Hlavní město Praha. *Plán udržitelné mobility Prahy a okolí.* Praha: Hlavní město Praha, 2019.

Hlavní město Praha. *Plán udržitelné mobility Prahy a okolí – Analýza.* Praha: **Hlavní město Praha**, 2017.

Hlavní město Praha. *Plán udržitelné mobility Prahy a okolí – Dopravní politika.* Praha: **Hlavní město Praha**, 2017.

Hlavní město Praha. *Plán udržitelné mobility Prahy a okolí – Návrh.* Praha: **Hlavní město Praha**, 2017.

Jareš, Radek, et al. *Modelové hodnocení kvality ovzduší na území hl. m. Prahy: Aktualizace 2018.* Praha: ATEM, 2018.

Letiště Praha. *Komplexní dopravní průzkum ve veřejné části letiště Praha Ruzyně 2019.* Praha: Czech Consult, 2020.

Löw & spol., s. r. o. Typologické členění krajín České republiky. *Urbanismus a územní rozvoj.* 2008, Sv. XI, ž.

Magistrát hl. m. Prahy. *Ročenky Praha životní prostředí.* [online]. Praha: portál životního prostředí MHMP, 2020. [Citace: 16. 04. 2020]. Dostupné z: www.portalzp.praha.eu/jnp/cz/ekologicka_vychova_ma21/informacni_system_o_zp/publikace_aplikace/rocenky_prahaZP_archiv.xhtml

Mejstřík, Jiří. *Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání do/z hl. m. Prahy: aktualizace 2018.* Praha: IPR Praha, 2018.

MHMP, ROPID, DPP, a. s. *Projekt preference – celoměstský projekt preference městské hromadné dopravy v Praze v letech 2016–2020.* [online]. Praha: MHMP, 2017. Dostupné z: www.praha.eu/jnp/cz/doprava/mhd/preference_mhd_praha_bude_systematicky.html

Ministerstvo životního prostředí ČR. *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR.* [Online]. Praha: MŽP,

29. října 2015. [Citace: 10. 02. 2020]. Dostupné z: www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf

Pražská plynárenská Distribuce, a. s. *Výroční zprávy.* [online]. Praha: Pražská plynárenská Distribuce, a. s., 2010–2019. [Citace: 15. 03 2020.]. Dostupné z: www.ppdistribuce.cz/o-spolecnosti/vyrocní-zpravy.

Pražská teplárenská, a. s. *Výroční zprávy 2008–2019.* [online]. Praha: PT, a. s., 2020.[cit. 2020-04-11] Dostupné z: www.ptas.cz/vyrocní-zpravy

Pražské vodovody a kanalizace, a. s. *Výroční zprávy 2008–2018.* [online]. Praha: PVK, a. s., 2020. [cit. 2020-04-11]. Dostupné z: www.pvk.cz/o-spolecnosti/ekonomicka-data/zakladni-informace/vyrocní-zpravy

PREdistribuce, a. s. *Výroční zprávy.* [online]. Praha: PREdistribuce, a. s., 2006–2019. [Citace: 15. 03. 2020]. Dostupné z: www.predistribuce.cz/cs/o-spolecnosti/vyrocní-zpravy.

Tosics, Iván. *The Metropolitan Challenge In European Urban Areas.* Metropolitan Research Institute. Budapest: EURA-UAA Conference, 2019.

Veolia Energie Praha, a. s. *Výroční zprávy 2016–2019.* [online]. Praha: Veolia Energie Praha, a. s., 2020. Citace: 11. 04. 2020]. Dostupné z: www.vecr.cz/o-nas/o-spolecnosti

Citované zdroje

- 1 **Čtyroký, Jiří.** *Návrh metodiky indikátorového hodnocení udržitelného rozvoje území a tvorby podpůrného informačního systému.* Praha : Fakulta architektury ČVUT, 2012.
- 2 **Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy.** *Územní plán hlavního města Prahy: Metropolitní plán: Koncept odůvodnění.* Třetí upravené souhrnné vydání. Praha : IPR Praha, 2018. ISBN 978-80-87931-71-4.
- 3 **Körner, Milan a kol.** *Praha a její metropolitní region.* Praha : IPR Praha, 2014.
- 4 **Ministerstvo životního prostředí ČR.** *Evropská úmluva o krajině.* Ministerstvo životního prostředí. [Online] 2008. [Citace: 02. 03 2020.] www.mzp.cz/cz/evropska_umluva_o_krajine_smlouva.
- 5 **Moravec, J., Neuhausl, R. a kol.** *Přírozená vegetace území hl. m. Prahy a její rekonstrukční mapa.* Praha : Academia Praha, 1991.
- 6 **Evropský parlament a Rada EU.** *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí.* Brusel : Rada EU, 2002.
- 7 **Koucký, Roman.** *Pražské veduty – jak se dívat na (historickou) městsku krajinu.* Praha : IPR Praha, 2018. ISBN 978-80-87931-74-5.
- 8 **UNESCO.** *Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.* Paříž : UNESCO, 1972 .
- 9 *Operační směrnice k naplňování Úmluvy o světovém dědictví.* Paříž : UNESCO, 2019.
- 10 **ICOMOS.** *Adoption of retrospective Statements of Outstanding Universal Value.* Istanbul : ICOMOS, 2016.
- 11 **Sedlák, Jan, Cikán, Miroslav a kol.** *Management plán ochrany světového kulturního dědictví Historického centra Prahy.* Praha : MHMP – OPP, 2019.
- 12 **Hudeček, Tomáš, a další.** *Hustota a ekonomika měst.* Praha : ČVUT – Masarykův ústav vyšších studií, IPR Praha, Pavel Hnilička architekti, s. r. o., 2016. ISBN 978-80-87931-75-2.
- 13 **Musil, Petr a Kramulová, Jana.** *Development of regional price levels in the Czech Republic.* Atlantis Studies in Uncertainty Modelling. 2019, Sv. 2.
- 14 **Bouchal, Petr, a další.** *Chudé město Pražské? Veřejné finance Prahy v českém a mezinárodním kontextu.* Praha : IPR Praha, 2020. ISBN 978-80-88377-09-2.
- 15 **Ministerstvo životního prostředí ČR.** *Metodika vymezování územního systému ekologické stability.* MŽP. [Online] 03 2017. [Citace: 15. 03 2020.] [www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vestnik_2017/\\$FILE/SOTPR_Priloha_Vestnik_Kveten_170609.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vestnik_2017/$FILE/SOTPR_Priloha_Vestnik_Kveten_170609.pdf).
- 16 **Hlavní město Praha.** *Plán udržitelné mobility Prahy a okolí.* Praha : Hlavní město Praha, 2019.

- 17 **Technická správa komunikací hl. m. Prahy, a. s.** *Ročenka dopravy Praha 2018.* Praha : TSK Praha, a. s., 2019.
- 18 **Správa železnic.** *Identifikace úzkých hrdel, traťové úseky v celé síti.* 2019.
- 19 **Pražské vodovody a kanalizace, a. s.** *Pitná voda.* PVK, a.s. [Online] 2020. [Citace: 25. 2 2020.] www.pvk.cz/vse-o-vode/pitna-voda.
- 20 **Evropský parlament a Rada EU.** *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik.* Brusel : Rada EU, 2007.
- 21 **Sweco Hydroprojekt, a. s.** *Aktualizace PRVKUK hl.m. Prahy.* 12 2016.
- 22 **Rada EU.** *Směrnice Rady EU 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod.* Brusel : Rada EU, 1991.
- 23 **Magistrát hl. m. Prahy.** *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019 – 2021: aktualizace 2020.* Portál pro sociální oblast města Prahy. [Online] 12 2019. [Citace: 20. 03 2020.] www.socialni.praha.eu/public/b1/3b/1a/3067713_1049559_Aktualizace_2020.pdf.
- 24 **Evropský parlament a Rada EU.** *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (85/337/EHS ve znění pozdějších předpisů 2014/52/EU), o posuzování vlivů na životní prostředí.* Brusel : Rada EU, 2014.
- 25 **Ministerstvo životního prostředí ČR. Rada vlády pro udržitelný rozvoj.** *Strategický rámec Česká republika 2030.* MŽP. [Online] 2017. [Citace: 20. 02 2020.] www.cr2030.cz/strategie/.
- 26 **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.** *Databáze strategií.* Portál strategických dokumentů v ČR. [Online] [Citace: 12. 02 2020.] www.databaze-strategie.cz.

Zdroje dat

Doplňkové zdroje dat obrazových příloh

- **Technická správa komunikací hl. m. Prahy.** *Ročenka dopravy Praha 2017.* Praha: TSK Praha, a. s., 2018.
- **Technická správa komunikací hl. m. Prahy.** *Ročenka dopravy Praha 2018.* Praha: TSK Praha, a. s., 2019.
- **Český statistický úřad.** Časové řady – lidé. ČSÚ. [online]. Praha: Krajská správa ČSÚ Praha, 2020. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/xa/casove_rady_lide_time_series_people
- **Národní památkový ústav.** Geoportál památkové péče: Památkový katalog. *Portál integrovaného informačního systému památkové péče.* [online]. Praha: NPÚ, 2020. Dostupné z: www.geoportal.npu.cz/web/Applications/DownloadableData
- **Český statistický úřad.** HDP, národní účty. ČSÚ. [online]. Praha: ČSÚ, 2019. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: www.apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_reg
- **Český statistický úřad.** Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v krajích. ČSÚ. [online]. Praha: ČSÚ 2019. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/prumerna-hruba-mesicni-mzda-a-median-mezd-v-krajich
- **JLL.** *Analýza pražského trhu nemovitostí a jeho srovnání s vybranými evropskými městy.* Praha: JLL, 2019.

Zdroje tematických podkladových dat pro obrazové přílohy

- **Budovy digitálně-technické mapy** | IPR Praha 2020
- **Budovy v městské krajině** | IPR Praha 2020
- **Stavové lokality** | IPR Praha 2020
- **Zastavěné/nezastavěné území Středočeského kraje** | ÚAP SČK 2018
- **Vltava a Berounka** | IPR Praha 2020
- **Vodní plochy** | IPR Praha 2019
- **Vodní plochy ostatní** | IPR Praha 2019
- **Hlavní vodní toky Středočeského kraje** | ČÚZK ZABAGED 2019
- **Sklonitost terénu** | IPR Praha 2018
- **Hranice Prahy** | IPR Praha 2020
- **Hranice správních obvodů** | IPR Praha 2020
- **Hranice Středočeského kraje** | ČÚZK 2020
- **Hranice ORP** | ČÚZK 2020
- **Města ČR** | ČÚZK 2020

AUTORSKÝ TÝM

Garance projektu

Ing. arch. Annamária Bohuniczky (vedoucí Kanceláře územně analytických podkladů)

Mgr. Bohdan Baron (vedoucí Kanceláře prostorových dat)

Projekt management

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D.

Koordinace knihy

Ing. arch. Annamária Bohuniczky (koordinace a garant knihy za ÚAP)

Odborná garance textů a analýz

Ing. Jan Bayerle (700)

Ing. Vojtěch Benedikt (600)

Ing. arch. Ivana Benešová Kubáková (300 / 400 / 900 / 1000)

Bc. Marek Binko (600)

Ing. arch. Annamária Bohuniczky (000 / 200 / 1100)

RNDr. Tomáš Brabec, Ph.D. (050 / 300 / 800 / 1100)

RNDr. Ivo Caha (100 / 1100)

Mgr. Martin Fejfar (050 / 100 / 500 / 1100)

Ing. Jan Fišer (100 / 700)

Mgr. Ondřej Gabaš, MSc. (400)

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D. (000)

Mgr. Jan Krtička (050 / 400)

Ing. Vojtěch Kuna, M.A. (050 / 400 / 1100)

Mgr. Renáta Králová (400)

Ing. Vladimír Lieberzeit (800)

Kamila Lohrová, MSc. (050 / 700 / 1100)

Mgr. Veronika Marianovská (050 / 300 / 800)

Ing. Jiří Mejštřík (400)

RNDr. Michal Navrátil (050 / 300 / 800 / 1100)

Mgr. Michal Němec (050 / 300 / 800)

Ing. Michal Novák (050 / 100 / 700 / 1100)

Ing. Václav Novotný, Ph.D. (050 / 600 / 1100)

Bc. Luboš Nykl (700)

Mgr. Lucie Pára (050 / 400 / 1100)

Ing. arch. Hana Peckelová (050 / 700 / 800)

Ing. arch. Vít Rýpar (200)

Ing. Tomáš Sehnal (050)

Ing. arch. Marie Smetana (100 / 500)

Ing. arch. Markéta Stefanová (050 / 1100)

Ing. Lukáš Tittl (050 / 600 / 1100)

Ing. Anna Tollarová (700)

RNDr. Vladimír Vojtěch (050 / 400 / 800)

Ing. Jakub Zajíček (050 / 600 / 1100)

Zpracování dat

Mgr. Jana Irová

Eva Chládková

Mgr. Karolina Lejsková

Daniel Korejs

Mgr. Ondřej Míček

Ing. Milada Mikulová

Ing. Antonín Paduán

Ing. Michaela Petrová

Matěj Petr

Renata Procházková

Ing. Milan Scholz

Analytická činnost

Ing. Alžběta Gardoňová

Mgr. Zuzana Horáková

Ing. Vojtěch Kuna, M.A.

Ing. Mgr. Kateřina Lochschmidtová

Ing. Antonín Paduán

Ing. Milan Scholz

Konzultace

Mgr. Jiří Čtyroký, Ph.D.

prof. Ing. arch. Roman Koucký

Ing. Martin Čálek

Ing. arch. Jiří Deyl

Ing. arch. Filip Foglar

Mgr. Ondřej Gabaš, MSc.

Mgr. Vojtěch Kubát, MSc.

RNDr. Martin Kubeš

RNDr. Libor Krajíček

Ing. arch. Michal Leňo

Ing. arch. Kateřina Szentesiová

Ing. Václav Věrtelář

Mgr. Michal Žák, Ph.D.

Ing. Marek Zděradička

Evidence záměrů v území a jejich příprava pro ÚAP

Kancelář podpory území pod vedením

Ing. arch. Zuzany Rákosníkové

Grafický návrh

Táňa Martincová, M.A.

Sazba a grafická úprava obrazových příloh

Ing. arch. Zdeňka Havlová, Ph.D.

Pavla Nečásková

Ing. arch. Markéta Stefanová

Ing. arch. Peter Špiesz

Bc. Jana Watersová

Ing. arch. Alena Zmeškalová

Jazyková korektura

PhDr. Nataša Macháčová

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj
5. aktualizace, 11/2020
uap.iprpraha.cz

Pořizovatel

Odbor územního rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy
Jungmannova 29/35, 110 00 Praha 1
Ing. Martin Čemus (ředitel odboru)

Zpracovatel

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Vyšehradská 57/2077, 128 00 Praha 2
Mgr. Ondřej Boháč (ředitel)

Vzor citace

Územně analytické podklady hl. m. Prahy pro kraj. Praha : IPR
Praha. 2020.

Tisk TOMOS Praha a.s.
první vydání / 268 stran

© IPR Praha 2021
Vydal Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

ISBN 978-80-88377-19-1
ISBN 978-80-88377-20-7 (online ; pdf)

